

Bruxelles, 4. prosinca 2025.
(OR. en)

15796/25
ADD 1

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0372(NLE)**

ECOFIN 1587
UEM 580
FIN 1437
EIB
ECB

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	PRILOG PROVEDBENOJ ODLUCI VIJEĆA o izmjeni Provedbene odluke od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Portugala

---

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni Prilog Provedbenoj odluci Vijeća o izmjeni.

PRILOG

ODJELJAK 1.: REFORME I ULAGANJA U OKVIRU PLANA ZA OPORAVAK I OTPORNOST

1. Opis reformi i ulaganja

A. SASTAVNICA 1: National Health Service (nacionalna zdravstvena služba)

Tom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost odgovara se na nekoliko izazova s kojima se portugalski zdravstveni sustav trenutačno suočava u pogledu trenutačnih i promjenjivih potreba za zdravstvenom skrbi i povezanih troškova. Prvo, nepovoljni demografski trendovi Portugala, obilježeni ubrzanim starenjem i naknadnim potrebama za dugotrajnom skrbi, podudaraju se s promjenjivim obrascima bolesti, sve većim teretom kroničnih i degenerativnih bolesti te sve većim multimorbiditetom. Drugo, u Portugalu i dalje postoji znatna smrtnost koja se mogla izbjeći, a broj godina zdravog života u dobi od 65 godina relativno je nizak. Treće, ima prostora za stavljanje većeg naglaska na promicanje zdravlja i prevenciju bolesti, u kombinaciji s rješavanjem problema rascjepkanosti usluga zdravstvene skrbi i nedostataka u pristupu zdravstvenoj skrbi. Četvrto, neposredna plaćanja za zdravstvenu skrb među najvišima su u EU-u, a prijavljeno financijsko opterećenje zdravstvene skrbi relativno je veliko. Naposljetku, Portugalska nacionalna zdravstvena služba već se godinama suočava s teškom financijskom situacijom. Konkretno, Portugal bilježi recidive vladine sanacije javnih bolnica, koje nisu uspjele izbjeći sustavni ciklus zaduženosti bolnica, što je utjecalo na odnose u lancu opskrbe.

Glavni je cilj komponente ojačati kapacitet Portugalske nacionalne zdravstvene službe za odgovor na demografske i epidemiološke promjene u zemlji, terapijske i tehnološke inovacije te trend sve veće potražnje za zdravstvenom skrbi i povezanih troškova. U tu je svrhu cilj komponente ojačati ključnu ulogu usluga primarne zdravstvene zaštite u cjelokupnoj strukturi nacionalne zdravstvene službe, unaprijediti usluge dugotrajne i mentalne zdravstvene zaštite te povećati učinkovitost dovršetkom reforme modela upravljanja javnim bolnicama i unapređenjem digitalizacije usluga zdravstvene zaštite.

Komponentom se podupire provedba preporuke za pojedinu zemlju o jačanju kontrole ukupnih rashoda, troškovne učinkovitosti i odgovarajućeg proračuna, s naglaskom na trajnom smanjenju nepodmirenih dospjelih obveza u bolnicama (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2019.), kao i preporuke za pojedinu zemlju o jačanju otpornosti zdravstvenog sustava i osiguravanju jednakog pristupa kvalitetnoj zdravstvenoj i dugotrajnoj skrbi (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2020.). Komponentom se pridonosi i provedbi preporuke za pojedinu zemlju da se ulaganja usmjere na zelenu i digitalnu tranziciju (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

A.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r01: Reforma primarne zdravstvene zaštite

Glavni je cilj reforme ojačati ključnu ulogu usluga primarne zdravstvene zaštite u odgovaranju na zdravstvene potrebe stanovništva u okviru cjelokupne strukture nacionalne zdravstvene službe. U tu je svrhu reforma usmjerena na šest prioriteta: i. produblјivanje kapaciteta za probir i rano dijagnosticiranje, posebno najčešćih patologija; II) jačanje kapaciteta primarne skrbi za odgovor stvaranjem proaktivnijih zdravstvenih centara s proširenim portfeljem usluga i područjima intervencije, kao i većom integracijom s drugim razinama skrbi, te prilagodbom postupaka pojedinačnim značajkama svakog korisnika i povezanom životnom putu, smanjenjem velike varijabilnosti kliničkih praksi (među ostalim u pogledu ambulantnog propisivanja lijekova), poboljšanjem kliničkog upućivanja među različitim razinama zdravstvene skrbi i nastojanjem da se poveća učinkovitost ograničavanjem udvostručavanja usluga ili pružanja neučinkovite i neodgovarajuće skrbi ili skrbi male vrijednosti; ispravljanje regionalnih i lokalnih asimetrija u pogledu objekata i opreme dostupnih u uslugama primarne zdravstvene zaštite; IV) podupiranje odgovora u zajednici i stvaranje programa potpore za korisnike i njihove obitelji, bolje uključivanje građana i zajednica, među ostalim dovršenjem prijenosa zdravstvenih odgovornosti sa središnjih na lokalne vlasti; v. poboljšanje vještina radne snage u zdravstvu, jačanje multidisciplinarnog timskog rada i povećanje broja stručnjaka, uključujući stručnjake; i vi. ostvarenje digitalne tranzicije Nacionalne zdravstvene službe i iskorištavanje njezina potencijala za modernizaciju i pojednostavnjenje korištenja usluga zdravstvene skrbi. Na taj će se način reformom osigurati poboljšani okvirni uvjeti za povezana ulaganja u usluge primarne zdravstvene zaštite.

Reforma se sastoji od provedbe nekoliko zakonodavnih i regulatornih mjera s ciljem: i. proširenje odgovornosti i opsega intervencije skupina zdravstvenih centara, kao i tipologije funkcionalnih jedinica od kojih se sastoje; ii. preispitivanje pravnog režima za organizaciju i funkcioniranje funkcionalnih jedinica, kao i programa poticaja koji će se dodijeliti elementima od kojih se sastoje; razvoj instrumenta za stratifikaciju rizika kako bi se poduprlo kliničko upravljanje u funkcionalnim jedinicama skupina zdravstvenih centara; i iv. dovršetak prijenosa odgovornosti u području zdravstva sa središnje uprave na općine.

Ključna etapa i ciljne vrijednosti povezane s provedbom reforme moraju biti dovršene do 31. prosinca 2023.

Reforma RE-r02: Reforma mentalnog zdravlja

Glavni je cilj te reforme poboljšati mentalno zdravlje u Portugalu. U tu je svrhu reforma strukturirana u pet intervjenskih osi: i) deinstitucionalizaciju pacijenata koji borave u psihijatrijskim bolnicama ili ustanovama socijalnog sektora; ii. dovršetak nacionalne pokrivenosti lokalnim uslugama mentalnog zdravlja u području bolničke i ambulantne skrbi te skrbi u zajednici; proširenje nacionalne mreže integrirane kontinuirane skrbi, s naglaskom na mentalnom zdravlju; iv. reorganizaciju forenzičkih psihijatrijskih usluga; i v. provedbu regionalnih zdravstvenih planova za demenciju.

Konkretno, reforma se sastoji od revizije postojećeg Zakona o mentalnom zdravlju, kojim se utvrđuju opća načela politike mentalnog zdravlja u Portugalu i uređuje obvezno stažiranje osoba s psihičkim poremećajima, i Uredbe sa zakonskom snagom o mentalnom zdravlju, kojom se utvrđuju vodeća načela za organizaciju, upravljanje i evaluaciju usluga mentalnog zdravlja. Među ostalim, u te se pravne odredbe uvode sljedeće izmjene: i) uključivanje načela Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom u zakonodavstvo; i ii. povećanje autonomije lokalnih službi za mentalno zdravlje i dobrog upravljanja njima osnivanjem integriranih centara za odgovornost. Na taj će se način reformom osigurati poboljšani okvirni uvjeti za povezana ulaganja u usluge skrbi za mentalno zdravlje.

Ključne etape povezane s provedbom reforme moraju biti dovršene do 31. ožujka 2023.

Reforma RE-r03: Dovršetak reforme modela upravljanja javnim bolnicama

Glavni je cilj reforme povećati učinkovitost bolnica Nacionalne zdravstvene službe. U tu je svrhu usmjeren na: i. reformu organizacije i unutarnjeg upravljanja javnim bolnicama; ii. rekonfiguriranje bolničke mreže u skladu s planiranjem kapaciteta u pogledu potražnje za uslugama i ponude ljudskih resursa i infrastrukture; poboljšanje povezanosti s drugim elementima Nacionalne zdravstvene službe, posebno s uslugama primarne i mentalne zdravstvene skrbi, kao i s palijativnim i integriranim mrežama kontinuirane skrbi; uključivanje zdravstvenih djelatnika i posredničkih struktura u upravljanje javnim bolnicama; i v. usmjeravanje odgovora na stvarne potrebe građana u pogledu zdravlja i dobrobiti.

Objektivni parametri za procjenu uspješnosti upravitelja bolnica uključuju se u ugovore o upravljanju, pri čemu se procjenjuju kvaliteta usluge i financijska situacija javnih bolnica. Time se doprinosi osiguravanju dosljednosti s prioritetima državne zdravstvene politike i predvidljivijem upravljanju bolničkim resursima, pri čemu se autonomija kombinira s pojačanim praćenjem i odgovornošću. Provedba izmijenjenih ugovora o upravljanju postupna je i daje se prednost u skladu s razinom učinkovitosti, dimenzijom i geografskom distribucijom javnih bolnica. Nadalje, ojačat će se nadzorna uloga ministarstava zdravstva i financija kako bi se osigurao integriran i dosljedan pristup procjeni učinkovitosti bolnica i pravodobnom ispravljanju odstupanja od odobrenih proračuna.

Osim toga, centralizirana nabava jača se kako bi se ostvarile dodatne uštede u pogledu učinkovitosti, posebno uzimanjem u obzir preporuka iz nedavne neovisne evaluacije. Konkretno, centralizirana nabava treba se proširiti na medicinsku opremu i uređaje. Nadalje, planira se poboljšanje unutarnjeg upravljanja javnim bolnicama, posebno osnivanjem integriranih centara za odgovornost i provedbom sustava naknada na temelju uspješnosti koji se primjenjuju na jedinice povezane s takvim centrima. S tim u vezi stupa na snagu režim potpune posvećenosti Nacionalnoj zdravstvenoj službi za zdravstvene djelatnike.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Ulaganje RE-C01-i01: Usluge primarne zdravstvene zaštite s više odgovora

Cilj je ulaganja proširiti primarnu zdravstvenu zaštitu.

Ulaganje se sastoji od sljedećih inicijativa:

- Povećati nacionalnu pokrivenost programima probira;
- E Proširenje područja djelovanja skupina zdravstvenih centara; žalitelj
- Obnova objekata i opreme zdravstvenih centara.

Ulaganje RE-C01-i02: Nacionalna mreža integrirane kontinuirane skrbi i nacionalna mreža palijativne skrbi

Cilj je ulaganja poduprijeti nacionalne mreže palijativne i integrirane kontinuirane skrbi u pogledu bolničkog i ambulantnog liječenja te kućne njege.

Ulaganje se sastoji od proširenja nacionalne mreže integrirane kontinuirane skrbi, odgovora u području mentalnog zdravlja i nacionalne mreže palijativne skrbi.

Ulaganje RE-C01-i03: Potpora reformi mentalnog zdravlja

Cilj je ulaganja povećati kapacitet nacionalnog zdravstvenog sustava za odgovor u području mentalnog zdravlja.

Ulaganje se sastoji od intervencija u objekte, strukture i ljudske resurse u nacionalnoj mreži integrirane kontinuirane skrbi u području skrbi za mentalno zdravlje te psihijatrijskih jedinica i objekata.

Ulaganje RE-C01-i04: Modernizacija i obnova bolničkih područja i opreme za bolnice

Cilj je ulaganja osigurati bolji pristup zdravstvenoj skrbi za stanovništvo.

To se ulaganje sastoji od obnove i izgradnje zgrada koje pružaju zdravstvene usluge u zemlji i kupnje opreme za bolnice.

Ulaganje RE-C01-i05-RAM: Potpora regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire

Cilj je ovog ulaganja poduprijeti regionalni zdravstveni sustav Autonomne regije Madeire. Ulaganje se sastoji od projekata izgradnje i obnove, klasifikacijskog sustava i timova zajednice za mentalno zdravlje.

Ulaganje RE-C01-i06: Digitalna zdravstvena tranzicija

Cilj je ulaganja poduprijeti digitalnu tranziciju Nacionalne zdravstvene službe.

Ulaganje se sastoji od digitalizacije nacionalne zdravstvene službe (telemedicina, telezdravstvo i digitalni sustavi).

Ulaganje RE-C01-i07-RAM: Digitalizacija regionalne zdravstvene službe Madeire

Cilj je ulaganja potaknuti digitalizaciju regionalne zdravstvene službe Madeire. Ulaganje se sastoji od nabave opreme i softvera.

Ulaganje RE-C01-i08-RAA: Digitalna bolnica na Azorima

Cilj je ulaganja povećati digitalizaciju zdravstvene službe na Azorima.

Ulaganje se sastoji od toga da se građanima ponudi digitalni pristup zdravstvenoj skrbi.

Ulaganje RE-C01-i09: Univerzalni sustav aktivne potpore životu

Cilj je ulaganja oglašavati praksu tjelesne aktivnosti u zemlji.

Ulaganje se sastoji od kupnje kompleta za bicikle i kampanje za oglašavanje koristi od tjelesne aktivnosti.

Ulaganje RE-C01-i10: Program tehnološke modernizacije NHS-a

Cilj je ulaganja obnoviti tehnološki park državnog zavoda za zdravstvo (NHS).

Ulaganje se sastoji od kupnje teške medicinske opreme za medicinske ustanove.

Ulaganje RE-C01-i11-RAA: Modernizacija i prekvalifikacija regionalne zdravstvene službe

Cilj je ulaganja modernizirati Regionalnu zdravstvenu službu na Azorima.

Ulaganje se sastoji od izgradnje i obnove zdravstvenih centara i bolnice te nabave vozila i opreme.

A.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
1.1	RE-C01-r01	M	Stupanje na snagu pravnih akata u području primarne zdravstvene zaštite	Stupanje na snagu revidiranih pravnih akata				DRUGO TROMJ ESEČJE	2023	Revizija pravnih akata u području primarne zdravstvene zaštite, odnosno: i. zakonodavstvo na kojem se temelje funkcionalne jedinice centara primarne zdravstvene zaštite (uključujući Uredbu sa zakonskom snagom br. 73/2017 za model B obiteljskih zdravstvenih jedinica, Uredbu Vlade br. 1368/2007, pravila i model naknade obiteljskih zdravstvenih jedinica modela B i povezani pravni akt te pravne akte na kojima se temelji funkcioniranje drugih vrsta jedinica primarne zdravstvene zaštite); i ii. zakonodavstvo na kojem se temelje skupine zdravstvenih centara (uključujući pravne akte na kojima se temelje skupine zdravstvenih centara, odnosno Uredbu sa zakonskom snagom br. 28/2008).
1.2	RE-C01-r01	T	Osiguravanje pristupa instrumentu za stratifikaciju rizika radi potpore kliničkom upravljanju u funkcionalnim jedinicama skupina zdravstvenih centara		Broj	0	1 000	ČETVRT O TROMJ ESEČJE	2023	Broj funkcionalnih jedinica zdravstvenih centara koje dobivaju pristup informacijama iz instrumenta za stratifikaciju rizika koji obuhvaća registrirane korisnike. Instrumentom za stratifikaciju rizika omogućuje se proaktivna intervencija u stanovništvo s većim kliničkim rizikom i većom društvenom ranjivosti, čime se osiguravaju programi probira i rane dijagnoze u cijeloj zemlji, kao i pravodobno liječenje i odgovarajuće praćenje korisnika koji boluju od najčešćih bolesti (kardiovaskularnih bolesti, dijabetesa, raka, dišnog sustava, mentalnih i osteoartikularnih bolesti).
1.3	RE-C01-r01	T	Završetak procesa decentralizacije odgovornosti u području zdravstva u općinama		Broj	0	201	ČETVRT O TROMJ ESEČJE	2022	Broj novih općina u kojima je dovršen postupak decentralizacije odgovornosti u području zdravstva, u skladu s Uredbom sa zakonskom snagom br. 23/2019 od 30. siječnja, potpisivanjem obavijesti o prijenosu od strane Ministarstva zdravstva, regionalnih zdravstvenih uprava i općina. Prijenos odgovornosti posebno obuhvaća: i. sudjelovanje općina u odlukama o planiranju, upravljanju i ulaganjima jedinica primarne zdravstvene zaštite i podjelama intervencija u ovisničkom ponašanju i ovisnostima, posebno u njihovoj izgradnji, opremi i

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										održavanju; ii. upravljanje, održavanje i čuvanje druge opreme povezane s primarnom zdravstvenom zaštitom; upravljanje zdravstvenim djelatnicima u kategoriji operativnog asistenta funkcionalnih jedinica skupina zdravstvenih centara i odjela intervencija u ovisničkom ponašanju i ovisnostima u koje je integrirana Nacionalna zdravstvena služba; IV) upravljanje službama za logističku potporu skupina zdravstvenih centara.
1.4	Re-C01-r02	M	Stupanje na snagu nove Uredbe sa zakonskom snagom o mentalnom zdravlju, kojom se utvrđuju načela organizacije usluga skrbi za mentalno zdravlje	Stupanje na snagu nove Uredbe sa zakonskom snagom o mentalnom zdravlju				ČETVRT O TROMJ ESEČJE	2021	Nova Uredba sa zakonskom snagom odražava prijedloge izmjena koje je podnijela radna skupina osnovana Uredbom Vlade br. 6 324/2020 od 15. lipnja, kako je izmijenjena Uredbom Vlade br. 11 485/2020 od 20. studenoga, s ciljem definiranja načela organizacije usluga skrbi za mentalno zdravlje.
1.5	Re-C01-r02	M	Stupanje na snagu novog Zakona o mentalnom zdravlju, kojim će se utvrditi načela koja se odnose na prava osoba s duševnim bolestima i regulirati obvezna hospitalizacija ili liječenje	Stupanje na snagu novog Zakona o mentalnom zdravlju				PRVO TROMJ ESEČJE	2023	Novi Zakon o mentalnom zdravlju odražava prijedloge izmjena koje je podnijela radna skupina osnovana Odlukom Vlade br. 6 324/2020 od 15. lipnja, kako je izmijenjena Odlukom Vlade br. 11 485/2020 od 20. studenoga, s ciljem utvrđivanja načela koja se odnose na prava osoba s mentalnim bolestima i reguliranja obvezne hospitalizacije ili liječenja.
1.6	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju				DRUGO TROMJ ESEČJE	2022	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju zajedničkim odobrenjem ministarstava zdravstva i financija. Novi predložak mora se poštovati u svim budućim ugovorima o upravljanju koje trebaju potpisati svi javni upravitelji poduzeća u državnom vlasništvu u zdravstvenom sustavu kako bi se povećala odgovornost i potaknule prakse upravljanja koje se temelje na uspješnosti.
1.7	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu novog računovodstvenog plana upravljanja	Stupanje na snagu novog računovodstvenog plana upravljanja				PRVO TROMJ ESEČJE	2024	Uspostava Računovodstvenog plana upravljanja za Nacionalnu zdravstvenu službu kako bi se na nacionalnoj razini prikupile informacije o troškovima, prihodima i rezultatima bolničkih usluga, čime bi se poboljšala raspodjela resursa u Nacionalnoj zdravstvenoj službi,

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			Nacionalne zdravstvene službe							provela komparativna analiza i utvrdila područja u kojima su potrebna poboljšanja u operativnoj učinkovitosti zdravstvenih subjekata. Središnja uprava zdravstvenog sustava širi novi računski plan upravljanja normativnom okružnicom.
1.8	RE-C01-r03	T	Osnivanje novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama Nacionalne zdravstvene službe		Broj	0	10	ČETVRTO TROMJESEČJE	2022	Osnivanje novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama Nacionalne zdravstvene službe kako bi se: i. poboljšati pristup uslugama zdravstvene skrbi te njihovu kvalitetu i učinkovitost; ii. jačanje kliničkog upravljanja, autonomije i odgovornosti usluga zdravstvene skrbi; poticati zdravstvene djelatnike da nastave raditi u javnim bolnicama; dijeli rizike i koristi između usluga zdravstvene skrbi i bolnica; v. cijeliti misiju svake zdravstvene službe i bolnice u regionalnom i nacionalnom kontekstu nacionalne zdravstvene službe.
1.9	RE-C01-r03	T	Osnivanje novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama Nacionalne zdravstvene službe		Broj	10	25	DRUGO TROMJESEČJE	2024	Osnivanje novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama Nacionalne zdravstvene službe kako bi se: i. poboljšati pristup uslugama zdravstvene skrbi te njihovu kvalitetu i učinkovitost; ii. jačanje kliničkog upravljanja, autonomije i odgovornosti usluga zdravstvene skrbi; poticati zdravstvene djelatnike da nastave raditi u javnim bolnicama; dijeli rizike i koristi između usluga zdravstvene skrbi i bolnica; v. cijeliti misiju svake zdravstvene službe i bolnice u regionalnom i nacionalnom kontekstu nacionalne zdravstvene službe.
1.10	RE-C01-r03	T	Povećanje broja pacijenata otpuštenih iz kućne hospitalizacije		Broj	0	5 000	ČETVRTO TROMJESEČJE	2024	Povećanje godišnjeg broja pacijenata otpuštenih iz kućne hospitalizacije u razdoblju od 2020. do 2024.
1.11	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu akcijskog plana za jačanje centraliziranih mehanizama nabave lijekova	Stupanje na snagu akcijskog plana za jačanje centraliziranih mehanizama nabave lijekova				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Stupanje na snagu akcijskog plana za jačanje mehanizama centralizirane nabave lijekova radi provedbe preporuka iz neovisne procjene centralizirane nabave lijekova u Portugalu koju je proveo austrijski Nacionalni institut za javno zdravstvo u okviru Programa potpore strukturnim reformama.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
1.12	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu novog režima rada s punom predanošću u Nacionalnoj zdravstvenoj službi	Stupanje na snagu novog režima rada s punom predanošću				PRVO TROMJ ESEČJE	2023	Novi režim rada s punom predanošću za zdravstvene djelatnike u Nacionalnoj zdravstvenoj službi, koji uključuje odgovarajuće mehanizme za organizaciju radnog vremena i tablica plaća.
1.13	RE-C01-i01	M	Stupanje na snagu uvjeta za povezivanje hitnih epizoda prikazanih u bijeloj, plavoj ili zelenoj boji u bolničkim hitnim službama za druge vrste zdravstvenih usluga, uključujući usluge primarne zdravstvene zaštite	Stupanje na snagu uvjeta za upućivanje na hitne slučajeve				PRVO TROMJ ESEČJE	2022	Stupanje na snagu postupaka i administrativnih pravila postupka upućivanja za korisnike s hitnim situacijama prikazanim u bijeloj, plavoj ili zelenoj boji u bolničkim hitnim službama za druge vrste zdravstvene skrbi, usluge, posebno za usluge primarne zdravstvene zaštite, s izravnim rasporedom termina.
1.17	RE-C01-i01	M	Kupnja opreme i dostupnost usluga ili savjetovanja u lokalnim zdravstvenim jedinicama	Kupnja opreme i dostupnost usluga ili savjetovanja u lokalnim zdravstvenim jedinicama				DRUGO TROMJ ESEČJE	2026	Kupnja 1160 jedinica opreme, i to: i. spirometri; II. oprema za stomatološke urede; oprema za centre za kretanje i rehabilitaciju; ili IV) opremu za osnovnu potporu za život (na primjer vreća za slučaj nužde, defibrilator i monitori vitalnih znakova). Dostupnost 195 usluga ili savjetovanja (odnosno probir raka debelog crijeva i vrata maternice, probir dijabetičke retinopatije, materinski ispiti, ambulantno praćenje krvnog tlaka i savjetovanje o dijabetičkom stopalu) u 39 lokalnih zdravstvenih jedinica.
1.18	RE-C01-i01	T	Izgradnja ili obnova zdravstvenih jedinica		Broj	0	492	DRUGO TROMJ ESEČJE	2026	Izgradnja ili obnova 492 zdravstvene jedinice, od kojih je najmanje 100 izgrađeno.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
1.20	Re-C01-i02	M	Stupanje na snagu uredbe o dodjeli financijske potpore regionalnih zdravstvenih tijela	Stupanje na snagu uredbe o dodjeli financijske potpore				PRVO TROMJ ESEČJE	2022	Stupanje na snagu uredbe o dodjeli financijske potpore od strane regionalnih zdravstvenih tijela, kojom će se definirati model upravljanja programom i zahtjevi podnositelja zahtjeva.
1.21	Re-C01-i02	T	Obnova ili izgradnja zdravstvenog sustava		Broj	0	297	ČETVRT O TROMJ ESEČJE	2025	1. Obnova ili kupnja opreme za 180 subjekata, primjerice u okviru nacionalne mreže integrirane kontinuirane skrbi, palijativne skrbi ili skrbi za mentalno zdravlje. 2. 117 građevinskih projekata za najmanje 3850 novih kreveta, primjerice u okviru nacionalne mreže integrirane kontinuirane skrbi, palijativne skrbi ili skrbi za mentalno zdravlje.
1.22	Re-C01-i02	T	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u kućnoj njezi		Broj	0	1 200	DRUGO TROMJ ESEČJE	2024	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u kućnoj njezi: i. registracija 1000 novih mjesta u integriranim timovima za kontinuiranu kućnu njegu na platformi SI RNCCI; ii. registracija 100 novih mjesta u timovima za potporu domovima za mentalno zdravlje na platformi SI RNCCI i iii. ugovori i odluke lokalnih zdravstvenih jedinica o osnivanju timova potrebnih za osiguravanje 100 novih mjesta u potpori palijativnoj skrbi u zajednici.
1.24	RE-C01-i03	M	Razvoj aktivnosti podizanja svijesti i osposobljavanja za „izgradnju putova pacijenata” u kontekstu demencije	Izvešće o uvođenju novih mjera za podizanje svijesti i osposobljavanje te njihovu razvoju				ČETVRT O TROMJ ESEČJE	2022	Aktivnosti podizanja svijesti i osposobljavanja o demenciji, s ciljem podupiranja reformi socijalnih i zdravstvenih usluga, usmjerene na osoblje socijalnih i zdravstvenih službi ili drugih subjekata koji rade sa širom javnošću u području socijalnih i zdravstvenih politika, kao i na korisnike socijalnih i zdravstvenih usluga.
1.25	RE-C01-i03	M	Mreža za skrb o mentalnom zdravlju	Mreža za skrb o mentalnom zdravlju				ČETVRT O TROMJ ESEČJE	2025	i) obnova triju jedinica (Lisabonski psihijatrijski bolnički centar, Sobral Cid i bolnica Magalhães Lemos); i.izgradnja četiriju jedinica za hospitalizaciju u općim bolnicama; III) 15 novih centara za integriranu odgovornost u području usluga mentalnog zdravlja; R obnova 20 lokalnih jedinica za mentalno zdravlje;

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										v. izgradnja, obnova ili najam zgrada, kuća ili stanova za 500 mjesta za skrb o mentalnom zdravlju; V.i.obnova ili kupnja opreme za tri forenzička psihijatrijska objekta; žalitelj V.i. 40 novih timova zajednice za mentalno zdravlje. Uključuje upotrebu bespovratnih sredstava u iznosu od 58 507 675 EUR za obnovu radi povećanja energetske učinkovitosti kako bi se u prosjeku postiglo najmanje 30 % uštede primarne energije.
1.40	RE-C01-i04	M	Potpisivanje ugovora o upravljanju za izgradnju bolnice u Istočnom Lisabonu	Potpisivanje ugovora o upravljanju za izgradnju bolnice u Istočnom Lisabonu koji su potpisali javna tijela i SPN				TROMJ ESEČJE	2023	ARSLVT i subjekt posebne namjene (SPV) potpisali su ugovor o upravljanju za izgradnju bolnice u Istočnom Lisabonu. Ugovor odražava uvjete koji se odnose na opseg usluga (projektiranje, izgradnja, financiranje, održavanje infrastrukture, opskrba i održavanje opće opreme zgrade) i trajanje. Ugovor sadržava i odredbu u kojoj se navodi da potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije.
1.26	RE-C01-i04	M	Izgradnja i obnova zgrada za zdravstvene usluge i opreme za zdravstvenu skrb	Kupnja, izgradnja i obnova				DRUGO TROMJ ESEČJE	2026	1) Nabava opreme, uključujući namještaj i računalnu opremu. 2) izgradnja najmanje 14 zgrada za zdravstvene usluge. 3) obnova najmanje 38 zgrada za zdravstvene usluge. 4) Nabava četiriju helikoptera za medicinsku skrb.
1.28	Re-C01-i05-RAM	T	Osnivanje timova zajednice za mentalno zdravlje u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire		Broj	0	7	DRUGO TROMJ ESEČJE	2024	Osnivanje timova za mentalno zdravlje u zajednici na temelju odluka regionalnih zdravstvenih službi.
1.29	Re-C01-i05-RAM	M	Uvođenje klasifikacijskog sustava, funkcionalnog profila i sustava upućivanja korisnika za regionalni model integriranih	Izvešće o uvođenju klasifikacijskog sustava, funkcionalnog profila i sustava				ČETVRT O TROMJ ESEČJE	2021	Uvođenje klasifikacijskog sustava, funkcionalnog profila i sustava upućivanja korisnika s ciljem jačanja regionalnog modela integriranih usluga kontinuirane skrbi Madeire, kao i njezine koordinacije i tehničkog upravljanja.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			usluga kontinuirane skrbi Madeire	upućivanja korisnika						
1.30	Re-C01-i05-RAM	M	Izgradnja ili obnova regionalne zdravstvene službe Madeire	Izgradnja ili obnova				DRUGO TROMJ ESEČJE	2026	1) Izgradnja ili obnova u okviru najmanje 26 projekata integrirane kontinuirane skrbi, mentalnog zdravlja ili pedijatrijskih usluga u zdravstvenoj službi Madeire. 2) Obnova 16 objekata primarne zdravstvene zaštite u zdravstvenoj službi Madeire. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti barem 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije.
1.32	Re-C01-i06	T	Nadogradnja lokalnih mreža informacijske tehnologije		%	0	90	ČETVRTO TROMJ ESEČJE	2022	Postotak nadograđenih lokalnih mreža informacijske tehnologije u Nacionalnoj zdravstvenoj službi, koje organizira i provodi tijelo za zajedničke usluge Ministarstva zdravstva, koje će tako moći funkcionirati prema novom modelu jedinstvene komunikacije (glasovanje putem internetskog protokola).
1.33	Re-C01-i06	T	Uvođenje funkcija za telezdravstvo i praćenje na daljinu		%	0	15	ČETVRTO TROMJ ESEČJE	2022	Postotak korisnika koji imaju pristup novim funkcijama telezdravstva i telemonitoringa, čime se omogućuje pružanje usluga zdravstvene skrbi na daljinu, čime se povećavaju razine pristupa zdravstvenoj skrbi i sudjelovanje građana u postupku prikupljanja i liječenja informacija na daljinu.
1.34	Re-C01-i06	M	Dostupnost modula informacijske tehnologije	Dostupnost modula				DRUGO TROMJ ESEČJE	2025	Dostupnost sljedećih kliničkih ili administrativnih modula za primarnu ili bolničku skrb za zdravstveno osoblje: „SCLínico CSP”, „SCLínico H Linux” i „S3 Healthcare system”.
1.35	Re-C01-i07-RAM	T	Nova digitalna oprema za regionalnu zdravstvenu službu Madeire		Broj	0	3 600	DRUGO TROMJ ESEČJE	2025	Kupnja 3600 komada digitalne opreme ili softvera.
1.36	Re-C01-i08-RAA	M	Dostupnost aplikacije i web -mjesta regionalne zdravstvene službe Azora	Dostupnost aplikacije i web -mjesta				DRUGO TROMJ ESEČJE	2025	Dostupnost aplikacije i internetske stranice My Saúde Açores za građane s informacijama o zdravstvenoj skrbi, među ostalim o planiranim terminima, rezultatima analize ili receptima za lijekove.
1.37	Re-C01-i08-RAA	M	Telemedicina u regionalnoj zdravstvenoj službi Azora	Odobrenje plana i normative okružnice za				TROMJ ESEČJE	2024	(i) Odobrenje normative okružnice o funkcioniranju telemedicinske od strane regionalnog direktora za zdravlje;

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				telemedicinu u zdravstvenom sustavu Azora						ii. stupanje na snagu plana za telemedicinu; iii. isporuku opreme za telemedicinu.
1.38	RE-C01-i09	M	Kupnja kompleta za bicikle	Kupnja kompleta za bicikle				DRUGO TROMJ ESEČJE	2025	Nabava kompleta za bicikle iz 1980. od portugalskog Instituta za sport i mlade.
1.39	RE-C01-i09	M	Kampanja za univerzalni sustav aktivne potpore životu	Nedostupnost internetskih stranica i aplikacije				DRUGO TROMJ ESEČJE	2025	Dostupnost internetske stranice i mobilne aplikacije za kampanju Univerzalnog sustava aktivne potpore životu.
1.41	RE-C01-i10	M	Odobrenje izvješća u kojem se utvrđuju potrebe nacionalnih zdravstvenih sustava za teškom medicinskom opremom	Odobrenje izvješća				TROMJ ESEČJE	2023	Odobrenje izvješća Ministarstva zdravstva u kojem se utvrđuju potrebe bolnica Nacionalne zdravstvene službe za teškom medicinskom opremom. U tom se izvješću utvrđuje potreba za prvom kupnjom te vrste opreme i potreba za zamjenom postojeće teške medicinske opreme.
1.42	RE-C01-i10	T	Kupnja teške medicinske opreme		Broj	0	19	ČETVRTO TROMJ ESEČJE	2024	Broj teške medicinske opreme kupljene za bolničke ustanove (bolnice, bolničke centre i jedan institut) u skladu s potrebama utvrđenima u izvješću, kako je navedeno u ključnoj etapi 1.41.
1.43	RE-C01-i10	T	Kupnja teške medicinske opreme		Broj	19	124	DRUGO TROMJ ESEČJE	2026	Kupnja 105 komada medicinske opreme, uključujući angiografski sustav, gama kameru, pozitronski skener za emisijsku tomografiju, sustav za magnetsku rezonanciju, skener za računalnu tomografiju, linearni akcelerator i kirurški robot za bolnice diljem kontinentalnog Portugala.
1.44	Re-C01-i11-RAA	T	Izgradnja, oprema i vozila za Regionalnu zdravstvenu službu na Azorima					DRUGO TROMJ ESEČJE	2026	<ul style="list-style-type: none"> i) Izgradnja dvaju novih zdravstvenih centara i obnova bolnice da Horta ii) Kupnja 71 električnog vozila za pružanje kućne njege; iii) Kupnja 142 jedinice opreme; iv) Kupnja 21 vozila hitne pomoći; <p>Novo zgrade moraju imati potražnju za primarnom energijom barem 20 % nižu od zahtjeva za zgrade gotovo nulte energije.</p>

B. SASTAVNICA 2: Stanovanje

Tom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješavaju se izazovi povezani sa strukturnim nedostatkom trajnih i privremenih stambenih rješenja za ranjivije skupine, i u kontinentalnom Portugalu i u autonomnim regijama Azorima i Madeiri, a istodobno se neizravno doprinosi jačanju sustava socijalne zaštite. Javni stambeni objekti čine samo 2 % ukupnog fonda u Portugalu i smatra se da nisu dovoljni za zadovoljavanje potreba najpotrebitijih i izloženih riziku od socijalne isključenosti.

Glavni su ciljevi komponente sljedeći: i) povećati ponudu socijalnog i cjenovno pristupačnog stanovanja (uključujući ispunjavanje drugih povezanih potreba, kao što su nedostatak osnovne infrastrukture i opreme, nezdrava i nesigurna mjesta stanovanja, nesigurnost ili nedostatak ugovornih veza, prenapučenost ili neprimjerenost stanovanja za posebne potrebe stanovnika s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti); ii. stvoriti nacionalni javni odgovor na hitne i privremene potrebe za smještajem koje proizlaze iz neočekivanih ili nepredvidivih događaja kao što su prirodne katastrofe, požari, pandemije, migracijska kretanja, zahtjevi za azil ili situacije neposredne opasnosti kao što su nasilje u obitelji, trgovina ljudima, rizik od deložacija i drugo; i iii. povećati ponudu studentskog smještaja po pristupačnim cijenama. Ulaganja u komponentu podrazumijevaju izgradnju novih stambenih objekata i sanaciju postojećih.

Tom se komponentom doprinosi provedbi preporuka za pojedinu zemlju izdanih Portugalu u okviru europskog semestra 2019. i 2020., a posebno: Poboľšati djelotvornost i primjerenost socijalne sigurnosne mreže (2. preporuka za Hrvatsku iz 2019.); Zajamčiti dostatnu i učinkovitu socijalnu zaštitu i potporu dohotku (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.); i povećati broj osoba s diplomom u visokom obrazovanju, posebno u području znanosti i informacijske tehnologije (ulaganjem u studentski smještaj) (preporuka za pojedinu zemlju br. 2 iz 2019.). Komponentom se pridonosi i rješavanju preporuke za pojedinu zemlju koja se odnosi na klimatsku tranziciju (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.). Komponentom se doprinosi i provedbi nekoliko načela europskog stupa socijalnih prava, kao što su: „Pristup socijalnim stanovima ili kvalitetnoj pomoći za stanovanje osigurava se onima kojima je potrebna” (EPSR 19.a); „Ranjive osobe imaju pravo na odgovarajuću pomoć i zaštitu od prisilne deložacije” (EPSR 19.b); „Beskućnicima se osiguravaju primjereni skloništa i usluge kako bi se promicala njihova socijalna uključenost” (EPSR 19.c); „Socijalna zaštita” (EPSR 12); „Uključivanje osoba s invaliditetom” (EPSR 17); „Pristup osnovnim uslugama” (EPSR 20); „Obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje: Svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održali i stekli vještine s pomoću kojih mogu u potpunosti sudjelovati u društvu i uspješno se kretati na tržištu rada” (EPSR 1). Uključuju se i okolišne dimenzije, posebno promicanjem nove izgradnje s visokim standardima energetske učinkovitosti.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

B.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r04: Nacionalni plan za hitno i privremeno stanovanje

Cilj je reforme stvoriti nacionalnu javnu mrežu kako bi se odgovorilo na hitne i privremene stambene potrebe u okviru obnove stambenih politika u Portugalu s ciljem zaštite i osnaživanja utvrđenih ciljnih skupina te poticanja socijalne uključenosti i borbe protiv nejednakosti.

Reforma se sastoji od stvaranja strukturiranog i međusektorskog odgovora za osobe kojima su potrebna rješenja za hitni ili privremeni smještaj i razvoja potrebnog pravnog i regulatornog okvira za uspostavu modela upravljanja ulaganjem RE-C02-i02 (nacionalna bespovratna sredstva za hitni i privremeni smještaj) te se njome utvrđuju metodologije za označivanje i upućivanje na smještaj i socijalnu potporu za osobe koje primaju potporu.

Provedba reforme morala je biti dovršena do 30. lipnja 2021.

Ulaganje RE-C02-i01: Program potpore za pristup stanovanju

Cilj je ulaganja osigurati stanovanje obiteljima s najvećim potrebama i najranjivijim skupinama.

Ulaganje se sastoji od izgradnje, obnove, kupnje ili davanja u podnajam stambenih objekata u okviru stambenog programa 1.o Direito.

Ulaganje RE-C02-i02: Nacionalna bespovratna sredstva za hitni i privremeni smještaj

Cilj je ulaganja osigurati privremeni ili hitni smještaj skupinama stanovništva u nepovoljnom položaju u kontinentalnom Portugalu.

Ulaganje se sastoji od izgradnje i obnove privremenog i hitnog smještaja.

Ulaganje RE-C02-i03-RAM: Socijalni stanovi u Autonomnoj regiji Madeiri

Cilj je tog ulaganja osigurati odgovarajuće stanovanje u autonomnoj regiji Madeiri.

Ulaganje se sastoji od izgradnje ili kupnje socijalnih stanova.

Ulaganje RE-C02-i04-RAA: Povećanje uvjeta stanovanja u stambenom fondu Autonomne regije Azora

Cilj je ulaganja izgraditi i obnoviti stambeni fond u Autonomnoj regiji Azorima.

Ulaganje se sastoji od izgradnje ili obnove stanova ili zgrada.

Ulaganje RE-C02-i07-RAA: Infrastruktura za zemljišne čestice za stambene objekte

Cilj je ulaganja omogućiti odabranim kandidatima da izgrade vlastite kuće.

Ulaganje se sastoji od toga da uprava Autonomne regije Azora odabranim kandidatima dodijeli zemljišne čestice.

B.2. Ključne etape, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
2.1	Re-C02-i01	T	Program potpore za pristup stanovanju – potpisani sporazumi o suradnji ili financiranju		Broj	0	75	TR O MJ ESE ČJE	2022	Potpisivanje sporazuma o suradnji ili financiranju. Općine predstavljaju strategije lokalnog smještaja. U tim se strategijama utvrđuju 1) sve potrebe prihvatljive u okviru tog programa (kako je navedeno u Uredbi sa zakonskom snagom br. 37/2018 od 4. lipnja) i 2) subjekti koji promiču stambena rješenja. Nakon što IHRU (Institut za stambenu i urbanu rehabilitaciju) potvrdi usklađenost lokalnih strategija smještaja s programom, potpisuju se sporazumi o suradnji s općinama ili sporazumi o financiranju s drugim korisnicima kojima se utvrđuju konkretna ulaganja koja će se promicati te se utvrđuje rok za njihovu provedbu.
2.2	Re-C02-i01	T	Program potpore za pristup stanovanju – kupljeni, izgrađeni (visoka energetska učinkovitost) ili obnovljeni stambeni objekti namijenjeni kućanstvima		Broj	0	1 500	TR O MJ ESE ČJE	2023	Broj stambenih objekata isporučenih prihvatljivim kućanstvima u okviru programa. Za nove zgrade ili zgrade kupljene bez obnove potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od potreba za zgradama gotovo nulte energije (osim za do 1502 stana za cijelu mjeru).
2.3	Re-C02-i01	T	Program potpore za pristup stanovanju – stambeni objekti za potporu stanovanju		Broj	1 500	20 801	DR UG O TR O MJ ESE ČJE	2026	Broj stambenih objekata izgrađenih, kupljenih, obnovljenih ili iznajmljenih za podnajam u okviru programa 1.o Stanovništvo Direito. Za nove zgrade ili zgrade kupljene bez obnove potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od potreba za zgradama gotovo nulte energije (osim za do 1502 stana za cijelu mjeru).
2.4	Re-C02-i02	T	Nacionalna bespovratna sredstva za hitni i		Broj	0	500	TR O	2022	Broj smještaja za koje su potpisani sporazumi o financiranju.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti	
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina		
			privremeni smještaj – potpisivanje sporazuma o financiranju hitnog i prijelaznog smještaja					MJ ESE ČJE		Subjekti podnose svoje zahtjeve za financiranje u okviru poziva na podnošenje ponuda koji je otvorio IHRU (Institut za stambenu i urbanu rehabilitaciju) koji, nakon procjene i traženja mišljenja ISS-a (Institut za socijalnu sigurnost) o valjanosti i izvedivosti podnesenih zahtjeva, ugovara financiranje i određuje rok za njegovu provedbu. Smještaj znači dio ili cijela zgrada s neovisnim pristupom koja se sastoji od jednog ili više stambenih prostora i dodatnih privatnih prostora ili stambenih jedinica za više od jednog kućanstva.	
2.5	Re-C02-i02	T	Nacionalna bespovratna sredstva za hitni i privremeni smještaj – potpisivanje sporazuma o financiranju za hitni i prijelazni smještaj			Broj	500	1 000	TR O MJ ESE ČJE	2024	Broj smještaja za koje su potpisani sporazumi o financiranju. Subjekti podnose svoje zahtjeve za financiranje u okviru poziva na podnošenje ponuda koji je otvorio IHRU (Institut za stambenu i urbanu rehabilitaciju) koji, nakon procjene i traženja mišljenja ISS-a (Institut za socijalnu sigurnost) o valjanosti i izvedivosti podnesenih zahtjeva, ugovara financiranje i određuje rok za njegovu provedbu. Smještaj znači dio ili cijela zgrada s neovisnim pristupom koja se sastoji od jednog ili više stambenih prostora i dodatnih privatnih prostora ili stambenih jedinica za više od jednog kućanstva.
2.6	Re-C02-i02	T	Nacionalna bespovratna sredstva za hitni i privremeni smještaj – smještaj s započetim ili kupljenim radovima			Broj	0	41	TR O MJ ESE ČJE	2023	Broj projekata za koje su započeli građevinski radovi ili radovi na obnovi ili za koje su zgrade kupljene.
2.7	Re-C02-i02	T	Hitni i privremeni smještaj			Broj	0	208	DR UG O TR O MJ	2026	Izgradnja, obnova ili kupnja smještaja i stambenih objekata koji čine 208 projekata u okviru nacionalne hitne i privremene potpore za smještaj te privremenog smještaja za vojsku i sigurnosne snage. Za nove zgrade ili zgrade kupljene bez sanacije potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od potreba za zgradama gotovo nulte energije (osim za do 30 projekata).

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								ESE ČJE		
2.11	Re-C02-i03-RAM	T	Socijalni stanovi u Autonomnoj regiji Madeiri		Broj	0	805	DR UG O TR O MJ ESE ČJE	2026	Izgradnja ili kupnja stambenih objekata za socijalno stanovanje. Za nove zgrade ili zgrade kupljene bez obnove potražnja za primarnom energijom mora biti najmanje 20 % niža od potreba za zgradama gotovo nulte energije.
2.13	Re-C02-i04-RAA	T	Izgrađene zgrade u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azora		Broj	0	24	ČE TV RT O TR O MJ ESE ČJE	2021	Broj izgrađenih zgrada s dovršenim radovima kako bi se povećao fond socijalnih stanova. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti barem 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije. Prosječna veličina stambenih objekata iznosi oko 120 četvornih metara.
2.14	Re-C02-i04-RAA	T	Intervencije u javni stambeni fond Autonomne regije Azora – obnova		Broj	0	40	ČE TV RT O TR O MJ ESE ČJE	2021	Ulaganje uključuje obnovu ili dovršetak zgrada i stanova, što se mjeri brojem intervencija. Intervencije uključuju: — prenamjena nestambenih javnih zgrada u stambene zgrade, — Financijska potpora za prenamjenu degradiranih socijalnih zgrada (Bairros Sociais) — obnova javnih stanova radi usklađivanja s postojećim zakonodavstvom o stanovanju, uglavnom sa zahtjevima u pogledu energetske učinkovitosti. Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti mora u prosjeku postići barem srednju razinu temeljitosti obnove kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada. Prosječna veličina predmetnog stana iznosi oko 100 četvornih metara.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
2.16	Re-C02-i04-RAA	T	Intervencije u javni stambeni fond Autonomne regije Azora – obnova		Broj	40	101	ČE TV RT O TR O MJ ESE ČJE	2023	Ulaganje uključuje obnovu ili dovršetak javnih zgrada i stanova s dovršenim radovima. Intervencije mogu uključivati: – prenamjena nestambenih javnih zgrada u stambene zgrade, – Financijska potpora za prenamjenu degradiranih socijalnih zgrada – Obnova javnih stanova Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti mora u prosjeku postići barem srednju razinu temeljitosti obnove kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada. Prosječna veličina predmetnog stana iznosi oko 100 četvornih metara.
2.17	Re-C02-i04-RAA	T	Izgrađene i obnovljene zgrade u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azora		Broj	125	622	DR UG O TR O MJ ESE ČJE	2026	Broj izgrađenih i obnovljenih zgrada ili stanova za fond javnih stanova. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti barem 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije. Obnovama radi povećanja energetske učinkovitosti u prosjeku se postiže ušteda primarne energije od 30 %.
2.19	RE-C02-r04	M	Stupanje na snagu Uredbe sa zakonskom snagom o odobrenju pravnog okvira za Nacionalni plan hitnog i privremenog stanovanja	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom				DR UG O TR O MJ ESE ČJE	2021	Uredbom sa zakonskom snagom utvrđuje se struktura plana i stambenog fonda, posebno u pogledu prihvatljivih korisnika, stambenih rješenja i modela financiranja. Uz pravni okvir, nacionalni plan stanovanja predstavlja se i odobrava vladi, koja uključuje strateško planiranje stambenih rješenja koja će se promicati i potrebnu potporu u tu svrhu, ovisno o lokalnim potrebama i posebnostima te društveno-teritorijalnoj koheziji.
2.30	Re-C02-i07-RAA	T	Infrastruktura zemljišnih parcela		Broj	0	145	DR UG O TR O MJ ESE ČJE	2026	Zemljišne čestice dodijeljene odabranim kandidatima nakon što ih je uprava Autonomne regije Azora kupila ili obnovila

B.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Ulaganje RE-C02-i05: Priuštiv fond javnih stanova

Cilj je ulaganja osigurati stanovanje po pristupačnim cijenama.

Ulaganje se sastoji od izgradnje ili obnove stambenih objekata kako bi se osigurao smještaj za najam po pristupačnim cijenama te intervencija u okviru 1.o programa za stanovanje Direito.

Ulaganje RE-C02-i06: Studentski smještaj po pristupačnim cijenama

Cilj je ulaganja povećati nacionalnu ponudu cjenovno pristupačnog studentskog smještaja.

Ulaganje se sastoji od izgradnje i obnove studentskog smještaja.

B.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
2.20	Re-C02-i05	T	Priuštiv fond javnih stambenih objekata – stambeni objekti s započetim radom (izgrađeni uz visoku energetska učinkovitost ili obnovljeni uz poboljšanu energetska učinkovitost)		Broj	0	520	TRO MJES EČJE	2022	Broj stambenih objekata za koje radovi počinju nakon natječajnog postupka i potpisivanja ugovora. Ako uključuju novu izgradnju, potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti najmanje 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije.
2.24	Re-C02-i05	T	Priuštiv fond javnih stanova —		Broj	0	10 199	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Broj izgrađenih, obnovljenih ili kupljenih stambenih objekata za cjenovno pristupačno stanovanje ili u okviru 1.o programa stanogradnje Direito.
2.25	Re-C02-i06	T	Studentski smještaj po pristupačnim cijenama – broj mjesta za studentski smještaj s otvorenim natječajima		Broj	0	7 000	TRO MJES EČJE	2022	Broj novih i obnovljenih mjesta za smještaj prvenstveno studenata u visokom obrazovanju za koje su pokrenuti javni natječajni. Nove zgrade ili one kupljene bez sanacije imaju potražnju za primarnom energijom koja je najmanje 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije. Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti mora u prosjeku postići barem srednju razinu temeljitosti obnove kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada.
2.28	Re-C02-i06	T	Studentski smještaj po pristupačnim cijenama		Broj	0	18 000	PRV O TRO MJES EČJE	2026	Broj izgrađenih i obnovljenih kreveta u studentskom smještaju.

C. SASTAVNICA 3: Socijalni odgovori

Portugal se već dugi niz godina suočava s važnim demografskim i socioekonomskim izazovima, koji su se pogoršali zbog pandemije bolesti COVID-19. Ovom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješavaju se sljedeći izazovi: demografsko starenje, prava osoba s invaliditetom i drugih osoba koje ovise o drugima te situacije siromaštva i socijalne isključenosti među zajednicama i skupinama u nepovoljnom položaju.

U tom se kontekstu ovom komponentom rješavaju izazovi povezani sa strukturnom socijalnom politikom i nedostaci u pokrivenosti socijalnim uslugama za stanovništvo/regije kojima je potrebna pomoć, kako u kontinentalnom Portugalu tako i u autonomnim regijama Azori i Madeira.

Glavni su ciljevi komponente sljedeći: i) poboljšanje ustanova za socijalnu skrb i osiguravanje bolje teritorijalne pokrivenosti; ii. jačanje i širenje mreže socijalnih odgovora s pomoću inovativnih rješenja te pilot-projekata i intervencija; razvoj novih odgovora za potporu u zajednici, čime se doprinosi promicanju neovisnog života, sprečavanju ovisnosti i razvoju odgovora za neinstitucionalizaciju u skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom; IV) osiguravanje pristupa uključivom životu i sudjelovanju u društvu i gospodarstvu za osobe s invaliditetom; i v. promicanje iskorjenjivanja siromaštva razvojem sveobuhvatne nacionalne strategije usmjerene na najranjivije zajednice i zajednice u najnepovoljnijem položaju.

Komponentom se podupire provedba preporuke za pojedinu zemlju o jačanju otpornosti zdravstvenog sustava i osiguravanju jednakog pristupa kvalitetnoj zdravstvenoj i dugotrajnoj skrbi (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2020.). Osim toga, doprinosi se provedbi preporuke za pojedinu zemlju o poboljšanju djelotvornosti i primjerenosti mreže socijalne sigurnosti i poboljšanju razine vještina stanovništva (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.), jamčenju dostatne socijalne zaštite i potpore dohotku te osiguravanju jednakog pristupa kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.) i poboljšanju učinkovitosti portugalskog sustava socijalne zaštite, posebno pojednostavnjenjem njegova okvira (1. preporuka za pojedinu zemlju iz 2022. i 2023.). Komponentom se neizravno podupire i provedba preporuke za pojedinu zemlju o usmjeravanju ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.).

Očekuje se da će ta komponenta pridonijeti zelenoj i digitalnoj tranziciji. Projekti povezani s izgradnjom, proširenjem i obnovom objekata za socijalni odgovor usmjereni su na energetske učinkovitost, upotrebu energije iz obnovljivih izvora za vlastitu potrošnju i smanjenje troškova energije i goriva. Okolišne dimenzije uključuju se promicanjem nove izgradnje s visokim standardima energetske učinkovitosti. Osim toga, uključeni subjekti moraju biti opremljeni lakim vozilima s nultim emisijama. Naposljetku, ta komponenta uključuje mjere kojima se poboljšava upotreba digitalnih alata, posebno u socijalnim službama koje pružaju potporu starijim osobama i vladi stvaranjem alata IKT-a i e-usluga usmjerenih na osobe s invaliditetom.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

C.1. Opis reformi i ulaganja za bespovratnu financijsku potporu

Reforma RE-r05: Infrastruktura i reforma opskrbe s društvenim odgovorom

Cilj je mjere proširiti, nadograditi i obnoviti mrežu socijalnih usluga i ustanove koje pružaju javne i privatne socijalne ustanove. Mjera je usmjerena na posebno ranjive skupine u gospodarskom, socijalnom i zdravstvenom smislu, kao što su siromašne osobe i obitelji ili osobe s niskim prihodima, starije osobe i osobe koje ovise o drugima, osobe s invaliditetom te djeca i mladi. Nadalje, integriranim intervencijama zdravstvene i socijalne potpore predviđenima ovom mjerom promiče se autonomija uzdržavanih osoba njihovom rehabilitacijom i društvenom reintegracijom u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom¹ i Europskom strategijom o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021.2 i Zelenom knjigom o starenju – Poticanje međugeneracijske solidarnosti i odgovornosti³.

Ta se reforma sastoji od pokretanja programa nove generacije opreme i socijalnog odgovora stupanjem na snagu pojednostavnjenja režima ugradnje socijalne opreme. Program je usmjeren na mjere kao što su:

- Poboljšanje socijalne skrbi i personaliziranih usluga koje se pružaju u domovima za starije i nemoćne osobe, nakon procjene potreba;
- Promicanje licenciranja i/ili reguliranja ERPI-ja izvan službenog sustava;
- Preispitivanje zakonodavnog okvira za licenciranje socijalnih ustanova,
- Promicanje inovativnih društvenih odgovora kao što je suradničko stanovanje malih razmjera;
- Razvoj inovativnog modela kućne potpore;
- Jačanje socijalne potpore za osobe u socijalnoj izolaciji stvaranjem multidisciplinarnih timova i mehanizma za mapiranje i praćenje socijalno ranjivih situacija (Radarski socijalni projekti);
- Povećanje razine radne snage i kvalitete pružanja usluga socijalnih odgovora, uglavnom na područjima s niskim razinama pokrivenosti;
- Jačanje socijalnih usluga i potpore za osobe s invaliditetom ili uzdržavane osobe te promicanje njihove autonomije i samostalnog života.

Ulaganje RE-C03-i01 – Nova generacija opreme i socijalni odgovori pridonijet će provedbi reforme.

Ključna etapa povezana s provedbom reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r06: Nacionalna strategija za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2025.

Cilj je ove mjere olakšati i produbiti uključivanje osoba s invaliditetom u sva područja života, promicati njihovu autonomiju, neovisnost i samoodređenje te osigurati jednake mogućnosti za sve građane, bez obzira na njihove sposobnosti.

---

¹ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf

Ta se reforma sastoji od donošenja Nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2025. Strategija odražava obveze iz Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom⁴ i omogućuje pokretanje niza mjera, kao što su:

- Preoblikovanje postojećeg regulatornog okvira kad god je to potrebno;
- Preoblikovanje sustava za procjenu i certifikaciju osoba s invaliditetom;
- Sveobuhvatne dijagnoze osoba s invaliditetom razvojem sustava za prikupljanje podataka i pokazatelja praćenja kako bi se poduprlo donošenje odluka;
- Intervencije na javnim mjestima kako bi se olakšao pristup osobama s invaliditetom;
- Prilagodbu sustava osposobljavanja, zapošljavanja i kvalifikacija za osobe s invaliditetom;
- Razvoj inovativnih socijalnih usluga i pristupa koji se temelje na zajednici;
- Sudjelovanje osoba s invaliditetom u sportu, kulturi i slobodnim aktivnostima.
- Proširenje modela potpore za samostalan život, kojim se osobama s invaliditetom pruža osobna pomoć;

Ulaganja RE-C03-i02: Pristupačnost 360° i RE-C03-i05: Platforma i pristup, kao i ulaganje RE-C01-i02: Nacionalna mreža integrirane kontinuirane skrbi i nacionalna mreža palijativne skrbi doprinose provedbi reforme.

Ključna etapa povezana s provedbom reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r07: Ugovaranje integriranih programa potpore za zajednice u nepovoljnom položaju u velegradskim područjima

Cilj je ove mjere borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti u općinama u najnepovoljnijem položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta.

Ta se reforma sastoji od skupa integriranih pilot-mjera koje treba razviti nakon procjene i utvrđivanja posebnih potreba zajednice. Nakon te faze dijagnosticiranja integrirane intervencije osmišljavaju se i usredotočuju na dva područja:

- Intervencije u javnom prostoru i socijalnoj infrastrukturi kao što su jaslice i osnovne škole, zdravstvene ustanove i objekti za društvena i kulturna događanja, radionice i/ili tečajevi osposobljavanja; žalitelj
- Intervencije nematerijalne prirode za promicanje socijalne kohezije, kao što su aktivno uključivanje zajednica u njihovo osmišljavanje i provedbu, promicanje poduzetništva malih poduzeća na lokalnoj razini, osmišljavanje projekata za borbu protiv neuspjeha u školi i napuštanja školovanja, ponuda strukovnog osposobljavanja i promicanje sporta.

Ta će se reforma temeljiti i strukturirati u skladu s prvom portugalskom nacionalnom strategijom za borbu protiv siromaštva (ENCP) i tematskim intervencijama za posebne skupine koje su u njoj utvrđene.

Reforma se provodi ulaganjem RE-C03-i06 – Integrirane operacije u zajednicama u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta.

Ključna etapa povezana s provedbom reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r08: Nacionalna strategija za borbu protiv siromaštva

Cilj je ove mjere borba protiv siromaštva razvojem višedimenzionalnog, integriranog, srednjoročnog i dugoročnog pristupa.

Reforma se sastoji od donošenja Nacionalne strategije za borbu protiv siromaštva (ENCP). Strategijom se pruža okvir za tematske intervencije usmjerene na posebne skupine, od djece do starijih osoba, uključujući najranjivije skupine. U njemu se utvrđuju uvjeti za razvoj i provedbu integriranih politika usmjerenih na posebnosti socijalne isključenosti i siromaštva na lokalnoj razini. Osim toga, njome se također nalaže stvaranje jedinstvenog okvira za praćenje pokazatelja povezanih sa siromaštvom.

InvestmentRE-C03-i06 – Integrirane operacije u zajednicama u nepovoljnom položaju u velegradskim područjima Lisabona i Porta doprinose provedbi reforme.

Ključna etapa povezana s provedbom reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

---

⁴ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

Ulaganje RE-C03-i01: Nova generacija opreme i socijalni odgovori

Cilj je ove mjere proširiti socijalne usluge.

To se ulaganje sastoji od obnove ili izgradnje socijalnih objekata u okviru Programa za prekvalifikaciju i proširenje mreže socijalnih objekata i usluga, timova za socijalnu intervenciju te nabave električnih vozila.

Ulaganje RE-C03-i02: Pristupačnost 360

Cilj je ove mjere olakšati uvjete pristupačnosti za osobe s invaliditetom. To se ulaganje sastoji od prilagodbe stambenih objekata, javnih zgrada i javnih prostora.

Ulaganje RE-C03-i03-RAM: Socijalni odgovori u Autonomnoj regiji Madeiri (ARM)

Cilj je ove mjere poduprijeti socijalne usluge u Autonomnoj regiji Madeiri.

To se ulaganje sastoji od izgradnje i obnove ustanova za socijalnu potporu za starije osobe, osobe s posebnim potrebama i beskućnike.

Ulaganje RE-C03-i04-RAA: Regionalna strategija za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti – Mreže socijalne potpore (ARA)

Cilj je ove mjere poduprijeti socijalne i obrazovne usluge u Autonomnoj regiji Azorima.

To se ulaganje sastoji od podupiranja pristupa djece i mladih te starijih osoba socijalnim i obrazovnim uslugama, kao i obitelji kojima je potrebna pomoć i osoba s invaliditetom.

Ulaganje RE-C03-i05: Platforma + pristup

Cilj je ove mjere poticati uključivanje osoba s invaliditetom.

Ulaganje se sastoji od javne internetske stranice na kojoj se objedinjuju i pojednostavnjuju informacije o zakonodavstvu i dostupnoj potpori za osobe s invaliditetom te pozivnog centra za tumačenje portugalskog znakovnog jezika.

Ulaganje RE-C03-i06: Socijalne intervencije u zajednicama u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta

Cilj je ove mjere borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti u metropolskim područjima Lisabona i Porta te drugim područjima na kopnu.

To se ulaganje sastoji od niza intervencija u javnim prostorima, društvenoj i sportskoj infrastrukturi, društvenim aktivnostima i stambenim objektima.

Ulaganje RE-C03-i07-RAA: Mreža domova za starije i nemoćne osobe

Cilj je ove mjere pružiti potporu starijim osobama u Autonomnoj regiji Azorima.

To se ulaganje sastoji od proširenja i obnove objekata u domovima za starije i nemoćne.

Reforma RE-C03-r38: Pojednostavnjenje sustava socijalne sigurnosti

Cilj je te reforme pojednostavniti portugalski sustav socijalne sigurnosti („Sistema de Segurança Social”). Reforma se sastoji od stupanja na snagu pravnog akta o jedinstvenoj socijalnoj naknadi.

C.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
3.1	RE-C03-i01	T	Električna vozila		Broj	0	2 000	PRVO TROM JESEČJE	2026	Privatne institucije socijalne solidarnosti (IPSS) ili slični subjekti (npr. dnevni centri, skloništa ili domovi za potporu) opremljeni električnim vozilima.
3.2	RE-C03-i01	T	Osnivanje socijalnih interventnih timova (Radar Social)		Broj	0	278	ČETVOTO TROM JESEČJE	2024	Uvjeti prihvaćanja koje su potpisale općine za osnivanje 278 timova za socijalne intervencije u kontinentalnom Portugalu.
3.3	RE-C03-i01	M	Dodjela ugovora o potpori tijelima za promicanje stvaranja i širenja mreže socijalnih ustanova/socijalnih odgovora.	Dodjela ugovora o potpori tijelima za promicanje mreže socijalnih ustanova/odgovora				DRUGO TROM JESEČJE	2022	Dodjela ugovora o potpori tijelima za promicanje koja su se prijavila na natječaj za stvaranje i širenje mreže socijalnih ustanova/socijalnih odgovora (koji obuhvaćaju djecu, starije osobe, osobe s invaliditetom i druge) i za koja je utvrđeno da su u skladu s definiranim Uredbom, u okviru dostupne omotnice. U slučaju nove izgradnje zgrada natječajnim postupkom osigurava se da potražnja za primarnom energijom u novim zgradama bude barem 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije.
3.4	RE-C03-i01	T	Program za prekvalifikaciju i proširenje mreže socijalnih ustanova i usluga		Broj	0	28 000	PRVO TROM JESEČJE	2026	Najmanje 28000 novih ili obnovljenih mjesta u okviru Programa za prekvalifikaciju i proširenje mreže socijalnih ustanova i usluga.
3.6	Re-C03-i02	T	Stambeni objekti s poboljšanom pristupačnošću za osobe s invaliditetom		Broj	0	190	DRUGO TROM JESEČJE	2024	Broj stambenih objekata koji imaju koristi od intervencija za poboljšanje uvjeta pristupačnosti za osobe s invaliditetom.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
3.7	Re-C03-i02	T	Stambeni objekti i objekti za javne usluge		Broj	190	1 250	ČETVRO TROM JESEČJE	2025	Broj stambenih objekata ili objekata javnih usluga koji imaju koristi od intervencija u okviru interventnog programa za stanovanje i interventnog programa za izgradnju javnih zgrada.
3.8	Re-C03-i02	T	Javni prostor		M ²	0	75 000	ČETVRO TROM JESEČJE	2025	Površina javnog prostora u četvornim metrima za koju se primaju intervencije u okviru programa intervencije javnog puta.
3.10	Re-C03-i03-RAM	T	Nova i rehabilitirana mjesta u domovima za starije i nemoćne osobe		Broj	0	582	DRUGO TROM JESEČJE	2026	Broj novih i rehabilitiranih mjesta dostupnih u stambenim i nestambenim domovima za skrb (uključujući dnevne ili noćne centre)
3.11	Re-C03-i03-RAM	T	LIFE Planovi za integraciju beskućnika.		Broj	0	20	ČETVRO TROM JESEČJE	2022	Broj potpisanih planova života za integraciju beskućnika.
3.27	Re-C03-i03-RAM	M	Proširenje struktura socijalne potpore za beskućnike					ČETVRO TROM JESEČJE	2025	Najmanje 90 novih ili obnovljenih mjesta u domovima za starije i nemoćne ili potpunim strukturama za beskućnike.
3.12	Re-C03-i04-RAA	T	Osposobljavanje pojedinaca iz obitelji koji primaju socijalnu potporu		Broj certifikata	0	2 500	ČETVRO TROM JESEČJE	2025	2500 potvrda o osposobljavanju izdanih pojedincima iz obitelji koji primaju socijalnu potporu
3.13	Re-C03-i04-RAA	T	Izgradnja ili obnova zgrada za osobe s invaliditetom		Broj zgrada	0	3	DRUGO TROM JESEČJE	2026	Izgradnja dviju zgrada i obnova jedne zgrade kako bi se osigurala nova mjesta za osobe s invaliditetom u centrima za skrb.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
3.14	Re-C03-i04-RAA	T	Električna vozila za Instituições Particulares de Solidariedade Social		Broj	0	130	ČETVRO TROM JESEČJE	2025	Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS) opremljen električnim vozilima.
3.15	Re-C03-i04-RAA	M	Postojeći projektni program za starenje	Upravni nalog regionalne vlade Azora				DRUGO TROM JESEČJE	2025	Upravna odluka Autonomne regije Azora o odabiru najmanje 425 starijih osoba u okviru postojećeg programa Aging.
3.16	Re-C03-i04-RAA	M	Mjere za potporu pristupu djece i mladih socijalnim i obrazovnim uslugama					ČETVRO TROM JESEČJE	2025	Mjere za potporu sudjelovanju u školama i visokom obrazovanju: i. oslobođenje od plaćanja školarina za djecu u jaslicama za kućanstva s niskim prihodima; ii. centri za potporu studijama; (III) potpisane sporazume o dodjeli stipendija studentima u visokom obrazovanju iz obitelji s niskim prihodima.
3.17	RE-C03-i05	M	Objava natječaja za „Izgradnju digitalne infrastrukture za pristupačnost od 360°”	Objava poziva na podnošenje ponuda za nabavu digitalne infrastrukture za pristupačnost 360° u Službenom listu – Diario da Republica				ČETVRO TROM JESEČJE	2021	Objava poziva na podnošenje ponuda za izgradnju digitalne infrastrukture koja obuhvaća i. georeferencirane informacije o javnim i privatnim zgradama, ii. globalne informacijske sustave i sustave za određivanje položaja (GPS) i iii. georeferenciranje parkirnih mjesta.
3.18	RE-C03-i05	M	Digitalni informacijski resursi za osobe s invaliditetom	Informacije na internetskim stranicama i mobilnoj aplikaciji				ČETVRO TROM JESEČJE	2024	Objedinjene i pojednostavnjene informacije o zakonodavstvu i dostupnoj potpori za osobe s invaliditetom dostupne na internetskim stranicama i pokretanje aplikacije za mobilne telefone.
3.19	RE-C03-i05	M	Pozivni centar za portugalski znakovni jezik	Potpisani protokol				ČETVRO TROM JESEČJE	2025	Potpisani Protokol o utvrđivanju pravila za portugalski kontaktni centar za znakovni jezik.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
3.20	RE-C03-r08	M	Donošenje nacionalne strategije za borbu protiv siromaštva	Donošenje nacionalne strategije za borbu protiv siromaštva				TROM JESEČJE	2021	Nacionalna strategija za borbu protiv siromaštva (ENCP) pruža okvir za tematske intervencije za određene skupine, od djetinjstva do starosti, uključujući najranjivije skupine. U njemu se utvrđuju uvjeti za razvoj i provedbu integriranih politika usmjerenih na posebnosti socijalne isključenosti i siromaštva na lokalnoj razini. Osim toga, njome se nalaže i stvaranje jedinstvenog okvira za praćenje pokazatelja povezanih sa siromaštvom.
3.21	RE-C03-r06	M	Donošenje Nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2025.	Donošenje Nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2025.				ČETVOTO TROM JESEČJE	2021	Nacionalnom strategijom za uključivanje osoba s invaliditetom stvaraju se uvjeti za: <ul style="list-style-type: none"> • novi sustav procjene i certificiranja invaliditeta; • novi sustav prikupljanja i obrade podataka te organizacije informacija o invaliditetu kako bi se poduprlo donošenje odluka; • kvalifikacije intervencija na javnim mjestima; • uključivanje osoba s invaliditetom u odluke, mjere, programe i projekte; • proširenje modela potpore za samostalan život, kojim se osobama s invaliditetom pruža osobna pomoć; • prilagodba sustava osposobljavanja, zapošljavanja i kvalifikacija za osobe s invaliditetom.
3.22	RE-C03-r05	M	Stupanje na snagu pojednostavnjenog režima ugradnje socijalne opreme	Stupanje na snagu pojednostavnjenog režima ugradnje socijalne opreme				ČETVOTO TROM JESEČJE	2021	Stupanje na snagu pojednostavnjenog režima ugradnje socijalne opreme sa sljedećim značajkama: <ul style="list-style-type: none"> • Utvrđivanje zahtjeva za izdavanje dozvola i reguliranje boravišne strukture za starije osobe koje djeluju nezakonito; • Uvođenje kriterija kvalitete u usluge i socijalne ustanove za skrb; • Stvaranje okvira za uvođenje novih vrsta socijalnih odgovora kao što su suradničko stanovanje i novi modeli potpore za stanovanje kako bi se zadovoljile različite potrebe starijih osoba.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
3.23	RE-C03-r07	M	Odobrenje akcijskih planova za zajednice u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta	Odobrenje akcijskih planova za zajednice u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta za predmetna područja.				ČETVRO TROM JESEČE	2021	Metropolska područja Lisabona i Porta odobravaju akcijske planove za zajednice u nepovoljnom položaju. Akcijski planovi usmjereni su na dva glavna područja: i. intervencije u javnom prostoru i socijalnoj infrastrukturi kao što su jaslice i osnovne škole, zdravstvene ustanove i objekti za kulturna događanja, radionice i/ili tečajevi osposobljavanja; II) Nematerijalne intervencije za promicanje socijalne kohezije, kao što su aktivno uključivanje zajednica u njihovo osmišljavanje i provedbu, promicanje poduzetništva malih poduzeća na lokalnoj razini, osmišljavanje projekata za borbu protiv neuspjeha u školi i napuštanja školovanja, ponuda strukovnog osposobljavanja i promicanje sporta. Uspostavlja se model upravljanja koji se temelji na načelima višerazinskog upravljanja i uključuje različite aktere, od središnje vlasti do lokalnih područja/susjedstava. Istodobno postoje lokalne tehničke jedinice kao operativni predvodnici tog modela za promicanje odgovornosti i blizine u upravljanju ugovorima i njihovoj provedbi.
3.24	Re-C03-i06	M	Potpisivanje sporazuma između općina Lisabon/Porto i lokalnih tehničkih jedinica kojima se utvrđuje područje primjene mjera koje će se podupirati.	Potpisivanje sporazuma o planovima koji se odnose na 12 područja intervencije				PRVOTROM JESEČE	2022	Potpisivanje sporazuma između metropolskih područja Porta i Lisabona i lokalnih tehničkih jedinica zaduženih za svako od 12 područja intervencije (tj. susjedstva) kojima se utvrđuje područje primjene mjera koje će se podupirati, vremenski okvir njihove provedbe, dodijeljena proračunska potpora u iznosu od 225 milijuna EUR i odabrani pokazatelji uspješnosti. Mjere koje će se podupirati pripadaju sljedećim kategorijama: <ul style="list-style-type: none"> • Promicanje zdravlja i kvalitete života zajednica • Fizička nadogradnja javnog prostora ili jačanje socijalne, zdravstvene, stambene ili sportske infrastrukture • Gospodarska obnova socijalno ugroženih područja • Poduzetništvo malih, lokalnih poduzeća • Pristup zdravstvu, razvoj zdravlja zajednice i borba protiv ovisnosti • Programi aktivnog i zdravog starenja

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										<ul style="list-style-type: none"> • Projekti za borbu protiv neuspjeha u školi i napuštanja školovanja • Kvalifikacije odraslih i certificiranje vještina • Dijagnoza potreba stanovništva i razvoj pismenosti odraslih, učenja portugalskog jezika i programa digitalne uključenosti • Strukovno osposobljavanje i politike • Pristup kulturi i kreativnosti • Sudjelovanje Zajednice u upravljanju programom • Osnaživanje lokalnih aktera u partnerskim mrežama • Rješenja za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti • Promicanje sporta • Građanstvo i pristup pravima te građansko sudjelovanje <p>Opis poslova za predstojeće pozive na podnošenje projekata uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.</p>
3.25	Re-C03-i06	M	Objava izvješća o praćenju metropolskih područja Porta i Lisabona u pogledu mjera poduzetih u svakom od 12 područja intervencije.	Objava izvješća o praćenju metropolskih područja Porta i Lisabona				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Objava izvješća o praćenju metropolskih područja Porta i Lisabona u kojem se opisuje napredak postignut u provedbi mjera financiranih programom u svakom području intervencije, uključujući izvršenje proračuna i uspješnost u odnosu na odabrane pokazatelje za svaku mjeru.
3.26	Re-C03-i06	T	Isplata za socijalne mjere		EUR	0	225 000 000	ČETVOTO TROMJESEČJE	2025	Isplata najmanje 225 000 000 EUR u kategorijama navedenima u ključnoj etapi 3.24. te u drugim općinama u okviru programa Zdrava susjedstva.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
3.28	Re-03-i07-RAA	T	Nova ili obnovljena mjesta u domovima za starije i nemoćne		Broj	0	113	PRVO TROMJESEČJE	2026	Broj novih ili obnovljenih mjesta u domovima za starije i nemoćne osobe u Autonomnoj regiji Azorima.
3.30	RE-C03-r38	M	Jedinstvena socijalna naknada	Odredba zakonodavstva o stupanju na snagu zakonodavstva				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Stupanje na snagu pravnog akta o jedinstvenoj socijalnoj naknadi, kojim se konsolidira najmanje osam nedoprinosnih socijalnih naknada, uključujući sustav minimalnog dohotka („Rendimento Social de Inserção”), nakon objave izvješća radne skupine o jedinstvenoj socijalnoj naknadi na internetskim stranicama OECD-a i savjetovanja s relevantnim dionicima.

D. SASTAVNICA 4: Kultura

Komponentom se rješavaju izazovi povezani s učincima pandemije bolesti COVID-19 i naslijeđeni problemi koji proizlaze iz stanja kroničnog nedostatka resursa za održavanje, obnovu i modernizaciju kulturnih instalacija i opreme.

Glavni su ciljevi komponente Kultura obnova zgrada i nacionalnih spomenika; zaštita obrtničkih tehnika i zanimanja; modernizaciju tehnološke infrastrukture i kulturnih objekata; digitalizaciju umjetničkih djela i kulturne baštine; te internacionalizaciju, modernizaciju i digitalnu tranziciju knjižara i izdavaštva knjiga.

Komponentom se doprinosi odgovoru na preporuke za pojedinu zemlju da se poduzmu sve potrebne mjere za djelotvoran odgovor na pandemiju, održavanje gospodarstva i potporu njegovu oporavku (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2020.); i poduprijeti upotrebu digitalnih tehnologija za poticanje konkurentnosti poduzeća (2. preporuka za Hrvatsku iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

D.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje RE-C04-i01: Kulturne mreže i digitalna tranzicija

Cilj je mjere nadogradnja tehnološke infrastrukture javnih kulturnih objekata kako bi se potaknula njihova digitalna tranzicija.

Ta se ulaganja sastoje od kupnje tehnološke opreme za kulturne objekte i digitalizacije javnih zbirki.

Ulaganje RE-C04-i02: Kulturne baštine

Cilj je ove mjere obnova kulturnih objekata koji su klasificirani kao kulturna baština.

To se ulaganje sastoji od inicijative „*Saber Fazer*” te izgradnje ili obnove kulturne infrastrukture.

D.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
4.1	RE-C04-i01	M	Tehnološke specifikacije za mrežu kulturnih objekata	Izvešće o tehnološkim specifikacijama mreže kulturnih objekata				DRUGOTROMJESEČJE	2022	Detaljna definicija tehnoloških specifikacija za mrežu kulturnih objekata
4.3	RE-C04-i01	M	Digitalizacija javnih zbirki	Digitalizacija javnih zbirki				ČETVORTROMJESEČJE	2025	Digitalizacija nekih dokumenata koji pripadaju: glavna uprava za knjige, arhive i knjižnice; portugalska nacionalna knjižnica; javna knjižnica Évora; neki javni muzeji, palače ili spomenici; Cinemateca.
4.4	RE-C04-i01	T	Tehnološka oprema za kulturne objekte			0	449	PRVOTROMJESEČJE	2026	Nabava tehnološke opreme za 444 kulturna objekta, četiri laboratorija i Nacionalni arhiv Sounda.
4.9	RE-C04-i01	M	Tehnološka modernizacija ANIM-a – Nacionalnog arhiva pokretnih slika	Metalne kuke za vješanje odjeće				TROMJESEČJE	2023	Isporuka opreme za tehnološku modernizaciju Nacionalnog arhiva pokretnih slika.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
4.6	RE-C04-i02	M	Uspostava mreže „Saber Fazer“	Stvaranje repozitorija informacija i dokumentacije o domaćoj artizanalnoj proizvodnji, identifikaciji i mapiranju sirovina				ČET VRT O TRO MJE SEČJ E	2022	Uspostava mreže „Saber Fazer“: stvaranje repozitorija informacija i dokumentacije o domaćoj artizanalnoj proizvodnji; te utvrđivanje i mapiranje sirovina koje se upotrebljavaju u artizanalnoj proizvodnji.
4.7	RE-C04-i02	T	Potpisani ugovori za obnovu i očuvanje zgrada kulturne baštine i nacionalnih kazališta		Broj	0	49	TRO MJE SEČJ E	2023	Broj kulturnih lokaliteta za koje su potpisani ugovori za obnovu i očuvanje muzeja, spomenika, državnih palača i nacionalnih kazališta.
4.8	RE-C04-i02	T	Obnova kulturnih lokaliteta i izgradnja Nacionalnog arhiva Sounda		Broj	0	85	PRV O TRO MJE SEČJ E	2026	Obnovljena su 84 kulturna lokaliteta i izgrađena je zgrada Nacionalnog arhiva Sounda. Potražnja za primarnom energijom u novoj zgradi mora biti barem 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije.

E. SASTAVNICA 5: Ulaganja i inovacije

Tom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješavaju se izazovi povezani s relativno skromnom razinom istraživanja i inovacija, posebno poticanjem veza između poduzeća i znanosti, s posebnim naglaskom na inovacijama u zelenoj tranziciji, te izazovi povezani s kroničnom nedovoljnom kapitalizacijom portugalskog poslovnog sektora, koja se dodatno pogoršala zbog pandemije bolesti COVID-19.

Cilj je komponente povećati konkurentnost i otpornost portugalskog gospodarstva mjerama osmišljenima za jačanje istraživanja poticanjem prijenosa njegovih rezultata u poslovni sektor, čime se promiču inovacije i ulaganja. Dio komponente koji se odnosi na istraživanja i inovacije usmjeren je na poboljšanje suradnje između akademske zajednice i poduzeća, jačanje znanstvenog i tehnološkog potencijala Portugala te potporu provedbi ambicioznih i sveobuhvatnih programa za istraživanja i inovacije kojima se rješavaju glavni socioekonomski i okolišni izazovi. Očekuje se da će se to postići povećanim i učinkovitijim ulaganjima u istraživanje, razvoj i inovacije, ciljanom potporom za bolje pretvaranje rezultata istraživanja u ulaganja, diversifikaciju i specijalizaciju proizvodne strukture, iskorištavanjem stvarnog potencijala za konkurentsku afirmaciju etabliranih industrijskih sektora i područja u nastajanju te doprinosom usporednoj tranziciji. Konkretno, cilj je ove komponente povećati izvoz robe i usluga visoke dodane vrijednosti, povećati ulaganja u istraživanje i razvoj (i putem novih visokokvalificiranih radnih mjesta i povećanjem rashoda poduzeća za istraživanje i razvoj) te doprinijeti smanjenju emisija CO₂.

U skladu s potrebom za potporom solventnosti proizvodnog sustava i rješavanjem tržišnih nedostataka u pristupu financiranju, ta komponenta uključuje reformu i ulaganja kojima se doprinosi poboljšanju portugalskog tržišta financiranja poduzeća osnivanjem i povećanjem kapitala Nacionalne razvojne banke, banke *Banco Português de Fomento* i razvojem novih financijskih instrumenata. Komponentom se uvode i reforme tržišta kapitala kako bi se dugoročno ojačala tržišta kapitala u Portugalu revizijom postojećeg pravnog okvira i donošenjem novih zakona, s posebnim naglaskom na društvima za ulaganje u vrijednosne papire radi razvoja gospodarstva (SIMFE-ovi), subjektima za zajednička ulaganja i reviziji zakona o vrijednosnim papirima.

Komponentom se podupire provedba preporuke za pojedinu zemlju o ulaganjima u klimatsku tranziciju (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020.), preporuke za pojedinu zemlju o usmjeravanju ekonomske politike povezane s ulaganjima u inovacije (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2019.) i preporuke za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020. (usmjerenost na ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju). Komponentom se pridonosi rješavanju preporuke za Hrvatsku o provedbi privremenih mjera usmjerenih na osiguravanje pristupa likvidnosti za poduzeća, posebno mala i srednja poduzeća, i promicanje privatnih ulaganja radi poticanja gospodarskog oporavka (3. preporuka za Hrvatsku iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

E.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r09: Promicanje istraživanja, inovacija i razvoja te inovativnih ulaganja u poduzeća

Cilj je reforme potaknuti ulaganja u istraživanje i razvoj, posebno osiguravanjem povoljnih okvirnih uvjeta za povećanje učinkovitosti i djelatnosti javnih i privatnih ulaganja u istraživanje i razvoj. Reforma je dio ažuriranja Strategije za tehnološke i poduzetničke inovacije za razdoblje 2018. – 2030. Cilj je ovog ažuriranja olakšati financiranje i operacionalizaciju javno-privatnih partnerstava za potporu ambicioznim programima istraživanja i inovacija. Cilj je reforme pojednostavniti pristup instrumentima financiranja za aktivnosti istraživanja i razvoja te pridonijeti povećanju predvidljivosti i stabilnosti financiranja uspostavom višegodišnjeg programskog okvira za javna ulaganja u istraživanje i razvoj, uz potporu neovisnog sustava praćenja ulaganja u istraživanje i razvoj. Ulaganja koja treba provesti u vezi s tom reformom jesu RE-C05-i01.01 i RE-C05-i01.02.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r11: Proširenje i konsolidacija mreže institucija za povezivanje.

Cilj je reforme poboljšati veze između akademske zajednice i poduzeća kako bi se poboljšali tokovi znanja i prijenos tehnologije.

Reforma se sastoji od revizije i standardizacije zakonodavnog i regulatornog okvira sustava tehnološkog sučelja, posebno tehnoloških centara i centara INTERFACE osnovanih u okviru programa INTERFACE. Tehnološki centri i centri INTERFACE povezuju istraživačke organizacije (uključujući visoka učilišta) i poduzeća kako bi poduprli prijenos znanja i tehnologije. Reformom se utvrđuje postupak osnivanja tih subjekata te njihov model upravljanja i financiranja.

Radna skupina za omogućavanje tehnoloških infrastruktura koju je osnovala vlada zadužena je za pripremu zakonodavnog prijedloga.

Ulaganja koja treba provesti u vezi s tom reformom jesu RE-C05-i01.01 i RE-C05-i01.02.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma RE-r12: Program istraživanja i inovacija za održivu poljoprivredu, hranu i poljoprivrednu industriju.

Cilj je reforme ojačati poljoprivredni sektor u Portugalu te osigurati sigurnost opskrbe hranom i ishrane, doprinijeti zdravlju i dobrobiti, poboljšati upravljanje ruralnim područjima, unaprijediti očuvanje bioraznolikosti, suzbiti učinke klimatskih promjena, uz potrebne prilagodbe i doprinose kako bi se ublažili njihovi učinci i potaknule druge gospodarske aktivnosti, kao što su, među ostalim, poljoprivredne usluge, pa čak i ugostiteljstvo i turizam.

Reformom se podupire provedba inovacijskog programa za poljoprivredu 20|30. Sastoji se od osiguravanja potrebnih sredstava za ažuriranje i pripremu postojeće infrastrukture te promicanja funkcionalnih saveza duž poljoprivredno-prehrambenog lanca, poduzeća i istraživanja kako bi se

promicali razvoj i integracija istraživanja i inovacija usmjerenih na potrebe poljoprivrednog sektora u cilju zelene i digitalne tranzicije.

Provedba reforme trebala je biti dovršena do 31. prosinca 2020.

Ulaganje RE-C05-i01.01: Mobilizacija i zeleni programi/savezi za poslovne inovacije.

Cilj je tog ulaganja poduprijeti znanstvene i tehnološke kapacitete Portugala ambicioznim istraživanjem i inovacijama utemeljenima na konzorcijima poduzeća i akademske zajednice.

Ulaganje se sastoji od projekata u okviru programa mobilizacije/saveza za poslovne inovacije.

Ulaganje RE-C05-i01.02: Zeleni programi/savezi za poslovne inovacije – sklapanje ugovora

Cilj je ovog ulaganja provesti iste instrumente kao u predmetu RE-C05-i01.01, međutim, specijalizirane za ograničeni skup zelenih programa putem konzorcija između poduzeća i akademskih, znanstvenih i/ili tehnoloških institucija radi potpore inovacijama (s naglaskom na zelenoj tranziciji, polje 022 Priloga Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost).

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. djelatnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući daljnju uporabu⁵; aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti⁶; III. djelatnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama⁷ i postrojenjima za mehaničku biološku obradu⁸; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. U opisu poslova

---

⁵ Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama „Ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

⁶ Ako se aktivnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, trebalo bi objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

⁷ To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili uporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

⁸ To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

dodatno se zahtijeva da se mogu odabrati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Ulaganje RE-C05-i02: Misija sučelja – obnova mreže za znanstvenu i tehnološku potporu i smjernice za proizvodnu strukturu

Cilj je ulaganja poduprijeti i osnažiti nacionalni znanstveni i tehnološki sustav te povećati povezanost poslovne i akademske zajednice kako bi se osigurao učinkovit prijenos tehnologije i pretvaranje rezultata istraživanja u inovacije.

Ulaganje se sastoji od financiranja tehničkih usluga ili usluga prijenosa tehnologije koje pružaju subjekti za sučelje, uključujući suradničke laboratorije (CoLAB).

Ulaganje RE-C05-i03: Program istraživanja i inovacija za održivu poljoprivredu, hranu i poljoprivrednu industriju [Inovacijski program za poljoprivredu 2030.]

Cilj je ulaganja potaknuti istraživanje i inovacije kako bi se postigla održivija poljoprivreda.

Ulaganje se sastoji od potpore inovacijskom programu za poljoprivredu 2030.”

Ulaganje RE-C05-i04-RAA: Dokapitalizacija poslovnog sustava Azora

Cilj je mjere riješiti strukturni problem nedovoljne kapitalizacije poduzeća u Autonomnoj regiji Azorima.

To se ulaganje sastoji od subjekta posebne namjene koji ulaže 45 000 000 EUR u azorska poduzeća uglavnom u obliku vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala.

Ulaganje RE-C05-i15-RAA: Fond vlasničkog kapitala za dokapitalizaciju poslovnog sustava Azora

Cilj je mjere riješiti strukturni problem nedovoljne kapitalizacije poduzeća u Autonomnoj regiji Azorima.

Ta se mjera sastoji od javnog ulaganja u Instrument kako bi se potaknula privatna ulaganja i poboljšao pristup financiranju u Autonomnoj regiji Azori radi razvoja tržišta kapitala u toj regiji. Instrument djeluje tako da osigurava vlasnički kapital, izravno ili putem financijskih posrednika, privatnom sektoru te subjektima javnog sektora koji se bave sličnim aktivnostima.

Instrumentom upravlja *Banco Português de Fomento* kao provedbeni partner. Instrument uključuje sljedeću liniju proizvoda:

- Vlasnička ulaganja u održiva azorska poduzeća. Ulaganjem se dopunjuju nacionalna ulaganja usmjerena na kapitalizaciju poduzeća regionalnom omotnicom i namjenskim instrumentima koji odgovaraju posebnostima poslovne strukture Autonomne regije.

Radi provedbe ulaganja u Instrument Portugal i *Banco Português de Fomento* potpisuju provedbeni sporazum koji sadržava sljedeći sadržaj:

1. Opis postupka donošenja odluka u okviru Instrumenta: Konačnu odluku o ulaganju Instrumenta donosi odbor za ulaganja ili drugo relevantno jednakovrijedno upravljačko tijelo i odobrava se

većinom glasova članova koji su neovisni o vladi.

2. Ključne zahtjeve povezane investicijske politike, koji uključuju:
  - a. Opis financijskog proizvoda i prihvatljivih krajnjih korisnika.
  - b. Zahtjev da sva ulaganja kojima se pruža potpora budu gospodarski održiva.
  - c. Zahtjev za usklađenost s načelom „ne nanosi bitnu štetu” kako je utvrđeno u Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01). Konkretno, u slučaju opće potpore trgovačkim društvima, politika ulaganja isključuje trgovačka društva sa znatnim naglaskom⁹ u sljedećim sektorima: i. proizvodnja energije iz fosilnih goriva i povezane djelatnosti¹⁰; ii. energetske intenzivne industrije i/ili industrije s visokim emisijama CO₂¹¹; iii. proizvodnja, najam ili prodaja onečišćujućih vozila¹²; iv. prikupljanje, obrada i odlaganje otpada¹³, v. prerada nuklearnoga goriva, proizvodnja nuklearne energije. Nadalje, politikom ulaganja zahtijeva se usklađenost krajnjih korisnika Instrumenta s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
  - d. Zahtjev da krajnji korisnici Instrumenta ne primaju potporu iz drugih instrumenata Unije za pokrivanje istih troškova.
3. Iznos obuhvaćen provedbenim sporazumom, struktura naknada za partnera u provedbi i zahtjev za ponovno ulaganje vraćenih sredstava u skladu s politikom ulaganja Instrumenta.

Zahtjevi za praćenje, reviziju i kontrolu, uključujući:

1. Opis sustava praćenja partnera u provedbi za izvješćivanje o mobiliziranim ulaganjima.
2. Opis postupaka partnera u provedbi kojima će se osigurati sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevara, korupcije i sukoba interesa.
3. Obveza provjere prihvatljivosti svake operacije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u provedbenom sporazumu prije preuzimanja obveze financiranja operacije.

---

⁹ Smatra se da je krajnji korisnik „znatno usmjeren” na sektor ili poslovnu djelatnost ako je taj sektor ili djelatnost utvrđen kao bitan dio poslovne djelatnosti krajnjeg korisnika u odnosu na bruto prihod, dobit ili bazu klijenata krajnjeg korisnika. Bruto prihodi ostvareni od ograničenog sektora ili djelatnosti ni u kojem slučaju ne smiju premašivati 50 % bruto prihoda.

¹⁰ Osim za (a) imovinu i djelatnosti u proizvodnji električne i/ili toplinske energije te povezanu infrastrukturu za prijenos i distribuciju, uz upotrebu prirodnog plina, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) i (b) djelatnosti i imovinu iz točke ii. za koje je upotreba fosilnih goriva privremena i tehnički neizbježna za pravodoban prelazak na rad bez fosilnih goriva.

¹¹ Uključujući aktivnosti i imovinu u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti. Ako se aktivnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, dostavlja se objašnjenje razloga zbog kojih to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

¹² Vozila koja onečišćuju okoliš definirana su kao vozila bez emisija.

¹³ To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati ni na postojeća postrojenja ako su djelovanja u okviru ove mjere namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

4. Obveza provođenja ex post revizija koje se temelje na procjeni rizika u skladu s planom revizije središnje banke *Banco Português de Fomento*. Tim se revizijama provjerava i. jesu li sustavi kontrole djelotvorni, uključujući otkrivanje prijevara, korupcije i sukoba interesa; ii. usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete i pravilima o državnim potporama; i iii. da se poštuje zahtjev da krajnji korisnici Instrumenta nisu primili potporu iz drugih instrumenata Unije za pokrivanje istih troškova. Revizijama se provjerava i zakonitost transakcija te poštuju li se uvjeti primjenjivog provedbenog sporazuma i sporazuma o financiranju.

Ulaganje RE-C05-i05-RAA: Gospodarski oporavak azorske poljoprivrede

Cilj je ulaganja potaknuti poljoprivredu na Azorima, s naglaskom na održivosti i lokalnoj proizvodnji. Ulaganje se sastoji od i. projekata ulaganja u proizvode i proizvodne procese, ii. ulaganja u usporednu tranziciju i iii. ulaganja u restrukturiranje regionalne mreže klanja i certificiranje kvalitete mlijeka.

Ulaganje RE-C05-i07-RAM: Instrumenti kapitalizacije za društva na Madeiri

Cilj je ove mjere poduprijeti ulaganja u Autonomnu regiju Madeiru kako bi se riješili strukturni problemi likvidnosti lokalnih poduzeća i konkurentnost regionalnog gospodarstva.

To se ulaganje sastoji od pružanja kreditnih jamstava poduzećima za zajmove u iznosu od 15 900 000 EUR, kojima se subvencioniraju i kamatni rashodi za zajmove (za 100 % nerizične stope (Euribor) uvećani za najmanje 60 % raspona rizika do 3,4 %).

Ulaganje RE-C05-i08: Više digitalne znanosti

Cilj je ove mjere ubrzati proces digitalne transformacije i digitalizacije znanosti i usluga kojima se podupire nacionalni sustav znanosti i tehnologije.

Ulaganje se sastoji od i. izgradnje „Znanstvenog kampusa XXI.” i internetske dostupnosti „Znanstvenog ureda”; ii. podatkovni centar/pomoćna infrastruktura za dva superračunala „Deucalion” i „Mare Nostrum 5” te veliki jezični model na portugalskom jeziku; iii. digitalni projekti istraživanja i razvoja u javnoj upravi te šest funkcija umjetne inteligencije za postupke javne uprave; i iv. sedam elektroničkih usluga u okviru Nacionalnog programa za otvorene znanstvene i istraživačke podatke (PNCADAI).

Ulaganje RE-C05-i09 – Proširenje: Mobilizacija programa/saveza za poslovne inovacije – sklapanje ugovora

Cilj je ovog ulaganja povećati ulaganje RE-C05-i01.01 u okviru komponente 5. Proširenim dijelom mjere povećava se broj proizvoda, procesa ili usluga dovršenih u okviru programa mobilizacije/saveza za poslovne inovacije.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Ulaganje RE-C05-i10 – Proširenje: Zeleni programi/savezi za poslovne inovacije – sklapanje ugovora

Cilj je ovog ulaganja povećati ulaganje RE-C05-i01.02 u okviru komponente 5. Proširenim dijelom mjere povećava se broj proizvoda, procesa ili usluga iz dodatnih zelenih programa.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Ulaganje RE-C05-i13 – Jedinice za znanstvena istraživanja

Cilj je ovog ulaganja nadogradnja i restrukturiranje znanstveno-istraživačkih jedinica, uključujući njihovu digitalnu transformaciju.

Ulaganje se sastoji od nabave opreme, alata ili drugih predmeta za istraživačke jedinice, koji mogu uključivati, ali nisu ograničeni na IT sustave.

Ulaganje RE-C05-i14 – Poslovne inovacije

Ta se mjera sastoji od javnog ulaganja u program subvencija kako bi se potaknula privatna ulaganja i poboljšao pristup financiranju za poduzeća koja razvijaju inovativne projekte. Program djeluje pružanjem subvencija izravno privatnom sektoru.

Programom upravlja *Banco Português de Fomento* kao provedbeni partner. Program uključuje sljedeću liniju proizvoda:

- Subvencije za potporu projektima poslovnih ulaganja u kvalificirane aktivnosti ili u procese istraživanja i razvoja, kojima se potiče veza između poduzeća i znanosti, s posebnim naglaskom na inovacijama povezanim sa zelenom i digitalnom tranzicijom.

Radi provedbe ulaganja u Program Portugal i *Banco Português de Fomento* potpisuju Provedbeni sporazum koji sadržava sljedeći sadržaj:

- 1) Opis postupka donošenja odluka u okviru Programa: Konačnu odluku o dodjeli programa donosi odbor za ulaganja ili drugo odgovarajuće jednakovrijedno upravljačko tijelo i odobrava se većinom glasova članova koji su neovisni o vladi.
- 2) Ključne zahtjeve povezane subvencijske politike, koji uključuju:
  - a) Opis dodijeljenih subvencija i prihvatljivih krajnjih korisnika.
  - b) Zahtjev da sva ulaganja kojima se pruža potpora budu gospodarski održiva.
  - c) Zahtjev za usklađenost s načelom „ne nanosi bitnu štetu” kako je utvrđeno u Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01). Posebno, politika subvencioniranja isključuje sljedeći popis aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. djelatnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući daljnju uporabu¹⁴, ii. djelatnosti i imovinu u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih

---

¹⁴ Osim za (a) imovinu i djelatnosti u proizvodnji električne i/ili toplinske energije te povezanu infrastrukturu za prijenos i distribuciju, uz upotrebu prirodnog plina, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) i (b) djelatnosti i imovinu iz točke ii. za koje je upotreba fosilnih goriva privremena i tehnički neizbježna za pravodoban prelazak na rad bez fosilnih goriva.

- vrijednosti¹⁵, iii. djelatnosti i imovinu povezane s odlagalištima otpada, spalionicama¹⁶ i postrojenjima za mehaničku biološku obradu¹⁷.
- d) Zahtjev da krajnji korisnici programa ne primaju potporu iz drugih instrumenata Unije za pokrivanje istih troškova.
- 3) Iznos obuhvaćen provedbenim sporazumom, struktura naknada za partnera u provedbi i zahtjev da se svi neiskorišteni prihodi programa, među ostalim i nakon 2026., iskoriste za iste potrebe politike.
- 4) Zahtjevi za praćenje, reviziju i kontrolu, uključujući:
- a) Opis sustava praćenja partnera u provedbi za izvješćivanje o mobiliziranim subvencijama.
  - b) Opis postupaka partnera u provedbi kojima će se osigurati sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevара, korupcije i sukoba interesa.
  - c) Obveza provjere prihvatljivosti svake operacije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u provedbenom sporazumu prije dodjele subvencije za operaciju.
  - d) Obveza provođenja ex post revizija koje se temelje na procjeni rizika u skladu s planom revizije središnje banke *Banco Português de Fomento*. Tim se revizijama provjerava i. jesu li sustavi kontrole djelotvorni, uključujući otkrivanje prijevара, korupcije i sukoba interesa; ii. usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete, pravilima o državnim potporama te zahtjevima u pogledu klimatskih i digitalnih ciljeva; i iii. da se poštuje zahtjev da krajnji korisnici programa nisu primili potporu iz drugih instrumenata Unije za pokrivanje istih troškova. Revizijama se provjerava i zakonitost transakcija te poštuju li se uvjeti primjenjivog provedbenog sporazuma i sporazuma o subvencijama.
- 5) Zahtjevi za ulaganja partnera u provedbi u području klime i digitalnih ulaganja: najmanje 37 886 878 EUR ulaganja iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Program doprinosi ciljevima u području klimatskih promjena u skladu s Prilogom VI. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost, a najmanje 568303175 EUR doprinosi digitalnoj tranziciji u skladu s Prilogom VII. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost¹⁸.

---

¹⁵ Ako se aktivnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, dostavlja se objašnjenje razloga zbog kojih to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

¹⁶ To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili uporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

¹⁷ To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

¹⁸ Od krajnjih korisnika povezanih s posebnim projektima zahtijeva se da dostave obrazloženje odabranog područja intervencije za svaki projekt kojem se pruža potpora, zajedno s opisom projekta, u svrhu izračuna doprinosa u području klime. Za potrebe izračuna doprinosa u području klime krajnji korisnici vlasničkog kapitala, kvazivlasničkog kapitala, korporativnih obveznica ili jednakovrijednih instrumenata koji nisu usmjereni na posebne projekte dostavljaju obrazloženje za odabrana područja intervencije. Od partnera u provedbi zahtijeva se i da državi članici dostavi polugodišnje izvješće o provedbi svakog projekta/djelatnosti.

E.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.1	RE-C05-r09	M	Ažuriranje smjernica za strategiju za tehnološke i poslovne inovacije za Portugal do 2030.	Objava ažuriranih smjernica za strategiju za tehnološke i poslovne inovacije za Portugal do 2030.				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2021	Ažuriranje Odluke Vijeća ministara kojom se odobravaju smjernice za strategiju tehnoloških i poslovnih inovacija za Portugal za razdoblje 2018. – 2030., uzimajući u obzir nedavno donesenu strategiju Portugala za 2030. i nove izazove gospodarskog oporavka.
5.2	RE-C05-r11	T	Proširenje mreže priznatih suradničkih laboratorija		Broj	26	35	PRV O TRO MJES EČJE	2021	Priznavanje i dodjela kvalifikacija za nove suradničke laboratorije – Proširenje mreže suradničkih laboratorija priznavanjem i dodjelom titule novim subjektima na temelju postupka prijave i evaluacije koji je provelo neovisno ocjenjivačko povjerenstvo stručnjaka priznatih međunarodnih zasluga koje je imenovao Upravni odbor FCT-a, I.P (Zaklada za znanost i tehnologiju)
5.3	RE-C05-r11	M	Stupanje na snagu novog pravnog režima za tehnološke i inovacijske centre	Stupanje na snagu novog pravnog režima za tehnološke i inovacijske centre				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2021	Zakonodavstvom se preispituje i standardizira zakonodavni i regulatorni okvir subjekata koji su dio znanstvenog i tehnološkog sustava, definirajući njegov model financiranja i evaluacije.
5.4	RE-C05-r12	M	Odobrenje inovacijskog programa za poljoprivredu	Odobrenje inovacijskog programa za poljoprivredu				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2020	Objava Odluke Vijeća ministara kojom se podržava Inovacijski program za poljoprivredu. Odluka Vijeća ministara objavljena 15.10.2020.
5.5	Re-C05-i01.01	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).		Broj	0	6	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2022	Sklapanje šest ugovora (sporazumi o inovacijama ili pokretanje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: <ul style="list-style-type: none"> • Utvrđivanje sastavnih subjekata konzorcija; • Poslovni plan/ulaganje; • iznos financiranja; • Ciljeve koji su obvezujući za korisnika; • Oblik praćenja. Ugovorima se podupire ukupno najmanje 60 proizvoda, procesa ili usluga. Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										(2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
5.6	Re-C05-i01.01	T	Proizvodi, postupci ili usluge		Broj	0	366	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Positivna ocjena tijela u pogledu konačnih izvješća o izvršenju za 366 proizvoda, procesa ili usluga koji proizlaze iz ugovora.
5.7	Re-C05-i01.02	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u strateškim područjima relevantnima za niskouglijčno gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.		Broj	0	4	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2022	Sklapanje četiriju ugovora (sporazuma o inovacijama ili mobiliziranje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: <ul style="list-style-type: none"> • Utvrđivanje sastavnih subjekata konzorcija; • Poslovni plan/ulaganje; • iznos financiranja; • Ciljeve koji su obvezujući za korisnika; • Oblik praćenja. Ugovorima se podupire ukupno najmanje 40 proizvoda, procesa ili usluga i odražava usklađenost s područjem intervencije 022 (Istraživački i inovacijski procesi, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima s naglaskom na niskouglijčno gospodarstvo te otpornost i prilagodba klimatskim promjenama). Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s Tehničkim smjericama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
5.9	Re-C05-i02	T	Sklopljeni ugovori sa subjektima za sučelje, uključujući suradničke laboratorije – stupci		Broj	0	20	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2022	Odabir subjekata kojima će se pružiti potpora nakon poziva na podnošenje ponuda. Ovaj je poziv ograničen na predlagatelje koji su priznati kao subjekti „sučelja” ili kao suradnički laboratoriji. <p>Ugovori odražavaju usklađenost s područjima intervencije 021 (Prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima, istraživačkim centrima i obrazovnim sektorom) i/ili 022 (Istraživački i</p>

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										inovacijski procesi, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima, s naglaskom na niskougljično gospodarstvo te otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama). Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
5.10	Re-C05-i02	T	Poduzeća sa sporazumima ili računima za usluge koje pružaju subjekti za sučelje		Broj	0	560	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Poduzeća sa sporazumima ili računima za tehničke usluge ili usluge prijenosa tehnologije koje pružaju subjekti za sučelje, uključujući suradničke laboratorije – Colabs.
5.11	RE-C05-i03	M	Natječajni postupak za istraživačke i inovacijske projekte	Objava obavijesti o pokretanju natječajnog postupka za istraživačke i inovacijske projekte				TRO MJES EČJE	2021	<p>Pokretanje natječaja za istraživačke i inovacijske programe/projekte koji će se financirati u okviru inicijativa Inovacijskog programa za poljoprivredu 2030.</p> <p>Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Kriterijima odabira osigurava se da su projekti usmjereni na:</p> <ul style="list-style-type: none"> — o niskougljičnom gospodarstvu, otpornosti i prilagodbi klimatskim promjenama smanjenjem emisija, povećanjem sekvenciranja ugljika ili jačanjem otpornosti i prilagodbe klimatskim promjenama u skladu sa zahtjevima iz područja intervencije 022 kako je navedeno u Prilogu VI. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost — ili na projekte istraživanja i razvoja u području digitalizacije kao što su jedinstveni poljoprivredni portal, prelazak na digitalnu tehnologiju te projekti

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										istraživanja i inovacija povezani s lancima vrijednosti, koji odražavaju zahtjeve područja intervencije 009.
5.12	RE-C05-i03	T	Inovacijski i istraživački projekti usmjereni na zelene ili digitalne aspekte inovacijskog programa za poljoprivredu do 2030.		Broj	0	105	TRO MJES EČJE	2025	<p> pozitivna ocjena tijela u pogledu konačnih izvješća o provedbi za najmanje 100 istraživačkih i inovacijskih projekata kojima se doprinosi barem jednoj od 15 inicijativa iz inovacijskog programa, s naglaskom na niskouglično gospodarstvo ili prilagodbu klimatskim promjenama.</p> <p> Pet digitalnih projekata ili usluga koji su stavljeni na raspolaganje ili isporučeni.</p>
5.14	RE-C05-i03	T	24 inovacijska centra u poljoprivredi		Broj	0	24	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Završno izvješće korisnika koje su potvrdila tijela za nadogradnju 24 centra za inovacije u poljoprivredi.
5.15	Re-C05-i04-RAA	M	Donošenje Uredbe o instrumentu dokapitalizacije poduzeća na Azorima	Regionalna vlada Azora donijela je uredbu kojom se uspostavlja mjera kapitalizacije i nalaže da <i>Banco Portugues de Fomento</i> donese investicijsku politiku				TRO MJES EČJE	2021	<p> Regionalna vlada Azora donijela je uredbu kojom se utvrđuje mjera kapitalizacije i nalaže da <i>Banco Portugues de Fomento</i> donese politiku ulaganja kojom se utvrđuju, među ostalim, kriteriji prihvatljivosti i odabira društava korisnika za svaku vrstu financijskih instrumenata. Uredbom se zahtijeva da politika ulaganja sadržava kriterije odabira/prihvatljivosti za usklađenost s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01) za poduzeća koja primaju potporu, kojima se zahtijeva:</p> <ul style="list-style-type: none"> — primjenu provjere održivosti, — popis za isključenje koji se sastoji od sljedećih elemenata: <ul style="list-style-type: none"> — Ulaganja povezana s fosilnim gorivima (uključujući daljnju upotrebu), osim za toplinsku/snagu na bazi prirodnog plina koja je u skladu s uvjetima iz Priloga III. smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete — Djelatnosti u okviru ETS-a s predviđenim emisijama ekvivalenta CO2 koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti utvrđenih za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica. — Ulaganja u postrojenja za zbrinjavanje otpada na odlagalištima, postrojenja za mehaničku biološku obradu (MBT) i spalionice za obradu otpada. Popis za

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										<p>isključenje ne primjenjuje se na postrojenja koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati; na postojeća postrojenja, ako je svrha ulaganja povećanje energetske učinkovitosti, hvatanje ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili uporaba materijala iz pepela od spaljivanja, pod uvjetom da takva ulaganja ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja.</p> <p>— Djelatnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može uzrokovati dugoročnu štetu za okoliš (npr. nuklearni otpad).</p> <p>— Istraživanje, razvoj i inovacije namijenjeni prethodno navedenim sredstvima i aktivnostima.</p> <p>— obvezne provjere usklađenosti sa zakonodavstvom putem BPF-a i/ili njegovih odabranih financijskih posrednika za transakcije izuzete od provjere održivosti</p> <p>— korisnicima potpore u obliku vlasničkog kapitala koji najmanje 50 % svojih prihoda ostvaruju od djelatnosti navedenih na popisu za isključenje radi donošenja i objave planova za zelenu tranziciju.</p>
5.16	Re-C05-i04-RAA	M	Donošenje politike ulaganja za instrument dokapitalizacije poduzeća na Azorima	BPF donosi politiku ulaganja kojom su obuhvaćeni svi financijski instrumenti predviđeni mjerom.				TRO MJES EČJE	2021	BPF donosi politiku ulaganja kojom su obuhvaćeni svi financijski instrumenti predviđeni mjerom. Politiku ulaganja razvija i donosi BPF kao upravljačko tijelo subjekta koji ima udjele koji proizlaze iz financijskih instrumenata provedenih za potporu poduzećima odabranima kao korisnici. Politika ulaganja odražava kriterije odabira/prihvatljivosti i primjenjive obveze/ciljeve utvrđene u Uredbi o instrumentu dokapitalizacije poduzeća na Azorima.
5.17	Re-C05-i04-RAA	T	Potvrde o prijenosu u ukupnom iznosu od 45 000 000 EUR nefinancijskim društvima u obliku vlasničkih i kvazivlasničkih potpora		EUR	0	45 000 000	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Potvrde o prijenosu u iznosu od 45000000 EUR nefinancijskim društvima u obliku vlasničkih ili kvazivlasničkih potpora, u skladu s politikom ulaganja donesenom za instrument dokapitalizacije poduzeća na Azorima.
5.53	Re-C05-i15-RAA	M	Donošenje provedbenog sporazuma.	Stupanje na snagu provedbenog sporazuma				DRU GO TRO	2025	Stupanje na snagu provedbenog sporazuma u skladu sa zahtjevima navedenima u opisu mjere.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								MJES EČJE		
5.54	Re-C05-i15-RAA	T	Pravni sporazumi potpisani s dioničkim fondom i ministarstvom dovršili su ulaganje	Pravni sporazumi potpisani s dioničkim fondom i potvrda o prijenosu	U postupku rješavanja	0 %	100 %	DRUGO TROMJES EČJE	2026	Banco Portugues de Fomento sklopio je pravne sporazume o financiranju u iznosu potrebnom za korištenje najmanje 100 % ulaganja iz Mehanizma za oporavak i otpornost u instrument (uzimajući u obzir naknade za upravljanje). Portugal za Instrument prenosi iznos od 40 000 000 EUR banci Banco Portugues de Fomento.
5.18	Re-C05-i05-RAA	M	Objava programa za inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi na Azorima	Objava programa za inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi na Azorima				DRUGO TROMJES EČJE	2022	Objava Programa za inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi na Azorima, uključujući plan za razvoj mreže za praćenje i poljoprivrednih obavijesti na razini otoka, kao i plan za prelazak na digitalnu stvarnost i preciznu poljoprivredu.
5.19	Re-C05-i05-RAA	T	Objekti za klanje životinja ili certificiranje kvalitete mlijeka ili sigurnosti hrane		Broj	0	2	ČETVOTO TROMJES EČJE	2025	Izgrađene ili obnovljene zgrade za klanje životinja ili certificiranje kvalitete mlijeka ili sigurnosti hrane.
5.20	Re-C05-i05-RAA	T	Projekti za restrukturiranje poduzeća u prerađivačkom ili marketinškom sektoru i za restrukturiranje poljoprivrednih gospodarstava		Broj	0	224	DRUGO TROMJES EČJE	2025	Projekti ugovoreni u okviru programa potpore za proizvode i postupke: - 11 projekata za restrukturiranje regionalnih poduzeća u sektoru poljoprivredne prerade ili stavljanja na tržište; - 213 projekata za restrukturiranje poljoprivrednih gospodarstava.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.33	Re-C05-i07-RAM	M	Potpisivanje provedbenog sporazuma (protokola) između Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i odabranih financijskih posrednika	Potpisivanje provedbenog sporazuma (protokola) između Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i odabranih financijskih posrednika kojim su obuhvaćeni svi financijski instrumenti predviđeni mjerom				DRU GO TRO MJES EČJE	2024	Potpisivanje provedbenog sporazuma (protokola) između Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i odabranih financijskih posrednika kojim su obuhvaćeni svi financijski instrumenti predviđeni mjerom. Provedbeni sporazum i naknadni pravni dokumenti financijskog instrumenta zahtijevaju primjenu popisa za isključenje (kako je navedeno u opisu mjere) i provjeru usklađenosti sa zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
5.34	Re-C05-i07-RAM	T	Kreditna jamstva za potporu projektima regionalnih poduzeća.	—	EUR	0	15 900 000	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Iznosi zajmova za koje su potpisani sporazumi o jamstvu, uključujući potporu za kamatne rashode ili naknade za jamstvo.
5.35	RE-C05-i08	M	„Znanost XXI. kampus” i „Znanstvena služba”, pružanje usluga putem Nacionalnog programa za otvorenu znanost i otvorene istraživačke podatke (PNCADAI)	Izgradnja „Campusa Science XXI” i dostupnost „Znanstvene službe” te usluga u okviru Nacionalnog programa za otvorenu znanost i otvorene istraživačke podatke (PNCADAI)				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Izgradnja projekta „Campus Science XXI” na temelju radova na staroj infrastrukturi. Na raspolaganje je stavljena znanstvena i tehnološka služba „Znanstvena služba”, uključujući usluge i mehanizme financiranja za istraživače, subjekte u području istraživanja i razvoja ili ustanove visokog obrazovanja. Na raspolaganje je stavljeno sedam internetskih elektroničkih usluga u okviru Nacionalnog programa za otvorenu znanost i otvorene istraživačke podatke (PNCADAI).
5.36	RE-C05-i08	M	Projekti u okviru programa istraživanja i razvoja u javnoj upravi, funkcije umjetne inteligencije za postupke javne uprave	Validacija završnih izvješća i dostupnost funkcija umjetne inteligencije				DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Pozitivna ocjena nadležnih tijela ili neovisnih stručnjaka konačnih izvješća o izvršenju za 94 projekta financirana u okviru programa istraživanja i razvoja u javnoj upravi (među ostalim u područjima koja mogu uključivati, ali nisu ograničena na umjetnu inteligenciju, kibersigurnost i znanost o podacima). 6 funkcija umjetne inteligencije dostupnih za postupke javne uprave.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.37	RE-C05-i08	M	Javnobilježnička isprava o osnivanju Nacionalnog centra za napredno računalstvo (CNCA) i njegovim statutima	Javnobilježnička isprava o osnivanju Nacionalnog centra za napredno računalstvo i njegovim statutima				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2024	Izvršenje javnobilježničke isprave o osnivanju Nacionalnog centra za napredno računalstvo (CNCA) i njegovim statutima. CNCA reorganizira i centralizira postojeće portugalske računalne mreže i centre.
5.38	RE-C05-i08	M	Infrastruktura za potporu i podatkovni centar za Nacionalni centar za napredno računalstvo, financijski doprinos Portugala superračunalu Deucalion, financiranje superračunala Mare Nostrum 5 i veliki jezični model na portugalskom jeziku	Infrastruktura za potporu i podatkovni centar za Nacionalni centar za napredno računalstvo, portugalski nacionalni doprinos za superračunalu Deucalion, financiranje Mare Nostrum 5 i veliki jezični model (LLM) na portugalskom jeziku.				DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Izgradnja popratne infrastrukture i podatkovnog centra za Nacionalni centar za napredno računalstvo, dokaz o prijenosu najmanje 4032000 EUR za financijski doprinos Portugala superračunalu „Deucalion”, dokaz o prijenosu 12000000 EUR za financiranje Mare Nostrum 5. Veliki jezični model na portugalskom jeziku dostupan na internetu.
5.39	RE-C05-i09	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).		Broj	6	12	DRU GO TRO MJES EČJE	2023	Sklapanje šest dodatnih ugovora (sporazumi o inovacijama ili pokretanje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: <ul style="list-style-type: none"> • Utvrđivanje sastavnih subjekata konzorcija; • Poslovni plan/ulaganje; • Iznos financiranja; • Ciljeve koji su obvezujući za korisnika; • Oblik praćenja. Ugovorima se podupire ukupno najmanje 168 proizvoda, procesa ili usluga. Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Ugovori se dodaju ugovorima koji se provode u RE-C05-i01.01.
5.41	RE-C05-i10	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u		Broj	4	10	DRU GO TRO	2023	Sklapanje šest dodatnih ugovora (sporazumi o inovacijama ili pokretanje projekata) s konzorcijima, koji uključuju:

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti	
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina		
			strateškim područjima relevantnima za niskouglijčno gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.					MJES EČJE		<ul style="list-style-type: none"> • Utvrđivanje sastavnih subjekata konzorcija; • Poslovni plan/ulaganje; • Iznos financiranja; • Ciljeve koji su obvezujući za korisnika; • Oblik praćenja. <p>Ugovorima se podupire ukupno najmanje 98 proizvoda, procesa ili usluga i oni su usklađeni s područjem intervencije 022 (Istraživački i inovacijski procesi, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima s naglaskom na niskouglijčno gospodarstvo te otpornost i prilagodba klimatskim promjenama). Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Ugovori se dodaju ugovorima koji se provode u RE-C05-i01.02.</p>	
5.50	RE-C05-i13	T	Nabava opreme za istraživačke jedinice		EUR	0	160 000 000	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Pozitivna ocjena tijela u pogledu konačnih izvješća o izvršenju nabave opreme, alata ili drugih predmeta, kao što su IT sustavi za istraživačke jedinice, u ukupnom iznosu od 160000000 EUR.	
5.51	RE-C05-i14	M	Donošenje provedbenog sporazuma.	Stupanje na snagu provedbenog sporazuma				DRU GO TRO MJES EČJE	2025	Stupanje na snagu provedbenog sporazuma.	
5.52	RE-C05-i14	T	Dovršeno je ulaganje na temelju potpisanih pravnih sporazuma s krajnjim korisnicima i ministarstvom	Potpisani pravni sporazumi s krajnjim korisnicima i potvrda o prijenosu za postrojenje		EUR	0	949 771 958	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Banco Português de Fomento mora s krajnjim korisnicima sklopiti zakonske sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u iznosu potrebnom za korištenje 100 % ulaganja iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Program (uzimajući u obzir naknade za upravljanje). Najmanje 4 % tog financiranja doprinosi klimatskim ciljevima, a najmanje 60 % digitalnim ciljevima, primjenom metodologije iz priloga VI. i VII. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										Portugal za Instrument prenosi iznos od 949 771 958 EUR banci Banco Português de Fomento.

E.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Reforma RE-r10: Osnivanje i razvoj banke Banco Português de Fomento.

Cilj je mjere olakšati pristup financiranju portugalskih poduzeća smanjenjem složenosti javno podupiranih proizvoda korporativnog financiranja i omogućivanjem projekata od nacionalnog strateškog interesa. U tu je svrhu 7. rujna 2020. osnovana banka *Banco Português de Fomento*, koja je u studenome 2020. počela poslovati kao nacionalna razvojna banka u državnom vlasništvu. Osim svoje osnovne i trajne misije, banka je ključan subjekt u procesu nastavka gospodarske aktivnosti nakon pandemije bolesti COVID-19, posebno jer portugalskim poduzećima omogućuje da iskoriste nacionalne i europske strateške mjere za oporavak.

Reforma se sastoji od pravnog osnivanja banke *Banco Português de Fomento*.

Provedba reforme dovršena je do 31. prosinca 2020.

Reforma RE-r13: Razvoj tržišta kapitala i promicanje kapitalizacije nefinancijskih poduzeća

Ciljevi su mjere poticanje portugalskog tržišta kapitala i promicanje kapitalizacije poduzeća, s posebnim naglaskom na društvima za ulaganje u vrijednosne papire radi razvoja gospodarstva (SIMFE), subjektima za zajednička ulaganja i reviziji Zakona o vrijednosnim papirima.

Ta se reforma sastoji od revizije postojećeg pravnog okvira i donošenja novih zakona kojima se doprinosi stvaranju povoljnijeg poslovnog okruženja i pružaju stvarni poticaji za ulaganja, kapitalizaciju poslovanja i sektorsku konsolidaciju. Provedba te reforme sastoji se od sljedećih mjera:

- razvoj tržišta kapitala;
- poticanje društava za ulaganje u vrijednosne papire radi razvoja gospodarstva (SIMFE);
- regulatorno i administrativno pojednostavnjenje;
- preispitivanje pravnog okvira za subjekte za zajednička ulaganja; žalitelj
- poticaji za kapitalizaciju (odbitak za zadržanu i ponovno uloženu dobit).

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje RE-C05-i06: Kapitalizacija poduzeća i financijska otpornost/Banco Português de Fomento

Cilj je mjere riješiti problem nedovoljne kapitalizacije poduzeća i pojednostavniti pristup financiranju.

Ulaganje se sastoji od osiguravanja zaštitnog sloja kapitala u iznosu od 250 000 000 EUR za Banco Português de Fomento i instrumenta kojim upravlja Banco Português de Fomento za ulaganje 850 000 000 EUR u održiva poduzeća u obliku vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala.

Ulaganje RE-C05-i16: Odjeljak „države članice” programa InvestEU

Ta se mjera sastoji od javnog ulaganja u odjeljak „države članice” programa InvestEU kako bi se potaknula privatna ulaganja i poboljšao pristup financiranju za MSP-ove, mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije i pojedince. Doprinos odjeljku „države članice” programa InvestEU upotrebljava se za financijsku potporu za konkurentnost MSP-ova, a možda i za potporu i. privatnim ulaganjima malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije i pojedinaca te ii. konkurentnosti poduzeća, posebno (ali ne isključivo) ulaganjima u inovacije, digitalizaciju i/ili ekologizaciju njihovih aktivnosti. Taj financijski proizvod djeluje tako da privatnom sektoru osigurava financiranje zaduživanjem izravno ili putem posrednika.

Na snagu stupa sporazum o jamstvu između Komisije i partnera u provedbi, odabranih u skladu s relevantnim odredbama Uredbe (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017.

Portugal potpisuje sporazum o doprinosu s Europskom komisijom koji uključuje:

- Predloženog partnera u provedbi.
- Zahtjev usklađenosti s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2023/C111). Ako je potrebno, sporazumom o jamstvu iz prihvatljivosti se isključuje sljedeći popis aktivnosti i imovine: i. djelatnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući upotrebu na kraju proizvodnog lanca¹⁹; ii. aktivnosti i imovina u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti²⁰; iii. djelatnosti i imovina povezane s odlagalištima otpada, spalionicama²¹ i postrojenjima za mehaničku biološku obradu²².
- Opis sustava praćenja koji će se upotrebljavati za izvješćivanje o mobiliziranim sredstvima.

Ulaganje RE-C05-i11 – Proširenje: Mobilizacija i zeleni programi/savezi za poslovne inovacije (zajmovi)

Cilj je ovog ulaganja povećati ulaganje RE-C05-i01.01 u okviru komponente 5. Mjera se sastoji od povećanja broja proizvoda, procesa ili usluga koji proizlaze iz mobiliziranja i zelenih programa/saveza za poslovne inovacije.

Ulaganje RP-C05-i12 – Proširenje: Zeleni programi/savezi za poslovne inovacije (kreditni) – sklapanje ugovora

Cilj je ovog ulaganja povećati ulaganje RE-C05-i01.02 u okviru komponente 5. Proširenjem mjere povećava se broj proizvoda, procesa ili usluga iz zelenih programa.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. rujna 2023.

---

¹⁹ Osim za (a) projekte u području proizvodnje električne i/ili toplinske energije te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) i (b) djelatnosti i imovinu iz točke ii. za koje je upotreba fosilnih goriva privremena i tehnički neizbježna za pravodoban prelazak na rad bez fosilnih goriva.

²⁰ Ako se aktivnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, dostavlja se objašnjenje razloga zbog kojih to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

²¹ To se izuzeće ne primjenjuje na djelovanja u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati ni na postojeća postrojenja ako su ta djelovanja namijenjena povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili uporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takva djelovanja ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

²² To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u postojećim postrojenjima za mehaničku biološku obradu ako su te mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji odvojenog otpada u postupke recikliranja kako bi se kompostirao biootpad i anaerobna razgradnja biootpada, pod uvjetom da takve mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

E.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.23	RE-C05-r10	M	Stupanje na snagu uredbe o utvrđivanju djelatnosti i statuta <i>Banco Português de Fomento</i> (BPF)	Stupanje na snagu Uredbe sa zakonskom snagom br. 63/2020 o utvrđivanju djelatnosti i statuta BPF-a				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2020	Objava vlade Portugalske Republike i stupanje na snagu Uredbe sa zakonskom snagom br. 63/2020, kojom se uređuju djelatnost i rad BPF-a te odobravaju njegovi statuti.
5.24	RE-C05-r13	M	Stupanje na snagu revizije pravnog okvira za subjekte za zajednička ulaganja	Stupanje na snagu revizije pravnog okvira za subjekte za zajednička ulaganja				TRO MJES EČJE	2022	Stupanje Zakona na snagu nakon što ga je donijela Skupština Republike. Ona preispituje pravni okvir za subjekte za zajednička ulaganja s ciljem regulatornog i administrativnog pojednostavnjenja.
5.25	RE-C05-r13	M	Stupanje na snagu revizije Zakona o vrijednosnim papirima	Stupanje na snagu revizije Zakona o vrijednosnim papirima				TRO MJES EČJE	2022	Stupanje Zakona na snagu nakon što ga je donijela Skupština Republike. Cilj je revizije Zakonika o vrijednosnim papirima regulatorno i administrativno pojednostavnjenje kako bi se nacionalni okvir uskladio s pravom Unije u pogledu cilja povećanja konkurentnosti portugalskog tržišta kapitala.
5.26	RE-C05-r13	M	Razvoj tržišta kapitala – stupanje na snagu zakonodavstva	Stupanje na snagu zakonodavstva o razvoju tržišta kapitala				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2023	Stupanje na snagu zakonodavstva o razvoju tržišta kapitala. Zakonodavstvo je usmjereno na stvaranje poticaja za, među ostalim, i. pristup vlasničkom kapitalu na tržištu kapitala, ii. stvaranje okruženja pogodnog za rast poslovanja, iii. financiranje duga na tržištu i iv. sudjelovanje ulagatelja.
5.27	Re-C05-i06	M	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom kojom se uređuje mjera kapitalizacije BPF-a	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom kojom se uređuje mjera kapitalizacije BPF-a				TRO MJES EČJE	2021	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom kojom se uređuje mjera kapitalizacije i utvrđuje potreba za uspostavom politike ulaganja kojom se utvrđuju, među ostalim, kriteriji prihvatljivosti i odabira poduzetnika korisnika

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.28	Re-C05-i06	M	Razvoj investicijske politike (kapitalizacija) i usvajanje od strane upravitelja vozila	Investicijska politika (kapitalizacija), koju je razvio BPF, a usvojio subjekt osnovan radi upravljanja udjelima koji proizlaze iz provedenih financijskih instrumenata				TRO MJES EČJE	2021	<p>Razvoj investicijske politike (kapitalizacija) i prihvaćanje od strane upravitelja vozila. BPF razvija i donosi politiku ulaganja kao upravljačko tijelo subjekta osnovanog za upravljanje udjelima koji proizlaze iz financijskih instrumenata provedenih za potporu poduzećima odabranima kao korisnici te detaljno opisuje kriterije odabira/prihvatljivosti za poduzeća kojima je dodijeljena potpora, osiguravajući poštovanje klimatskih i okolišnih zahtjeva Mehanizma za oporavak i otpornost, uključujući usklađenost s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01) za imovinu/aktivnosti i/ili poduzeća kojima je dodijeljena potpora te navodeći ciljeve ulaganja i ciljne povrate.</p> <p>Za usklađenost s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01) poduzeća koja primaju potporu politikom ulaganja zahtijeva se:</p> <ul style="list-style-type: none"> — primjena provjere održivosti — popis za isključenje koji se sastoji od sljedećih elemenata: <p>Ulaganja povezana s fosilnim gorivima (uključujući daljnju upotrebu), osim za toplinsku/električnu energiju na bazi prirodnog plina koja je u skladu s uvjetima iz Priloga III. smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete</p> <p>Aktivnosti u okviru ETS-a s predviđenim emisijama ekvivalenta CO₂ koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti utvrđenih za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica.</p> <p>Ulaganja u postrojenja za zbrinjavanje otpada na odlagalištima, u postrojenja za mehaničku biološku obradu i spalionice za obradu otpada. Popis za isključenje ne primjenjuje se na postrojenja koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati; na postojeća postrojenja, ako je svrha ulaganja povećanje energetske učinkovitosti, hvatanje ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporaba materijala iz pepela od spaljivanja, pod uvjetom da takva ulaganja ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja.</p> <p>Aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može uzrokovati dugoročnu štetu za okoliš (npr. nuklearni otpad). Istraživanje, razvoj i inovacije posvećeni prethodno navedenim sredstvima i aktivnostima.</p>

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										<ul style="list-style-type: none"> — obvezne provjere usklađenosti sa zakonodavstvom putem BPF-a i/ili njegovih odabranih financijskih posrednika za transakcije izuzete od provjere održivosti — korisnici potpore u obliku vlasničkog kapitala koji ostvaruju najmanje 50 % svojih prihoda od djelatnosti navedenih na popisu za isključenje radi donošenja i objave planova za zelenu tranziciju
5.43	Re-C05-i06	T	Isporuka s pomoću instrumenta kapitalizacije u ukupnom iznosu od 650000000 EUR nefinancijskim društvima koja su osnovana i/ili posluju u Portugalu, u obliku vlasničkih i kvazivlasničkih potpora, u skladu s politikom ulaganja		EUR	0	650 000 000	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2023	Isporuka ukupnog iznosa od 650 000 000 EUR nefinancijskim društvima koja su osnovana i/ili posluju u Portugalu u obliku potpore vlasničkom i kvazivlasničkom kapitalu, u skladu s prethodno definiranom politikom ulaganja koju je razvio BPF, uključujući iznose isplaćene nefinancijskim društvima kao izravna ulaganja i iznose dodijeljene financijskim posrednicima kao neizravna ulaganja.
5.29	Re-C05-i06	T	Isporuka s pomoću instrumenta kapitalizacije u ukupnom iznosu od 850000000 EUR nefinancijskim društvima koja su osnovana i/ili posluju u Portugalu u obliku vlasničkih i kvazivlasničkih potpora		EUR	650 000 000	850 000 000	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Prijenos ukupnog iznosa od 850000000 EUR nefinancijskim društvima koja su osnovana ili posluju u Portugalu u obliku vlasničkih i kvazivlasničkih potpora, u skladu s prethodno definiranom politikom ulaganja.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
5.48	RE-C05-i16	M	Potpisivanje sporazuma o doprinosu između portugalske vlade i Europske komisije	Potpisivanje sporazuma o doprinosu				DRU GO TRO MJES EČJE	2025	Potpisivanje sporazuma o doprinosu između portugalske vlade i Europske komisije u iznosu od najmanje 450000000 EUR.
5.49	RE-C05-i16	T	Operacije financiranja ili ulaganja koje je odobrio Odbor za ulaganja programa InvestEU.		U postupku rješavanja	0	100 %	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Operacije financiranja ili ulaganja u iznosu od 100 % ukupnog iznosa sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost dodijeljenih instrumentu odobrava Odbor za ulaganja programa InvestEU.
5.30	Re-C05-i06	M	Obavijest Europskoj komisiji o uspješnom prolasku ocjene na temelju stupova za BPF	Obavijest Europskoj komisiji o uspješnom prolasku ocjene na temelju stupova za BPF				PRV O TRO MJES EČJE	2022	Obavijest Europskoj komisiji o uspješnom prolasku ocjene na temelju stupova za BPF
5.31	Re-C05-i06	M	Kapitalni transfer od 250000000 EUR od portugalske vlade BPF-u i donošenje politike ulaganja BPF-a	Povećanje kapitala i razvoj politike ulaganja BPF-a za provedbu programa InvestEU utvrđivanjem skupa kriterija prihvatljivosti kako bi se osiguralo				PRV O TRO MJES EČJE	2022	Kapitalni transfer od 250 000 000 EUR od portugalske vlade BPF-u i donošenje politike ulaganja BPF-a za provedbu programa InvestEU utvrđivanjem skupa kriterija prihvatljivosti u skladu s ciljevima Mehanizma za oporavak i otpornost, uključujući načelo nenanošenja bitne štete, u kontekstu potpisivanja sporazuma o jamstvu u okviru programa InvestEU.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				ispunjavanje ciljeva Mehanizma za oporavak i otpornost						
5.32	Re-C05-i06	M	Politike ulaganja	Donošenje politika ulaganja				DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Donošenje politika ulaganja za BPF za upotrebu dodatnog vlasničkog kapitala. Portugal do 30. lipnja 2026. dostavlja izvješće u kojem se navode mjere koje je BPF poduzeo za provedbu politika ulaganja, uključujući korake poduzete za provedbu finansijskih proizvoda za koje se očekuje da će se u početku poduprijeti dodatnim vlasničkim kapitalom, kao i očekivane korake koje treba poduzeti za daljnju provedbu tih proizvoda.
5.44	RE-C05-i11	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).		Broj	12	28	DRU GO TRO MJES EČJE	2023	Sklapanje 16 dodatnih ugovora (sporazumi o inovacijama ili pokretanje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: <ul style="list-style-type: none"> • Utvrđivanje sastavnih subjekata konzorcija; • Poslovni plan/ulaganje; • iznos financiranja; • Ciljeve koji su obvezujući za korisnika; • Oblik praćenja. Ugovorima se podupire ukupno najmanje 446 proizvoda, procesa ili usluga (PPS). Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Ugovori se dodaju ugovorima koji se provode u RE-C05-i01.01 i RE-C05-i09. Najmanje 366 SKM-a mora biti usklađeno s područjem intervencije 021 (prijenos tehnologije i suradnja između poduzeća, istraživačkih centara i obrazovnog sektora).
5.45	RE-C05-i11	T	Proizvode, postupke ili usluge.		Broj	366	959	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Pozitivna ocjena tijela u pogledu konačnih izvješća o izvršenju 593 proizvoda, procesa ili usluga (PPS) koji proizlaze iz ugovora. PPS za koji se smatra da će ostvariti cilj dodaje se PPS-u koji se procjenjuje u RE-C05-i01 i dolazi iz i. inovacijskih programa ugovorenih u okviru ciljne vrijednosti 5.44.; ili ii. drugim

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										inovacijskim ili zelenim programima odabranima u okviru istog natječaja. Najmanje 366 SKM-a mora biti usklađeno s područjem intervencije 021 (prijenos tehnologije i suradnja između poduzeća, istraživačkih centara i obrazovnog sektora).
5.46	RE-C05-i12	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u strateškim područjima relevantnima za niskougljično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.		Broj	10	20	TRO MJES EČJE	2023	Sklapanje deset dodatnih ugovora (sporazumi o inovacijama ili pokretanje projekata) s konzorcijima, koji uključuju: <ul style="list-style-type: none"> • Utvrđivanje sastavnih subjekata konzorcija; • Poslovni plan/ulaganje; • Iznos financiranja; • Ciljeve koji su obvezujući za korisnika; • Oblik praćenja. Ugovorima se podupire ukupno najmanje 147 proizvoda, procesa ili usluga i oni su usklađeni s područjem intervencije 022 (Istraživački i inovacijski procesi, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima s naglaskom na niskougljično gospodarstvo te otpornost i prilagodba klimatskim promjenama). Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Ugovori se dopunjuju ugovorima koji se provode u okviru RE-C05-i01.02 i RE-C05-i10.

F. SASTAVNICA 6: Kvalifikacije i vještine

U Portugalu je 44,5 % stanovništva u dobi od 25 do 64 godine 2020. imalo niske razine obrazovanja, što je znatno iznad prosjeka EU-a od 25,0 %. Osim toga, udio stanovništva s osnovnim digitalnim vještinama ili stanovništva koje se nikada nije koristilo internetom vrlo je visok. Isto tako, segmentacija tržišta rada i rodna neravnoteža u plaćama i mogućnostima za razvoj karijere i dalje su visoke prema standardima EU-a.

Ovom se komponentom rješavaju brojni izazovi povezani s relativno niskim razinama obrazovanja i stjecanja kvalifikacija, sudjelovanjem u cjeloživotnom učenju, segmentacijom tržišta rada, uklanjanjem administrativnih prepreka u području visoko reguliranih profesija, pripremom za izazove povezane s budućnošću rada te rodnom ravnopravnošću i jednakim mogućnostima.

Ciljevi komponente široki su i obuhvaćaju stjecanje vještina i usavršavanje, neka uska grla u poslovnom okruženju, segmentaciju tržišta rada, rodnu ravnotežu i jednake mogućnosti. Kad je riječ o proizvodnom potencijalu, ova je komponenta usmjerena na mjere za podizanje razine niskih kvalifikacija i poboljšanje sudjelovanja u cjeloživotnom učenju reformom sustava obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO), poticanje prijenosa znanja među sveučilištima/javnim istraživačkim organizacijama i poduzećima te smanjenje ograničenja u visoko reguliranim profesijama, uz istodobno jačanje konkurentnosti u pružanju poslovnih usluga. U okviru komponente predstavljene su i mjere za rješavanje različitih načela europskog stupa socijalnih prava, kao što su radni odnosi i prava pristupa radnika s netipičnim ugovorima o radu, financijska potpora za promicanje uključivanja nezaposlenih osoba s trajnim kvalitetnim radnim mjestima i razvoj portugalske norme za sustav upravljanja jednakom plaćom.

Ta je komponenta usklađena s glavnim inicijativama politike EU-a, kao što su Program vještina za Europu i Preporuka Vijeća o oblicima usavršavanja: Nove prilike za odrasle” (Preporuka Vijeća 2016/C 484/01), Preporuku Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost (Preporuka Vijeća 2020/C 417/01) i pojačanu Garanciju za mlade te inicijative za europski prostor obrazovanja i europski istraživački prostor.

Komponenta se odnosi na preporuke za pojedinu zemlju da se poduzmu sve potrebne mjere za djelotvoran odgovor na pandemiju, održavanje gospodarstva i potporu oporavku koji će uslijediti (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2020.); donijeti mjere za rješavanje problema segmentacije tržišta rada (Preporuka za pojedinu zemlju br. 2 iz 2019.); poboljšati razinu vještina stanovništva, posebno njihovu digitalnu pismenost, među ostalim prilagođavanjem obrazovanja odraslih potrebama tržišta rada (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.); povećati broj osoba sa završenim visokim obrazovanjem, posebno u području znanosti i informacijske tehnologije (2. preporuka za Hrvatsku iz 2019.); podupirati upotrebu digitalnih tehnologija kako bi se osigurao jednak pristup kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.); poticanje konkurentnosti poduzeća (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.); usredotočiti se na investicijsku gospodarsku

politiku u području istraživanja i inovacija (3. preporuka za Hrvatsku iz 2019.); te izraditi plan za smanjenje ograničenja u visoko reguliranim profesijama (preporuka za Hrvatsku br. 4 iz 2019.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

F.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r14: Reforma strukovnog obrazovanja i osposobljavanja

Cilj je te reforme modernizirati sustave obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kako bi se povećala razina stjecanja obrazovanja i kvalifikacija te smanjila učestalost radnika koji nemaju osnovne i digitalne vještine, ponuda vještina s obzirom na trenutne i buduće potrebe tržišta rada te proširile mogućnosti obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja. Reforma se sastoji od odobrenja ponude strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO) nakon stupanja na snagu vladine odluke kojom se zahtijeva upotreba sustava za predviđanje potreba za kvalifikacijama (SANQ) u planiranju SOO-a i objave okružnice o metodologiji za planiranje ponude SOO-a.

Reforma RE-r15: Reforma suradnje između visokog obrazovanja i javne uprave i poduzeća

Cilj je te reforme potaknuti javno-privatne dogovore o suradnji u programima obrazovanja i osposobljavanja kako bi se odgovorilo na potrebe tržišta rada i usporedne tranzicije, uključujući razvoj poslijediplomskih stručnih studija (stručne magistarske diplome) isključivo za studente s prethodnim stručnim iskustvom i ponudu kratkih tercijarnih studija u politehnici (poznatih kao viši stručni tehnički tečajevi).

Reforma se sastoji od:

- zakonodavni akt kojim se uvode posebni natječaji za upis u visoko obrazovanje za nositelje dvojnog srednjoškolskog obrazovanja i specijaliziranih umjetničkih tečajeva;
- preispitivanje pravnog i institucionalnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima, uključujući korake za:
  - o poticati međuinstitucijsku suradnju između visokih učilišta i poduzeća, kao i privući odrasle studente i proširiti pokrivenost na kopnena područja;
  - o suradnička partnerstva kojima se potiče široka ponuda tečajeva visokog obrazovanja, uključujući kratke tečajeve osposobljavanja, preddiplomske, diplomske i doktorske studije;
  - o povećaju ponudu kratkoročnih stručnih tečajeva na visokoj razini kojima upravljaju politehnička visoka učilišta, u bliskoj suradnji s javnim i privatnim subjektima;

- dodatno povećati osnovu za potporu tercijarnom obrazovanju olakšavanjem pristupa visokim učilištima za srednjoškolce iz profesionalnih i umjetničkih područja;
- pojačaju upis na tečajeve visokog obrazovanja u digitalnim područjima, posebno u okviru programa Portugal Digital InCoDe2030, u bliskoj suradnji s javnim i privatnim subjektima;
- potiču modularno osposobljavanje, kojim se promiče kontinuirano učenje i stjecanje novih vještina s pomoću „mikrokvalifikacija/mikrodiploma”, u bliskoj suradnji s javnim i privatnim subjektima;
- proširiti suradnju između visokih učilišta i laboratorija te centara za tehnološko sučelje;
- izmjena pravnog statusa kako bi se pojasnili uvjeti pod kojima vanjski stručnjak može obavljati nastavničke ili upravljačke dužnosti na visokim učilištima radi promicanja mobilnosti između akademskog i poslovnog svijeta; žalitelj
- ojačati pravni okvir konzorcija uz podijeljeno upravljanje između visokih učilišta i poduzeća.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. lipnja 2021.

Reforma RE-r16: Smanjenje ograničenja u visoko reguliranim profesijama

Cilj je te reforme smanjiti ograničenja u visoko reguliranim profesijama, uglavnom kako bi se potaknulo tržišno natjecanje u pružanju poslovnih usluga.

OECD je 2018. u suradnji s portugalskim tijelom za tržišno natjecanje (AdC) proveo procjenu ograničenog broja samoreguliranih profesija kao što su odvjetnici, pravni savjetnici, inženjeri, arhitekti, revizori, računovođe, ekonomisti, farmaceuti i nutricionisti. Na temelju provedene evaluacije sastavljen je popis preporuka. Tom reformom Portugal uzima u obzir preporuke OECD-a i AdC-a.

Reformom se barem: i) razdvojiti funkcije reguliranja i zastupanja u strukovnim udruženjima; II) smanjiti popis rezerviranih djelatnosti (pristup rezerviranim djelatnostima može se ograničiti samo radi zaštite ustavnih interesa, u skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti); III) ukinuti ograničenja vlasništva i upravljanja poduzećima koja pružaju poslovne usluge, pod uvjetom da rukovoditelji poštuju pravni režim za sprečavanje „sukoba interesa”; i iv. omogućiti društvima koja pružaju multidisciplinarne poslovne usluge.

Od AdC-a se također traži da dostavi izvješće o učinkovitosti novog zakona o reguliranim profesijama.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma RE-r17: Plan za promicanje dostojanstvenog rada

Cilj je te reforme nadovezati se na mjere donesene posljednjih godina (kao što su mjere za rješavanje problema segmentacije tržišta rada i poticanje kolektivnog pregovaranja) kako bi se zaštitila radnička prava.

Nakon što vlada predstavi Zelenu knjigu o budućnosti rada, ta će se reforma sastojati od zakonodavnog akta kojim će se regulirati rad putem platformi kako bi se odgovorilo na nove izazove koji proizlaze iz netipičnih radnih odnosa, u skladu s načelima europskog stupa socijalnih prava. Njime se jača kvaliteta radnih odnosa i poboljšava pristup pravima i socijalnoj zaštiti.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. ožujka 2023.

Reforma RE-r18: Borba protiv nejednakosti između žena i muškaraca

Cilj je te reforme promicanje rodne ravnopravnosti u radnom okruženju.

Reforma se sastoji od objave norme kojom se poduzećima pružaju smjernice za procjenu njihovih politika plaća s obzirom na rodnu ravnopravnost i stupanja na snagu regulatornog akta kojim se pečat dodjeljuje poduzećima s malom rodnom razlikom u plaćama. Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Ulaganje RE-C06-i01: Modernizacija ustanova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje

Cilj je tog ulaganja modernizirati strukovno obrazovanje u Portugalu.

To se ulaganje sastoji od izgradnje, obnove ili kupnje opreme za specijalizirane tehnološke centre ili za lokacije centara za osposobljavanje mreže javnih službi za zapošljavanje (IEFP) ili za škole mreže Nacionalnog tijela za turizam (Turismo de Portugal).

Ulaganje RE-C06-i02: Obveza održivog zapošljavanja

Cilj je ulaganja smanjiti nesigurna radna mjesta.

Ulaganje se sastoji od pružanja potpore u okviru inicijative za obvezu održivog zapošljavanja donesene Vladinom uredbom br. 38/2022.

Ulaganje RE-C06-i03: Poticaj za odrasle

Cilj je ulaganja povećati razine kvalifikacija odraslog stanovništva.

To se ulaganje sastoji od sudjelovanja u tečajevima osnovne razine B1, B2, B3 ili tečajevima za priznavanje, vrednovanje i certifikaciju kompetencija (RVCC) ili tečajevima koje organiziraju ustanove visokog obrazovanja ili poslodavci, koji mogu uključivati, ali nisu ograničeni na tečajeve mikrokvalifikacija.

Ulaganje RE-C06-i04: Impuls mladih – STEAM

Cilj je ove mjere poduprijeti tečajevima u području znanosti, tehnologije, inženjerstva, umjetnosti i matematike (STEAM) te poticati znanost u školama u Portugalu.

Ulaganje se sastoji od akreditacije ili registracije tečajeva u STEAM-u i podupiranja klubova Ciência Viva.

Ulaganje RE-C06-i05-RAA: Kvalifikacije odraslih i cjeloživotno učenje (ARA)

Cilj je mjere pridonijeti rješavanju problema niskih razina kvalifikacija u Autonomnoj regiji Azorima.

Tase ulaganja sastoje od objave popisa za pružanje potpore osobama u okviru programa „Qualifica.Superior” te od obnove ili kupnje opreme za škole na Azorima.

Ulaganje RE-C06-i06: Kapaciteti u znanosti

Cilj je tog ulaganja potaknuti visoka učilišta u području znanstvenog istraživanja.

To se ulaganje sastoji od financijske potpore za pokretanje istraživačkih aktivnosti i za akademsku međunarodnu mobilnost.

Ulaganje RE-C06-i07: Veći digitalni impuls

Cilj je mjere povećati privlačnost agrarnih znanosti, iskoristiti digitalni i tehnološki napredak u medicinskim znanostima i osposobljavanju u području digitalnih vještina te smanjiti stopu napuštanja školovanja.

To se ulaganje sastoji od akreditacije tečajeva visokog obrazovanja u agrarnim znanostima, osposobljavanja u području digitalnih vještina i financijske potpore subjektima ili projektima kako bi se smanjio broj osoba koje napuštaju školovanje.

F.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okviri vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
6.2	Re-C06-i01	T	Obnovljeni ili izgrađeni specijalizirani tehnološki centri ili s kupljenom opremom		Broj	0	365	ČET VRT O TR OM JES EČJ E	2025	Izgradnja ili obnova ili oprema kupljena za specijalizirane tehnološke centre.
6.3	Re-C06-i01	T	Lokacije centara za osposobljavanje obnovljene, izgrađene ili s kupljenom opremom		Broj	0	59	ČET VRT O TR OM JES EČJ E	2023	Broj lokacija centara za strukovno osposobljavanje mreže javnih službi za zapošljavanje (IEFP) ili mreže škola Nacionalnog tijela za turizam (Turismo de Portugal) koje su obnovljene, izgrađene ili, kako je pokazala <i>sudbina</i> , s različitim vrstama opreme kupljene za potrebe osposobljavanja. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti barem 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije. Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti mora u prosjeku postići barem srednju razinu temeljitosti obnove kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada.
6.4	Re-C06-i01	T	Lokacije centara za osposobljavanje obnovljene, izgrađene ili s kupljenom opremom		Broj	59	111	ČET VRT O TR OM JES EČJ E	2025	Obnova ili izgradnja ili kupnja opreme za lokacije kišnih centara mreže javnih službi za zapošljavanje (IEFP) ili mreže škola Nacionalnog tijela za turizam (Turismo de Portugal). Kupnja opreme dokazuje se računima. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti barem 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije. Obnovama radi povećanja energetske učinkovitosti u prosjeku se postiže ušteda primarne energije od najmanje 30 %.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
6.5	Re-C06-i02	M	Potporna za ugovore na neodređeno vrijeme	Potpisani uvjeti prihvaćanja				ČET VRT O TR OM JES EČ E	2024	Uvjeti prihvaćanja koje su poslodavci potpisali u skladu s Vladinom uredbom br. 38/2022 kako bi se poduprlo 30000 radnih mjesta.
6.6	Re-C06-i03	T	Sudionici tečajeva za potporu usavršavanju		Broj	0	145 500	ČET VRT O TR OM JES EČ E	2025	Broj sudionika u: i) Tečajevi osnovnih razina B1/B2/B3; ili ii) Priznavanje, vrednovanje i certificiranje kompetencija (RVCC); ili iii) Tečajevi koje organiziraju ustanove visokog obrazovanja ili poslodavci, koji mogu uključivati, ali nisu ograničeni na, tečajeve mikro kvalifikacija.
6.7	Re-C06-i04	T	Klubovi <i>Ciência Viva</i>		Broj	0	650	DR UG O TR OM JES EČ E	2025	Uvjeti prihvaćanja koje su potpisale obrazovne ustanove za financiranje klubova <i>Ciência Viva</i> .
6.9	Re-C06-i04	T	Tečajevi u području STEAM-a	Akreditacija ili registracija tečajeva	Broj	0	200	DR UG O TR OM JES EČ E	2025	Akreditacija ili registracija 200 tečajeva visokog obrazovanja, uključujući preddiplomske studije i druge tečajeve u području STEAM-a (znanost, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost i matematika).

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
6.10	Re-C06-i05-RAA	M	Potpura dodijeljena za sudjelovanje u poslijesrednjoškolskom ili visokom obrazovanju	Objava popisa osoba koje primaju potporu				DR UG O TR OM JES EČJ E	2025	Objava u Službenom listu Azora popisa od najmanje 953 osobe koje primaju potporu u okviru programa „Qualifica.Superior”.
6.11	Re-C06-i05-RAA	T	Obnova ili oprema za škole u Autonomnoj regiji Azorima		Broj	0	17	ČET VRT O TR OM JES EČJ E	2025	Obnova jedne škole i kupnja opreme za 16 škola. Ako nadogradnja infrastrukture uključuje obnovu zgrada, obnovama radi povećanja energetske učinkovitosti mora se u prosjeku ostvariti ušteda primarne energije od najmanje 30 %.
6.12	Re-C06-r14	M	Sustav predviđanja potreba za kvalifikacijama (SANQ) i ponuda strukovnog obrazovanja i osposobljavanja	Odobrenje i stupanje na snagu vladinih naloga i objava okružnice				ČET VRT O TR OM JES EČJ E	2025	i. odobrenje ponude strukovnog obrazovanja i osposobljavanja za školsku godinu 2025./2026.; stupanje na snagu vladina naloga kojim se zahtijeva upotreba sustava za predviđanje potreba za kvalifikacijama (SANQ) u planiranju strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO); žalitelj III) Internetska objava okružnice o metodologiji planiranja ponude strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.
6.13	Re-C06-r15	M	Stupanje na snagu zakona o posebnim natječajima za upis u visoko obrazovanje	Stupanje na snagu zakona o posebnim natječajima za upis u visoko obrazovanje				DR UG O TR OM JES EČJ E	2020	Stupanje na snagu zakona kojim se uvode posebni natječajni za upis u visoko obrazovanje za studente sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem putem profesionalnih kanala i specijaliziranih umjetničkih tečajeva.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
6.14	Re-C06-r15	M	Stupanje na snagu novog pravnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima	Stupanje na snagu novog pravnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima				DR UG O TR OM JES EČJ E	2021	Stupanje na snagu novog pravnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima, uključujući: i. stvaranje mreža za suradnju visokih učilišta u partnerstvu s poslodavcima, među ostalim promicanjem inicijalnog visokog obrazovanja, inovacijskih projekata i usluga za poduzeća, ii. izmjenu pravnog statusa kako bi se pojasnili uvjeti pod kojima vanjski stručnjak može obavljati nastavničke ili upravljačke dužnosti na visokim učilištima radi promicanja mobilnosti između akademskog i poslovnog svijeta; jačanje konzorcija uz podijeljeno upravljanje između visokih učilišta i poduzeća.
6.15	Re-C06-r16	M	Stupanje na snagu zakona o reguliranim profesijama	Stupanje na snagu zakona o reguliranim profesijama				ČET VRT O TR OM JES EČJ E	2022	Stupanje na snagu zakona čiji je cilj, među ostalim: i) razdvojiti funkcije reguliranja i zastupanja u strukovnim udruženjima; II) smanjiti popis rezerviranih djelatnosti. Pristup aktivnostima može se ograničiti samo kako bi se zaštitili ustavni interesi, u skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti; III) ukinuti ograničenja vlasništva i upravljanja poduzećima koja pružaju poslovne usluge, pod uvjetom da rukovoditelji poštuju pravni režim za sprečavanje „sukoba interesa“; i iv. omogućiti multidisciplinarnе poslovne usluge.
6.16	Re-C06-r17	M	Stupanje na snagu zakona kojim se uređuje rad putem platformi	Stupanje na snagu zakona kojim se uređuje rad putem platformi				PR VO TR OM JES EČJ E	2023	Stupanje na snagu zakona o reguliranju rada putem platformi kako bi se odgovorilo na nove izazove koji proizlaze iz netipičnih radnih odnosa, u skladu s načelima europskog stupa socijalnih prava. Cilj mu je jačanje radnih odnosa i pristupa pravima.
6.17	Re-C06-r18	M	Objava norme za sustav upravljanja jednakim plaćama.	Objava norme				ČET VRT O	2024	Objava norme koja će poduzećima pružiti smjernice za procjenu njihovih politika plaća s obzirom na rodnu ravnopravnost.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								TR OM JES EČJ E		
6.18	Re-C06-r18	M	Priznavanje za poduzeća s malom razlikom u plaćama između spolova.	Stupanje na snagu regulatornog akta kojim se poduzećima dodjeljuje „jednaka platna oznaka“				ČET VRT O TR OM JES EČJ E	2024	Stupanje na snagu regulatornog akta kojim se pečat dodjeljuje poduzećima s malom razlikom u plaći na temelju spola.
6.19	Re-C06-i06	T	Ugovori za istraživanje i akademsku međunarodnu mobilnost		Broj ugovora		342	PR VO TR OM JES EČJ E	2026	Potpisana su 242 ugovora s osobama za istraživačke aktivnosti, uključujući najmanje 230 ugovora na neodređeno vrijeme. Potpisani sporazumi za međunarodnu mobilnost 100 osoba.
6.23	Re-C06-i07	T	Tečajevi u području agrarnih znanosti i osposobljavanja u području digitalnih vještina		Broj	0	24 270	DR UG O TR OM JES EČJ E	2026	Internetska objava akreditacije ili registracije 20 tečajeva visokog obrazovanja u agrarnim znanostima, uključujući najmanje 10 tečajeva s tehnološkim ili digitalnim elementima u dokumentima o akreditaciji ili registraciji. 24250 sudionika: i. magisterij iz medicine s tehnološkim ili digitalnim elementima; ili ii. osposobljavanje ili tečajeve o tehnološkim ili digitalnim kompetencijama ili temama za zdravstvene djelatnike; ili tečajevi o digitalnim vještinama.
6.24	Re-C06-i07	T	Inovacije i pedagoška modernizacija u visokom obrazovanju		Broj	0	5	ČET VRT O	2024	Narudžbe ili drugi dokumenti kojima se stvara pet centara izvrsnosti pedagoških inovacija. Regulatorna uredba o osnivanju

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								TR OM JES EČJ E		Nacionalnog vijeća za pedagoške inovacije u visokom obrazovanju.
6.25	Re-C06-i07	T	Akademski programi za napuštanje školovanja		Broj	0	30	DR UG O TR OM JES EČJ E	2026	Potpisani su programski sporazumi za financiranje visokih učilišta ili drugih subjekata ili projekata kako bi se smanjio broj osoba koje napuštaju školovanje.

F.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Ulaganje RE-C06-i09: Nove ili obnovljene škole

Cilj je mjere osigurati jednak pristup školama. Ulaganje se sastoji od izgradnje, obnove ili opremanja škola.

F.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
6.28	Re-C06-i09	T	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za financiranje izgradnje i obnove javnih škola	Broj potpisanih ugovora	Broj	0	77	DRUGO TROMJES EČJE	2024	Uvjete prihvaćanja potpisuju općine za financiranje izgradnje ili obnove 2. i ³ . Ciklusa ¹ javnih srednjih škola. Odabir škola koje treba obnoviti i onih u kojima su potrebne nove škole temeljit će se na procjeni potreba.
6.29	Re-C06-i09	T	Izgrađene ili obnovljene škole ili kupnja opreme za škole		Broj izgrađenih ili obnovljenih škola ili škola s kupljenom opremom	0	87	DRUGO TROMJES EČJE	2026	Izgradnja, obnova ili kupnja opreme za 87 škola. Obnovama radi povećanja energetske učinkovitosti u prosjeku se postiže ušteda primarne energije od 30 %.

G. SASTAVNICA 7: Infrastruktura

Tom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost odgovara se na izazov niske teritorijalne kohezije i niske konkurentnosti poduzeća u kopnenim regijama uzrokovane neodgovarajućim vezama s cestovnom mrežom. To dovodi do kontekstualnih troškova za poduzeća, kao što su troškovi prijevoza zbog slabe cestovne povezanosti ili poteškoće u privlačenju kvalificiranog osoblja. Drugi je izazov potreba za smanjenjem emisija u prometnom sektoru i poslovnim parkovima.

Ciljevi su komponente povećati teritorijalnu koheziju i poboljšati konkurentnost radi promicanja gospodarskog razvoja unutarnjih regija. Uvođenjem postaja za punjenje nastoji se promicati dekarbonizacija cestovnog prometa.

U tu je svrhu cilj komponente učiniti poslovne parkove održivijima i digitalnijima te im omogućiti bolji pristup cestovnoj mreži. Njome se također nastoji poboljšati povezanost cestovnog prometa proširenjem cestovne mreže, npr. rješavanjem problema veza koje nedostaju, među ostalim na Azorima, i pružanjem četiriju prekograničnih veza. Očekuje se da će ubrzanje proširenja mreže javno dostupnih postaja za punjenje električnih vozila pridonijeti smanjenju ugljičnog otiska sektora cestovnog prometa u Portugalu i povećanju njegove održivosti. To je ulaganje prateća mjera za proširenje cestovne infrastrukture, u skladu s Tehničkim smjernicama Komisije o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

Komponentom se podupire provedba preporuke za pojedinu zemlju o usmjeravanju ulaganja na zelenu tranziciju, uzimajući u obzir regionalne razlike (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2019. i preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020.) i podupiranje upotrebe digitalnih tehnologija za poticanje konkurentnosti poduzeća (preporuka za pojedinu zemlju br. 2 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

G.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje RE-C07-i00: Proširenje mreže za punjenje električnih vozila

Cilj je mjere unaprijediti dekarbonizaciju cestovnog prometa putem električne mobilnosti.

Ulaganje se sastoji od osiguravanja dostupnosti 15000 mjesta za punjenje u Portugalu.

Ostvarenje ciljnih vrijednosti 7.1., 7.2. i 7.3. potrebno je kako bi se osigurala usklađenost ulaganja sa zahtjevima nenanošenja bitne štete.

Ulaganje RE-C07-i01: Područja poslovnog prihvata – odabir

Cilj je mjere modernizirati prostore za poslovne prijeme, koji su područje zemljišta razvijeno kao lokacija za urede, tvornice i druga poduzeća. Modernizacija poslovnih parkova utvrđena je i kao potreba za ulaganjima u portugalskom nacionalnom infrastrukturnom planu za 2030. (PNI 2030.).

Ulaganje se sastoji od intervencija u odabranim poslovnim parkovima koje obuhvaćaju promicanje sustava proizvodnje i skladištenja energije iz obnovljivih izvora, pilot-intervencije za poboljšanje energetske stabilnosti, postavljanje postaja za punjenje električnom energijom i vodikom, veću pokrivenost 5G mrežom i aktivne mjere za sprečavanje požara. Te intervencije usmjerene na okolišnu

održivost i digitalizaciju provode se u 10 poslovnih prihvatnih područja odabranih na temelju javnog natječaja.

Ulaganje RE-C07-i02: Veze koje nedostaju i povećanje kapaciteta mreže

Cilj je mjere riješiti pitanje „veza koje nedostaju” u cestovnoj mreži.

Ulaganje se sastoji od izgradnje ili obnove ukupno 111 kilometara s jedne ili više cesta navedenih u nastavku:

- EN 14: sučelje cesta/željeznica u Trofi/Santani, uključujući novi most preko rijeke Ave;
- EN 14: Sučelje Maia (Via Diagonal)/cestovna/željeznička veza u Trofi;
- EN4: Obilaznica Atalaia;
- IC35: Penafiel (EN15)/Rans;
- IC35: RAN-ovi/Entre-os Rios;
- IP2: Obilaznica Évora na istoku;
- Poveznica od Baiãoa do mosta Ermida;
- Cestovna os Aveiro – Águeda;
- EN344: od 67 km do 75 km – Pampilhosa da Serra;
- EN 125: Obilaznica Olhão East;
- IC2 (EN1): Meirinhas (km 136)/Pombal (km 148);
- IP8 (EN121): Ferreira do Alentejo/Beja, uključujući obilaznicu Beringel;
- IP8 (EN259): STA. Margarida do Sado/Ferreira do Alentejo, uključujući obilaznicu Figueira de Cavaleiros;
- IP8 (A26): Povećanje kapaciteta priključka između Sinesa i A2;
- EN211 – Zaobilaznica Quintã/Mesquinhata.

Ulaganje RE-C07-i05-RAA: Logistički krugovi – Regionalna mreža Azora

Cilj je mjere proširiti i obnoviti cestovnu infrastrukturu na Azorima.

Ulaganje se sastoji od izgradnje ili obnove ukupno 34 kilometra s jedne ili više cesta navedenih u nastavku:

- Ilha de Santa Maria
  - o Obilaznica Vila do Porto
- Ilha de São Miguel
  - o Furnas/Povoação – prva faza: Obilaznica Furnas
  - o Obilaznica Capelas
  - o Obilaznica Svetog Roquea
  - o Obilaznica za portal do Vento
- Ilha Terceira
  - o Veza između Via Vitorino Nemésio i okružnice Angra
- Ilha Graciosa
  - o Veza između E.R. 3 – 2a i E.R. 4 – 2a
- Ilha de São Jorge
  - o Priključak Sjever-Jug
- Ilha do Pico
  - o Kružna cesta do Vile da Madalene
- Ilha do Faial
  - o Druga faza obilaznice Cidade da Horta

G.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
7.1	RE-C07-i00	T	Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila		Broj	3 520	5 250	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2022	Broj javno dostupnih mjesta za punjenje električnih vozila (u usporedbi s osnovnim scenarijem za četvrto tromjesečje 2021.)
7.2	RE-C07-i00	T	Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila		Broj	5 250	10 450	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2024	Broj dostupnih stanica za punjenje električnih vozila
7.3	RE-C07-i00	T	Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila		Broj	10 450	15 000	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Broj dostupnih stanica za punjenje električnih vozila
7.4	RE-C07-i01	M	Odabir područja poslovnog prihvata za intervencije za poboljšanje okolišne održivosti i digitalizacije	Potpisivanje javnog protokola kojim se potvrđuje odabir područja poslovnog prihvata				DRU GO TRO MJES EČJE	2021	Područja poslovnog prihvata odabiru se u konkurentnom natječajnom postupku. Komisiji se dostavlja potpisani javni protokol kojim se potvrđuje da je odabir područja poslovnog prihvata zaključen i u kojem se utvrđuju odabrana područja poslovnog prihvata.
7.6	Re-C07-i02	M	Potpisan ugovor za jedan cestovni projekt	Potpisan ugovor s izvođačem za cestovni projekt				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2021	Potpis stranaka dokumenta kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova nakon postupka javnog nadmetanja.
7.7	Re-C07-i02	M	Potpisan ugovor za dva cestovna projekta	Potpisan ugovor s izvođačem za cestovne projekte				TRO MJES EČJE	2022	Potpis stranaka dokumenta kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova nakon postupka javnog nadmetanja.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početak vrijednost	Cilj	Q	Godina	
7.8	Re-C07-i02	T	Izgrađene ili obnovljene ceste		kilometara	0	111	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Km izgrađenih ili obnovljenih cesta. Ako je potrebna procjena utjecaja na okoliš, projekti uključuju sve mjere ublažavanja utvrđene u procjeni utjecaja na okoliš.
7.13	Re-C07-i05-RAA	M	Potpisan ugovor za dva cestovna projekta	Potpisan ugovor s izvođačem za cestovne projekte				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2021	Potpis stranaka dokumenta kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova, po cijeni, nakon postupka javnog nadmetanja.
7.14	Re-C07-i05-RAA	T	Potpisan ugovor za najmanje osam cestovnih projekata	Potpisan ugovor s izvođačem cestovnih projekata	Broj	2	8	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2023	Potpis stranaka dokumenta kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova, po cijeni, nakon postupka javnog nadmetanja.
7.15	Re-C07-i05-RAA	T	Izgrađene ili obnovljene ceste		kilometara	0	34	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Km izgrađenih ili obnovljenih cesta. Ako je potrebna procjena utjecaja na okoliš, projekti uključuju sve mjere ublažavanja utvrđene u procjeni utjecaja na okoliš.

G.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Ulaganje RE-C07-i06: Područja poslovnog prihvata

Cilj je mjere modernizirati područja poslovnog prihvata.

Ulaganje se sastoji od intervencija za okolišnu održivost i digitalizaciju u osam područja poslovnog prihvata odabranih za ulaganje C07-i01.

Ulaganje RE-C07-i03: Prekogranične veze i dostupnost područja poslovnog prihvata

Ciljevi su mjere poticanje prekogranične mobilnosti i povećanje povezanosti cestovnih mreža u područjima poslovnog prihvata.

Ulaganje se sastoji od izgradnje ili obnove ukupno 72 kilometra s jedne ili više cesta navedenih u nastavku:

- EN103: Vinhais/Bragança;
- Poveznica od Bragançe do Pueble de Sanabrie (Španjolska);
- Međunarodni most preko rijeke Sever;
- Bridge Alcoutim – Saluncar de Guadiana (Španjolska).
- Povezanost s industrijskim parkom Mundão;
- Dostupnost industrijske zone Riachos;
- Pristup IC8 (Ansião) poslovnom parku Camporês;
- EN10 – 4: Setúbal/Migracija;
- Povezivanje s industrijskim parkom Fontiscos i obnova čvora Ermida (Santo Tirso);
- Povezivanje A8 s industrijskim parkom Palhagueiras u Torresu Vedrasu;
- Povezivanje A11 s industrijskom zonom Cabeça de Porca (Felgueiras);
- Povezivanje norme EN114 s industrijskom zonom Rio Maior;
- Pristup području poslovne lokacije Lavagueiras (Castelo de Paiva);
- Dostupnost industrijskog područja Campo Maior;
- Obilaznica EN248 (Arruda dos Vinhos);
- Obilaznica Aljustrel – pristup rudarskom području i području poslovne lokacije;
- A do Tâmega obilaznice EN210 (Celorico de Basto);
- Povezivanje IC2 s industrijskim parkom Casarão;
- Novi prijelaz Rio Lima između EN203 – Deocriste i EN202 – Nogueira;
- Kružni tok na EN246 za pristup industrijskoj zoni Portalegre;
- Pristup parku Avepark – Znanstveni i tehnološki park Taipas (Guimarães);
- Pristup industrijskoj zoni Vale do Neiva u čvoru A28.

G.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početa vrijednost	Cilj	Q	Godina	
7.5	Re-C07-i06	T	Intervencije u odabranim područjima poslovnog prihvata		Broj	0	8	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Izvršeno je osam ugovora o radu za područja poslovnog prihvata odabrana u okviru ključne etape 7.4.
7.9	RE-C07-i03	M	Dovršena prva procjena utjecaja na okoliš	Završetak procjene utjecaja na okoliš				TRO MJES EČJE	2022	Dovršena je procjena utjecaja jednog cestovnog projekta na okoliš.
7.10	RE-C07-i03	T	Izgrađene ili obnovljene ceste		kilometara	0	72	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Km izgrađenih ili obnovljenih cesta. Ako je potrebna procjena utjecaja na okoliš, projekti uključuju sve mjere ublažavanja utvrđene u procjeni utjecaja na okoliš.
7.11	RE-C07-i04	M	Potpisan ugovor za 10 cestovnih projekata	Potpisan ugovor s izvođačem za cestovne projekte				DRU GO TRO MJES EČJE	2023	Potpis stranaka dokumenta kojim se uređuju njihove obveze u vezi s izvođenjem radova, po cijeni, nakon postupka javnog nadmetanja.

H. SASTAVNICA 8: Šume

Komponentom se rješavaju sljedeći izazovi: društveno-gospodarski i demografski pad u ruralnim područjima, postojanje velikih područja bez aktivnog upravljanja kako bi se spriječili požari ili zaštitila biološka raznolikost te vrlo fragmentirano privatno vlasništvo nad zemljištem. Egzodus stanovništva prema glavnim urbanim središtima i postupno starenje ruralnog stanovništva doveli su do napuštanja ruralnih područja i tradicionalnih primarnih gospodarskih sektora. To je dovelo do postupnog širenja šumskih područja, neplaniranih i kojima se ne upravlja te s visokom koncentracijom opterećenja gorivom. Ta su područja izrazito izložena opasnosti od požara u ruralnim područjima, što može dovesti do gubitka ljudskih života, velike štete na zemljištu i imovini te uništenja šuma te robe i usluga koje proizvode. Portugal je zemlja u južnoj Europi s najvećim udjelom izgorjelog područja u ruralnim područjima i najvećim prosječnim brojem požara. Prema Europskom informacijskom sustavu za šumske požare (EFFIS) u razdoblju od 2015. do 2019. u prosjeku je izgorjelo oko 169000 hektara godišnje.

Ciljevi su ove komponente sljedeći:

- promicanje aktivnog planiranja i upravljanja osjetljivim poljoprivrednim i šumskim zemljištem visoke okolišne vrijednosti;
- zaštititi bioraznolikost podupiranjem obnove poljoprivrednih i šumarskih ekosustava, posebno u opožarenim područjima;
- doprinijeti teritorijalnoj koheziji i otvaranju radnih mjesta revitalizacijom gospodarskih aktivnosti ruralnih područja; žalitelj
- povećati otpornost tih područja djelotvornim i učinkovitim sprečavanjem požara i, u slučaju požara, smanjenjem štete djelotvornim i učinkovitim gašenjem požara.

Komponentom se pridonosi odgovoru na preporuku za pojedinu zemlju o poboljšanju kvalitete javnih financija davanjem prednosti potrošnji kojom se potiče rast (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2019.). Javnom potrošnjom povezanom s nadogradnjom registra ruralnih nekretnina promicalo bi se njihovo odgovarajuće upravljanje, a gospodarska aktivnost u ruralnim područjima mogla bi postati dinamičnija. Osim toga, komponenta znatno doprinosi provedbi preporuka po državama članicama o usmjeravanju ulaganja na zelenu i digitalnu tranziciju, uzimajući u obzir regionalne razlike (3. preporuka po državama članicama iz 2019. i 3. preporuka po državama članicama iz 2020.).

Očekuje se da će ta komponenta pridonijeti zelenoj i digitalnoj tranziciji. Kad je riječ o zelenoj dimenziji, komponenta izravno doprinosi prilagodbi klimatskim promjenama jer joj je cilj povećati otpornost ruralnih područja na požare. Nadalje, aktivno održivo upravljanje tim područjima doprinosi sprečavanju erozije tla, kontroli invazivnih vrsta i štetnih organizama te sekvencijama ugljika u šumama. Naposljetku, kad je riječ o digitalnoj dimenziji, istaknute su planirane mjere za katastar vlasništva nad zemljištem, sustav za praćenje pokrova zemljišta (SMOS), uključujući LiDAR (Light

Detection and Ranging) i satelitske snimke visoke razlučivosti, jer se njima promiču e-uprava i digitalne javne usluge.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

H.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma RE-r19: Preobrazba krajolika u osjetljivim šumskim područjima

Cilj je ove mjere preobraziti krajolik ranjivih šumskih područja s velikim područjima monokultura kojima se ne upravlja i velikim rizikom od požara kako bi se spriječili požari u ruralnim područjima i povećala klimatska i gospodarska otpornost.

Ta će se reforma provesti ulaganjem RE-C08-i01 (Preobrazba krajobraza u osjetljivim šumskim područjima). Reforma se sastoji od četiri mjere koje se međusobno nadopunjuju i navedene su u nastavku:

- programi planiranja i upravljanja (PRGP);
- područje integriranog upravljanja krajobrazom (AIGP);
- integrirani program potpore za ruralna sela smještena na šumskim područjima (zajednica seoskih područja); žalitelj
- program *Emparcelar para Ordenar*.

Reforma se temelji na Programu transformacije krajolika (*Programde Transformação da Paisagem – PTP*) i podupire ga potrebnim pravnim okvirom. Taj pravni okvir uključuje barem zakonodavstvo za prenamjenu krajobraza programima za planiranje i upravljanje krajobrazom i područjima integriranog upravljanja krajobrazom, zakonodavstvo čiji je cilj odobravanje razgraničenja ranjivih područja na koja se mogu primjenjivati programi planiranja i upravljanja krajobrazom i područja integriranog upravljanja krajobrazom te zakonodavstvo o obveznom posjedovanju ruralnog zemljišta u šumskim područjima.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Reforma RE-r20: Reorganizacija sustava zemljišnih knjiga i sustava za praćenje pokrova zemljišta

Cilj je ove mjere prevladati nepostojanje višefunkcionalnih zemljišnih knjiga uvođenjem i razvojem sustava za utvrđivanje i provjeru granica vlasništva nad zemljištem i naknadnu registraciju vlasništva nad zemljištem. Time će se omogućiti dosljedan, ažuriran i cjelovit pogled na područje kojim će se povećati vrijednost zemljišta za njegove vlasnike i omogućiti državi da razvije konkretne, održive i višesektorske javne politike.

Reforma se sastoji od puštanja u rad sustava za praćenje pokrova zemljišta (SMOS) i razvoja platforme BUPi (digitalni zemljišni registar), fizičkog i virtualnog brojača s georeferenciranim informacijama o nekretninama, koji objedinjuje informacije potrebne za njihovu registraciju i olakšava interakciju građana s javnom upravom u okviru zemljišnih knjiga. Reformom se uspostavlja

i potreban pravni okvir za operacionalizaciju ulaganja RE-C08-i02: Registar ruralne imovine i sustav za praćenje pokrova zemljišta. Reforma uključuje:

- donošenje zakona o uspostavi strukture misije za proširenje pojednostavnjenog katastarskog informacijskog sustava, javnog tijela koje prati proširenje pojednostavnjenog nacionalnog katastarskog informacijskog sustava i razvoj platforme BUPi;
- donošenje akta o uspostavi sustava za rad i financiranje modela za organizaciju i razvoj pojednostavnjenog katastarskog informacijskog sustava;
- donošenje zakona kojim se odobrava pravni režim za zemljišne knjige, kojim se uspostavlja Nacionalni sustav katastarskih informacijskih sustava, koji je povezan s pojednostavnjenim katastarskim informacijskim sustavom i kojim se katastarska povelja utvrđuje kao nacionalna karta zemljišta u zemljišnim knjigama;
- donošenje pravnog akta o izmjeni Regulatorne uredbe br. 9-A/2017 od 3. studenoga kojim se²³ pojašnjava rad pojednostavnjenog katastarskog informacijskog sustava i platforme BUPi te donose mjere za hitno utvrđivanje strukture zemljišta i vlasništva poljoprivrednog i mješovitog zemljišta; žalitelj
- izradu prijedloga zakona o uspostavi izvanrednog sustava za upis ruralnog zemljišta i izmjeni Zakona o zemljišnim knjigama (CRP).

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma RE-r21: Sprječavanje i suzbijanje požara u ruralnim područjima

Cilj je ove mjere povećati prevenciju i poboljšati borbu protiv požara u ruralnim područjima stvaranjem primarne mreže stanika za upravljanje gorivom i jačanjem tijela odgovornih za upravljanje požarima u ruralnim područjima i njihovu zaštitu.

Reforma se sastoji od sljedećeg:

- donošenje akta kojim se odobrava Nacionalni plan integriranog upravljanja ruralnim požarima (PNGIFR);
- donošenje zakona o uspostavi integriranog sustava upravljanja ruralnim požarima (SIGIFR); žalitelj
- donošenje akta kojim se odobrava Nacionalni akcijski program Nacionalnog plana za integrirano upravljanje ruralnim požarima.

Integriranim sustavom upravljanja požarima u ruralnim područjima (SIGIFR) na nacionalnoj se razini osiguravaju makropolitike i strateške smjernice kojima se doprinosi smanjenju rizika od požara u ruralnim područjima i promjeni ponašanja vlasnika, korisnika te izravnih i neizravnih korisnika ruralnog područja. Sustavom se definiraju modeli koordinacije među ministarstvima kojima se razgraničuju nadležnosti i područje djelovanja svakog subjekta u okviru SIGIFR-a, uz veću odgovornost različitih sudionika u postupku donošenja odluka. U njemu se utvrđuje model upravljanja, praćenja i evaluacije koji doprinosi stalnom poboljšanju javnih politika i programa.

Uspostavlja se ruralni informacijski sustav o požarima radi objedinjavanja i širenja svih relevantnih tehničkih informacija iz SIGIFR-a. Nadalje, definira model koji se temelji na sprečavanju rizika i

---

²³ Decreto Regulamentar n.o 9-A/2017: <https://dre.pt/application/conteudo/114152782>

svođenju rizika na najmanju moguću mjeru, bilo aktivnostima podizanja svijesti bilo uspostavom regionalnih obrambenih mreža, u kojima upravljanje gorivom ima vodeću ulogu u režimu sankcija.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Ulaganje RE-C08-i01: Preobrazba krajolika u osjetljivim šumskim područjima

Cilj je ovog ulaganja povećati otpornost područja osjetljivih na ruralne požare i gubitak bioraznolikosti.

Ulaganje se sastoji od programa za upravljanje krajobrazima i poticanje održivog korištenja zemljišta.

Ulaganje RE-C08-i02: Registar ruralne imovine i sustav za praćenje pokrova zemljišta

Cilj je tog ulaganja portugalskoj državi osigurati bazu znanja o cestama na tom području, posebno u pogledu vrste i granica ruralnih nekretnina.

To se ulaganje sastoji od zemljišnoknjižnog registra i sustava za taloženje.

Ulaganje RE-C08-i03: Prekidi u upravljanju gorivom – primarna mreža

Cilj je ulaganja spriječiti i suzbiti požare u ruralnim područjima horizontalnim diskontinuitetima u krajoliku.

Ulaganje se sastoji od prekida u upravljanju gorivom u vegetaciji.

Ulaganje RE-C08-i04: Sredstva za sprečavanje i suzbijanje požara u ruralnim područjima

Cilj je ulaganja spriječiti i suzbiti požare u ruralnim područjima.

To se ulaganje sastoji od kupnje opreme, vozila i helikoptera.

Ulaganje RE-C08-i05: Dodatni program za šume

Cilj je ovog ulaganja nadograditi sustav za sprečavanje požara i gašenje požara, ojačati upravljanje šumama i poduprijeti zdravlje bilja i životinja u sektoru šumarstva.

To se ulaganje sastoji od osposobljavanja, opreme i infrastrukture za potporu sprečavanju šumskih požara i upravljanju njima.

H.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
8.1	RE-C08-i01	T	Odobranje programa za planiranje krajobraza i upravljanje njime (PRGP)		Broj	0	20	TRO MJES EČJE	2025	Stupanje na snagu pravnih akata kojima se odobrava 20 programa prostornog planiranja i upravljanja (PRGP-ovi)
8.2	RE-C08-i01	T	Objava operacija integriranog upravljanja krajobrazom (OIGP) u Diáriju da Republici		Broj	0	60	DRUGO TRO MJES EČJE	2024	Odobrenje i objava 60 operacija integriranog upravljanja krajobrazom (OIGP) u Diáriju da Republica. OGP-ovi definiraju mjere upravljanja zemljištem i šumama te financijska sredstva.
8.3	RE-C08-i01	T	Projekti upravljanja gorivom		Broj	0	600	PRVO TRO MJES EČJE	2025	Potpisivanje ugovora između Fonda za zaštitu okoliša i korisnika projekata u okviru integriranog programa potpore „Condominio de Aldeia” za 600 sela smještenih u šumskim područjima
8.20	RE-C08-i01	M	Program „Emparcelar para Ordenar”	Odredba pravnog akta o stupanju na snagu pravnog akta				TRO MJES EČJE	2025	Stupanje na snagu pravnog akta za izradu programa „Emparcelar para Ordenar”
8.4	Re-C08-i02	M	Prijelaz na platformu BUI 2.0	Početak proizvodnje platforme BUI 2.0				PRVO TRO MJES EČJE	2022	Osiguravanje platforme BUI 2.0 koja se temelji na oblaku i kojom se nadograđuju i proširuju funkcije koje već postoje u pilot-projektu BUI. BUI 2.0 osigurava pokrivenost na nacionalnoj razini i interoperabilnost različitih sustava kojima trenutačno upravljaju različita tijela, uključujući porezna i carinska tijela. BUI 2.0 omogućuje postupnu primjenu jedinstvenih identifikacijskih brojeva nekretnina.
8.5	Re-C08-i02	T	Osposobljavanje o BUI-ju		Broj	0	10	ČETV RTO TRO	2023	Broj održanih tromjesečnih osposobljavanja povezanih s BUI-jem za nacionalno kvalificirane tehničare koji provode postupke grafičkog predstavljanja (RGG), osoblje Instituta za registre i javne bilježnike (IRN), agente

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								MJES EČJE		poreznih tijela, zemljišnoknjižne tehničare i tehničare Glavne uprave za državno područje te službenike za registre.
8.6	Re-C08-i02	M	Referentno mapiranje za sustav za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS)	Mapiranje referentnih točaka za sustav za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS) dostupno na internetu				PRVO TRO MJES EČJE	2026	Mapiranje referencija za sustav za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS) dostupno na internetu
8.7	RE-C08-i03	M	Objava ugovora o Mreži za restrukturiranje pristupa u upravljanju primarnim gorivom (RPFGC)	Objava ugovora o mreži za strukturiranje pražnjenja primarnog goriva (RPFGC) na platformi BASE.gov				PRVO TRO MJES EČJE	2022	Objava, od strane nadležnog tijela, ugovora za provedbu mreže za restrukturiranje gubitaka u primarnom upravljanju gorivom (RPFGC) radi stvaranja horizontalnih diskontinuiteta u krajoliku kako bi se izolirala izbijanja požara.
8.8	RE-C08-i03	T	Područje za službovanje		ha	0	21 727	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Objava odluka o prijavi komunalne usluge za 21727 hektara područja e asementa u Diáriju da Republici
8.9	RE-C08-i03	T	Mreža za strukturiranje prekida u primarnom upravljanju gorivom (RPFGC)		ha	0	21 000	DRUG O TRO MJES EČJE	2026	Postavljanje 21000 hektara dionica primarne mreže stanki za upravljanje gorivom (RPFGC)
8.10	RE-C08-i04	T	Isporuka vozila, strojeva i opreme		Broj	0	179	PRVO TRO MJES EČJE	2023	Isporuka vatrogasnih vozila, strojeva i opreme nakon potvrde da ispunjavaju tehničke specifikacije i druge ugovorne zahtjeve, u skladu s natječajnim postupkom.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
8.11	RE-C08-i04	T	Kupnja lakih i srednjih vatrogasnih helikoptera		Broj	0	11	DRUGO TROMJESJE	2026	Kupnja dvaju helikoptera za lake vatrogasce i devet helikoptera za srednje vatrogasce
8.12	RE-C08-i04	T	Ugradnja radara s dvostrukom polarizacijom		Broj	0	2	ČETVOTO TROMJESJE	2023	Ugradnja dvaju radara s dvostrukom polarizacijom s potrebnim računalnim sustavom i sustavom arhiviranja, dvaju detektora munje i dviju meteoroloških postaja. Instalacija dovršena nakon potvrde da odgovara tehničkim specifikacijama i drugim ugovornim zahtjevima.
8.13	RE-C08-i05	T	Osposobljavanje, oprema i vozila za (ANEPC, GNR i vatrogasne postrojbe)		Broj	0	62	ČETVOTO TROMJESJE	2024	Pružanje osposobljavanja ili isporuka vozila ili isporuka opreme za 62 subjekta MAI-ja (ANEPC, GNR i vatrogasne postrojbe)
8.14	RE-C08-i05	T	Stvaranje regionalnih i podregionalnih struktura Nacionalnog tijela za hitne slučajeve i civilnu zaštitu (ANEPC)		Broj	0	6	DRUGO TROMJESJE	2022	Početak rada dvaju regionalnih i četiriju podregionalnih zapovjedništava za hitne slučajeve i civilnu zaštitu (kako je definirano u Uredbi sa zakonskom snagom br. 45/2019 od 1. travnja 2019.)
8.21	RE-C08-i05	M	Razvoj kampanje za podizanje svijesti kako bi se spriječilo riskantno ponašanje	Razvoj kampanje za podizanje svijesti				PRVOTO TROMJESJE	2024	Razvoj kampanje za podizanje svijesti i informiranje u okviru programa „Sigurno selo“ i „Sigurni narodi“ kako bi se spriječilo riskantno ponašanje stanovništva
8.15	RE-C08-i05	M	Objava početnog izvješća Instituta za očuvanje prirode i šume, I.P.	Objava izvješća o programskim ugovorima između Instituta za očuvanje				DRUGO TROMJESJE	2022	U izvješću se navode pojedinosti o programskim ugovorima između Instituta za očuvanje prirode i šuma, I.P.-a te organizacija vlasnika šuma i centara za stručnost, uključujući informacije o ciljevima i ciljnim vrijednostima koje treba ostvariti svake godine. Nakon početnog izvješća, provedba i napredak programskih ugovora objavljuju se svakih šest mjeseci.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				prirode i šuma (Institute for Nature Conservation and Forests, I.P.) i organizacija vlasnika šuma (OPF) te centara za stručnost						
8.22	RE-C08-i05	T	Kupnja opreme za gospodarenje šumama		Broj	0	22 134	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Kupnja 2000 pametnih zamki. Kupnja strojeva za sječu drva i šumarskih traktora (ukupno 134 komada opreme za gospodarenje šumama). Kupnja 20000 sklopova za klopke.
8.17	RE-C08-r19	M	Pravni okvir o obveznom posjedovanju ruralnog zemljišta u šumskim područjima	Stupanje na snagu pravnog okvira o obveznom posjedovanju ruralnog zemljišta u šumskim područjima.				TROMJESEČJE	2021	Stupanje na snagu pravnog okvira za provedbu obveznog posjeda ruralnog zemljišta u šumskim područjima. Obvezni najam primjenjuje se isključivo ako se vlasnici zemljišta ne obvežu izvršiti radnje definirane u operaciji integriranog upravljanja krajobrazom (OIGP) utvrđenoj za područje integriranog upravljanja krajobrazom (AIGP) ako se njihova nekretnina nalazi. Zakonom br. 68/2020 od 5. studenoga ovlašćuje se Vlada da izmijeni Zakon br. 31/2014 od 30. svibnja (kojim se utvrđuju opće osnove za javni poredak u području prostornog planiranja, prostornog planiranja, kako bi se odobrio pravni režim obveznog najma).

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
8.18	RE-C08-r20	M	Sustav za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS)	Početak rada sustava za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS)				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2022	Početak rada sustava za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS), koji obuhvaća pokrivenost LiDAR-om, digitalni model terena, model usjeva i vegetacije, karte usjeva i vegetacije, karte pokrivenosti kopnom i pokrivenost satelitskim slikama.
8.19	RE-C08-r21	M	Zakon o uspostavi integriranog sustava upravljanja ruralnim požarima (SIGIFR)	Stupanje na snagu zakona o uspostavi integriranog sustava upravljanja ruralnim požarima (SIGIFR) i utvrđivanju njegovih operativnih pravila.				TRO MJES EČJE	2021	Integrirani sustav upravljanja požarima u ruralnim područjima (SIGIFR) na nacionalnoj razini pruža makropolitike i strateške smjernice kojima se doprinosi smanjenju rizika od požara u ruralnim područjima i promjeni ponašanja vlasnika, korisnika te izravnih i neizravnih korisnika ruralnog područja. Sustav definira međuministarske modele koordinacije i razgraničuje nadležnosti i područje djelovanja svakog subjekta u okviru SIGIFR-a. U njemu se definira sadržaj različitih alata za integrirano planiranje upravljanja požarima u ruralnim područjima na nacionalnoj, regionalnoj, podregionalnoj i općinskoj razini. Uspostavlja se ruralni informacijski sustav o požarima kako bi se objedinile i širile sve relevantne tehničke informacije iz SIGIFR-a te postoji jasna predanost definiranju modela koji se temelji na sprečavanju rizika i svođenju rizika na najmanju moguću mjeru, bilo aktivnostima podizanja svijesti ili uspostavom regionalnih obrambenih mreža, u kojima upravljanje gorivom ima vodeću ulogu u režimu sankcija. Naposljetku, utvrđuje se model upravljanja, praćenja i evaluacije koji doprinosi stalnom poboljšanju javnih politika i programa.

I. SASTAVNICA 9: Upravljanje vodama

Komponentom se rješavaju sljedeći izazovi: suočiti se s velikim pritiskom na sustave za skladištenje koji osiguravaju opskrbu vodom i poboljšati učinkovitost potrošnje vode kako bi se suzbila ograničenja nametnuta očekivanim godišnjim smanjenjem padalina, većom učestalošću suša, sezonalnosti i povećanjem istjecanja vode.

Ciljevi su komponente ublažiti nestašicu vode i osigurati otpornost regija s najvećim problemom suše i kojima je prijeko potrebna učinkovita intervencija kako bi se osigurala opskrba vodom u Algarveu i Madeiri.

Povećana otpornost vodoopskrbe od ključne je važnosti za razvoj tih regija, koje predstavljaju i obvezni uvjet za turizam i ekosustave (posebno u Algarveu i Madeiri), poljoprivredu (Madeira) te za suočavanje s kombiniranim pritiscima koji uzrokuju najveće potrebe za navodnjavanjem i ljudsku potrošnju (Madeira).

Komponentom se doprinosi odgovoru na preporuku za pojedinu zemlju o ulaganjima u klimatsku tranziciju (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.).

I.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje RE-C09-i01: Regionalni plan za učinkovitost potrošnje vode u Algarveu

Cilj je ulaganja odgovoriti na nestašicu vode u Algarveu. Ulaganje se sastoji od izgradnje piezometara u podzemnim vodama Algarvea, intervencija povezanih sa smanjenjem gubitka vode u gradskom sektoru Algarvea, izgradnje postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda za ponovnu uporabu i jačanja vodoopskrbnih interkonekcija.

Ulaganje RE-C09-i03-RAM: Plan za učinkovitost potrošnje vode te sustave opskrbe i navodnjavanja Madeire

Cilj je ulaganja povećati otpornost vodnih resursa na otocima Madeira i Porto Santo.

Ulaganje se sastoji od izgradnje i obnove vodovodnih cijevi te obnove i izgradnje novih cjevovoda, kanala, rezervoara i bušotine.

Ulaganje RE-C09-i05: Fotonaponski park Alqueva

Cilj je mjere smanjiti troškove električne energije i prijeći na dekarbonizaciju brane Alqueva.

Ulaganje se sastoji od ugradnje fotonaponskog kapaciteta na bransko jezero Alqueva.

I.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
9.1	RE-C09-i01	T	Izrada piezometara (SM3)		Broj	0	50	DRUGO TROMJESEČJE	2025	Izgradnja piezometra u tijelima podzemnih voda u Algarveu.
9.2	RE-C09-i01	M	Mrežne intervencije (SM1)	Izvršeni ugovori				PRVO TROMJESEČJE	2026	Najmanje 71 ugovor izvršen je za ukupno najmanje 125 km intervencija usmjerenih na smanjenje gubitka vode u gradskom sektoru u Algarveu.
9.3	RE-C09-i01	M	Modernizacija zemljišta (SM2)	Izvršeni ugovori				PRVO TROMJESEČJE	2026	Ugovori izvršeni za <ul style="list-style-type: none"> - Sustavi za distribuciju vode - Daljinsko istraživanje i sustavi za kontrolu potrošnje; - Sustave za otkrivanje istjecanja u zajedničkim hidropoljoprivrednim objektima; obuhvaća najmanje 10 300 ha kopnene površine.
9.4	RE-C09-i01	T	Izgradnja postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda (SM4)		Broj	0	4	PRVO TROMJESEČJE	2026	Izgradnja postrojenja za obradu ponovne uporabe otpadnih voda u najmanje četiri uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.
9.15	RE-C09-i01	M	Gradnja vodovodnog priključka	Gradnja vodovodnog priključka				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Izgradnja prve faze vodovodne veze između visokih sustava opskrbe Sotavento i Barlavento Algarvio.
9.13	Re-C09-i03-RAM	T	Popravak ili izgradnja vodne infrastrukture		hm3	0	4	ČETVOTO TROMJESEČJE	2025	Popravak ili izgradnja: <ul style="list-style-type: none"> — 53 km vodovodnih cijevi — novi plinovodi, — kanali, — rezervoari, — bušotina za volumen od 4 hm3

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
9.14	RE-C09-i05	T	Postavljanje kapaciteta fotonaponske električne energije na branskom jezeru Alqueva		MW	0	43	DRUGO TRO MJES EČJE	2026	Postavljanje kapaciteta fotonaponske električne energije na branskom jezeru Alqueva za instalirani kapacitet od 43 MW.

J. SASTAVNICA 10: More

Komponentom se odgovara na izazov otvaranja puta konkurentnijem, povezanim, uključivijem i održivijem morskom gospodarstvu, području u kojem Portugal ima velik potencijal. Komponentom se pomaže u iskorištavanju mogućnosti koje proizlaze iz klimatske i digitalne tranzicije u morskom gospodarstvu. Cilj je ove komponente poduprijeti postizanje nacionalnih ciljeva povezanih s proizvodnim potencijalom morskog gospodarstva. Komponentom se posebno nastoji osigurati održivost i konkurentnost poslovnog sustava povezanog s morem. Osim toga, cilj je komponente barem djelomično riješiti problem siromaštva u obalnim zajednicama, uz istodobno osiguravanje konkurentnog i kohezivnog područja u kontekstu prilagodbe klimatskoj i digitalnoj tranziciji, među ostalim s naglaskom na vještinama relevantnima za morske sektore. Komponenta pridonosi i očuvanju vrijednosti usluga ekosustava oceana.

Komponentom se podupire provedba preporuka za pojedinu zemlju o usmjeravanju gospodarske politike povezane s ulaganjima u luke i inovacije (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.) te o usmjeravanju ulaganja na zelenu tranziciju (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.). Osim toga, komponentom se doprinosi provedbi preporuke za pojedinu zemlju o poboljšanju razine vještina stanovništva (preporuka za pojedinu zemlju br. 2 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

J.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TC-r23: Reforma ekosustava infrastrukture plavog gospodarstva.

Cilj je te reforme revidirati zakonodavstvo o mreži klastera lučkih tehnologija (koje je Vijeće ministara odobrilo 2017.), kojim Portugal nastoji ojačati gospodarske aktivnosti povezane s morem stvaranjem poslovnih prilika, novih radnih mjesta, podupiranjem izvoza, podupiranjem rasta pomorskog prometa i promicanjem održivog iskorištavanja morskog potencijala. Reformom se mreža klastera u području lučke tehnologije proširuje na dodatna područja s pristupom moru te se utvrđuju novi ciljevi kao što su jačanje kapaciteta financiranja gospodarstva mora s pomoću revidiranog Plavog fonda, podupiranje upotrebe oceana za poboljšanje otpornosti radi ublažavanja klimatskih promjena, promicanje razvoja vještina povezanih s morskim gospodarstvom i dvostrukom tranzicijom te jačanje javne potpore inovacijama za održivi razvoj pomorskog gospodarstva.

Reformom se uspostavlja model upravljanja novim plavim centrom, koji bi trebao biti pokretač prijenosa tehnologije među različitim akterima u vrijednosnom lancu novog, otpornijeg i održivijeg

morskog gospodarstva čiji bi učinak trebao biti trajan i značajan u promjeni paradigme prema pametnom, održivom i uključivom gospodarskom razvoju predmetnih sektora.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Ulaganje TC-C10-i01: Blue Hub, Mreža infrastrukture za plavo gospodarstvo

Cilj je ulaganja proširiti mrežu infrastruktura za plavo gospodarstvo diljem zemlje i poduprijeti istraživanje i razvoj plavog gospodarstva putem plavih čvorišta (područja poslovnog razvoja u lukama).

Ulaganje se sastoji od izgradnje ili obnove plavih čvorišta, kao i škole Blue Hub.

Ulaganje TC-C10-i02: Zelena i digitalna tranzicija i sigurnost u ribarstvu

Cilj je ulaganja poduprijeti financiranje projekata usmjerenih na modernizaciju procesa, smanjenje ugljičnog otiska i kružno gospodarstvo ribarske industrije i organizacija.

Ulaganje se sastoji od projekata u sektoru ribarstva.

Ulaganje TC-C10-i04-RAA: „Klaster do Mar dos Açores”.

Cilj je ulaganja nadograditi fiksnu i mobilnu infrastrukturu za znanstveno istraživanje mora u Autonomnoj regiji Azorima.

Ulaganje se sastoji od isporuke istraživačkog plovila, nabave dvaju modula i izgradnje eksperimentalnog centra za istraživanje i razvoj (MARTEC).

Ulaganje TC-C10-i05-RAA: Energetska tranzicija, digitalizacija i smanjenje utjecaja na okoliš u sektoru ribarstva i akvakulture

Cilj je ovog ulaganja poduprijeti energetska tranziciju, digitalizaciju i smanjenje utjecaja na okoliš u sektoru ribarstva i akvakulture u Autonomnoj regiji Azorima.

Ulaganje se sastoji od kupnje opreme za ribarstvo i ribarska plovila.

Ulaganje TC-C10-i06-RAM: Oceanske tehnologije

Cilj je ovog ulaganja poduprijeti znanstveno istraživanje mora u autonomnoj regiji Madeiri.

Ulaganje se sastoji od isporuke višenamjenskog istraživačkog plovila i isporuke triju podvodnih autonomnih bespilotnih vozila.

J.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
10.1	TC-C10-r23	M	Stupanje na snagu revizije akata Ministarstva mora povezanih s jačanjem financijskog kapaciteta za pomorsko gospodarstvo i inovacije putem Plavog fonda	Stupanje na snagu revidiranih akata Ministarstva mora povezanih s jačanjem financijskog kapaciteta za morsko gospodarstvo i inovacije putem Plavog fonda				ČETVRTO TROMJESEČJE	2021	<p>Revidiraju se sljedeći akti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uredba sa zakonskom snagom br. 16/2016 od 9. ožujka; - Rješenje br. 343/2016 od 30. prosinca; - Rezolucija Vijeća ministara br. 175/2017. <p>Revizija tih akata sastoji se od ažuriranja mreže klastera za lučke tehnologije kako bi se njezino područje primjene proširilo na dekarbonizacijuorskog gospodarstva; revizija i prilagodba ekološkog i operativnog načina rada Plavog fonda kako bi se prilagodio za upravljanje ulaganjima u okviru komponente; stvaranje modela upravljanja centrom.</p>
10.3	TC-C10-i01	M	Centri Blue Hub i škola Blue Hub	Centri Blue Hub i škola Blue Hub				DRUGO TROMJESEČJE	2026	<p>Ključna etapa odnosi se na sljedeće:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nabava opreme za simulatore na Escoli <i>Superior Náutica Infante D. Henrique</i> (ENIDH) 2. Nabava opreme za centre za osposobljavanje za Centro de Formação Profissional das Pescas e do Mar (FORMAR). 3. Kupnja opreme za centar IPMA/Sea Oeiras 4. Izgradnja platforme Smart Ocean Peniche Hub 5. Obnova i kupnja opreme za čvorište Aveiro.

										6. Izgradnja zgrade Leixões I i kupnja opreme 7. Porto Hub/Leixões II: nabava opreme za zapovjedni i nadzorni centar za bespilotne letjelice 8. Izgradnja čvorišta Algarve
10.4	TC-C10-i02	T	Odobrenje završnih izvješća		Broj	0	82	ČETVRTO TROMJESEČJE	2025	Tijela odobravaju završna izvješća za 82 projekta u sektoru ribarstva u području energetske učinkovitosti, sigurnosti plovila ili digitalizacije procesa.
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Početak ugovora o javnim radovima za tehnički centar MARTEC	Početak građevinskih radova za tehnički centar MARTEC				ČETVRTO TROMJESEČJE	2023	Početak građevinskih radova na infrastrukturi za Technopolo MARTEC (uključujući kupnju zemljišta i rušenje postojeće infrastrukture) na otoku Faialu u okviru eksperimentalnog i razvojnog centra povezanog s morem na Azorima. Uključuje plavi inkubator (najmanje 6 500 m ²), centar za akvakulturu (najmanje 2 000 m ²) i opremu za plavi inkubator i centar za akvakulturu. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti barem 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije.
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Isporuka istraživačkog plovila	Dostava				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Isporuka istraživačkog plovila sa sustavom znanstvene akustične elektroničke opreme i dva modula: a Vodovozilo s upravljanjem na daljinu (ROV) i modul vučne opreme.
10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Izgradnja centra za istraživanje i razvoj povezanog s morem na Azorima (centar MARTEC)	Izgradnja MARTEC-a				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Izgradnja centra za istraživanje i razvoj (MARTEC).
10.12	TC-C10-i05-RAA	M	Kupnja opreme za ribolov i ribarska plovila	Kupnja opreme				PRVO TROMJESEČJE	2026	Kupnja opreme za najmanje 4 000 000 EUR za ribarstvo i ribarska plovila.
10.13	TC-C10-i06-RAM	M	Potpisivanje ugovora za višenamjensko istraživačko plovilo	Potpisivanje ugovora za višenamjensko istraživačko plovilo				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Potpisivanje ugovora za izgradnju višenamjenskog istraživačkog plovila. U ugovoru se zahtijeva primjena uvjeta nenanošenja bitne štete utvrđenog u opisu mjere.

10.14	TC-C10-i06-RAM	M	Isporuka istraživačkog plovila i vozila	Dostava				DRUGO TROMJESEČJE	2026	Isporuka višenamjenskog istraživačkog plovila, autonomnog bespilotnog vozila dubine od 6000 M i podvodnog autonomnog bespilotnog vozila dubine od 1000 M.
10.15	TC-C10-i06-RAM	T	Isporuka jednog autonomnog bespilotnog vozila		Broj	0	1	TROMJESEČJE	2024	Isporuka jednog autonomnog bespilotnog vozila: <ul style="list-style-type: none"> • Autonomno vozilo površinske površine (USV)

J.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Ulaganje TC-C10-i03: Atlantski centar za obrambene operacije i pomorska platforma

Cilj je ulaganja ojačati istraživanje i nadzor mora.

Ulaganje se sastoji od tri stupa: Prvi stup – izgradnja višenamjenske pomorske platforme; Stup II. – izgradnja operativnog centra; i III. stup – Arsenalna akademija Alfeite (Akademija 4.0).

Ulaganje TC-C10-i07: Zeleni pomorski promet

Cilj je mjere ubrzati energetske tranziciju pomorskog teretnog i putničkog prijevoza.

Ulaganje se sastoji od intervencija u području energetske učinkovitosti za deset plovila za teretni i putnički prijevoz.

J.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
10.5	TC-C10-i03	M	Potpisivanje ugovora za višenamjensku pomorsku platformu i operativni centar	Potpisivanje ugovora za višenamjensku pomorsku platformu i operativni centar				TROMJESEČJE	2023	<p>Potpisivanje ugovora o izgradnji nakon objave javnog natječaja – stupovi I. i II.:</p> <p>Prvi stup – višenamjenska pomorska platforma,</p> <p>To uključuje izgradnju multifunkcionalne pomorske platforme od približno 100 metara s, među ostalim, dinamičnim automatskim pozicioniranjem, integriranim sustavom upravljanja platformom, zapovjednim mostom i operativnim centrom, podvodnim akustičkim sustavom za pozicioniranje, zaljevom za lansiranje podmornica i/ili iskrcavanje autonomnih sustava, dizalica, helikopterske palube),</p> <p>Uključuje i sposobnost upravljanja vozilima dubine do 6000 metara, parkiranje autonomnih površinskih vozila i dodatna mornarička sredstva (uključujući autonomna oceanska površinska vozila, autonomna podvodna vozila, autonomna zračna vozila, bespilotne letjelice).</p> <p>Stup II. – Operativni centar</p> <p>To uključuje obnovu postojećih zgrada i objekata, objekata za računalne i komunikacijske sustave za operativni centar i laboratorijsku mrežu, računalne sustave i sustave za pohranu informacija visokih performansi, komunikacijske sustave (uključujući sustave za primanje televizora (TVRO) s vrlo malim otvorom (VSAT) i sustave interoperabilnosti s drugim pomorskim sustavima, razvoj softvera i imerzivne sustave.</p>
10.6	TC-C10-i03	M	Finalizacija Arsenalne akademije u Alfeiteu	Dovršetak Arsenalne akademije Alfeite				ČETVRTOMJESEČJE	2023	<p>Nadograđena je infrastruktura Akademije Alfeite Arsenal, a škola je ovlaštena provoditi osposobljavanje.</p> <p>Ulaganje uključuje i dijagnozu potreba za osposobljavanjem, razvoj tečajeva osposobljavanja i pružanje prvih tečajeva osposobljavanja.)</p>
10.7	TC-C10-i03	M	Izgradnja višenamjenske pomorske platforme i operativnog centra	Izgradnja višenamjenske pomorske platforme i operativnog centra				DRUGOMTROMJESEČJE	2026	Izgradnja višenamjenske pomorske platforme i operativnog centra
10.17	TC-C10-i07	M	Objava poziva na podnošenje ponuda	Objava poziva na podnošenje				TROMJE	2023	Objava poziva na podnošenje ponuda za dekarbonizaciju deset plovila za pomorski teretni i putnički prijevoz od kojih najmanje 70 % premašuje 5000

			za dekarbonizaciju plovila	ponuda za dekarbonizaciju u plovila				SEČJE		bruto tona. Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava da su odabrani projekti u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) i da doprinose smanjenju potrošnje goriva broda za najmanje 10 %, izraženo u gramima goriva po nosivosti u tonama po nautičkoj milji u skladu sa zahtjevima utvrđenima u opisu mjere. Također uključuje zahtjev usklađenosti sa zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
10.18	TC-C10-i07	T	Plaćanja za energetska tranziciju za plovila	Plaćanja za energetska tranziciju za plovila				DRUGO MJESEČJE	2026	Najmanje 40 000 000 EUR plaća se za energetska tranziciju ili dekarbonizaciju pomorskog teretnog i putničkog prometa.

K. SASTAVNICA 11: Dekarbonizacija industrije

Komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost odgovara se na izazov doprinosa industrije i industrijskih procesa postizanju ciljeva ugljične neutralnosti, kako je utvrđeno u Planu za ugljičnu neutralnost do 2050. i Nacionalnom energetske i klimatskom planu do 2030. Za to je potrebna strukturna preobrazba koja se temelji na rekonfiguraciji industrijske aktivnosti, promjenama u proizvodnim procesima i načinu na koji se resursi upotrebljavaju.

Mjera ove komponente usmjerena je na promicanje dekarbonizacije, energetske i resursne učinkovitosti te upotrebe alternativnih izvora energije u industrijskim procesima. Projekti koji će se podupirati također su povezani s novim tehnologijama, inovacijama i digitalizacijom industrije, težeći većoj učinkovitosti u različitim proizvodnim i organizacijskim procesima.

Komponentom se doprinosi klimatskoj tranziciji portugalske industrije i podupire njezina konkurentnost. Njime se doprinosi provedbi preporuka za pojedinu zemlju o ulaganjima u zelenu tranziciju, posebno o čistoj i učinkovitoj proizvodnji i uporabi energije (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020.) i o ulaganjima u istraživanje i inovacije (preporuke za pojedinu zemlju br. 3 iz 2019. i 2020.).

K.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje TC-C11-i01: Dekarbonizacija industrije

Cilj je ove mjere poduprijeti dekarbonizaciju industrije.

To se ulaganje sastoji od financijske potpore projektima dekarbonizacije u industrijama.

K.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
11.1	TC-C11-i01	M	Prvi poziv na podnošenje ponuda za projekte dekarbonizacije industrije	Otvoren prvi poziv na podnošenje ponuda				ČETV RTO TRO MJE SEČJ E	2021	<p>Otvaranje prvog poziva na podnošenje prijedloga za projekte dekarbonizacije industrije koji se odnose na barem jedno od sljedećih područja: niskouglični procesi i tehnologije; donošenje mjera energetske učinkovitosti; uključivanje energije iz obnovljivih izvora i skladištenja energije; i osnaživanje poduzeća.</p> <p>Opis poslova uključuje kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.</p> <p>Ovim pozivom za podnošenje ponuda osigurava se prosječno smanjenje izravnih i neizravnih emisija stakleničkih plinova za 30 % za industrijska postrojenja koja primaju potporu za projekte koji odgovaraju području intervencije 024b. Prednost se daje projektima s najvećom učinkovitošću dekarbonizacije.</p>
11.2	TC-C11-i01	M	Potpisivanje ugovora o dodjeli financijske potpore	Potpisivanje ugovora o dodjeli financijske potpore				ČETV RTO TRO MJE SEČJ E	2023	<p>Najmanje 383 000 000 EUR dodjeljuje se projektima za dekarbonizaciju industrije koji su povezani s najmanje jednim od sljedećih područja: niskouglični procesi i tehnologije; donošenje mjera energetske učinkovitosti; uključivanje energije iz obnovljivih izvora i skladištenja energije; i osnaživanje poduzeća.</p> <p>Dodjelom ugovora projektima odabranima u okviru konkurentnih poziva na podnošenje prijedloga navedenih u prethodnoj ključnoj etapi osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama „Ne nanosi bitnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.</p>

11.3	TC-C11-i01	T	Financijska potpora		Broj	0	310	DRUGO TRO MJE SEČJE	2025	Broj projekata koji su primili financijsku potporu u okviru ove mjere.
------	------------	---	---------------------	--	------	---	-----	------------------------------	------	--

L. SASTAVNICA 12: Biogospodarstvo

Ovom se komponentom odgovara na izazov razvoja održivog, kružnog i konkurentnog biogospodarstva. Očekuje se da će se takvom tranzicijom poduprijeti modernizacija i konsolidacija industrije stvaranjem novih lanaca vrijednosti i zelenijih industrijskih procesa.

Cilj je ove komponente promicati i ubrzati razvoj proizvoda s visokom dodanom vrijednošću iz bioloških resursa kao alternative materijalima koji se temelje na fosilnim gorivima.

Mjere u okviru ove komponente usmjerene su na podupiranje strukturnih promjena povezanih s tom tranzicijom i doprinose rješavanju trenutačnih globalnih i lokalnih izazova, uključujući klimatske promjene, smanjenje ovisnosti o fosilnim resursima i održivi razvoj. Tri sektora (tekstil i odjeća, obuća i prirodna smola) posebno se podupiru za razvoj proizvoda dobivenih od bioloških sirovina i povećanje učinkovitosti resursa.

Komponentom se podupire provedba preporuka za pojedinu zemlju o ulaganjima u zelenu tranziciju, posebno u čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2020.), o ulaganjima u istraživanje i inovacije (preporuke za pojedinu zemlju br. 3 iz 2019. i 2020.) te o prelasku na kružno gospodarstvo, posebno povećanjem sprečavanja nastanka otpada, recikliranja i ponovne uporabe radi preusmjerenja otpada s odlagališta i spalionica (preporuka za pojedinu zemlju br. 3 iz 2022. i 2023.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

L.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TC-r25: Održivo biogospodarstvo

Cilj je reforme promicati i poticati očuvanje i učinkovitu upotrebu bioloških resursa. Reforma se uklapa u portugalski akcijski plan za održivo biogospodarstvo, koji podliježe javnom savjetovanju i djeluje kao strateški okvir za nacionalni održivi razvoj. U okviru napora za promicanje biogospodarstva Portugal ocjenjuje i fiskalne poticaje kojima bi se mogla poboljšati zamjena neobnovljivih prirodnih resursa drugim biološkim resursima.

Reforma se sastoji od novog općeg sustava gospodarenja otpadom i uključivanja kriterija za kupnju održivih proizvoda dobivenih od bioloških sirovina u reviziju Nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu. Cilj je te reforme ukloniti glavne prepreke i ograničenja utvrđene u vrednovanju bioloških resursa za razvoj održive i kružne bioindustrije, uz poštovanje kaskadnog načela.

Provedbom novog općeg sustava gospodarenja otpadom uklanjaju se barem ograničenja uporabe nusproizvoda ili otpada za nove proizvode pojednostavnjenjem postupaka za razvrstavanje tvari ili predmeta kao nusproizvoda, među ostalim iz drugih zemalja EU-a. Novi opći sustav gospodarenja otpadom donesen je u prosincu 2020.

Nacionalna strategija za zelenu javnu nabavu revidira se kako bi uključivala barem obvezna ekološka mjerila povezana s nabavom usluga i proizvoda (posebno u području građevinarstva), uključujući održive bioproizvode.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2022.

Ulaganje TC-C12-i01: Biogospodarstvo

Cilj je ulaganja poduprijeti biogospodarstvo.

Ulaganje se sastoji od pružanja financijske potpore biogospodarskim proizvodima, tehnologijama i procesima u sektorima tekstila, obuće i prirodnih smola.

Reforma TC-C12-r39: Kružno gospodarstvo i gospodarenje otpadom

Cilj je reforme poduprijeti gospodarenje otpadom i kružno gospodarstvo.

Reforma se sastoji od revidiranih pravila o ekomodulaciji koja trebaju primjenjivati proizvođači, programa poticaja za boce koje se ne mogu ponovno upotrijebiti i programa povrata za električni i elektronički otpad.

Ulaganje TC-C12-i02: Recikliranje i uporaba otpada

Cilj je ulaganja povećati kapacitete za prikupljanje, ponovnu uporabu, recikliranje i uporabu otpada u Portugalu.

Ulaganje se sastoji od kupnje opreme i vozila za prikupljanje i odvajanje otpada te izgradnje novih postrojenja za prikupljanje i razvrstavanje otpada.

L.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
12.1	TC-C12-i01	M	Potpisivanje protokola za 2021. u okviru programa „Resineiros Vigilantes”	Potpisivanje protokola za 2021. u okviru programa „Resineiros Vigilantes”				TRO MJES EČJE	2021	Sklapanje protokola između Instituta za zaštitu prirode i šuma (I.P.) i nacionalnog strukovnog udruženja proizvođača smole (Resipinus) za nadzor i otkrivanje požara u ruralnim područjima.
12.2	TC-C12-i01	M	Odobrenje projekata koje su konzorciji podnijeli za razvoj novih proizvoda, tehnologija i procesa biogospodarstva u sektorima tekstila i odjeće, obuće i prirodnih smola	Odobranje projekata za razvoj novih proizvoda, tehnologija i procesa biogospodarstva				DRU GO TRO MJES EČJE	2022	Odbor za odabir odobrava projekte koje konzorciji podnose za razvoj novih proizvoda, tehnologija i procesa biogospodarstva u sektorima tekstila i odjeće, obuće i prirodnih smola. Projekti koje konzorciji predlažu za potporu obuhvaćeni su jednim od sljedećih programa: „Promicanje održivog i kružnog biogospodarstva u tekstilnom sektoru i odjeći”, „Promicanje održivog i kružnog biogospodarstva u sektoru obuće” i „Promicanje i vrednovanje prirodne smole”. Usredotočuju se na niskouglično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama primjenom čistih tehnoloških rješenja, alternativa s malim utjecajem na okoliš i primjenom najboljih raspoloživih tehnika. Kriterijima odabira projekata zahtijeva se da svi podržani projekti istraživanja i inovacija osiguraju smanjenje izravnih i neizravnih emisija ugljika. Odabrani projekti moraju biti u skladu s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
12.3	TC-C12-i01	M	Proizvodi, tehnologije i pilot-procesi u koje su integrirani biološki resursi	Pozitivna ocjena portugalske Agencije za okoliš (APA)				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Pozitivna ocjena portugalske Agencije za okoliš (APA) završnih izvješća o izvršenju koja se odnose na 10 proizvoda i pet industrijskih pilot-postupaka.
12.5	TC-C12-r25	M	Stupanje na snagu novog općeg sustava gospodarenja otpadom	Stupanje na snagu novog općeg sustava				TRO MJES EČJE	2021	Stupanje na snagu novog općeg sustava gospodarenja otpadom (RGGR) kojim se pojednostavnjuje administrativni postupak i smanjuju troškovi povezani s upotrebom nusproizvoda.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				gospodarenja otpadom						
12.6	TC-C12-r25	M	Stupanje na snagu revidirane Nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu	Stupanje na snagu revidirane Nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu				TRO MJES EČJE	2022	Stupanje na snagu revidirane Nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu u kojoj se utvrđuju ekološki kriteriji povezani s nabavom usluga i proizvoda u koje su ugrađeni održivi materijali na biološkoj osnovi, među ostalim uvođenjem obveznih ekoloških kriterija.
12.7	TC-C12-r39	M	Stupanje na snagu usklađene definicije kriterija za ekomodulaciju	Odredba u pravnom aktu o stupanju na snagu usklađene definicije kriterija za ekomodulaciju				ČET VRT O TRO MJE SEČ JE	2023	Stupanje na snagu pravnog akta kojim se utvrđuje usklađena i obvezna definicija kriterija za ekomodulaciju financijskih koristi u integriranim sustavima u okviru proširene odgovornosti proizvođača. Nove financijske koristi početak će se primjenjivati 1. siječnja 2026. nakon isteka prijelaznog razdoblja, što je proizvođačima potrebno da prilagode svoje modele novim kriterijima ekomodulacije.
12.8	TC-C12-r39	M	Program poticaja za oporabu (sustav povratne naknade) za plastične boce za jednokratnu uporabu, željezne metale i aluminij	Puštanje u rad sustava povratne naknade				ČET VRT O TRO MJE SEČ JE	2023	Sustav povratne naknade započinje s radom i primjenjuje se na plastične boce za jednokratnu uporabu, željezne metale i aluminij.
12.9	TC-C12-r39	M	Program povrata za električni i elektronički otpad	Odredba pravnog akta o stupanju na snagu pravnog akta				ČET VRT O TRO MJE SEČ JE	2025	Stupanje na snagu pravnog akta kojim se uspostavlja okvir za program povrata električnog i elektroničkog otpada.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
12.10	TC-C12-i02	T	Kapacitet za otpad, ponovnu uporabu, recikliranje i oporabu		Broj	0	5	ČET VRT O TRO MJE SEČ JE	2025	Mjera se sastoji od a) ugradnje opreme za automatizaciju i optimizaciju linije za razvrstavanje plastične i metalne ambalaže, b) izgradnje jedinice za razvrstavanje ambalaže, c) isporuke spremnika za razvrstavanje i d) ugradnje opreme za pročišćavanje otpadnih voda.

M. SASTAVNICA 13: Energetska učinkovitost zgrada

Komponentom se rješavaju sljedeći izazovi. Na stambeni sektor otpada 18 % potrošnje energije, a na uslužni sektor dodatnih 14 %. Stoga zgrade imaju važnu ulogu za Portugal u postizanju njegovih ciljeva ugljične neutralnosti. Mjere u tom području, a posebno u stambenom segmentu, mogu pomoći i u smanjenju energetske siromaštva, koje je i dalje važan problem u Portugalu jer je postotak kućanstava koja ne mogu primjereno zagrijati domove 2019. i dalje iznosio 19 %. Portugal se obvezao na postizanje ugljične neutralnosti do 2050. i stoga treba promicati dekarbonizaciju svojeg fonda zgrada, uz istodobno poboljšanje uvjeta stanovanja (udobnost i kvaliteta u zatvorenim prostorima) i cjenovne pristupačnosti. To se postiže povećanjem energetske svojstava zgrada, kombiniranjem energetske učinkovitosti i energije iz obnovljivih izvora s elektrifikacijom te usmjeravanjem posebno na kućanstva s niskim prihodima kako bi se riješio problem energetske siromaštva.

Utvrđen je niz „tržišnih nedostataka” koji odgovaraju nizu problema koji obično odgađaju pretvorbu fonda zgrada i iskorištavanje potencijalnih ušteda energije, kao što su:

- nedovoljno razumijevanje potrošnje energije i mogućih ušteda;
- ograničene aktivnosti obnove i izgradnje u kontekstu nakon financijske krize;
- nedostatak privlačnih proizvoda za financiranje;
- ograničene informacije o fondu zgrada; žalitelj
- ograničeno iskorištavanje učinkovitih i pametnih tehnologija.

Ciljevi komponente su obnova javnih i privatnih zgrada kako bi se poboljšala njihova energetska svojstva i udobnost, uz istodobno smanjenje računa za energiju i ovisnosti zemlje o energiji, emisija stakleničkih plinova i energetske ovisnosti, kako bi se ublažilo energetske siromaštvo i uključili obnovljivi izvori energije u izgrađeni okoliš. To bi građanima i poduzećima trebalo donijeti brojne društvene, ekološke i gospodarske koristi, kao što su otvaranje lokalnih radnih mjesta i smanjenje onečišćenja zraka.

Komponentom se podupire provedba preporuke za Hrvatsku o ulaganjima u klimatsku tranziciju, posebno u čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije (preporuka za Hrvatsku br. 3 iz 2020.). Povezan je s vodećom inicijativom „Obnova” i dio je zelene tranzicije.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

M.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje TC-C13-i01: Energetska učinkovitost stambenih zgrada

Cilj je ulaganja povećati energetske učinkovitost stambenih zgrada u privatnom vlasništvu riješiti problem energetske siromaštva. Ulaganje se sastoji od mjera energetske učinkovitosti u stambenim zgradama, među ostalim za kućanstva pogođena energetske siromaštvom.

Ulaganje TC-C13-i02: Energetska učinkovitost u zgradama središnje vlasti

Cilj je ovog ulaganja povećati energetska učinkovitost zgrada središnje vlasti. Ulaganje se sastoji od obnove radi povećanja energetske učinkovitosti zgrada središnje vlasti.

Ulaganje TC-C13-i03: Energetska učinkovitost zgrada koje se koriste u uslužnom sektoru

Cilj je ovog ulaganja povećati energetska učinkovitost zgrada koje se upotrebljavaju u uslužnom sektoru. To se ulaganje sastoji od obnove radi povećanja energetske učinkovitosti uslužnih zgrada.

M.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
13.1	TC-C13-i01	T	Poboljšanja energetske učinkovitosti privatnih stambenih zgrada		Broj	0	45 000	DR UG O TR O MJ ESE ČJE	2024	Broj stambenih objekata s kupljenom opremom za energetske učinkovitosti koji u prosjeku postižu najmanje srednju razinu temeljitosti obnove kako je definirana u Preporuci Komisije (EU) 2019/786 o obnovi zgrada. Instaliranih 35 MW kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora (kao što su fotonaponske ploče i baterije).
13.3	TC-C13-i01	T	Isplaćeni „bonovi za učinkovitost“		Broj	0	20 000	DR UG O TR O MJ ESE ČJE	2026	Broj kupona plaćenih dobavljačima u okviru programa „Vale Eficiência“.
13.12	TC-C13-i01	T	Plaćeni vaučeri za e-učenje		Broj	0	58 200	DR UG O TR O MJ ESE ČJE	2026	Broj vaučera isplaćenih dobavljačima u okviru programa „E-lar“
13.5	TC-C13-i02	T	Obnova zgrada središnje vlasti radi povećanja energetske učinkovitosti		m ²	0	1 040 000	ČE TV RT O TR O	2025	1040000 m ² obnova radi povećanja energetske učinkovitosti u zgradama središnje vlasti. Obnovama radi povećanja energetske učinkovitosti u prosjeku se postiže najmanje 30 % procijenjenog primarnog smanjenja potrošnje energije.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								MJ ESE ČJE		28 MW kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora instaliranih u zgradama središnje vlasti.
13.8	TC-C13-i03	M	Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti uslužnih zgrada		m ²	0	360 000	ČE TV RT O TR O MJ ESE ČJE	2025	360 000 m ² energetske obnove u uslužnim zgradama. Obnovama radi povećanja energetske učinkovitosti mora se u prosjeku postići najmanje 30 % procijenjenog primarnog smanjenja potrošnje energije. 30 MW instaliranog kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora

N. SASTAVNICA 14: Vodik i obnovljivi izvori energije

Portugal se obvezao na postizanje ugljične neutralnosti do 2050., što znači da je ta zemlja među onima koji preuzimaju vodeću ulogu u borbi protiv klimatskih promjena u okviru Pariškog sporazuma. U Planu za ugljičnu neutralnost do 2050. (RNC 2050.) kao ciljevi dekarbonizacije utvrđuju se smanjenje emisija za više od 85 % u odnosu na emisije iz 2005. i kapacitet za sekvestraciju ugljika od 13000000 tona. Komponenta se bavi takozvanim sektorima u kojima je teško smanjiti emisije promicanjem uvođenja vodika iz obnovljivih izvora.

Ciljevi su komponente promicanje energetske tranzicije i dekarbonizacije industrije i prometa sa snažnim naglaskom na proizvodnji vodika iz obnovljivih izvora i drugih plinova iz obnovljivih izvora. U slučaju autonomnih regija naglasak je na uvođenju energije iz obnovljivih izvora (geotermalna energija, energija vjetra, fotonaponska energija i hidroenergija) i skladištenju. Ta je komponenta ključna za smanjenje nacionalne energetske ovisnosti proizvodnjom energije iz lokalnih izvora, poboljšanje trgovinske bilance i povećanje otpornosti domaćeg gospodarstva.

Komponentom se podupire provedba preporuke za pojedinu zemlju o usmjeravanju ulaganja na klimatsku tranziciju, s naglaskom na proizvodnji energije iz obnovljivih izvora (3. preporuka za pojedinu zemlju za 2019. i 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

N.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TC-r29: Nacionalna strategija za vodik (EN-H2)

Cilj je mjere uvesti element poticaja i stabilnosti za energetske sektor promicanjem postupnog uvođenja vodika iz obnovljivih izvora kao održivog stupa sveobuhvatnije strategije za prelazak na dekarbonizirano gospodarstvo. Tom se strategijom utvrđuje trenutačna i buduća uloga vodika u energetskom sustavu i predlaže niz mjera i ciljeva za uključivanje vodika u razne sektore gospodarstva. To uključuje i stvaranje potrebnih uvjeta za tu promjenu, uključujući, među ostalim, zakonodavstvo i propise, sigurnost, standarde, inovacije i razvoj te financiranje. Mjera se odnosi na izmijenjenu uredbu o nacionalnoj mreži za prijenos plina i uredbu o nacionalnoj mreži za distribuciju plina, koje treba odobriti Glavna uprava za energetiku i geologiju. Izmijenjenom uredbom omogućuje se utvrđivanje uvjeta za priključivanje na infrastrukture za transport plina, posebno za utiskivanje plinova iz obnovljivih izvora, uključujući vodik iz obnovljivih izvora i plinove s niskim udjelom ugljika, te utvrđivanje minimalnih i maksimalnih postotaka utiskivanja tih plinova u mreže. Osim toga, izmijenjena uredba uključuje potrebne revizije tehničkih standarda kojima se osigurava kvaliteta usluge i sigurna upotreba tih infrastrukture za sve korisnike.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Ulaganje TC-C14-i02-RAM: Povećanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora na otočju Madeiri

Cilj je mjere poduprijeti proizvodnju, skladištenje, prijenos i distribuciju energije iz obnovljivih izvora.

Ulaganje se sastoji od:

- Obnova hidroelektrane Serra de Água i povećanje instaliranog kapaciteta;
- Obnova hidroelektrane Calheta I;
- Ugradnja baterijskih sustava za skladištenje;
- Izgradnja i integracija sinkronog kompenzatora;
- Ugradnja pametnih brojila;
- Obnova hidroelektrane Socorridos.

Ulaganje TC-C14-i03-RAA: Energetska tranzicija na Azorima

Cilj je mjere povećati kapacitete za energiju iz obnovljivih izvora na Azorima.

Ulaganje se sastoji od:

- Postavljanje i obnova geotermalnih kapaciteta;
- Postavljanje kapaciteta za energiju vjetra i solarnu energiju;
- Ugradnja fotonaponskih elektroenergetskih jedinica.

Ulaganje TC-C14-i04: Program dodjele bespovratnih sredstava za vodik i plinove iz obnovljivih izvora

Cilj je ove mjere poduprijeti proizvodnju i uvođenje vodika iz obnovljivih izvora i drugih plinova iz obnovljivih izvora snage najmanje 200 MW.

Ta se mjera sastoji od javnog ulaganja u program bespovratnih sredstava kako bi se potaknula privatna ulaganja i poboljšao pristup financiranju u energetske sektoru Portugala i povezanim industrijama i uslugama. Program djeluje pružanjem bespovratnih sredstava izravno privatnom sektoru.

Programom upravlja klimatska agencija („*Agência para o Clima*”) kao partner u provedbi. Program uključuje sljedeće elemente:

- Projekti su usmjereni na proizvodnju plinova iz obnovljivih izvora upotrebom energije proizvedene isključivo iz obnovljivih izvora energije u skladu s Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora (2018/2001/EU) i njezinim delegiranim aktima.
- Popis djelatnosti prihvatljivih za potporu sastoji se od mjera za poticanje proizvodnje plinova iz obnovljivih izvora. Prihvatljive su i komplementarne aktivnosti povezane sa skladištenjem, prijevozom i distribucijom plinova iz obnovljivih izvora koje su strogo povezane s tehničkom i gospodarskom održivošću.

Kako bi se provelo ulaganje u program, Portugal i Agencija za klimu („*Agência para o Clima*”) potpisuju provedbeni sporazum ili jedan ili više pravnih akata koji stupaju na snagu i uključuju sljedeći sadržaj:

1. Opis postupka donošenja odluka u okviru sustava: Ocjenjivanje zahtjeva i odabir korisnika koji će biti uključeni u konačnu odluku o dodjeli programa donose tehnički stručnjaci. Konačna odluka o dodjeli programa ograničena je na odobrenje (bez izmjena) ili ostvarivanje prava veta na odluku o dodjeli koju je predložio odbor za ulaganja ili relevantno jednakovrijedno upravljačko tijelo koje je neovisno o vladi.
2. Ključni zahtjevi povezanog programa dodjele bespovratnih sredstava, koji uključuju:

- a. Opis dodijeljenih bespovratnih sredstava i prihvatljivih krajnjih korisnika.
  - b. Zahtjev da sva ulaganja kojima se pruža potpora budu gospodarski održiva.
  - c. Zahtjev za usklađenost s načelom „ne nanosi bitnu štetu” kako je utvrđeno u Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01). Konkretno, program bespovratnih sredstava isključuje sljedeći popis aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. djelatnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući daljnju uporabu²⁴, ii. djelatnosti i imovinu u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti²⁵, iii. djelatnosti i imovinu povezane s odlagalištima otpada, spalionicama²⁶ i postrojenjima za mehaničku biološku obradu²⁷.
  - d. Zahtjev da krajnji korisnici Instrumenta ne primaju potporu iz drugih instrumenata Unije za pokrivanje istih troškova.
3. Iznos obuhvaćen iznosom obuhvaćenim provedbenim sporazumom i/ili pravnim aktima, struktura naknada za partnera u provedbi i zahtjev da se neiskorišteni prihodi programa iskoriste i nakon 2026. za iste potrebe politike.
4. Zahtjevi za praćenje, reviziju i kontrolu, uključujući:
1. Opis sustava praćenja Agencije za klimu za izvješćivanje o mobiliziranim bespovratnim sredstvima.
  2. Opis postupaka Agencije za klimu kojima će se osigurati sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevare, korupcije i sukoba interesa.
  3. Obveza provjere prihvatljivosti svake operacije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u provedbenom sporazumu ili pravnim aktima o uspostavi programa prije preuzimanja obveze financiranja operacije.

---

²⁴ Osim za (a) imovinu i djelatnosti u proizvodnji električne i/ili toplinske energije te povezanu infrastrukturu za prijenos i distribuciju, uz upotrebu prirodnog plina, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) i (b) djelatnosti i imovinu iz točke ii. za koje je upotreba fosilnih goriva privremena i tehnički neizbježna za pravodoban prelazak na rad bez fosilnih goriva.

²⁵ Ako se aktivnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, dostavlja se objašnjenje razloga zbog kojih to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

²⁶ To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili uporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

²⁷ To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

4. Obveza provođenja ex post revizija koje se temelje na riziku u skladu s planom revizije agencije za klimu. Tim se revizijama provjerava i. jesu li sustavi kontrole djelotvorni, uključujući otkrivanje prijevara, korupcije i sukoba interesa; ii. usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete, pravilima o državnim potporama i zahtjevima u pogledu klimatskih ciljeva; i iii. da se poštuje zahtjev da krajnji korisnici Instrumenta nisu primili potporu iz drugih instrumenata Unije za pokrivanje istih troškova. Revizijama se provjerava i zakonitost transakcija te poštuju li se uvjeti primjenjivog provedbenog sporazuma ili pravnih akata kojima se uspostavlja program bespovratnih sredstava.
5. Zahtjevi za ulaganja partnera u provedbi u području klime: najmanje 172 050 000 EUR ulaganja iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Mehanizam doprinosi ciljevima u području klimatskih promjena u skladu s Prilogom VI. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost.²⁸

---

²⁸ Od krajnjih korisnika povezanih s posebnim projektima zahtijeva se da dostave obrazloženje odabranog područja intervencije za svaki projekt kojem se pruža potpora, zajedno s opisom projekta, u svrhu izračuna doprinosa u području klime. Od partnera u provedbi zahtijeva se i da državi članici dostavi polugodišnje izvješće o provedbi svakog projekta/djelatnosti.

N.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
14.1	TC-C14-r29	M	Stupanje na snagu Uredbe o nacionalnoj mreži za prijenos plina i Uredbe o nacionalnoj mreži za distribuciju plina	Stupanje na snagu Uredbe o nacionalnoj mreži za prijenos plina i Uredbe o nacionalnoj mreži za distribuciju plina				TRO MJES EČJE	2021	Stupanje na snagu izmijenjene Uredbe o nacionalnoj mreži za prijenos plina i Uredbe o nacionalnoj mreži za distribuciju plina. Izmjene propisa o nacionalnoj mreži za prijenos plina i propisa o nacionalnoj mreži za distribuciju plina odobrava Glavna uprava za energetiku i geologiju. Uredbama se omogućuje utvrđivanje uvjeta za priključivanje na infrastrukture za transport plina, posebno za utiskivanje plinova iz obnovljivih izvora, uključujući vodik iz obnovljivih izvora, te utvrđivanje minimalnih i maksimalnih postotaka utiskivanja tih plinova u mreže. Osim toga, uključuju potrebne revizije tehničkih standarda kojima se osigurava kvaliteta usluge i sigurna upotreba tih infrastrukture za sve korisnike.
14.16	TC-C14-i04	M	Provedbeni sporazum ili pravni akt(i)	Stupanje na snagu provedbenog sporazuma ili pravnih akata				DRU GO TRO MJES SEČ JE	2026	Stupanje na snagu provedbenog sporazuma ili pravnih akata.
14.17	TC-C14-i04	T	Potpisivanje pravnih sporazuma s krajnjim korisnicima i Ministarstvo je dovršilo ulaganje		U postupku rješavanja	0%	100 %	DRU GO TRO MJES SEČ JE	2026	Agencija za klimu sklapa pravne sporazume o financiranju s krajnjim korisnicima u iznosu potrebnom za iskorištavanje 100 % ulaganja iz Mehanizma za oporavak i otpornost u program. Portugal za taj program prenosi 185 000 000 EUR Klimatskoj agenciji.
14.4	TC-C14-i02-RAM	M	Izgradnja i integracija sinkronog kompenzatora	Izgradnja i integracija sinkronog kompenzatora				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2024	Izgradnja i integracija jednog sinkronog kompenzatora s najmanje 15 MVA.
14.5	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatni instalirani kapacitet za		MW	0	4	DRU GO	2024	Povećanje instaliranog kapaciteta električne energije u obnovljenoj hidroelektrani Serra de Água.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			proizvodnju hidroenergije					TRO MJES EČJE		
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Obnovljeni instalirani kapacitet za proizvodnju hidroenergije		MW	0	6,2	ČETV TRO MJES EČJE	2024	Obnova sljedećih hidroelektrana: Serra de Água Hydroelectric Power Plant: 5,2 MW postojećeg instaliranog kapaciteta. Hidroelektrana Calheta I: 1 MW postojećeg instaliranog kapaciteta.
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Ugradnja kapaciteta za skladištenje baterija		MWh	0	33.8	DRU GO TRO MJES EČJE	2025	Ugradnja kapaciteta za skladištenje baterija.
14.9	TC-C14-i02-RAM	M	Ugradnja pametnih brojila	Dokaz o ugradnji				DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Dokaz o ugradnji najmanje 130000 pametnih brojila.
14.15	TC-C14-i02-RAM	M	Obnova hidroelektrane Socorridos	Preuređenje hidroelektrane				DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Obnova hidroelektrane Socorridos, koja obuhvaća opskrbu, ugradnju i puštanje u pogon opreme i sustava.
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	Postavljanje kapaciteta za proizvodnju geotermalne energije		MW	0	17	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Postavljanje 17 MW proizvodnih jedinica u geotermalnim postrojenjima
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatna proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora u Corvu		kW	0	850	DRU GO TRO MJES EČJE	2024	Povećati instalirani kapacitet za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora na otoku Corvu postavljanjem fotonaponske i vjetroelektrane.
14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Ugradnja fotonaponskih jedinica		MW	0	38,2	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Ugradnja fotonaponskih jedinica.

O.SASTAVNICA 15: Održiva mobilnost

Tom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost rješava se nekoliko izazova u prometnom sektoru: potreba za smanjenjem emisija stakleničkih plinova i onečišćujućih tvari, potreba za smanjenjem ovisnosti o osobnom automobilu i potreba za jamčenjem bolje socijalne kohezije u urbanim područjima.

Cilj je ove komponente smanjiti emisije i poboljšati javni prijevoz širenjem mreže, povećanjem njezine pristupačnosti i jačanjem sposobnosti planiranja javnog prijevoza. Očekuje se da će to dovesti do većeg broja korisnika javnog prijevoza, potaknuti prelazak s privatnog automobila na javni prijevoz i promicati bolje upravljanje prijevozom i sposobnosti planiranja. U tu se svrhu ta komponenta sastoji od reformi i ulaganja kojima se promiče održivi javni prijevoz proširenjem podzemne željeznice u Lisabonu i Portu, sustavom brzog autobusnog prijevoza u Portu i kupnjom autobusa s nultim emisijama za javni prijevoz.

Komponentom se pridonosi provedbi preporuke za Hrvatsku o usmjeravanju ulaganja na zelenu tranziciju (3. preporuka za Hrvatsku iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

O.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TC-r30: Reforma prometnog ekosustava

Cilj je reforme ojačati tijela nadležna za javni prijevoz, njihove sposobnosti i vještine, a time i povećati njihovu sposobnost boljeg planiranja prometnih sustava kojima upravljaju te poboljšati upotrebu javnog prijevoza. Reformom se podupiru tijela za upravljanje prometom u svim velegradskim područjima (AM) i međuopćinskim zajednicama (CIM). Njime se poboljšavaju uvjeti pristupa javnom prijevozu provedbom programa sniženih tarifa (*Programde Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos*, PART) te boljih i klimatski prihvatljivijih usluga prijevoza (*Programde Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público*, PROTransP) donošenjem zakonodavstva i provedbom fiskalnih mjera u korist korisnika javnog prijevoza, kao što je porezni odbitak poreza na dodanu vrijednost povezanog s kupnjom mjesečnih karata za javni prijevoz.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje TC-C15-i01: Proširenje Lisabonske metro mreže – crvena crta do Alcântare, faza ugovaranja

Cilj je mjere povećati privlačnost javnog prijevoza u Lisabonu i privući više korisnika širenjem mreže podzemne željeznice.

Ulaganje se sastoji od proširenja lisabonske mreže podzemne željeznice na Alcântaru, čime se mreži dodaju 3,7 km i četiri postaje. Time će se Alcântara preobraziti u veliko novo prometno sučelje koje pruža vezu između mreže podzemne željeznice i prigradskih željezničkih usluga.

Ulaganje TC-C15-i02: Proširenje metro mreže Porto – Casa da Música-Santo Ovídio, faza ugovaranja

Cilj je mjere povećati privlačnost javnog prijevoza u Portu i privući više korisnika. Cilj mu je proširiti teritorijalnu pokrivenost mreže podzemne željeznice i riješiti probleme zagušenja osi Porto – Vila Nova de Gaia.

Ulaganje se sastoji od proširenja mreže podzemne željeznice u Portu izgradnjom nove dvokolosiječne pruge duljine 6,74 km s osam novih postaja između Boavista/Casa da Música u Portu i nove postaje koja će se izgraditi u Santo Ovídiu (sučelje s linijom Amarela) u Vili Novi de Gaiji.

Ulaganje TC-C15-i04: Brzi autobusni tranzit Boavista – Império

Cilj je mjere povećati privlačnost javnog prijevoza u Portu.

To se ulaganje sastoji od novog sustava brzog autobusnog tranzita između Praçe do Império i Praçe Mouzinho de Albuquerque u Portu.

Ulaganje TC-C15-i05: Dekarbonizacija javnog prijevoza

Cilj je mjere obnoviti i dekarbonizirati vozni park javnog prijevoza u Portugalu osiguravanjem autobusa s nultim emisijama.

Ulaganje se sastoji od financijske potpore za kupnju 145 autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik) za javni prijevoz i infrastrukturu za punjenje za njihov rad. Potpora se pruža u obliku bespovratnih sredstava za razliku između troškova kupnje autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik) i vozila ekvivalentnog dizelskom gorivu (EURO VI). Autobusi se upotrebljavaju za pružanje usluga javnog prijevoza putnika na temelju ugovora o javnim uslugama u metropolskim područjima Lisabona i Porta.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje TC-C15-i06: Digitalizacija željezničkog prijevoza

Cilj je ulaganja učiniti sjevernu prugu Nacionalne željezničke mreže (RFN) kompatibilnom s novom prugom velikih brzina (LAV). Ulaganje se sastoji od zamjene elektroničkih signalno-sigurnosnih sustava, izgradnje posebnog prijenosnog modula (STM) i kupnje opreme, usluga ili građevinskih radova.

O.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
15.1	TC-C15-i01	M	Potpisivanje ugovora o proširenju Lisabonske metro mreže	Potpisivanje ugovora o proširenju Lisabonske metro mreže				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2023	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta između javnih tijela i ugovaratelja odabranog u natječajnom postupku. Svrha je ugovora proširenje Lisabonske mreže podzemne željeznice (crvena linija do Alcântare).
15.4	TC-C15-i02	M	Potpisivanje ugovora o proširenju mreže podzemne željeznice Porto	Potpisivanje ugovora o proširenju mreže podzemne željeznice Porto				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2023	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta između javnih tijela i ugovaratelja odabranog u natječajnom postupku. Svrha je ugovora proširenje mreže podzemne željeznice Porto (Casa da Música-Santo Ovídio).
15.10	TC-C15-i04	M	Potpisivanje ugovora za izgradnju linije za brzi autobusni tranzit između Praça do Império i Praça Albuquerque Mouzinho u Portu	Potpisivanje ugovora o izgradnji brze autobusne tranzitne linije između Praçe do Impérija i Praçe Albuquerque Mouzinho u Portu				PRV O TRO MJES EČJE	2022	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta između javnih tijela i ugovaratelja odabranog u natječajnom postupku. Svrha je ugovora izgradnja linije za brzi autobusni tranzit koja povezuje Praça do Império i Praça Albuquerque Mouzinho u Portu.
15.11	TC-C15-i04	M	Izgradnja linije za brzi prijevoz autobusom između Praçe do Impérija i Praçe Albuquerque Mouzinho u Portu	Izgradnja brze tranzitne linije za autobuse i dostava autobusa				DRU GO TRO MJES EČJE	2025	Izgradnja brze tranzitne linije autobusa koja povezuje Praça do Império s Praça Albuquerque Mouzinho u Portu. Isporuka 11 autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik).

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
15.12	TC-C15-i05	M	Potpisan ugovor o kupnji čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza	Potpisan ugovor o kupnji 145 čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza				TRO MJES EČJE	2022	Potpisivanje ugovora između korisnika i upravljačkog tijela na temelju konkurentnog natječajnog postupka kojim se obavezuje na kupnju novih autobusa s nultim emisijama (električni autobusi ili autobusi na vodik).
15.13	TC-C15-i05	T	Kupnja novih autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik) koji se upotrebljavaju za javni prijevoz		Broj	0	145	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2023	Broj novih autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik) koji su kupljeni i spremni za rad radi pružanja usluga javnog prijevoza putnika u metropolskim područjima Lisabona i Porta.
15.14	TC-C15-r30	M	Stupanje na snagu zakonodavstva za poboljšanje uvjeta pristupa javnom prijevozu	Odredba zakonodavstva o stupanju na snagu zakonodavstva				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2023	Stupanje na snagu zakonodavstva za poboljšanje uvjeta pristupa javnom prijevozu provedbom programa sniženih tarifa (Programa de Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos, PART) te boljih i klimatski prihvatljivijih usluga prijevoza (Programa de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público, PROTransP). Zakonodavstvom bi se trebala utvrditi potpora dvama velegradskim područjima i 21 međuopćinskoj zajednici.
15.15	TC-C15-i06	M	Potpisivanje ugovora za elektroničke signalno-sigurnosne sustave	Potpisivanje ugovora i objava na posebnom portalu				DRU GO TRO MJES EČJE	2024	Potpisivanje ugovora o provedbi projekta zamjene elektroničkih signalno-sigurnosnih sustava između Infraestruturas de Portugal i ugovaratelja.
15.16	TC-C15-i06	T	Zamijenjene željezničke pruge s elektroničkim signalno-sigurnosnim sustavima		kilometara	0	20	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Duljina željezničkih pruga s novim sustavima elektroničke signalizacije ugrađenima u metropolitansko područje Lisabona. Prototip posebnog prijenosnog modula (STM) izgrađenog i ugrađenog na najmanje jednom vlaku. Kupnja opreme ili usluga ili građevinski radovi za izvršenje proračuna od najmanje 21 000 000 EUR.

O.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Ulaganje TC-C15-i08: Izgradnja proširenja metro mreže Porto – Casa da Música-Santo Ovídio, faza izgradnje

Cilj je ulaganja proširiti mrežu podzemne željeznice Porto.

Ulaganje se sastoji od izgradnje dijela proširenja mreže podzemne željeznice Porto između Boavista/Casa da Música u Portu i Santo Ovídio u Vili Novi de Gaiji.

O.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
15.6	TC-C15-i08	T	Izgradnja dijela proširenja mreže podzemne željeznice Porto		Kilometara	0	5.5	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	C.Upućivanje na proširenje mreže podzemne željeznice Porto, uključujući: a) radovi iskapanja za tri tunela (Casa da Música/Campo Alegre, Devesas/Soares dos Reis, Soares dos Reis/Santo Ovídio) i b) radovi iskapanja i armirana betonska konstrukcija izgrađena do razine perona za sedam postaja.

SASTAVNICA 16: Poduzeća 4.0

Komponentom se rješavaju izazovi povezani s niskom razinom digitalizacije poduzeća. Prema rezultatima indeksa gospodarske i društvene digitalizacije (DESI 2020.) Portugal se nalazi na 19. mjestu u EU-u i ispod je prosjeka EU-a. U slučaju Portugala najosjetljivije su dimenzije „ljudski kapital” i „korištenje internetskih usluga” te neke dimenzije „integracije digitalnih tehnologija”, a sve one odražavaju ograničenja digitalnih kapaciteta i uspješnosti poduzeća.

Cilj je komponente usmjeriti ulaganja u poslovni sektor, posebno MSP-ove i njihove zaposlenike, kako bi se ubrzala digitalna tranzicija dopunjena jačanjem digitalnih vještina zaposlene radne snage.

Ulaganjima se predviđaju sljedeće mjere:

- Jačanje digitalnih vještina zaposlenika i radno sposobnog stanovništva;
- Modernizacija poslovnog modela poduzeća i njihovih proizvodnih procesa, uključujući digitalizaciju radnih postupaka kao što su poslovno upravljanje, inovativni proizvodi i izdavanje računa;
- Stvaranje novih digitalnih marketinških kanala za proizvode i usluge;
- Inovacije i uključivanje naprednih digitalnih tehnologija u poslovni model poduzeća; žalitelj
- Poticanje digitalnog poduzetništva.

Komponentom se podupire provedba preporuka za pojedinu zemlju koje se odnose na potporu upotrebi digitalnih tehnologija, osiguravanje jednakog pristupa kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju, poticanje konkurentnosti poduzeća te podupiranje zapošljavanja i davanje prednosti mjerama za očuvanje radnih mjesta (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.). Komponentom se podupire i provedba preporuka za pojedinu zemlju za poboljšanje razine vještina stanovništva, posebno njihove digitalne pismenosti, među ostalim povećanjem relevantnosti obrazovanja odraslih za potrebe tržišta rada (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.) i usmjeravanjem ulaganja na digitalnu tranziciju (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

P.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-r31: Digitalna tranzicija poslovnog okruženja

Cilj je mjere povećati rast poslovnog okruženja i učiniti ga digitalno konkurentnijim i otpornijim u trenutačnom globalnom gospodarskom i socijalnom kontekstu. Ta je reforma dio šireg Akcijskog plana za digitalnu tranziciju (PATD) koji je Portugal donio u travnju 2020.

Reforma se sastoji od sljedećih elemenata:

- Pregled formativnog sadržaja uključenog u Nacionalni katalog kvalifikacija, posebno u vezi s digitalnim vještinama za upotrebu u profesionalnom kontekstu. Ta je obnova usklađena s najnovijim tehnološkim dostignućima i najhitnijim potrebama poduzeća u različitim gospodarskim sektorima. U tu svrhu novi oblici osposobljavanja i kratki tečajevi osposobljavanja mogu biti dostupni od 2021.
- Uspostava pravnog i regulatornog okvira potrebnog za stvaranje digitalnih pečata u područjima kibersigurnosti, privatnosti, održivosti i upotrebljivosti. Taj okvir i promicanje digitalnog povjerenja preduvjet su za provedbu ulaganja u digitalne pečate predviđenih u ovoj komponenti.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. ožujka 2022.

Ulaganje TD-C16-i01: Digitalno osnaživanje poduzeća

Cilj je mjere poboljšati digitalne vještine stanovništva.

Ulaganje se sastoji od dva programa osposobljavanja u području digitalnih vještina: portugalska digitalna akademija, internetska platforma s digitalnim tečajevima; program osposobljavanja u području digitalnih vještina „Zapošljavanje i digitalno gospodarstvo”.

Ulaganje TD-C16-i02: Digitalna tranzicija poduzeća

Cilj je mjere doprinijeti transformaciji poslovnih modela portugalskih MSP-ova i njihovoj digitalizaciji.

Ulaganje se sastoji od potpore mreži nacionalnih testnih platformi i različitih programa potpore digitalizaciji poduzeća.

Ulaganje TD-C16-i03: katalizator za digitalnu tranziciju poduzeća

Cilj je mjere doprinijeti digitalnoj i ekološkoj tranziciji društva i poduzeća.

Ulaganje se sastoji od sljedeće tri mjere:

- „Dematerijalizacija izdavanja računa”;
- „Pečati potvrda o kibersigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti” za certificiranje digitalnih usluga;
- „Digitalnoinovacijski centri”. U okviru Mehanizma za oporavak i otpornost podupire se dio troškova tog ulaganja. To ulaganje može primiti potporu i iz drugih programa ili instrumenata Unije za troškove koji se ne podupiru iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

Ulaganje TD-C16-i04: Industrija 4.0

Cilj je mjere poduprijeti industrijsko istraživanje i potaknuti digitalnu transformaciju poduzeća.

To se ulaganje sastoji od projekata „Industrija 4.0”.

Ulaganje TD-C16-i05-RAA: Digitalni kapacitet i transformacija poduzeća na Azorima

Cilj je mjere poduprijeti digitalnu tranziciju društava na Azorima.

Ulaganje se sastoji od „sustava poticaja za digitalnu tranziciju”, kupnje hardvera za Znanstveni i tehnološki park Nonangon i izgradnje zgrade u Znanstveno-tehnološkom parku Terinov.

Ulaganje TD-C16-i06-RAM: Poduzeće 4.0

Cilj je mjere pridonijeti transformaciji poslovnih modela MSP-ova u Autonomnoj regiji Madeiri.

Ulaganje se sastoji od projekata u okviru programa „Digital+”.

P.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
16.1	TD-C16-r31	M	Stupanje na snagu revizije sadržaja osposobljavanja uključenog u Nacionalni katalog kvalifikacija u pogledu modula u području digitalnih vještina te zakonodavstva ili propisa za izradu digitalnih potpisa i pečata	Stupanje na snagu revizije sadržaja osposobljavanja uključenog u Nacionalni katalog kvalifikacija u pogledu modula u području digitalnih vještina te zakonodavstva ili propisa za izradu digitalnih potpisa i pečata				PR VO TR O MJ ES EČJ E	2022	Stupanje na snagu sljedećih zakona ili propisa: (1) Pregled sadržaja strukovnog i obrazovnog osposobljavanja uključenog u Nacionalni katalog kvalifikacija u području digitalnih vještina, odnosno modula osposobljavanja povezanih s tehnologijama i alatima, kako bi se razvile vještine koje su najpotrebnije u profesionalnom kontekstu na temelju dijagnoze predviđanja vještina. (2) Zakonodavstvo ili propisi potrebni za stvaranje digitalnih potpisa i pečata u područjima kibersigurnosti, privatnosti, održivosti i upotrebljivosti. Stvaranje tog pravnog okvira i promicanje digitalnog povjerenja uvjet su za provedbu ulaganja u digitalne pečate predviđenog ovom komponentom.
16.2	TD-C16-i01	M	Početak Portugalske digitalne akademije i programa Zapošljavanje i digitalno gospodarstvo	Početak Portugalske digitalne akademije i programa za zapošljavanje i digitalno gospodarstvo				PR VO TR O MJ ES EČJ E	2022	Portugalska digitalna akademija – 1. internetska platforma operativna je i dostupna korisnicima, 2. definirani su dijagnostički postupci za procjenu preporuka o digitalnim vještinama za pripravnike i definiranje personaliziranih tečajeva osposobljavanja koji su im potrebni, a pokrenut je i prvi skup internetskih osposobljavanja koja su dostupna pripravnici. Zapošljavanje + digitalizacija – 1. utvrđuju se ciljani gospodarski sektori i njihovi glavni digitalni izazovi koje treba riješiti tečajevima; 2. utvrđuju se partneri i dionici za provedbu programa; (3) pokreće se program osposobljavanja i osposobljavanje na internetu, uživo ili kombinirano osposobljavanje.
16.3	TD-C16-i01	T	Zapošljavanje + digitalno osposobljavanje		Broj	0	225 000	DR UG O TR	2025	Broj sudjelovanja u modulima osposobljavanja certificiranima u okviru programa Zapošljavanje+Digitalni program

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								OMJES EČJE		
16.4	TD-C16-i01	T	MOOC-ovi Portugalske digitalne akademije		Broj	0	30	DRUGO TR O MJES EČJE	2025	Putem Portugalske digitalne akademije dostupno je 30 novih masovnih otvorenih internetskih tečajeva.
16.6	TD-C16-i02	T	Potpora nacionalnoj mreži testnih baza		Eura	0	30 000 000	DRUGO TR O MJES EČJE	2024	Najmanje 30 000 000 EUR uplaćuje se na ispitne krevete u mreži nacionalnih ispitnih kreveta. Svi iznosi iz drugih programa ili instrumenata Unije ne ubrajaju se u taj iznos.
16.7	TD-C16-i02	T	Testne platforme odabrane za nacionalnu mrežu testnih platformi		Broj	0	30	TR O MJES EČJE	2022	Broj ispitnih baza odabranih za daljnju ugradnju s potrebnom opremom kako bi se omogućio razvoj i ispitivanje pilot-proizvoda u nacionalnoj mreži ispitnih baza. Pokrivenost industrijskih sektora i njihovih podsektora odgovara onoj predviđenoj za mrežu digitalnoinovacijskih centara kako bi se stvorile sinergije i komplementarnosti s mrežom digitalnoinovacijskih centara. Kriterijima odabira osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
16.8	TD-C16-i02	T	Isplata 101 000 000 EUR nacionalnoj mreži ispitnih platformi		Eura	30 000 000	131 000 000	DRUGO TR O MJ ES EČJ E	2026	Najmanje 101 000 000 EUR prenosi se na ispitne platforme u mreži nacionalnih ispitnih platformi. Svi iznosi iz drugih programa ili instrumenata Unije ne ubrajaju se u taj iznos.
16.9	TD-C16-i02	T	Susjedstvo digitalne trgovine		Broj	0	75	DRUGO TR O MJ ES EČJ E	2026	Positivna ocjena tijela u pogledu završnih izvješća o izvršenju koja se odnose na 75 projekata u okviru programa Digitalna susjedstva.
16.10	TD-C16-i02	T	Digitalne usluge za poduzeća		Broj	0	12 800	DRUGO TR O MJ ES EČJ E	2026	12800 poduzeća primilo je vaučere za digitalne usluge. Potpora je pružena za sedam konzorcija za projekte ubrzavanja digitalne trgovine.
16.11	TD-C16-i02	T	Digitalizacijski programi		Broj	0	4 600	DRUGO TR O MJ ES EČJ E	2026	Subjenti koji primaju potporu iz jednog od sljedećih programa: 1. „Internacionalizacija putem e-trgovine“; (2) „usklađivanje 4.0“; (3) „vaučeri za novoosnovana poduzeća“; ili (4) „Vaučeri za inkubatore i akceleratora“.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
16.13	TD-C16-i03	T	Digitalnoinovacijski centri		Broj	0	16	ČE TV RT O TR O MJ ES EČJ E	2021	Broj konzorcija digitalnoinovacijskih centara odabranih na temelju odobrenja ponuda. Stvaranje svakog digitalnoinovacijskog centra naknadno podrazumijeva osnivanje inkubatora/akceleratora za poticanje poduzetničkog ekosustava povezanog sa sektorima obuhvaćenima centrom. Tim će se ulaganjem ojačati i dopuniti mreža koja je već u razvoju u okviru programa Digitalna Europa. Kriterijima odabira osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.14	TD-C16-i03	M	Uspostava usluga za slanje digitalnih računa i certifikata o kibersigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti	Uspostava usluga za slanje digitalnih računa i certifikata o kibersigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti				ČE TV RT O TR O MJ ES EČJ E	2023	Uspostavlja se pet novih službi za: 1) slanje digitalnih računa; 2) kibersigurnosna certifikacija, 3) certifikacija privatnosti, 4) certifikacija upotrebljivosti i 5) certifikacija održivosti; uključujući povezane kampanje širenja informacija o svim uslugama. Uslugama certificiranja podupiru se zahtjevi i podnošenje zahtjeva za certifikaciju, upravljanje postupcima, izdavanje i centralizirani repozitorij izdanih certifikata i pečata. Usluge certificiranja podupiru i komunikaciju među svim partnerima i subjektima uključenima u procese te generiraju postupovne podatke relevantne za praćenje programa. Usluge moraju biti operativne i dostupne predviđenim korisnicima.
16.15	TD-C16-i03	T	Isplata 33 000 000 EUR digitalnoinovacijskim centrima		Eura	0	33 000 000	DR UG O TR O MJ ES EČJ E	2026	Najmanje 3 000000 EUR prenosi se digitalnoinovacijskim centrima. Svi iznosi iz drugih programa ili instrumenata Unije ne ubrajaju se u taj iznos.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
16.16	TD-C16-i04	T	Odabir projekata u okviru industrije 4.0		Broj	0	200	ČE TV RT O TR O MJ ES EČ E	2023	Odabire se 200 projekata industrije 4.0. Projekti moraju biti u skladu s vrstom djelovanja opisanom u opisu mjere. Kriterijima odabira osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
16.17	TD-C16-i04	T	Projekti u području industrije 4.0		Broj	0	300	DR UG O TR O MJ ES EČ E	2026	Pozitivna ocjena tijela u pogledu završnih izvješća o izvršenju koja se odnose na 300 projekata u okviru programa „Industrija 4.0“.
16.18	TD-C16-i05-RAA	T	Sustav poticaja za digitalnu tranziciju poduzeća		Broj	0	409	DR UG O TR O MJ ES EČ E	2026	Pozitivna ocjena tijela u pogledu završnih izvješća o izvršenju koja se odnose na 409 projekata u okviru programa za poticanje digitalne tranzicije poduzeća.
16.19	TD-C16-i05-RAA	M	Znanstveni i tehnološki parkovi	Gradnja i kupnja hardvera				DR UG O TR O MJ ES EČ E	2026	Nabava hardvera za Znanstveno-tehnološki park Nonangon i izgradnja zgrade u Znanstveno-tehnološkom parku Terinov. Potražnja za primarnom energijom u novim zgradama mora biti barem 20 % niža od potreba zgrada gotovo nulte energije. .

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
16.20	TD-C16-i06-RAM	T	„+ Digitalni“ projekti		Broj	0	300	ČE TV RT O TR O MJ ES EČ E	2025	Pozitivna ocjena tijela u pogledu završnih izvješća o provedbi 300 projekata u okviru programa „+Digital“.

Q. SASTAVNICA 17: Kvaliteta i održivost javnih financija

Komponentom se odgovara na izazove povezane s visokim udjelom javnog duga u BDP-u Portugala, koji se dodatno pogoršao zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19. Veličina udjela javnog duga u BDP-u Portugala ograničava raspoloživi fiskalni prostor i, kada to gospodarski uvjeti dopuste, zahtijeva da se u srednjoročnom razdoblju osigura fiskalna održivost. U tom se kontekstu očekuje da će snažniji okvirni uvjeti za fiskalnu politiku pridonijeti većoj fiskalnoj održivosti kojom se potiče rast.

Cilj je komponente poboljšati upravljanje javnim financijama u Portugalu i ukloniti postojeće nedostatke u fiskalno-strukturnim reformama. Među ostalim, ti ciljevi uključuju:

- ostvarivanje potpune i učinkovite provedbe Zakona o proračunskom okviru za 2015. i povezanih strukturnih promjena u pogledu proračuna, računovodstvenih i informacijskih sustava;
- povećanje ušteda u pogledu učinkovitosti većom primjenom centralizirane javne nabave i revizija potrošnje, koje se planiraju integrirati u redovni proračunski postupak i koji podliježu sustavnim *ex post* evaluacijama;
- poboljšanje financijske uspješnosti poduzeća u državnom vlasništvu većom transparentnošću, pojačanim praćenjem i snažnijim upravljanjem, pri čemu uprava postaje odgovornija i usmjerenija na uspješnost; i
- povećanje učinkovitosti upravljanja prihodima, uključujući Poreznu i carinsku upravu te službe socijalne sigurnosti, iskorištavanjem dostupnog prostora za veću digitalizaciju i pogodnost za poslovanje.

Komponentom se doprinosi odgovoru na preporuku za pojedinu zemlju o poboljšanju kvalitete javnih financija, uz istodobno jačanje kontrole ukupnih rashoda, troškovne učinkovitosti i odgovarajuće izrade proračuna (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2019.), preporuku o poboljšanju financijske održivosti poduzeća u državnom vlasništvu, uz istodobno osiguravanje pravodobnijeg, transparentnijeg i sveobuhvatnijeg praćenja (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2019.), preporuku da se, kada to gospodarski uvjeti dopuste, provode fiskalne politike s ciljem postizanja razboritog srednjoročnog fiskalnog položaja i osiguravanja održivosti duga (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2020.) i preporuku o poboljšanju djelotvornosti poreznog sustava, posebno davanjem prednosti pojednostavnjenju njegova okvira (preporuka za pojedinu zemlju br. 1 iz 2022. i 2023.). Komponentom se pridonosi i provedbi preporuke za pojedinu zemlju da se ulaganja usmjere na digitalnu tranziciju (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

PITANJE 1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-r32: Modernizacija i pojednostavnjenje upravljanja javnim financijama

Cilj je reforme modernizirati kontrolu rashoda i izradu proračuna. Reforma se sastoji od stupanja na snagu pravnih akata o upravljanju javnim financijama.

Ulaganje TD-C17-i01: Informacijski sustavi upravljanja javnim financijama

Cilj je ulaganja modernizirati upravljanje javnim financijama. Ulaganje se sastoji od rješenja informacijske tehnologije za upravljanje javnim financijama.

Ulaganje TD-C17-i02: Modernizacija informacijskih sustava Porezne i carinske uprave za oporezivanje imovine u ruralnim područjima

Cilj je ulaganja digitalizirati postupke oporezivanja imovine u ruralnim područjima. Ulaganje se sastoji od informacijskih sustava za ruralne nekretnine.

Ulaganje TD-C17-i03: Digitalna tranzicija usluga socijalne sigurnosti

Cilj je ulaganja digitalizirati usluge socijalne sigurnosti.

Ulaganje se sastoji od rješenja informacijske tehnologije i digitalne infrastrukture za usluge socijalne sigurnosti.

Reforma TD-C17-r40: Pojednostavnjenje poreznog sustava

Cilj je te reforme pojednostavniti porezne rashode. Reforma se sastoji od stupanja na snagu pravnih akata o poreznim rashodima.

PITANJE 2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
17.1	TD-C17-r32	T	Dovršiti izradu i provedbu novih modela javne nabave za nacionalni središnji sustav javne nabave kako je predviđeno u strateškom planu tijela za zajedničke usluge u javnoj upravi za razdoblje 2020. 2023.		Broj	0	10	ČET VRT O TRO MJE SEČJ E	2022	Broj revidiranih okvirnih sporazuma i modela ugovaranja kako bi se: i. promicanje administrativnog pojednostavnjenja; ii. jačanje mehanizama praćenja i kontrole; III. poticanje pitanja troškovne učinkovitosti i racionalizacije; iv. proširiti popis robe i usluga koje podliježu centraliziranoj nabavi; i v. promicanje suradnje među unutarnjim i vanjskim dionicima.
17.2	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu zakonodavstva na kojem se temelji Državno računovodstveno tijelo	Stupanje na snagu zakonodavstva na kojem se temelji Državno računovodstveno tijelo				ČET VRT O TRO MJE SEČJ E	2022	Stupanje na snagu sekundarnog zakonodavstva (i/ili administrativnih smjernica) kako bi se reguliralo koje se posebne stavke prihoda i rashoda uključuju u proračun državnog računovodstvenog tijela, u potpunosti u skladu s člancima 49. i 55. Zakona o proračunskom okviru za 2015.
17.3	TD-C17-r32	M	Dovršetak i odobrenje modela za praćenje proračunskog i financijskog izvršenja opće države	Dovršetak i odobrenje modela za praćenje proračunskog i financijskog izvršenja opće države				ČET VRT O TRO MJE SEČJ E	2022	Dovršetak i odobrenje modela kontrole i praćenja proračunskog i financijskog izvršenja opće države od strane Ministarstva financija, u potpunosti u skladu s odredbama Zakona o proračunskom okviru za 2015. i obračunskim načelima računovodstvenog standarda za javnu upravu.
17.4	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu pravnog akta o izradi proračuna programa	Odredba pravnog akta o stupanju na snagu pravnog akta				DRU GO TRO MJE SEČJ E	2025	Stupanje na snagu pravnog akta o specifikacijama izrade proračuna programa i priručniku o izradi proračuna programa.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
17.5	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu zakonodavstva za uključivanje revizija potrošnje u redovni proračunski postupak, uključujući ex post evaluaciju ušteda ostvarenih učinkovitošću	Stupanje na snagu zakonodavstva.				ČET VRT O TRO MJE SEČJ E	2024	Stupanje na snagu zakonodavstva o revizijama potrošnje kako bi ih se u potpunosti integriralo u godišnji proračunski postupak i srednjoročni proračunski okvir Portugala. Postupak uključuje dijagnozu, osmišljavanje rješenja i definiranje modela kojim se omogućuje povećanje učinkovitosti u pružanju javnih usluga i kojim se revizije potrošnje proširuju na dodatne sektore u općoj državi. Osim uključivanja revizija potrošnje u godišnji proračunski postupak, one podliježu godišnjim ex post evaluacijama kako bi se utvrdilo postignuto povećanje učinkovitosti.
17.6	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju u okviru novog sustava poticaja/kazna za upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju				ČET VRT O TRO MJE SEČJ E	2021	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju koji će se potpisati s javnim upraviteljima imenovanima u upravne odbore poduzeća u državnom vlasništvu kako bi se povećala odgovornost u upravljanju javnim sredstvima s pomoću novog sustava poticaja/kazna usmjerenih na uspješnost.
17.7	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu novog modela za analizu i objavljivanje financijske situacije i uspješnosti poduzeća u državnom vlasništvu	Stupanje na snagu novog izvješća s pojedinostima o financijskom stanju i uspješnosti poduzeća u državnom vlasništvu				ČET VRT O TRO MJE SEČJ E	2022	Stupanje na snagu novog izvješća s pojedinostima o financijskom stanju i uspješnosti poduzeća u državnom vlasništvu na redovitoj i pravodobnoj osnovi, uključujući financijske podatke prikupljene putem novog informacijskog sustava sektora poduzeća u državnom vlasništvu.
17.8	TD-C17-r32	T	Planovi proračuna i aktivnosti poduzeća u državnom vlasništvu		Broj	0	136	DRU GO TRO MJE SEČJ E	2025	Broj planova proračuna i aktivnosti poduzeća u državnom vlasništvu za 2025. odobrenih ministarskom odlukom.
17.9	TD-C17-i01	M	Završetak provedbe državnog	Završetak provedbe				DRU GO	2024	Dovršiti provedbu Državnog računovodstvenog tijela, u potpunosti u skladu s člancima 49. i 55. Zakona o proračunskom okviru za 2015.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			računovodstvenog tijela	državnog računovodstvenog tijela				TROMJESEČJE		
17.10	TD-C17-i01	M	Nove funkcije rješenja informacijske tehnologije kojim se podupire priprema državnog proračuna	Nove funkcije rješenja informacijske tehnologije, uključujući izradu proračuna programa				ČETVORTI TROMJESEČJE	2024	Informatičko rješenje za proračunski subjekt (SIGO ili <i>Sistema de Informação de Gestão Orçamental</i>) nadograđeno razvojem novih funkcija za potporu pripremi državnog proračuna i za proračunske programe koji se temelje na uspješnosti.
17.11	TD-C17-i01	M	Funkcije za rješenje informacijske tehnologije kojim se podupire priprema državnog proračuna	Dostupne funkcije				ČETVORTI TROMJESEČJE	2025	Funkcije za praćenje proračunskih informacija u informatičkom rješenju subjekta za proračun (SIGO ili <i>Sistema de Informação de Gestão Orçamental</i>).
17.12	TD-C17-i01	T	Informacijski sustavi nacionalnog središnjeg sustava javne nabave		Broj	0	11	ČETVORTI TROMJESEČJE	2024	Informacijski sustavi nacionalnog središnjeg sustava javne nabave koji se upotrebljavaju za: i. promicanje administrativnog pojednostavnjenja; ii. jačanje mehanizama praćenja i kontrole; III. poticanje pitanja troškovne učinkovitosti i racionalizacije; iv. proširiti popis robe i usluga koje podliježu centraliziranoj nabavi; i v. promicanje suradnje među unutarnjim i vanjskim dionicima.
17.15	TD-C17-i02	M	Dovršiti provedbu prethodnog ispunjavanja obrasca 1 prijave općinskog poreza na nekretnine (IMI) na temelju podataka dostupnih Poreznoj i carinskoj upravi	Dovršiti provedbu prethodnog ispunjavanja obrasca 1 izjave o općinskom porezu na nekretnine (IMI)				DRUGO TROMJESEČJE	2022	Razmjena podataka između Porezne i carinske uprave i općina za prethodno ispunjavanje obrasca 1 prijave općinskog poreza na nekretnine („ <i>Imposto Municipal sobre Imóveis</i> ”, IMI), iskorištavajući postojeće informacije o nekretninama u odgovarajućim informacijskim sustavima.
17.21	TD-C17-i02	M	Dovršiti provedbu prethodnog popunjavanja	Završetak provedbe prethodnog				ČETVORTI TROMJESEČJE	2023	Potpuna provedba usluga prethodnog punjenja za besplatan prijenos nekretnina i vozila povezanih s nasljeđivanjem zbog smrti na koje se primjenjuje administrativna pristojba („ <i>Imposto do Selo</i> ”), koristeći se postojećim

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			posebne transakcije koja podliježe administrativnoj pristojbi	popunjavanja posebne transakcije koja podliježe administrativnoj pristojbi				TRO MJE SEČJ E		informacijama o nekretninama koje su dostupne Poreznoj i carinskoj upravi te Institutu za mobilnost i promet. (IMT) i Institut za registre i javne bilježnike (IRN).
17.16	TD-C17-i02	M	Informacijski sustavi za ruralna svojstva	Dostupni informacijski sustavi za ruralna svojstva				ČET VRT O TRO MJE SEČJ E	2025	<ul style="list-style-type: none"> - Informacijski sustav za procjenu ruralne imovine dostupan Poreznoj i carinskoj upravi; - Informacijski sustav za čuvanje i vizualizaciju podataka o ruralnom vlasništvu, uključujući digitaliziranu popratnu dokumentaciju za matrice vlasništva, koji je dostupan Poreznoj i carinskoj upravi; - Rješenje za upravljanje informacijama o georeferenciranju dostupno Poreznoj i carinskoj upravi.
17.18	TD-C17-i03	T	Funkcije za internetske stranice <i>Segurança Social Direta</i>		Broj	0	10	ČET VRT O TRO MJE SEČJ E	2025	Deset internetskih funkcija dostupnih na internetskim stranicama <i>Segurança Social Direta</i> za: i. podnošenje zahtjeva za civilno skrbništvo i postupak udomiteljske skrbi; II. zahtjev za kompenzacijsko davanje za naknade za godišnji odmor i božićnice; III. ponovna procjena obiteljskih davanja; IV. zahtjev za obustavu naknade za kulturne aktivnosti; v. zahtjev za mirovinu za nadživjele osobe; iv. automatsko odobravanje obiteljskog doplatka; zahtjev za početni roditeljski doplatak; VIII. zahtjev za starosnu mirovinu; IX.) zahtjev za djelomično davanje za nezaposlenost; X) priznavanje invalidske mirovine
17.20	TD-C17-i03	T	Inteligentni modeli nadzora		Broj	0	2	ČET VRT O TRO MJE SEČJ E	2025	Dva modela inteligentnog nadzora dostupna Institutu <i>da Segurança Social</i> : i. prediktivni model kojim se mogu označiti subjekti nad kojima se provodi inspekcija; model indeksa rizika za korisnike socijalnih naknada.
17.22	TD-C17-r40	M	Stupanje na snagu pravnog akta kojim se mijenja pravni okvir odabranih poreznih olakšica	Odredba pravnog akta o stupanju na snagu pravnog akta				DRU GO TRO MJE SEČJ E	2023	Stupanje na snagu pravnog akta kojim se ukida ili proširuje ciljani skup poreznih olakšica. Pravni akt uključuje porezne olakšice koje istječu u sljedećoj godini do njegova stupanja na snagu, koje više nisu usklađene s njegovim izvornim ciljem javne politike ili imaju mali broj korisnika te koje su potencijalno štetne za okoliš.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ Meta	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
17.23	TD-C17-r40	M	Stupanje na snagu pravnog akta o osnivanju stalne jedinice za tehničku poreznu politiku <i>Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira (U-TAX)</i>	Odredba pravnog akta o stupanju na snagu pravnog akta				ČET VRT O TRO MJE SEČJ E	2023	Stupanje na snagu pravnog akta kojim se osniva stalna jedinica za tehničku poreznu politiku U-TAX.
17.25	TD-C17-r40	M	Stupanje na snagu pravnih akata o poreznim rashodima	Odredba pravnog akta o stupanju na snagu pravnog akta				PRV O TRO MJE SEČJ E	2026	Stupanje na snagu pravnih akata na temelju preporuka iz izvješća društva U-TAX iz lipnja 2025. povezanih s neizravnim sustavom poreznih poticaja za poslovna ulaganja u istraživanje i razvoj (SIFIDE) i <i>Estatuto dos Benefícios Fiscais</i> .

R. SASTAVNICA 18: Gospodarska pravda i poslovno okruženje

Komponentom se rješava problem neučinkovitosti portugalskog pravosudnog sustava i preostalih uskih grla u licenciranju poduzeća. Trajanje administrativnih i poreznih postupaka posljednjih se godina poboljšava, ali je i dalje među najvišima u EU-u, a broj neriješenih predmeta (zaostataka u rješavanju predmeta) i dalje je relativno visok. Poslovno okruženje otežano je i niskom učinkovitošću zakona o kolateralu i stečaju te teškim postupcima izdavanja dozvola u nekim sektorima.

Cilj je komponente ojačati i učiniti učinkovitijim odnose između građana i poduzeća s državom te smanjiti opterećenje i složenost koji ometaju poslovnu aktivnost i utječu na produktivnost. Bavi se dvama dugotrajnim pitanjima: prepreke u dobivanju dozvola za poslovanje i neučinkovitost pravosudnog sustava, kao i usvajanje paradigme „digitalizacija po definiciji” u pravosudnom sustavu i njezino promicanje u postupcima izdavanja dozvola, kako u pogledu funkcioniranja sudova tako i u pogledu interakcije s dionicima.

Cilj je ove komponente rješavanje različitih izazova utvrđenih u preporukama za pojedinu zemlju (preporuke za pojedinu zemlju br. 4 iz 2019. i 2020.), odnosno preostalih neučinkovitosti u području postupaka u slučaju nesolventnosti te upravnih i poreznih sudova, te rješavanje pitanja zahtjeva za izdavanje dozvola za poduzeća, uz istodobno dopiranje do okvira reguliranih profesija (uključeno i u iste preporuke za pojedinu zemlju), iako ograničeno na profesiju upravitelja u slučaju nesolventnosti (izazov reguliranih profesija obuhvaćen je u komponenti 6.). Komponentom se pridonosi i provedbi preporuke za pojedinu zemlju da se ulaganja usmjere na digitalnu tranziciju (3. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

R.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-C18-r33: Gospodarska pravda i poslovno okruženje

Cilj je te reforme povećati učinkovitost upravnih i fiskalnih sudova i smanjiti prepreke ulaganjima u području izdavanja dozvola.

Ta se reforma sastoji od stupanja na snagu pravnih akata kojima se potiču sudske nagodbe i izvan njih, revidira okvir za nesolventnost, revidiraju statuti sudskih službenika i izdavanje okolišnih dozvola te uvode specijalizirana vijeća na višim sudovima.

Ulaganje TD-C18-i01: Gospodarska pravda i poslovno okruženje

Cilj je ulaganja osigurati digitalnu tranziciju i otpornost portugalskih pravosudnih informatičkih sustava. Ulaganje se odnosi na dostupnost informacijskih sustava i isporuku platformi i informatičkih alata.

R.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
18.1	TD-C18-r33	M	Osnivanje specijaliziranih vijeća na upravnim i poreznim višim sudovima	Osnivanje specijaliziranih vijeća na upravnim i poreznim višim sudovima				PRVO TROMJESEČJE	2023	Osnivanje specijaliziranih vijeća na upravnim i poreznim višim sudovima: obične upravne presude, socijalne upravne presude, presude u području javne nabave, obične porezne presude, presude u području porezne ovrhe i upravnih prekršaja
18.2	TD-C18-r33	M	Stupanje na snagu pravnog režima za poticanje sudske i izvansudske nagodbe	Stupanje na snagu pravnog režima za poticanje sudske i izvansudske nagodbe				PRVO TROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu pravnog sustava kojim se uspostavlja zakonski sustav poticaja za okončanje postupka putem sudske i izvansudske nagodbe

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
18.3	TD-C18-r33	M	Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i oporavak	Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i oporavak				DRUGOTROJEMESEČJE	2024	<p>Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i spašavanje trgovačkih društava kako bi se ti postupci ubrzali i prilagodili „digitalizaciji kao standardu“, uključujući</p> <p>a) reviziju Zakona o nesolventnosti kako bi se optimizirali postupci u slučaju nesolventnosti, uzimajući u obzir i uspostavu elektroničkih postupaka;</p> <p>(b) upravitelju u slučaju nesolventnosti povjerala zadaću izrade plana likvidacije s vremenski ograničenim ciljevima za razrješenje imovine koja čini nesolvencijsku masu;</p> <p>(C) pojednostavnjenje postupka za ispitivanje obveza i rangiranje tražbina u postupku u slučaju nesolventnosti tako što se upravitelju u slučaju nesolventnosti dodjeljuje odgovornost da zajedno s popisom priznatih tražbina podnese prijedlog za njihovo rangiranje, čime se sucu omogućuje da u slučaju dogovora i ako nema osporavanja odobri oba dokumenta, čime se omogućuje fleksibilniji postupak;</p> <p>(d) institucija obvezne djelomične raspodjele ako nesolvencijska masa uključuje prihode od likvidacije imovine u vrijednosti od 10 000 EUR ili više, čije vlasništvo nije sporno i postupak nije u mogućnosti izvršiti konačnu raspodjelu;</p> <p>(e) preispitivanje preventivnog sustava prava na zadržavanje u slučaju hipoteke (Código Civil);</p> <p>(f) smanjenje ograničenja obavljanja profesije stečajnog upravitelja.</p> <p>(g) u pravilu uspostavlja elektroničku dostavu pravnih osoba, posebno u stečajnom postupku;</p> <p>(h) osnivanje i rad najmanje jednog specijaliziranog vijeća na višim sudovima za trgovačke stvari.</p>
18.10	TD-C18-r33	M	Statut sudskih službenika	Odredba pravnog akta o stupanju na snagu pravnog akta				DRUGOTROJEMESEČJE	2025	<p>Stupanje na snagu revidiranog Statuta sudskih službenika. Revizija uključuje:</p> <p>(a) Karijera u više kategorija;</p> <p>(b) Novi sustav za rukovodeće položaje</p> <p>(c) NEtablica primitaka s prijelaznim režimom</p> <p>(d) Nova naknada za raspoloživost koja se primjenjuje na nerukovodeće položaje</p>

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početak vrijednost	Cilj	Q	Godina	
18.4	TD-C18-r33	M	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa o uklanjanju prepreka izdavanju okolišnih dozvola	Odredba pravnog akta o stupanju na snagu pravnog akta				TROMJESE	2025	Stupanje na snagu zakonodavstva o uklanjanju prepreka izdavanju okolišnih dozvola, utvrđenih u izvješću „Dijagnoza ograničenja u području izdavanja okolišnih dozvola“.
18.5	TD-C18-i01	M	Modernizirani IT sustav za kaznenu istragu	Modernizirani informacijski sustav za kaznenu istragu koji je u upotrebi				ČETVORTOMJESE	2023	Početak rada moderniziranog IT sustava za kaznene istrage. Modernizacija uključuje uvođenje sučelja i nadogradnju sustava za presretanje te osiguravanje interoperabilnosti s europskim i međunarodnim partnerima.
18.6	TD-C18-i01	M	Informacijski sustav „Poduzeće 2.0“	Informacijski sustav „Poduzeće 2.0“ u funkciji				PRVOTROMJESE	2024	Početak rada informacijskog sustava „Enterprise 2.0“, nove platforme koja uključuje informacije poduzeća o životnom ciklusu poduzeća (stvaranje, upravljanje i prestanak).
18.7	TD-C18-i01	M	Informacijski sustav za elektroničko vođenje sudskih postupaka	Dostupan informacijski sustav za elektroničko vođenje sudskih postupaka				ČETVORTOMJESE	2025	Informacijski sustav za elektroničko vođenje sudskih postupaka dostupan je u najmanje 500 sudskih odjela i jedinica državnog odvjetništva.
18.8	TD-C18-i01	M	Informatički alati u okviru Tehnološkog plana za pravosudnu opremu i infrastrukturu	Isporuka informatičkih alata				ČETVORTOMJESE	2025	Isporuka sljedećih informatičkih alata: (a) Podatkovni centar; (b) Platforma otvorenih podataka za pravosuđe; (c) Sustav za upravljanje informacijama za izravna i neizravna tijela državne uprave u okviru Ministarstva pravosuđa, osim Glavnog tajništva; (d) Upravljanje digitalnim identitetom; (e) Sustav za povrat zaplijenjene imovine i upravljanje njome u sudskim postupcima; (f) Platforma za integrirane registre – uključujući migraciju aplikacija koje podržavaju zemljišne, civilne, prometne, državne, trgovačke i kaznene registre, kao i registraciju i provjeru patenata.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/cilj na vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
18.9	TD-C18-i01	M	Platforme za upravljanje znanjem	Pružanje platformi za upravljanje znanjem				ČET VRT O TRO MJE SEČJ E	2025	Isporuka sljedećih platformi za upravljanje znanjem: (a) Zajedničke službe za potporu (b) Statistički podaci i pokazatelji (c) Platforma za upravljanje informacijama (sustav za upravljanje dokumentima)

S. KOMPONENTA 19: Digitalna javna uprava

Tom komponentom portugalskog plana za oporavak i otpornost odgovara se na izazov potrebe za pružanjem boljih, jednostavnijih i digitalnijih javnih usluga. Iako je Portugal u dobrom položaju kad je riječ o pružanju digitalnih usluga, rascjepkanost i udvostručavanje zahtjeva i dalje su ključne prepreke učinkovitoj javnoj upravi usmjerenoj na korisnike. Ovom se komponentom nastoje riješiti ti izazovi.

Cilj je komponente bolja javna usluga poticanjem upotrebe tehnoloških rješenja i jačanjem blizine radi jednostavnijeg, sigurnog, djelotvornog i učinkovitog pristupa za građane i poduzeća, uz smanjenje troškova konteksta. Nadalje, cilj mu je promicanje učinkovitosti, modernizacije, inovacija i osnaživanja javne uprave, jačanje njezine otpornosti, poboljšanje vještina državnih službenika i povećanje doprinosa državne i javne uprave gospodarskom i društvenom rastu i razvoju.

Ta je komponenta usmjerena na provedbu paradigme „digitalizacija po definiciji” i načela „samo jednom” u portugalskoj javnoj upravi, uz ulaganje u usavršavanje radne snage.

Ovom se komponentom pridonosi rješavanju preporuka po državama članicama o:

- davanje prednosti rashodima kojima se potiče rast (1. preporuka za pojedinu zemlju za 2019. i 2020.) iskorištavanjem povećanja učinkovitosti koje proizlazi iz digitalizacije;
- poboljšanje razine vještina stanovništva (preporuka za pojedinu zemlju br. 2 iz 2019.) u pogledu javne službe;
- usmjeravanje ulaganja na digitalnu tranziciju (3. preporuka za Hrvatsku iz 2020.) ulaganjem u međusektorske i sektorske sustave javne uprave; žalitelj
- smanjenje regulatornog i administrativnog opterećenja za poduzeća (4. preporuka za Hrvatsku iz 2019.) pojednostavnjenjem i povećanjem učinkovitosti odnosa između poduzeća i javnih tijela, posebno provedbom načela „samo jednom”.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

S.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma TD-r34: Digitalne, jednostavne, uključive i sigurne javne usluge za građane i poduzeća

Cilj je reforme provesti paradigmu „digitalizacije po definiciji” u javnim uslugama kako bi bila usmjerena na korisnika, kako bi se povećala pristupačnost i smanjilo administrativno opterećenje za građane i poduzeća, među ostalim oslanjanjem na upotrebu usluga računalstva u oblaku.

Reforma se sastoji od provedbe mjera kojima se osigurava uspostava potrebnog pravnog okvira za digitalnu tranziciju, posebno za provedbu jedinstvenog digitalnog pristupnika i načela „samo jednom”, putem koordiniranog postupka među javnim subjektima koji se temelji na Strategiji i Akcijskom planu za digitalnu transformaciju u javnoj upravi za razdoblje od 2021. do 2023. i od 2024. do 2026., uz provedbu potrebnih zaštitnih mjera za informacijsku sigurnost, uključujući one koje su specifične za kibersigurnost.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Reforma TD-r35: Funkcionalna i organizacijska reforma javne uprave

Cilj je te reforme restrukturiranje i pojednostavnjenje javnih usluga radi promicanja moderne i učinkovitije javne uprave, uz iskorištavanje prednosti sinergija koje proizlaze iz provedbe reforme TD-r34. U odjelima središnje vlade trenutačno postoji raspršenost i zalihost, što dovodi do ponavljanja usluga u ministarstvima, te visoka razina krutosti modela pružanja rada u javnom sektoru, koji se oslanja na stroge zapovjedne lance i dovodi do nepotrebnih birokratskih pristupa.

Tom će se reformom revidirati model funkcioniranja državne i javne uprave općenito kako bi se poboljšale sinergije i iskoristile mogućnosti koje pruža tehnologija. To uključuje centralizaciju zajedničkih i dijeljenih usluga, rješavanje problema raspršenosti i zalihosti unutar odjela središnje vlasti, odgovarajuću specijalizaciju sektorskih subjekata izravne i neizravne javne uprave prema područjima stručnosti, specijalizaciju ključnih funkcija potpore vladinim aktivnostima i koncentriranje nekih državnih ureda u jedinstveni fizički prostor. Ta će se reforma provesti osnivanjem radne skupine za dijagnozu i definiranje plana za reorganizaciju središnjih državnih službi.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma TD-r36: Javna uprava ovlaštena za stvaranje javne vrijednosti

Ta je reforma usmjerena na usavršavanje državnih službenika, među ostalim u području njihovih digitalnih vještina, te se njome uvode novi modeli rada (tj. rad na daljinu). Ta je reforma u skladu s mjerama predviđenima u komponenti 6.

Tom reformom, koja se odražava u Strategiji za inovacije i modernizaciju državne i javne uprave iz srpnja 2020., ojačat će se struktura upravljanja i osposobljavanja za državne službenike i upravu uspostavom strukture za koordinaciju aktivnosti osposobljavanja (*Instituto Nacional de Administração*), koja će upravljati promicanjem naprednog osposobljavanja kao što su vještine upravljanja, znanost o podacima i tečajevi specijalizacije, te produblivanjem programa *Qualifica AP* kako bi se kratkoročno/srednjoročno poboljšala razina kvalifikacija javnih službenika. Istodobno se tom reformom nastoji iskoristiti potencijal rada na daljinu u javnoj službi.

Neodvojivo je povezan s ulaganjem TD-C19-i07 – Osnaživanje javne uprave, kojim se predviđaju programi digitalne kapacitivnosti, programi stručnog stažiranja, osposobljavanje u području višeg i naprednog upravljanja te općenito jačanje vještina državnih službenika.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. lipnja 2021.

Ulaganje TD-C19-i01: Preoblikovanje javnih i konzularnih službi

Cilj je tog ulaganja osigurati digitalnu tranziciju u portugalskoj javnoj upravi, uključujući konzularne službe.

To se ulaganje sastoji od stavljanja kapaciteta za odgovor putem više kanala (jedinstveni digitalni pristupnik, pozivni centar i usluge uživo) na raspolaganje građanima i postavljanja novih *Espaços cidadão* i *Lojas do Cidadão* u nove energetski učinkovite prostore.

Ulaganje TD-C19-i02: Održive elektroničke usluge

Cilj je ulaganja povećati interoperabilnost i integraciju informatičkih sustava portugalske javne uprave. Ta se ulaganja sastoje od digitalnih javnih usluga i portala.

Ulaganje TD-C19-i03: Ojačati opći okvir za kibersigurnost

Cilj je ulaganja povećati standarde i postupke informacijske sigurnosti za internetske podatke.

To se ulaganje sastoji od:

- novih centara kompetentnosti kako bi se olakšalo donošenje kibersigurnosnih rješenja za MSP-ove i javnu upravu;
- kupnja opreme za kriptografiju; žalitelj
- omogućivanje pristupa platformi nacionalnog referentnog okvira za kibersigurnost.

TD-C19-i04: Učinkovita, sigurna i zajednička ključna digitalna infrastruktura

Cilj je ulaganja povećati otpornost ključnih digitalnih infrastruktura. To se ulaganje sastoji od povećanja pokrivenosti i kapaciteta Državne komunikacijske mreže za hitne slučajeve, nacionalne mreže za unutarnju sigurnost te revizije informacijskih sustava i postupaka sigurnosnih snaga.

TD-C19-i05-RAM: Digitalna tranzicija javne uprave Madeire

Cilj je ulaganja staviti digitalne tehnologije na raspolaganje za pružanje javnih usluga.

To se ulaganje sastoji od digitalizacije javnih usluga.

TD-C19-i06-RAA: Digitalna tranzicija javne uprave na Azorima

Cilj je ovog ulaganja poduprijeti digitalnu tranziciju javnog sektora i smanjiti administrativno opterećenje.

To se ulaganje sastoji od pružanja digitalnih usluga,

TD-C19-i07: Javna uprava ovlaštena za stvaranje javne vrijednosti

Cilj je ulaganja poboljšati vještine radne snage u javnoj upravi.

Ulaganje se sastoji od osiguravanja osposobljavanja, opreme i resursa za planiranje.

Ulaganje TD-C19-i08 Inteligentna područja

Cilj je ulaganja donijeti planove i upravljanje gradovima i područjima koji se temelje na podacima.

Ulaganje se sastoji od osiguravanja dostupnih digitalnih alata i osposobljavanja.

S.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
19.1	TD-C19-i01	T	Javne usluge dostupne na pojednostavnjen i dosljedan način različitim kanalima		Broj	0	5	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2022	Broj usluga zabilježenih u poboljšanom katalogu subjekata i usluga koje su dostupne putem nekoliko kanala: jedinstveni portal za digitalne usluge, kontaktni centar, <i>Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão</i> . Taj pokazatelj podrazumijeva preoblikovanje tih usluga u skladu s načelom „samo jednom“ i njihovu dostupnost putem više kanala.
19.2	TD-C19-i01	T	Javne usluge dostupne različitim kanalima		Broj	5	25	PRV O TRO MJES EČJE	2026	Broj usluga dostupnih putem nekoliko kanala, na primjer: jedinstveni portal za digitalne usluge, kontaktni centar, <i>Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão</i> ,
19.3	TD-C19-i01	M	Novi model konzularnog upravljanja	Provedba novog modela konzularnog upravljanja				PRV O TRO MJES EČJE	2026	Novi model konzularnog upravljanja s: i) 10 digitalnih konzularnih usluga dostupnih državljanima/nedržavljanima u inozemstvu; <i>Centro de Atendimento konzularni ured</i> dostupan u najmanje 15 zemalja.
19.25	TD-C19-i01	M	Potpisivanje protokola ili uvjeta prihvaćanja za osnivanje novih trgovina i prostora za građane	Potpisani protokoli				TRO MJES EČJE	2024	Potpisivanje protokola ili uvjeta prihvaćanja za otvaranje 31 nove trgovine za građane (<i>Lojas de Cidadão</i>) i 400 novih prostora za građane (<i>Espaços Cidadão</i>)
19.26	TD-C19-i01	T	Trgovine i prostori za građane		Broj	0	431	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Izgrađeno je ili obnovljeno 31 trgovina građana (<i>Lojas de Cidadão</i>), a 400 prostora za građane (<i>Espaços Cidadão</i>) javno je dostupno. Potrebe za primarnom energijom novih zgrada moraju biti barem 20 % niže od standarda za zgrade gotovo nulte energije.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
19.27	TD-C19-i01	T	Zahtjev građana	Dostupna je nova aplikacija za građane				PRVO TROMJES EČJE	2025	Aplikacija za građane, Gov PT, dostupna je za mobilne telefone.
19.4	TD-C19-i02	T	Javne usluge kojima se može sigurno pristupiti s pomoću elektroničkog identiteta i koje poštuju načelo „samo jednom“		Broj	0	5	TROMJES EČJE	2022	Broj digitalnih javnih usluga dostupnih građanima i poduzećima koji ponovno upotrebljavaju podatke dostupne u katalogu iAP (dostupno na iap.gov.pt), obuhvaćene elektroničkim identitetom (ako to zatraže usluge) i Sustavom za kontrolu osobnih podataka u javnoj upravi te objavljuju otvorene podatke na www.dados.gov.pt.
19.6	TD-C19-i02	M	Teritorijalna informacijska infrastruktura	Portal je dostupan na internetu				ČETVRTOMJES EČJE	2025	Portal „Teritorijalna informacijska infrastruktura“ dostupan je na internetu s geografskim informacijama, na primjer kartografskim, demografskim i socioekonomskim informacijama te informacijama o okolišu.
19.7	TD-C19-i03	T	Centri kompetentnosti		Broj	0	7	ČETVRTOMJES EČJE	2025	Potpisani su uvjeti prihvaćanja za sedam centara kompetentnosti u području kibersigurnosti.
19.8	TD-C19-i03	T	Kupnja kriptografske opreme		Broj	0	150	PRVO TROMJES EČJE	2026	Broj kupljene kriptografske opreme, na primjer hardverskih sigurnosnih modula
19.9	TD-C19-i03	T	Nacionalni okvir za kibersigurnost		Broj	0	47	PRVO TROMJES EČJE	2026	Broj novih subjekata u javnoj upravi koji imaju pristup platformi PANORAMA, platformi nacionalnog okvira za kibersigurnost
19.11	TD-C19-i04	T	Sigurni mobilni komunikacijski sustav za državne zaposlenike		%	0	95	DRUGOTROMJES EČJE	2022	Postotak zaposlenika u državnom području koji imaju pristup sigurnom sustavu za govor, razmjenu poruka i videokomunikaciju.
19.12	TD-C19-i04	M	Dovršetak nadogradnji ključnih	Završetak nadogradnji				PRVO	2024	Dovršetak nadogradnji ključnih digitalnih infrastruktura: i. 112 projekata operativnog centra i nacionalne mreže unutarnje

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			digitalnih infrastruktura	nacionalne mreže unutarnje sigurnosti i državne komunikacijske mreže za hitne slučajeve				TRO MJES EČJE		sigurnosti, uz iznimku postavljanja i operacionalizacije novog podatkovnog centra koji je uključen u ključnu etapu 19.13.; ii. promjena tehnologije zemaljske infrastrukture (osnovna mreža) s E1 na IP (internetski protokol) i povećanje kapaciteta Državne komunikacijske mreže za hitne situacije (SIRESP).
19.13	TD-C19-i04	T	Ključna digitalna infrastruktura			0	4	DRU GO TRO MJES EČJE	2026	Isporučene su sljedeće digitalne infrastrukture: i. novi podatkovni centar nacionalne mreže unutarnje sigurnosti (NISN); ii. centar za oporavak od katastrofa za informacijske sustave povezane s Državnom komunikacijskom mrežom za hitne situacije (SIRESP); iii. informacijski sustav za upravljanje nesrećama i kaznenim djelima u cestovnom prometu iv. informacijski sustav za upravljanje događajima, izvanrednim situacijama i katastrofama u području civilne zaštite
19.14	TD-C19-i04	M	Informacijski sustavi sigurnosnih snaga i službi	Isporučeni informacijski sustavi				DRU GO TRO MJES EČJE	2025	Isporučeni su sljedeći IT sustavi: a) IT sustavi AIMA- e – Agencije za integraciju, migracije i azil; b) IT sustavi za graničnu kontrolu i policijsku suradnju c) Zajednički sustav IT usluga za sigurnosne snage i IT sustavi za podatke videonadzora
19.15	TD-C19-i04	M	Vladin centar za upravljanje IT mrežom (RING)	Isporučka pet tehnoloških infrastruktura RING-a				PRV O TRO MJES EČJE	2026	Isporučka pet tehnoloških infrastruktura RING-a (zaštita od požara; računarstvo, pohrana i sigurnosna kopija; Telefonija putem VoIP-a; videokonferencije; i ekosustav primjene).
19.28	TD-C19-i05-RAM	M	Funkcionalni prototip	Prihvaćanje funkcionalnog prototipa				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2024	Prihvaćanje funkcionalnog prototipa od strane javnog naručitelja. Prototip uključuje sljedeće funkcionalnosti: — utvrditi neučinkovitosti i prijevare povezane s algoritmima umjetne inteligencije, — usluge umjetne inteligencije, — automatizirati donošenje odluka.
19.16	TD-C19-i05-RAM	T	Digitalne javne usluge u ARM-u		Broj	0	5	DRU GO TRO MJES EČJE	2025	Broj novih projekata ili usluga stavljenih na raspolaganje: - „Digitecas” — Digitalizacija dokumenata iz arhiva baštine — Digitalni sustav registracije brodova — Digitalni lučki sustav Zajednice

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										— Digitalni „DROTe” (<i>Direção Regional do Ordenamento do Território</i>)
19.17	TD-C19-i05-RAM	T	Informatička infrastruktura javne uprave u ARM-u		Broj	0	7	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Broj dostupnih projekata: <ul style="list-style-type: none"> • Privatna 5G mreža • Mobilni kontrolni nadzorni centar za šumske požare • Data centri regionalne vlade i regionalne javne uprave • Povezanost u zgradama regionalne javne uprave • Digitalni alati za zaposlenike u javnom sektoru • IT sustav upravljanja javnim financijama • sustav upravljanja javnim nekretninama
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Digitalizacija regionalne javne uprave ARA-e	Dostupnost digitalnih projekata i usluga				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Dostupni su sljedeći projekti i usluge: <ul style="list-style-type: none"> • Pristupačna, uključiva i otvorena javna uprava u okviru programa APR+ • Godišnje izvješće o uspješnosti + prilagodljivije. • APR+ Proaktivan • Mobile.GOV/Azores Ciber 360 • Godišnje izvješće o uspješnosti+ spremno za budućnost
19.19	TD-C19-i07	T	Program stažiranja za osobe s diplomom		Broj	0	1 500	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2023	Broj osoba s diplomom koje su posjećivale program stažiranja u javnoj upravi uspostavljen u okviru <i>programa Resoluç ões do Conselho de Ministros</i>
19.20	TD-C19-i07	T	Informatička oprema za zaposlenike u javnoj upravi		Broj	0	17 500	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2023	Kupljena informatička oprema (17500 prijenosnih računala).
19.21	TD-C19-i07	T	Prostori za osposobljavanje i zajednički radni prostori za zaposlenike javne uprave		Broj	0	96 400	PRV O TRO MJES EČJE	2026	Broj sudjelovanja u osposobljavanju u jednom od sljedećih programa izgradnje kapaciteta:

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										<ul style="list-style-type: none"> • Program de capacitação Digital • Napredno i visoko obrazovanje u području menadžmenta • Osposobljavanje za <i>Lojas do Cidadão/Espaços Cidadão</i> • Program <i>AP-a Qualifica</i> • PlanAPP – projekt vještina planiranja i predviđanja • SIADAP <p>Osim toga, Stručni centar za planiranje, politiku i predviđanja na svojim internetskim stranicama objavljuje 65 izvješća, studija ili sažetaka politika. Naposljetku, dostupna su i 23 zajednička radna mjesta.</p>
19.22	TD-C19-r34	M	Stupanje na snagu pravnog okvira za digitalnu transformaciju javne uprave	Stupanje na snagu pravnog okvira za digitalnu transformaciju javne uprave				TRO MJES EČJE	2021	Stupanje na snagu pravnog okvira za digitalnu transformaciju javne uprave: i. Strategija i transversalni akcijski plan za digitalnu transformaciju javne uprave i II) Zakonodavni paket (uključujući Uredbu o CNCS-u) o nacionalnom okviru za kibersigurnost, koji se temelji na Zakonu 46/2018
19.23	TD-C19-r35	M	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa za reorganizaciju javne uprave	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa za reorganizaciju javne uprave				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2023	Stupanje na snagu zakonodavstva potrebnog za provedbu funkcionalnih i organizacijskih promjena središnje javne uprave na temelju izvješća radne skupine osnovane ministarskom odlukom
19.24	TD-C19-r36	M	Osnivanje Nacionalnog instituta za upravu, I.P.	Osnivanje Nacionalnog instituta za upravu (I.P.) pravnim aktom				DRU GO TRO MJES EČJE	2021	Osnivanje na temelju pravnog akta <i>Instituto Nacional de Administração, IP</i> , kojim se omogućuju aktivnosti osposobljavanja za javnu upravu
19.34	TD-C19-i08	M	Portal pametnih područja	Dostupan je portal pametnih područja				PRV O TRO MJES EČJE	2025	Dostupan je internetski portal s repozitorijem zakonodavstva, najboljih praksi i izvora financiranja povezanih s nacionalnom strategijom za pametna područja.
19.35	TD-C19-i08	M	Inteligentna područja: Platforme za upravljanje	Dostupnost platformi za upravljanje				PRV O TRO	2026	Platforme za upravljanje gradovima dostupne su u 129 općina. Pet digitalnih blizanaca dostupno je u različitim područjima, na

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			gradovima, digitalni blizanci i prikaz javnih politika	gradovima, digitalnih blizanaca i pregleda pokazatelja javne politike				MJES EČJE		primjer: voda i poljoprivreda, otpornost na klimatske promjene, mobilnost i dekarbonizacija, zdravstvo, energetika, turizam, civilna zaštita. Preglednik javnih politika dostupan je središnjim i regionalnim tijelima.
19.36	TD-C19-i08	M	Osposobljavanje na pametnim područjima	Dostupnost tečajeva osposobljavanja				DRUGO TRO MJES EČJE	2025	Tečajevi osposobljavanja za javne službenike na pametnim područjima dostupni su pri registraciji putem interneta.

S.3. Opis reformi i ulaganja za zajam

Reforma TD-C19-r41: Pristup javnim uslugama: usklađivanje i konsolidacija osobnog i internetskog pristupa

Cilj je te reforme produbiti digitalnu tranziciju javne uprave i iskoristiti nove tehnologije za preobrazbu postojećeg modela javnih usluga.

Reforma se sastoji od stupanja na snagu zakonodavnog akta kojim se usklađuju i konsolidiraju pravila o pristupu javnim uslugama uživo i na daljinu (putem interneta, putem aplikacije, telefonom).

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. lipnja 2024.

Reforma TD-C19-r42: Novi sustav evaluacije za osnaživanje i pomlađivanje radne snage u javnoj upravi

Cilj je te reforme privući i zadržati talente u javnoj upravi te obnoviti njezinu radnu snagu.

Ta se reforma sastoji od revizije sustava evaluacije uspješnosti u javnoj upravi (integrirani sustav za upravljanje uspješnošću u javnoj upravi i njezinu evaluaciju – SIADAP), revizije profila kompetencija javne uprave i uspostave IT platforme SIADAP-a.

S.4. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu za zajam

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
19.30	TD-C19-r41	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta o pristupu javnim uslugama	Odredba zakonodavstva o stupanju na snagu zakonodavstva				DRUGO TRO MJESEČJE	2024	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim se usklađuje i konsolidira osobni i internetski pristup javnim uslugama.
19.31	TD-C19-r42	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim se revidira SIADAP	Odredba zakonodavnog akta o stupanju na snagu zakonodavnog akta				PRVO TRO MJESEČJE	2024	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim se revidira integrirani sustav za upravljanje i evaluaciju uspješnosti javne uprave (SIADAP) u skladu sa značajkama opisanim u opisu mjere.
19.32	TD-C19-r42	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim se revidira profil kompetencija javne uprave	Odredba zakonodavnog akta o stupanju na snagu zakonodavnog akta				PRVO TRO MJESEČJE	2024	Revidirani profil kompetencija javne uprave stupa na snagu.
19.33	TD-C19-r42	M	Platforma SIADAP	dostupna je platforma SIADAP				PRVO TRO MJESEČJE	2025	Dostupna je platforma SIADAPIT i posebno osposobljavanje za učenje o tome kako se njome koristiti.

T. SASTAVNICA 20: Digitalna škola

Portugal je 2019. imao vrijednosti niže od europskih prosjeka u pogledu svakodnevne upotrebe interneta (65 %), upotrebe internetskih javnih usluga (41 %) i stručnjaka za IKT na tržištu rada (2,4 %) (Eurostatovi podaci/Promatračka skupina za digitalne vještine) te je za te pokazatelje postavio ambiciozne ciljeve do 2025. (80 %, 75 % odnosno 5 %). Među stručnjacima za IKT na tržištu rada žene su činile 18,3 %, a muškarci 81,7 % (podaci Eurostata).

Cilj je komponente stvoriti uvjete za obrazovne, pedagoške i upravljačke inovacije u portugalskom sustavu osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja. To se postiže razvojem digitalnih vještina nastavnika, učenika i školskog osoblja, integracijom digitalnih tehnologija u različita kurikularna područja i osiguravanjem odgovarajuće opreme. Očekuje se da će to pridonijeti digitalnoj tranziciji te uključivom i održivom rastu gospodarstva.

Komponentom se doprinosi odgovoru na preporuku za pojedinu zemlju o poboljšanju razine vještina stanovništva, posebno njihove digitalne pismenosti (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2019.) i podupiranju upotrebe digitalnih tehnologija kako bi se osigurao jednak pristup kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju (2. preporuka za pojedinu zemlju iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i korake ublažavanja utvrđene u planu u skladu s Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01).

T.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje TD-C20-i01: Digitalna tranzicija u obrazovanju

Cilj je mjere ulagati u digitalno obrazovno okruženje iz perspektive učenja, poučavanja i upravljanja školama.

Ulaganje se sastoji od pružanja digitalnih obrazovnih resursa, pristupa specijaliziranoj tehnološkoj opremi i sustava upravljanja školama.

Ulaganje TD-C20-i02-RAA: Digitalno obrazovanje (Azori)

Cilj je mjere osigurati pristup upotrebi digitalnih tehnologija u obrazovanju.

Ta se ulaganja sastoje od osiguravanja opreme, digitalnih obrazovnih resursa, osposobljavanja i bolje povezivosti.

Ulaganje TD-C20-i03-RAM: Ubrzavanje digitalizacije obrazovanja osoba sa smanjenom pokretljivošću

Cilj je mjere proaktivniji, uključiviji, autonomniji, pravedniji i otvoreniji obrazovni sustav u autonomnoj regiji Madeiri.

Ulaganje se sastoji od osiguravanja digitalnih resursa i opreme za škole, bolje povezivosti i osposobljavanja u području digitalnih vještina.

T.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
20.2	TD-C20-i01	M	Potpisivanje ugovora za kupnju pojedinačnih računala za učenike i nastavnike	Potpisan ugovor				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2021	Potpisivanje ugovora o kupnji 600000 novih prijenosnih računala za posudbu nastavnicima i učenicima
20.3	TD-C20-i01	T	Računala za individualno korištenje učenika i nastavnika		Broj	450 000	1 050 000	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2022	Broj prijenosnih računala koja će se posuditi nastavnicima i učenicima u osnovnim i srednjim javnim školama
20.5	TD-C20-i01	T	Laboratoriji za digitalno obrazovanje		Broj	0	1 300	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2024	Broj novih laboratorija za digitalno obrazovanje primljenih u osnovnim i srednjim javnim školama (od pet do dvanaest razreda) u kontinentalnom Portugalu sa specijaliziranom projektnom opremom, uključujući komplete za robotiku, 3D pisače, opremu i računala za mjerenje i testiranje.
20.6	TD-C20-i01	T	Ugrađena nova oprema za projiciranje		Broj	0	40 000	DRU GO TRO MJES EČJE	2024	Broj novih projektorâ instaliranih u javnim obrazovnim ustanovama.
20.7	TD-C20-i01	M	Resursi za upravljanje školom					ČETV RTO TRO MJES EČJE	2024	95 % obrazovnih i nastavnih jedinica javne mreže u kontinentalnom Portugalu primilo je računala za upravljanje školom, ukupno najmanje 15000 računala. Potpisivanje ugovora o rješenju za upravljanje identitetom barem za roditelje, učitelje i druge odgojno-obrazovne djelatnike. Roditeljima, nastavnicima i drugim školskim stručnjacima dostupan je sustav autentifikacije koji omogućuje pristup obrazovnoj platformi „Portal das Matrículas”.
20.8	TD-C20-i01	T	Digitalni obrazovni materijali		Broj	0	77	DRU GO TRO	2026	Broj predmeta po razredima s dostupnim digitalnim obrazovnim resursima

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početakna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								MJES EČJE		
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Masovni otvoreni internetski tečajevi za nastavnike i roditelje u ARA-i		Broj	0	4	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2022	Broj masovnih otvorenih internetskih tečajeva (MOOC-ovi) osmišljenih za promicanje razvoja digitalnih vještina za obrazovanje u učionici i učenje na daljinu, uključujući pružanje uputa i portal za javnu nabavu digitalnih kompetencija. MOOC-ovi su dostupni na internetu i besplatno su dostupni nastavnicima i roditeljima učenika.
20.12	TD-C20-i02-RAA	T	Digitalna oprema i digitalni obrazovni resursi za škole		Broj	0	37	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	37 školskih jedinica na Azorima dobilo je opremu za internetsku vezu, prijenosna računala ili tablete te digitalne priručnike. Osim toga, dobili su i drugu opremu, na primjer interaktivne zaslone, mikroskope, 3D pisaače ili edukativne robote.
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Digitalni priručnici za učenike 2. i 3. ciklusa i učenike srednjih škola		Broj	0	5 120	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2022	Broj učenika u drugom i trećem ciklusu osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja koji su tijekom školske godine imali pristup digitalnom ručnom kompletu u ARM-u i upotrebljavali ga.
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Povezivanje škola u ARM-u		Broj	0	80	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2024	Broj škola u ARM-u za koje je instalirana oprema za spajanje na WiFi.
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Učenici drugog i trećeg ciklusa osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja u ARM-u s digitalnim priručnicima		Broj	5 120	15 910	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Broj učenika u drugom i trećem ciklusu osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja koji su tijekom školske godine 2025./2026. dobili digitalni ručni komplet u ARM-u.
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Osposobljavanje u području digitalnih kompetencija u ARM-u		Broj	0	6 500	ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Potvrde dodijeljene sudionicima osposobljavanja u području digitalnih vještina dostupne na platformi „Interagir“, na kojoj se prati pružanje trajnog osposobljavanja u području obrazovanja.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	Znanstvena i tehnološka oprema za škole u ARM-u	Isporuka znanstvene i tehnološke opreme				ČETV RTO TRO MJES EČJE	2025	Škole u Autonomnoj regiji Madeiri primile su sljedeću opremu: <ul style="list-style-type: none"> • 2500 komada opreme za računalnu znanost, • Oprema za uspostavu 110 učionica, od kojih svaka pripada jednoj od sljedećih tipologija okruženja za učenje: Inovativna okruženja za učenje, imerzivna okruženja za učenje, sobe „Makerspace“ i sobe „Snoezelen“.

U. SASTAVNICA 21: REPowerEU

Cilj je poglavlja o planu REPowerEU poduprijeti ambicije Portugala u pogledu energetske neovisnosti i zelene tranzicije u kontekstu novih geopolitičkih situacija i situacija na energetskom tržištu.

Reformama i ulaganjima u okviru plana REPowerEU nastoji se ojačati energetska suverenost Portugala i ubrzati dekarbonizacija njegova gospodarstva. Poglavlje uključuje reforme kojima će se pojednostavniti postupci izdavanja dozvola za energiju iz obnovljivih izvora, stvoriti jedinstvena kontaktna točka za izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora te potaknuti uvođenje biometana i vodika iz obnovljivih izvora u zemlji. Ulaganje će se sastojati od izrade tehničkih studija za uvođenje energije vjetra na moru. Nadalje, Portugal se suočava s izazovom prekvalifikacije radne snage za zelenu tranziciju reformom zelenih vještina, čiji je cilj stvoriti sveobuhvatnu ponudu strukovnog osposobljavanja za razvoj zelenih vještina i osposobiti 25 tisuća ljudi u sljedeće dvije godine.

Poglavlje uključuje i ulaganja za rješavanje problema energetske siromaštva ulaganjima za povećanje energetske učinkovitosti u stambenim, uslužnim i javnim zgradama te reformama za uspostavu nacionalnog opservatorija za energetske siromaštvo i razvoj modela „sve na jednom mjestu” za potporu građanima u provedbi intervencija u području energetske učinkovitosti.

Portugal povećava i svoju otpornost strateškim ulaganjima za potporu proizvodnji tehnologija s nultom neto stopom emisija, povećanjem postojećih ulaganja u plinove iz obnovljivih izvora i prijevoz s nultom stopom emisija te izgradnjom skladišnih kapaciteta kako bi se povećala fleksibilnost energetske sustava uz istodobno promicanje obnovljivih izvora energije. Planira se nekoliko novih ulaganja u promet s nultom stopom emisija diljem zemlje, uključujući izgradnju linije za brzi autobusni tranzit u Bragi i uspinjače u Nazari”.

Nekoliko mjera imat će prekograničnu dimenziju, koja će se uglavnom razvijati ulaganjima u obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost.

Komponentom se doprinosi odgovoru na preporuku upućenu Portugalu o smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima (4. preporuka za Portugal za 2022. i 2023.) i usmjeravanju ulaganja u prelazak na niskouglično gospodarstvo i energetske tranziciju (3. preporuka za Portugal za 2019.) te čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije (3. preporuka za Portugal za 2020.). To posebno uključuje mjere za ubrzavanje uvođenja obnovljivih izvora energije, pojednostavnjenje izdavanja dozvola, dekarbonizaciju prometnog sektora, poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada, nadogradnju mreža za prijenos i distribuciju električne energije, povećanje skladištenja električne energije i jačanje stjecanja zelenih vještina potrebnih za zelenu tranziciju.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

U.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Ulaganje RP-C21-i01: Proširena mjera: Dekarbonizacija industrije

Cilj je ove mjere povećati ulaganja TC-C11-i01: Dekarbonizacija industrije, u okviru komponente 11.

Ta se mjera sastoji od pružanja financijske potpore poduzećima za projekte dekarbonizacije.

Ulaganje RP-C21-i02: Proširena mjera: Energetska učinkovitost stambenih zgrada

Cilj je mjere povećati mjeru TC-C13-i01: Energetska učinkovitost stambenih zgrada u okviru komponente 13.

Ulaganje se sastoji od mjera energetske učinkovitosti u stambenim zgradama.

Ulaganje RP-C21-i03: Proširena mjera: Energetska učinkovitost zgrada koje se koriste u uslužnom sektoru

Cilj je ove mjere proširiti mjeru TC-C13-i03 Energetska učinkovitost zgrada koje se upotrebljavaju u uslužnom sektoru u okviru komponente 13.

To se ulaganje sastoji od mjera energetske učinkovitosti za zgrade u uslužnom sektoru.

Ulaganje RP-C21-i04-RAM: Energetska učinkovitost javnih zgrada na Madeiri

Cilj je ovog ulaganja povećati energetska učinkovitost Madeire.

To se ulaganje sastoji od obnove radi povećanja energetske učinkovitosti u javnim zgradama,

Reforma RP-C21-r43: Nacionalni opservatorij za energetska siromaštvo

Cilj je te reforme riješiti problem energetske siromaštva.

Reforma se sastoji od stupanja na snagu pravnog akta o osnivanju Nacionalnog opservatorija za energetska siromaštvo (ONPE) i pravnog akta o uspostavi financijskog instrumenta za mjere energetske učinkovitosti u stambenom sektoru radi suzbijanja energetske siromaštva.

Reforma RP-C21-r44: Jedinствena kontaktna točka za energetska učinkovitost za građane (energetski prostori za građane)

Cilj je te reforme pružiti potporu građanima u pripremi i primjeni mjera za energetska učinkovitost i energiju iz obnovljivih izvora te povećati energetska pismenost.

Reforma se sastoji od fizičkih šaltera (energetski prostori građana – *Espaços Cidadão Energia*) i osposobljavanja njihova osoblja.

Ulaganje RP-C21-i05: Potpora zelenoj industriji

Cilj je ulaganja povećati proizvodni kapacitet tehnologija za energiju iz obnovljivih izvora, dekarbonizaciju i energetska učinkovitost.

Ulaganje se sastoji od potpore pojedinačnim poduzećima ili projektima za industrijska ulaganje u proizvodnju tehnologija za klimatska tranziciju.

Reforma RP-C21-r45: Zelene vještine

Cilj je te reforme ponuditi strukovno osposobljavanje za zelene vještine.

Reforma se sastoji od sljedećeg:

- Program za zelene vještine i radna mjesta: program strukovnog osposobljavanja u području energetike;
- Centar za osposobljavanje za energetske tranzicije za pružanje osposobljavanja u područjima energetske tranzicije i klimatske politike.

Reforma RP-C21-r46: Regulatorni okvir za vodik iz obnovljivih izvora

Cilj je te reforme potaknuti promicanje vodika iz obnovljivih izvora kao dijela sveobuhvatnije strategije tranzicije prema dekarboniziranom gospodarstvu. Cilj je te reforme i stvoriti uvjete za dekarbonizaciju mreže prirodnog plina i pomoći u razvoju vrijednosnog lanca vodika iz obnovljivih izvora.

Reforma se sastoji od revizije zakonodavnog okvira za plinove iz obnovljivih izvora. Revidirani okvir:

- a) utvrđuju tehnički kriteriji i operativni aspekti za proizvodnju, certifikaciju, prijevoz i izbjegavanje istjecanja vodika iz obnovljivih izvora te, prema potrebi, za utiskivanje u plinsku mrežu te kriteriji za neprekoračivanje najveće dopuštene koncentracije vodika u plinskoj mreži,
- b) utvrditi ciljeve za sektore koje je teško dekarbonizirati, kao što su industrija i promet,
- c) osigurati transparentnost sustava obračuna,
- d) definira (prije certificiranja) subjekt odgovoran za rad mreže za vodik,
- e) utvrditi metode za kontrolu ubrizgavanja vodika koje bi se mogle temeljiti na kapacitetu grijanja i kvaliteti plina (kao što su bruto kalorijska vrijednost (GCV), Wobbeov indeks (pokazatelj kvalitete izgaranja) i postotak vodika u smjesi.

Osim toga, upravni ili pravni akt objavljuje se u Službenom listu – Diário da República i stupa na snagu te se u njemu navodi da se samo industrijske jedinice koje ispunjavaju zahtjeve Direktive o energiji iz obnovljivih izvora i njezinih delegiranih akata (2018/2001/EU) smatraju postrojenjima za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora. Aktom se utvrđuje i postupak koji trebaju slijediti podnositelji zahtjeva za dozvole za proizvodnju plinova iz obnovljivih izvora, pri čemu se od podnositelja zahtjeva za dozvolu zahtijeva da podnesu izjavu o preuzimanju obveze ispunjavanja zahtjeva za uporabu energije iz obnovljivih izvora kako je utvrđeno u Direktivi o energiji iz obnovljivih izvora i njezinim delegiranim aktima (2018/2001/EU) te da osiguraju obnovljivo podrijetlo proizvedenog vodika.

U prethodno navedenom upravnom ili pravnom aktu zahtijeva se i da prije početka proizvodnje vodika iz obnovljivih izvora podnositelj zahtjeva, kako bi dobio „dozvolu za postavljanje i rad industrijskog postrojenja”, mora dostaviti, ako je primjenjivo, konačni ugovor o kupnji energije iz obnovljivih izvora koju troši u proizvodnom procesu, kao i informacije potrebne za dokazivanje da su obveze preuzete u izjavi ispunjene.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. lipnja 2024.

Reforma RP-C21-r47: Prva dražba za akcijski plan za održivi biometan i biometan

Cilj je te reforme promicati i poticati proizvodnju i potrošnju održivog biometana, stvarajući potrebne uvjete za razvoj gospodarstva biometana u Portugalu.

Reforma uključuje pokretanje prve dražbe za centraliziranu kupnju održivog biometana od strane trgovca na veliko zadnjeg smještaja (CURg) u skladu s Odlukom Vlade br. 15/2023 od 4. siječnja. Cilj dražbe je kupnja 150 GWh biometana godišnje za utiskivanje u nacionalnu plinsku mrežu.

Reforma uključuje i donošenje akcijskog plana za biometan kojim se utvrđuje strategija za razvoj biometana u Portugalu. U akcijskom planu predlažu se mjere za osiguravanje povoljnog regulatornog okvira, zajedno sa skupom javnih politika kojima se podupire stvaranje unutarnjeg tržišta za biometan, kako bi se poduprla proizvodnja i potaknula potrošnja.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. ožujka 2024.

Reforma RP-C21-r48: Pojednostavnjenje pravnog i regulatornog okvira koji se primjenjuje na projekte u području energije iz obnovljivih izvora

Cilj je te reforme poduprijeti projekte u području energije iz obnovljivih izvora pojednostavnjenjem pravnog i regulatornog okvira za izdavanje dozvola za energiju iz obnovljivih izvora i osposobljavanjem onih koji se bave izdavanjem dozvola i uključenim digitalnim alatom.

Reforma se sastoji od:

- Stupanje na snagu zakonodavnog akta o osnivanju Radne skupine za izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora do 2030. (EMER 2030.). Stupanje na snagu Uredbe o izdavanju dozvola općina za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i skladištenja.
- Stupanje na snagu pravnog akta kojim se utvrđuje raspored za dodjelu novih kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora.
- Obuka osoblja javne uprave povezana s postupcima izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i skladištenje energije.

Ulaganje RP-C21-i07: Tehničke studije za odobalni energetski potencijal

Cilj je ulaganja olakšati natječajne postupke i tehničke studije za postavljanje plutajućih kapaciteta energije vjetra na moru.

Ulaganje se sastoji od tehničkih studija za pripremu dražbi za energiju na moru.

Ulaganje RP-C21-i09: Jedinствена kontaktna točka za licenciranje i praćenje projekata u području energije iz obnovljivih izvora

Cilj je ovog ulaganja olakšati postupke izdavanja dozvola i praćenja za projekte u području energije iz obnovljivih izvora.

Ulaganje se sastoji od jedinstvene digitalne platforme.

Ulaganje RP-C21-i10-RAA: Sustav poticaja za kupnju i ugradnju sustava za skladištenje energije iz obnovljivih izvora na Azorima

Cilj je ulaganja potaknuti energetska tranziciju na Azorima.

Ulaganje se sastoji od ugradnje sustava za skladištenje.

Ulaganje RP-C21-i11-RAM: Sustav poticaja za proizvodnju i skladištenje energije iz obnovljivih izvora na Madeiri i Portu Santu

Cilj je tog ulaganja potaknuti energetska tranziciju u autonomnoj regiji Madeiri.

Ulaganje se sastoji od ugradnje sustava za proizvodnju i skladištenje električne energije iz obnovljivih izvora.

Ulaganje RP-C21-i12: Proširena mjera: Dekarbonizacija javnog prijevoza

Cilj je ulaganja proširiti TC-C15-i05: Dekarbonizacija javnog prijevoza u okviru komponente 15. Prošireni dio mjere sastoji se od povećanja broja novih autobusa s nultim emisijama koji se upotrebljavaju za javni prijevoz.

Ulaganje RP-C21-i13-RAM: Dekarbonizacija prometa

Cilj je ove mjere promicati dekarbonizaciju prometa u Autonomnoj regiji Madeiri.

Ulaganje se sastoji od kupnje autobusa s nultim emisijama, postavljanja mjesta za punjenje autobusa s nultim emisijama i programa uništenja vozila koja se zamjenjuju električnim vozilima.

Ulaganje RP-C21-i14: Brzi autobusni tranzit Braga

Cilj je ulaganja povećati održivi javni prijevoz u Bragi.

Ulaganje se sastoji od izgradnje linije za brzi autobusni prijevoz u gradu Bragi i kupnje deset autobusa s nultim emisijama.

Ulaganje RP-C21-i16: Nazaré Funicular

Cilj je ulaganja povećati održivi javni prijevoz u Nazaréu.

Ulaganje se sastoji od izgradnje mehaničkog prijevoznog rješenja (posebnog).

Ulaganje RP-C21-i17: Program potpore za vodik iz obnovljivih izvora i plinove iz obnovljivih izvora

Cilj je te mjere poduprijeti uvođenje proizvodnje vodika iz obnovljivih izvora i drugih plinova iz obnovljivih izvora.

Ta se mjera sastoji od javnog ulaganja u program bespovratnih sredstava kako bi se potaknula privatna ulaganja i poboljšao pristup financiranju u energetskom sektoru Portugala i povezanim industrijama i uslugama. Program djeluje pružanjem bespovratnih sredstava izravno privatnom sektoru.

Programom upravlja klimatska agencija (*Agência para o Clima*) kao partner u provedbi.

Program uključuje sljedeće elemente:

- Proizvodnja plinova iz energije u postrojenjima koja upotrebljavaju isključivo obnovljive izvore energije i vodik iz obnovljivih izvora, čime se podupiru projekti ulaganja u proizvodnju plinova iz obnovljivih izvora, uključujući vodik iz obnovljivih izvora i biometan.
- Proizvodnja vodika iz obnovljivih izvora i drugih plinova iz obnovljivih izvora mora biti u skladu s Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora (2018/2001/EU) i njezinim delegiranim aktima. Za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora upotrebljava se samo elektroliza.

Kako bi se provelo ulaganje u Program, Portugal i Agencija za klimu („*Agência para o Clima*”) potpisuju provedbeni sporazum ili jedan ili više pravnih akata koji stupaju na snagu i uključuju sljedeći sadržaj:

1. Opis postupka donošenja odluka u okviru Programa: Konačnu odluku o dodjeli programa donosi odbor za ulaganja ili drugo odgovarajuće jednakovrijedno upravljačko tijelo i odobrava se većinom glasova članova koji su neovisni o portugalskoj vladi.
2. Ključni zahtjevi povezanog programa dodjele bespovratnih sredstava, koji uključuju:

- a. Opis dodijeljenih bespovratnih sredstava i prihvatljivih krajnjih korisnika.
  - b. Zahtjev da su sva ulaganja koja se podupiru gospodarski održiva.
  - c. Zahtjev za usklađenost s načelom „ne nanosi bitnu štetu” kako je utvrđeno u Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01). Konkretno, program bespovratnih sredstava isključuje sljedeći popis aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. djelatnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući daljnju uporabu²⁹, ii. djelatnosti i imovinu u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti³⁰, iii. djelatnosti i imovinu povezane s odlagalištima otpada, spalionicama³¹ i postrojenjima za mehaničku biološku obradu³².
  - d. Zahtjev da krajnji korisnici programa ne primaju potporu iz drugih instrumenata Unije za pokrivanje istih troškova.
3. Iznos obuhvaćen iznosom obuhvaćenim provedbenim sporazumom i/ili pravnim aktima, struktura naknada za partnera u provedbi i zahtjev da se neiskorišteni prihodi programa iskoriste i nakon 2026. za iste potrebe politike.
  4. Zahtjevi za praćenje, reviziju i kontrolu, uključujući:
    1. Opis sustava praćenja Agencije za klimu za izvješćivanje o mobiliziranim bespovratnim sredstvima.
    2. Opis postupaka Agencije za klimu kojima će se osigurati sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevара, korupcije i sukoba interesa.
    3. Obveza provjere prihvatljivosti svake operacije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u provedbenom sporazumu ili pravnim aktima o uspostavi programa prije preuzimanja obveze financiranja operacije.
    4. Obveza provođenja ex post revizija koje se temelje na procjeni rizika u skladu s planom revizije fonda Fondo Ambiental. Tim se revizijama provjerava i. jesu li sustavi kontrole djelotvorni, uključujući otkrivanje prijevара, korupcije i sukoba interesa; ii. usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete, pravilima o državnim potporama i

²⁹ Osim za (a) imovinu i djelatnosti u proizvodnji električne i/ili toplinske energije te povezanu infrastrukturu za prijenos i distribuciju, uz upotrebu prirodnog plina, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) i (b) djelatnosti i imovinu iz točke ii. za koje je upotreba fosilnih goriva privremena i tehnički neizbježna za pravodoban prelazak na rad bez fosilnih goriva.

³⁰ Ako se aktivnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, dostavlja se objašnjenje razloga zbog kojih to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

³¹ To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili uporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

³² To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

zahtjevima u pogledu klimatskih ciljeva; i iii. da se poštuje zahtjev da krajnji korisnici programa nisu primili potporu iz drugih instrumenata Unije za pokrivanje istih troškova. Revizijama se provjerava i zakonitost transakcija te poštuju li se uvjeti primjenjivog provedbenog sporazuma ili pravnih akata kojima se uspostavlja program bespovratnih sredstava.

5. Zahtjevi za ulaganja partnera u provedbi u području klime: najmanje 30 100 000 EUR ulaganja iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Mehanizam doprinosi ciljevima u području klimatskih promjena u skladu s Prilogom VI. Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost.³³

Ulaganje RP-C21-i18: Program za potporu fleksibilnosti i skladištenju mreže

Ta se mjera sastoji od javnog ulaganja u program bespovratnih sredstava kako bi se potaknula privatna ulaganja i poboljšao pristup financiranju u energetsom sektoru Portugala i povezanim industrijama i uslugama. Program djeluje pružanjem bespovratnih sredstava izravno privatnom sektoru.

Programom upravlja klimatska agencija („*Agência para o Clima*”) kao partner u provedbi. Program uključuje sljedeće elemente:

- Potpora ulaganjima u objekte za skladištenje električne energije iz obnovljivih izvora³⁴.
- Prihvatljive su samo operacije ulaganja usmjerene na ugradnju baterijskih sustava za skladištenje električne energije na razini prijenosnih i distribucijskih mreža. Ti sustavi moraju biti povezani s neovisnim centrima za proizvodnju energije s instaliranim kapacitetom većim od 1 MVA, koji se napajaju iz obnovljivih izvora energije izravno povezanih s javnom elektroenergetskom mrežom (RESP).

Kako bi se provelo ulaganje u Program, Portugal i Agencija za klimu („*Agência para o Clima*”) potpisuju [Provedbeni sporazum ili jedan ili više pravnih akata] koji sadržavaju sljedeći sadržaj:

1. Opis postupka donošenja odluka u okviru Programa: Konačnu odluku o dodjeli programa donosi odbor za ulaganja ili drugo odgovarajuće jednakovrijedno upravljačko tijelo i odobrava se većinom glasova članova koji su neovisni o portugalskoj vladi.
2. Ključni zahtjevi povezanog programa dodjele bespovratnih sredstava, koji uključuju:
  - a. Opis dodijeljenih bespovratnih sredstava i prihvatljivih krajnjih korisnika.
  - b. Zahtjev da su sva ulaganja koja se podupiru gospodarski održiva.
  - c. Zahtjev za usklađenost s načelom „ne nanosi bitnu štetu” kako je utvrđeno u Tehničkim smjernicama o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C58/01). Konkretno,

---

³³ Od krajnjih korisnika povezanih s posebnim projektima zahtijeva se da dostave obrazloženje odabranog područja intervencije za svaki projekt kojem se pruža potpora, zajedno s opisom projekta, u svrhu izračuna doprinosa u području klime. Od partnera u provedbi zahtijeva se i da državi članici dostavi polugodišnje izvješće o provedbi svakog projekta/djelatnosti.

³⁴ Od krajnjih korisnika povezanih s posebnim projektima zahtijeva se da dostave obrazloženje odabranog područja intervencije za svaki projekt kojem se pruža potpora, zajedno s opisom projekta, u svrhu izračuna doprinosa u području klime. Od partnera u provedbi zahtijeva se i da državi članici dostavi polugodišnje izvješće o provedbi svakog projekta/djelatnosti.

program bespovratnih sredstava isključuje sljedeći popis aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. djelatnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući daljnju uporabu³⁵, ii. djelatnosti i imovinu u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti³⁶, iii. djelatnosti i imovinu povezane s odlagalištima otpada, spalionicama³⁷ i postrojenjima za mehaničku biološku obradu³⁸.

- d. Zahtjev da krajnji korisnici programa ne primaju potporu iz drugih instrumenata Unije za pokrivanje istih troškova.
3. Iznos obuhvaćen iznosom obuhvaćenim provedbenim sporazumom i/ili pravnim aktima, struktura naknada za partnera u provedbi i zahtjev da se neiskorišteni prihodi programa iskoriste i nakon 2026. za iste potrebe politike.
  4. Zahtjevi za praćenje, reviziju i kontrolu, uključujući:
    1. Opis sustava praćenja Agencije za klimu za izvješćivanje o mobiliziranim bespovratnim sredstvima.
    2. Opis postupaka Agencije za klimu kojima će se osigurati sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevара, korupcije i sukoba interesa.
    3. Obveza provjere prihvatljivosti svake operacije u skladu sa zahtjevima utvrđenima u provedbenom sporazumu ili pravnim aktima o uspostavi programa prije dodjele bespovratnih sredstava za operaciju.
    4. Obveza provođenja ex post revizija koje se temelje na riziku u skladu s planom revizije agencije za klimu. Tim se revizijama provjerava i. jesu li sustavi kontrole djelotvorni, uključujući otkrivanje prijevара, korupcije i sukoba interesa; ii. usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete, pravilima o državnim potporama i zahtjevima u pogledu klimatskih ciljeva; i iii. da se poštuje zahtjev da krajnji korisnici programa nisu primili potporu iz drugih instrumenata Unije za pokrivanje istih troškova. Revizijama se provjerava i zakonitost transakcija te poštuju li se uvjeti primjenjivog provedbenog sporazuma ili pravnih akata kojima se uspostavlja program bespovratnih sredstava.

---

³⁵ Osim za (a) imovinu i djelatnosti u proizvodnji električne i/ili toplinske energije te povezanu infrastrukturu za prijenos i distribuciju, uz upotrebu prirodnog plina, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) i (b) djelatnosti i imovinu iz točke ii. za koje je upotreba fosilnih goriva privremena i tehnički neizbježna za pravodoban prelazak na rad bez fosilnih goriva.

³⁶ Ako se aktivnošću koja se podupire postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, dostavlja se objašnjenje razloga zbog kojih to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

³⁷ To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, u kojima su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili uporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

³⁸ To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

U.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu bespovratne financijske potpore

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
21.1	RP-C21-i01	T	Financijska potpora projektima dekarbonizacije industrije		Broj	310	810	DRUGO TROMJESEČJE	2025	Broj projekata koji su primili financijsku potporu. Najmanje jedan natječaj uključuje posebne modalitete za pojednostavnjene projekte u vrijednosti manjoj od 200 000 EUR.
21.2	RP-C21-i02	T	Oprema za energetske učinkovitost privatnih stambenih zgrada		Broj	0	40 000	TROMJESEČJE	2025	Broj stambenih objekata s kupljenom opremom za energetske učinkovitost koji u prosjeku ostvaruju najmanje 40 % procijenjene uštede primarne energije. Mjerom za proširenje obuhvaćen je poziv „Programa de Apoio a Edifícios mais Sustentáveis 2023 – PAE+S 2023”. 10 MW instaliranog kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.
21.4	RP-C21-i03	T	Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti uslužnih zgrada		m ²	360 000	700 000	DRUGO TROMJESEČJE	2026	340000 m ² obnovljenih uslužnih zgrada. Obnovama radi povećanja energetske učinkovitosti u prosjeku se postiže najmanje 30 % procijenjenog smanjenja primarne energije.
21.6	RP-21-i04-RAM	T	Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti u javnim zgradama		M ²	0	99 000	DRUGO TROMJESEČJE	2026	Područje obnovljenih javnih zgrada. Obnovama radi povećanja energetske učinkovitosti u prosjeku se postiže najmanje 30 % procijenjenog smanjenja primarne energije. 540 kW instaliranog kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.
21.7	RP-C21-r43	M	Stupanje na snagu zakonodavstva o osnivanju Nacionalnog opservatorija za	Odredba u zakonodavnom aktu o stupanju na snagu zakonodavstva				TROMJESEČJE	2023	Stupanje na snagu zakonodavstva o osnivanju Nacionalnog opservatorija za energetske siromaštvo (ONPE), uključujući definiciju upravljanja, odgovornosti (na primjer nadzor i koordinacija provedbe dugoročne

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			energetsko siromaštvo (ONPE)							strategije za energetsko siromaštvo (ELPPE), koordinacija aspekata politike povezanih s energetskim siromaštvom iz NECP-a i socijalnih planova za klimatsku politiku, utvrđivanje i praćenje kućanstava u energetskom siromaštvu i predlaganje financijskih instrumenata za potporu mjerama energetske učinkovitosti za ranjiva kućanstva) i svrhe.
21.8	RP-C21-r43	M	Financijski instrument za borbu protiv energetskog siromaštva	Stupanje na snagu pravnih akata ili odluka				PRVO TROMJ ESEČJE	2025	Stupanje na snagu pravnog akta o uspostavi financijskog instrumenta za financiranje mjera energetske učinkovitosti u stambenom sektoru radi suzbijanja energetskog siromaštva.
21.9	RP-C21-r44	M	Potpisivanje protokola o suradnji	Potpisivanje protokola o suradnji				ČETVOTO TROMJ ESEČJE	2023	Potpisivanje protokola o suradnji između Agência para a Energia (ADENE), Associação Nacional de Freguesias (Anafre) i Rede Nacional de Agências de Energia (RNAE), Associação Nacional de Municípios (ANMP) i Confederação Nacional de Instituições de Solidariedade (CNIS) za osnivanje <i>Espaços Cidadão Energia</i> te utvrđivanje njihovih zadaća, upravljanja i strukture financiranja.
21.10	RP-C21-r44	T	Aktivnosti jačanja sposobnosti		Broj	0	300	ČETVOTO TROMJ ESEČJE	2024	300 potvrda o sudjelovanju izdanih za tečaj tehničkog osposobljavanja za energetske prostore građana – <i>Espaço Energia</i> .
21.11	RP-C21-r44	M	Espaços Cidadão Energia	Internetske stranice na kojima je prikazan <i>Espaços Cidadão Energia</i>				PRVO TROMJ ESEČJE	2025	Internetske stranice s najmanje 50 fizičkih stranica <i>Espaços Cidadão Energia</i> na kojima se građanima nude brojne usluge (na primjer tehnička potpora građanima u pronalaženju rješenja za poboljšanje energetske učinkovitosti domova)
21.12	RP-C21-i05	M	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za provedbu	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za provedbu				DRUGO	2024	Uvjeti prihvaćanja potpisuju se za provedbu industrijskih projekata, koji se odabiru putem konkurentnih poziva

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			industrijskih projekata	industrijskih projekata.				TROMJ ESEČJE		povezanih sa strateškim tehnologijama za klimatsku tranziciju, kako je navedeno u opisu mjere. Uvjetima prihvaćanja osigurava se usklađenost s Tehničkim smjernicama o nenanošenju bitne štete (2021/C58/01) za transakcije koje se podupiru u okviru ove mjere upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
21.13	RP-C21-i05	T	Najmanje pet industrijskih projekata u području tehnologija za klimatsku tranziciju		Broj	0	5	DRUGO TROMJ ESEČJE	2026	Završna izvješća korisnika koja su potvrdila nadležna tijela za najmanje pet projekata industrijske tehnologije povezanih s tehnologijama za klimatsku tranziciju.
21.14	RP-C21-r45	M	Program za zelene vještine i radna mjesta	Stupanje na snagu Vladine uredbe				ČETVOTO TROMJ ESEČJE	2024	Stupanje na snagu Vladine uredbe kojom se uspostavlja Program zelenih vještina i radnih mjesta.
21.15	RP-C21-r45	M	Centar za osposobljavanje za energetska tranziciju	Stupanje na snagu Vladine uredbe				DRUGO TROMJ ESEČJE	2025	Stupanje na snagu Vladine uredbe kojom se osniva Centar za osposobljavanje za energetska tranziciju.
21.16	RP-C21-r46	M	Stupanje na snagu upravnog ili pravnog akta o vodiku iz obnovljivih izvora	Odredba u upravnom ili pravnom aktu u kojoj se navodi njegovo stupanje na snagu				TROMJ ESEČJE	2023	Stupanje na snagu administrativnog ili pravnog akta o vodiku iz obnovljivih izvora u kojem se navodi da se samo postrojenja koja ispunjavaju zahtjeve iz Direktive o energiji iz obnovljivih izvora i njezinih delegiranih akata (2018/2001/EU) smatraju postrojenjima za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora.
21.17	RP-C21-r46	M	Stupanje na snagu pravnog okvira za plinove iz obnovljivih izvora	Odredba u pravnim aktima o stupanju na snagu				DRUGO TROMJ ESEČJE	2024	Stupanje na snagu regulatornog okvira za vodik iz obnovljivih izvora kojim se utvrđuju kriteriji za utiskivanje vodika iz obnovljivih izvora u plinsku mrežu.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
21.18	RP-C21-r47	M	Pokretanje prve dražbe za centraliziranu kupnju održivog biometana	Pokretanje prve dražbe za centraliziranu kupnju održivog biometana				TROMJ ESEČJE	2023	Pokretanje prve dražbe za centraliziranu kupnju održivog biometana, u skladu s pravilima utvrđenima u Odluci Vlade 15/2023 od 4. siječnja, s ciljem kupnje 150 GWh biometana godišnje za utiskivanje u nacionalnu plinsku mrežu.
21.19	RP-C21-r47	M	Donošenje akcijskog plana za biometan	Donošenje akcijskog plana za biometan				PRVO TROMJ ESEČJE	2024	Donošenje akcijskog plana za biometan, kojim se utvrđuje strategija za razvoj tržišta biometana.
21.20	RP-C21-r48	M	Uspostava EMER-a 2030.	Odredba zakonodavnog akta o stupanju na snagu zakonodavnog akta				TROMJ ESEČJE	2023	Stupanje na snagu povezanog zakonodavnog akta o uspostavi EMER-a 2030. Zakonodavnim aktom definiraju se zadaće EMER-a 2030.: <ul style="list-style-type: none"> - Osigurati postizanje ciljeva revidiranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana do 2030. i ubrzati provedbu projekata u području energije iz obnovljivih izvora u Portugalu; - Izraditi priručnik o postupcima za potporu i pojednostavnjenje postupka izdavanja dozvola za vlastitu potrošnju i zajednice obnovljive energije; - Razvoj, provedba i upravljanje jedinstvenim kontaktnim mjestom za izdavanje dozvola i praćenje projekata u području obnovljive energije (RP-C21-i09); - Da izradi prijedlog sektorskog programa za obnovljive izvore energije na lokalnoj razini; - Konsolidirati pravni i regulatorni okvir koji se primjenjuje na izdavanje dozvola za električnu energiju i okoliš za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i skladištenja.

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
21.21	RP-C21-r48	M	Stupanje na snagu Uredbe o izdavanju dozvola općina za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i skladištenja	Odredba općinske uredbe o stupanju na snagu općinske uredbe				TROMJ ESEČJE	2023	Objava Odluke Vlade o donošenju propisa za izdavanje općinskih dozvola za projekte i skladištenje energije iz obnovljivih izvora.
21.22	RP-C21-r48	T	Osposobljavanje osoblja uključenog u izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora		Broj	0	500	DRUG O TROMJ ESEČJE	2024	500 upravitelja i tehničara središnje, regionalne i lokalne javne uprave osposobljeno je u područjima povezanim s postupcima izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i skladištenje energije.
21.44	RP-C21-r48	M	Osposobljavanje za izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora	Osposobljavanje dostupno na internetu i odredbe u pravnom aktu u kojima se navodi stupanje na snagu pravnog akta				DRUG O TROMJ ESEČJE	2026	Mjera se sastoji od: — Održano je šest konferencija za osposobljavanje — Internetski tečaj osposobljavanja sa šest dostupnih modula Stupanje na snagu pravnog akta o uspostavi skupine stručnjaka koji će biti na snazi barem do 30. lipnja 2026.
21.23	RP-C21-r48	M	Raspored za dodjelu novih kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora	Stupanje na snagu pravnog akta				DRUG O TROMJ ESEČJE	2026	Stupanje na snagu pravnog akta kojim se utvrđuje vremenski raspored za dodjelu novih kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora za projekte u području energije iz obnovljivih izvora, uključujući zemljopisna područja koja proizlaze iz sektorskog programa „Obnovljive regije“.
21.26	RP-C21-i07	M	Potpisivanje ugovora za odobalne tehničke studije	Potpisivanje ugovora za odobalne tehničke studije				DRUG O TROMJ ESEČJE	2024	Potpisivanje ugovora za geofizičke studije na moru, geotehničke studije, studije vjetrova, valova i aktualne studije čiji je cilj olakšati postavljanje energije vjetrova na moru.
21.27	RP-C21-i07	M	Objava tehničkih studija za odobalne vjetroelektrane	Objavljivanje				DRUG O	2026	Internetska objava tehničkih studija za odobalne vjetroelektrane koje obuhvaćaju područje od najmanje 2 000 km ² .

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
								TROMJ ESEČJE		
21.31	RP-C21-i09	M	Digitalna jedinstvena kontaktna točka za licenciranje i praćenje projekata u području energije iz obnovljivih izvora	Digitalna jedinstvena kontaktna točka dostupna je na internetu				DRUGO TROMJ ESEČJE	2026	Digitalna jedinstvena kontaktna točka dostupna je na internetu. Digitalna jedinstvena kontaktna točka: - Pružiti informacije o postupku izdavanja dozvola za projekte povezane s obnovljivom energijom, uključujući zahtjeve i rokove; Omogućiti podnositelju zahtjeva da podnese zahtjeve za različite vrste dozvola, pregleda status dozvola na internetu i izmijeni zahtjev; — Omogućiti sudionicima u postupku izdavanja dozvola (proizvođačima i upravnim tijelima) da obrađuju zahtjeve i izdaju dozvole putem digitalne jedinstvene kontaktne točke, — Pregledavati statističke podatke o postupcima izdavanja dozvola, Licenciranje sljedećih projekata trebalo bi biti uključeno u jedinstvenu kontaktnu točku: potrošnja vlastite energije, zajednice energije iz obnovljivih izvora, skladištenje i projekti u području energije iz obnovljivih izvora.
21.32	RP-C21-i10-RAA	T	Postavljanje skladišnog kapaciteta		MW	0	8,75	ČETVOTO TROMJ ESEČJE	2025	Ugradnja kapaciteta za skladištenje baterija
21.33	RP-C21-i11-RAM	T	Pokrećem fotonaponske jedinice i skladišni kapacitet		MW	0	5,25	PRVOTROMJ ESEČJE	2026	Ugradnja fotonaponskih jedinica i baterijski kapacitet za skladištenje
21.34	RP-C21-i11-RAM	T	Postavljanje kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora		MW	0	11	PRVOTROMJ ESEČJE	2026	Ugradnja i priključivanje na mrežu snage vjetra 7 MW i kapaciteta za proizvodnju solarne energije 4 MW

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
21.35	RP-C21-i12	M	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za kupnju čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za kupnju čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza				DRUGO TROMJESEČJE	2024	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja između korisnika i upravljačkog tijela na temelju konkurentnog natječajnog postupka kojim se obvezuje na kupnju 300 autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik).
21.36	RP-C21-i12	M	Isporuka autobusa s nultim emisijama					DRUGO TROMJESEČJE	2026	Isporuka 757 autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik).
21.37	RP-C21-i13-RAM	T	Kupnja autobusa s nultim emisijama i otpadnih vozila zamijenjenih električnim vozilima		Broj	415		PRVO TROMJESEČJE	2026	Isporuka 15 autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik) i postavljanje mjesta za punjenje. Potvrde za 400 uništenih vozila i računi za kupnju 400 električnih vozila.
21.38	RP-C21-i14	M	Potpisivanje ugovora	Potpisivanje ugovora				DRUGO TROMJESEČJE	2025	Potpisivanje ugovora između javnih tijela i ugovaratelja za izgradnju linije za brzi autobusni tranzit.
21.39	RP-C21-i14	T	Izgradnja linije brzog autobusnog prijevoza u Bragi		Kilometara	6		DRUGO TROMJESEČJE	2026	Izgradnja 6 kilometara pruge za brzi tranzit autobusa u Bragi (crvena linija). Dostava deset autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik)
21.42	RP-C21-i16	M	Potpisivanje ugovora	Potpisivanje ugovora				TROMJESEČJE	2024	Potpisivanje ugovora između javnih tijela i ugovaratelja odabranog u okviru međunarodnog otvorenog postupka javne nabave.
21.43	RP-C21-i16	M	Metalne kuke za vješanje prozora	Izgradnja				PRVO TROMJESEČJE	2026	Izgradnja mehaničkog prijevoznog rješenja (posebnog) između Praije i područja Pederneire.
21.45	RP-C21-i17	M	Provedbeni sporazum ili pravni akt(i)	Stupanje na snagu pravnih akata				PRVO TROMJESEČJE	2026	Stupanje na snagu provedbenog sporazuma ili pravnih akata kojima se uspostavlja program potpore.
21.46	RP-C21-i17	T	Potpisani pravni sporazumi s krajnjim korisnicima i		U postupku rješavanja	0 %	100 %	PRVO TROMJESEČJE	2026	Agencija za klimu sklapa pravne sporazume s krajnjim korisnicima u iznosu potrebnom za iskorištavanje 100 %

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Okvirni vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početak vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			Ministarstvo je dovršilo ulaganje							ulaganja iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Program. Portugal prenosi 70 000 000 EUR Klimatskoj agenciji za Instrument.
21.47	RP-C21-i18	M	Provedbeni sporazum ili pravni akt(i)	Stupanje na snagu pravnih akata				PRVO TROMJ ESEČJE	2026	Stupanje na snagu provedbenog sporazuma ili pravnih akata kojima se uspostavlja program potpore.
21.48	RP-C21-i18	T	Potpisani pravni sporazumi s krajnjim korisnicima i Ministarstvo je dovršilo ulaganje		U postupku rješavanja	0 %	100 %	PRVO TROMJ ESEČJE	2026	Agencija za klimu sklapa zakonske sporazume o subvenciji s krajnjim korisnicima u iznosu potrebnom za iskorištavanje 100 % ulaganja iz Mehanizma za oporavak i otpornost u Program. Portugal prenosi 160000000 EUR Klimatskoj agenciji za Instrument.

V. SASTAVNICA 22: Revizija i kontrola

V.1. Opis reforme

Reforma RE-C22-r49: Mehanizmi za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost

Cilj je mjere poboljšati praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost. Kako bi se osigurala djelotvorna provedba razmjernih mjera za borbu protiv prijevara i korupcije, Portugal mijenja ugovore potpisane između koordinacijskog tijela „EMRP” i svih tijela odgovornih za provedbu plana za oporavak i otpornost kako bi dodao pravnu obvezu za provedbena tijela da provedu procjenu rizika od prijevara u roku od tri mjeseca od izmjene svojih ugovora i, ako se procjenom rizika od prijevara utvrde rizici koji nisu obuhvaćeni postojećim kontrolama, da izrade akcijski plan koji sadržava dodatne kontrole. Ta se obveza odražava u priručniku o postupanju koordinacijskog tijela. Koordinacijsko tijelo svim provedbenim tijelima službeno dostavlja i tehničke smjernice kako bi im pomoglo u provedbi procjene rizika od prijevara. Nadalje, Portugal poboljšava postupke za smanjenje ili ublažavanje rizika od dvostrukog financiranja uvođenjem djelotvornih sustavnih unakrsnih provjera zahtjeva za potencijalno financiranje u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te između Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih programa Unije, u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Koordinacijsko tijelo dostavlja dokument u kojem se opisuju predložene detaljne unakrsne provjere dvostrukog financiranja kako bi se potvrdilo da su uspostavljeni odgovarajući postupci za izbjegavanje dvostrukog financiranja.

V.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu

Uzastopni broj	Mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime	Kvalitativni pokazatelji (za ključne etape)	Kvantitativni pokazatelji (za ciljeve)			Vremenski okvir za dovršetak		Opis i jasna definicija svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica mjere	Početna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
22.1	RE-C22-r49	M	Izmjena ugovora o financiranju između EMRP-a i provedbenih tijela kako bi se uključila obveza provedbe procjene rizika od prijevara	Izmijenjeni ugovori				TRO MJES EČJE	2023	Koordinacijsko tijelo „EMRP” mijenja ugovore potpisane sa svim tijelima odgovornima za provedbu plana za oporavak i otpornost kako bi dodalo pravnu obvezu za provedbena tijela da provedu procjenu rizika od prijevara u roku od tri mjeseca od izmjene svojih ugovora i, ako se procjenom rizika od prijevara utvrde rizici koji nisu obuhvaćeni postojećim kontrolama, da izrade akcijski plan koji sadržava dodatne kontrole. Ta se obveza odražava u priručniku o postupanju koordinacijskog tijela. Koordinacijsko tijelo svim provedbenim tijelima službeno dostavlja i tehničke smjernice kako bi im pomoglo u provedbi procjene rizika od prijevara.
22.2	RE-C22-r49	M	Uvođenje unakrsnih provjera dvostrukog financiranja	Provedba odgovarajućih postupaka				TRO MJES EČJE	2023	Portugalska tijela poboljšavaju i provode odgovarajuće postupke za smanjenje ili ublažavanje rizika od dvostrukog financiranja uvođenjem djelotvornih sustavnih unakrsnih provjera zahtjeva za potencijalno financiranje u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te između Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih programa Unije, u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

2. Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost

Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost Portugala iznose 21905333169 EUR.

Procijenjeni ukupni troškovi za poglavlje o planu REPowerEU iznose 969500499 EUR. Konkretno, procijenjeni ukupni troškovi mjera iz članka 21.c stavka 3. točke (a) Uredbe (EU) 2023/435 iznose 0 EUR, dok troškovi drugih mjera iz poglavlja o planu REPowerEU iznose 969500499 EUR.

ODJELJAK 2.: FINANCIJSKA POTPORA

1. Financijski doprinos

Obroci iz članka 2. stavka 2. organizirani su na sljedeći način:

1.1. Prvi obrok (bespovratna potpora):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
1.29	Re-C01-i05-RAM	M	Uvođenje klasifikacijskog sustava, funkcionalnog profila i sustava upućivanja korisnika za regionalni model integriranih usluga kontinuirane skrbi Madeire
1.4	Re-C01-r02	M	Stupanje na snagu nove Uredbe sa zakonskom snagom o mentalnom zdravlju, kojom se utvrđuju načela organizacije usluga skrbi za mentalno zdravlje
2.13	Re-C02-i04-RAA	T	Izgrađene zgrade u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azora
2.14	Re-C02-i04-RAA	T	Intervencije u javni stambeni fond Autonomne regije Azora – obnova
2.19	RE-C02-r04	M	Stupanje na snagu Uredbe sa zakonskom snagom o odobrenju pravnog okvira za Nacionalni plan hitnog i privremenog stanovanja
3.17	RE-C03-i05	M	Objava natječaja za „Izgradnju digitalne infrastrukture za pristupačnost od 360°“
3.20	RE-C03-r08	M	Donošenje nacionalne strategije za borbu protiv siromaštva
3.21	RE-C03-r06	M	Donošenje Nacionalne strategije za uključivanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2025.
3.22	RE-C03-r05	M	Stupanje na snagu pojednostavnjenog režima ugradnje socijalne opreme
3.23	RE-C03-r07	M	Odobrenje akcijskih planova za zajednice u nepovoljnom položaju u metropolskim područjima Lisabona i Porta
5.1	RE-C05-r09	M	Ažuriranje smjernica za strategiju za tehnološke i poslovne inovacije za Portugal do 2030.
5.11	RE-C05-i03	M	Natječajni postupak za istraživačke i inovacijske projekte
5.15	Re-C05-i04-RAA	M	Donošenje Uredbe o instrumentu dokapitalizacije poduzeća na Azorima
5.16	Re-C05-i04-RAA	M	Donošenje politike ulaganja za instrument dokapitalizacije poduzeća na Azorima
5.2	RE-C05-r11	T	Proširenje mreže priznatih suradničkih laboratorija
5.3	RE-C05-r11	M	Stupanje na snagu novog pravnog režima za tehnološke i inovacijske centre
5.4	RE-C05-r12	M	Odobrenje inovacijskog programa za poljoprivredu

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
6.13	Re-C06-r15	M	Stupanje na snagu zakona o posebnim natječajima za upis u visoko obrazovanje
6.14	Re-C06-r15	M	Stupanje na snagu novog pravnog okvira kojim se uređuje suradnja visokih učilišta s javnom upravom i poduzećima
7.13	Re-C07-i05-RAA	M	Potpisan ugovor za dva cestovna projekta
7.4	RE-C07-i01	M	Odabir područja poslovnog prihvata za intervencije za poboljšanje okolišne održivosti i digitalizacije
7.6	Re-C07-i02	M	Potpisan ugovor za jedan cestovni projekt
8.17	RE-C08-r19	M	Pravni okvir o obveznom posjedovanju ruralnog zemljišta u šumskim područjima
8.19	RE-C08-r21	M	Zakon o uspostavi integriranog sustava upravljanja ruralnim požarima (SGIFR)
10.1	TC-C10-r23	M	Stupanje na snagu revizije akata Ministarstva mora povezanih s jačanjem financijskog kapaciteta za pomorsko gospodarstvo i inovacije putem Plavog fonda
11.1	TC-C11-i01	M	Prvi poziv na podnošenje ponuda za projekte dekarbonizacije industrije
12.1	TC-C12-i01	M	Potpisivanje protokola za 2021. u okviru programa „Resineiros Vigilantes”
12.5	TC-C12-r25	M	Stupanje na snagu novog općeg sustava gospodarenja otpadom
14.1	TC-C14-r29	M	Stupanje na snagu Uredbe o nacionalnoj mreži za prijenos plina i Uredbe o nacionalnoj mreži za distribuciju plina
14.2	TC-C14-i01	M	Prvi poziv na podnošenje ponuda za projekte proizvodnje plina iz obnovljivih izvora
16.13	TD-C16-i03	T	Digitalnoinovacijski centri
17.6	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju u okviru novog sustava poticaja/kazna za upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu
19.22	TD-C19-r34	M	Stupanje na snagu pravnog okvira za digitalnu transformaciju javne uprave
19.24	TD-C19-r36	M	Osnivanje Nacionalnog instituta za upravu, I.P.
20.2	TD-C20-i01	M	Potpisivanje ugovora za kupnju pojedinačnih računala za učenike i nastavnike
		Obročni iznos	636139080 EURA

1.2. Drugi obrok (bespovratna potpora):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
1.13	Re-C01-i02	M	Stupanje na snagu uvjeta za povezivanje hitnih epizoda prikazanih u bijeloj, plavoj ili zelenoj boji u bolničkim hitnim službama za druge

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
			vrste zdravstvenih usluga, uključujući usluge primarne zdravstvene zaštite
1.20	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu uredbe o dodjeli financijske potpore regionalnih zdravstvenih tijela
1.6	RE-C01-i01	M	Stupanje na snagu novog predloška ugovora o upravljanju
3.24	RE-C03-i01	M	Potpisivanje sporazuma između općina Lisabon/Porto i lokalnih tehničkih jedinica kojima se utvrđuje područje primjene mjera koje će se podupirati.
3.3	Re-C03-i06	M	Dodjela ugovora o potpori tijelima za promicanje stvaranja i širenja mreže socijalnih ustanova/socijalnih odgovora.
4.1	RE-C04-i01	M	Tehnološke specifikacije za mrežu kulturnih objekata
5.18	Re-C05-i05-RAA	M	Objava programa za inovacije i digitalizaciju u poljoprivredi na Azorima
8.14	Re-C08-i02	T	Stvaranje regionalnih i podregionalnih struktura Nacionalnog tijela za hitne slučajeve i civilnu zaštitu (ANEPC)
8.15	RE-C08-i03	M	Objava početnog izvješća Instituta za očuvanje prirode i šume, I.P.
8.4	RE-C08-i05	M	Prijelaz na platformu BUPi 2.0
8.7	RE-C08-i05	M	Objava ugovora o Mreži za restrukturiranje prijestupa u upravljanju primarnim gorivom (RPFGC)
12.2	TC-C12-i01	M	Odobrenje projekata koje su konzorciji podnijeli za razvoj novih proizvoda, tehnologija i procesa biogospodarstva u sektorima tekstila i odjeće, obuće i prirodnih smola
15.10	TC-C15-i04	M	Potpisivanje ugovora za izgradnju linije za brzi autobusni tranzit između Praça do Império i Praça Albuquerque Mouzinho u Portu
16.1	TD-C16-r31	M	Stupanje na snagu revizije sadržaja osposobljavanja uključenog u Nacionalni katalog kvalifikacija u pogledu modula u području digitalnih vještina te zakonodavstva ili propisa za izradu digitalnih potpisa i pečata
16.2	TD-C16-i01	M	Početak Portugalske digitalne akademije i programa Zapošljavanje i digitalno gospodarstvo
17.15	TD-C17-i02	M	Dovršiti provedbu prethodnog ispunjavanja obrasca 1 prijave općinskog poreza na nekretnine (IMI) na temelju podataka dostupnih Poreznoj i carinskoj upravi
19.11	TD-C19-i04	T	Sigurni mobilni komunikacijski sustav za državne zaposlenike
		Obročni iznos	1967365517 EURA

1.3. Treći obrok (nepovratna potpora):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
1.3	RE-C01-r01	T	Završetak procesa decentralizacije odgovornosti u području zdravstva u općinama
1.8	RE-C01-r03	T	Osnivanje novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama Nacionalne zdravstvene službe
1.24	RE-C01-i03	M	Razvoj aktivnosti podizanja svijesti i osposobljavanja za „izgradnju putova pacijenata” u kontekstu demencije
1.32	Re-C01-i06	T	Nadogradnja lokalnih mreža informacijske tehnologije
1.33	Re-C01-i06	T	Uvođenje funkcija za telezdravstvo i praćenje na daljinu
2.1	Re-C02-i01	T	Program potpore za pristup stanovanju – potpisani sporazumi o suradnji ili financiranju
2.4	Re-C02-i02	T	Nacionalna bespovratna sredstva za hitni i privremeni smještaj – potpisivanje sporazuma o financiranju hitnog i prijelaznog smještaja
3.11	Re-C03-i03-RAM	T	LIFE Planovi za integraciju beskućnika.
4.6	RE-C04-i02	M	Uspostava mreže „Saber Fazer”
5.5	Re-C05-i01.01	T	Sklopanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).
5.7	Re-C05-i01.02	T	Sklopanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u strateškim područjima relevantnima za niskouglično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama
5.9	Re-C05-i02	T	Sklopljeni ugovori sa subjektima za sučelje, uključujući suradničke laboratorije – stupci
6.15	Re-C06-r16	M	Stupanje na snagu zakona o reguliranim profesijama
7.1	RE-C07-i00	T	Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila
7.7	Re-C07-i02	M	Potpisan ugovor za dva cestovna projekta
8.18	RE-C08-r20	M	Sustav za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS)
12.6	TC-C12-r25	M	Stupanje na snagu revidirane Nacionalne strategije za zelenu javnu nabavu
15.12	TC-C15-i05	M	Potpisan ugovor o kupnji čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza
16.7	TD-C16-i02	T	Testne platforme odabrane za nacionalnu mrežu testnih platformi
17.1	TD-C17-r32	T	Dovršiti izradu i provedbu novih modela javne nabave za nacionalni središnji sustav javne nabave kako je predviđeno u strateškom planu tijela za zajedničke usluge u javnoj upravi za razdoblje 2020. 2023.
17.2	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu zakonodavstva na kojem se temelji Državno računovodstveno tijelo

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
17.3	TD-C17-r32	M	Dovršetak i odobrenje modela za praćenje proračunskog i financijskog izvršenja opće države
17.7	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu novog modela za analizu i objavljivanje financijske situacije i uspješnosti poduzeća u državnom vlasništvu
19.1	TD-C19-i01	T	Javne usluge dostupne na pojednostavnjen i dosljedan način različitim kanalima
19.4	TD-C19-i02	T	Javne usluge kojima se može sigurno pristupiti s pomoću elektroničkog identiteta i koje poštuju načelo „samo jednom“
20.3	TD-C20-i01	T	Računala za individualno korištenje učenika i nastavnika
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Masovni otvoreni internetski tečajevi za nastavnike i roditelje u ARA-i
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Digitalni priručnici za učenike 2. i 3. ciklusa i učenike srednjih škola
22.1	RE-C22-r49	M	Izmjena ugovora o financiranju između EMRP-a i provedbenih tijela kako bi se uključila obveza provedbe procjene rizika od prijevара
22.2	RE-C22-r49	M	Uvođenje unakrsnih provjera dvostrukog financiranja
		Obročni iznos	2010220573 EURA

1.4.Četvrti obrok (bespovratna potpora):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
1.1	RE-C01-r01	M	Stupanje na snagu pravnih akata u području primarne zdravstvene zaštite
1.5	Re-C01-r02	M	Stupanje na snagu novog Zakona o mentalnom zdravlju, kojim će se utvrditi načela koja se odnose na prava osoba s duševnim bolestima i regulirati obvezna hospitalizacija ili liječenje
1.12	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu novog režima rada s punom predanošću u Nacionalnoj zdravstvenoj službi
5.39	RE-C05-i09	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).
5.41	RE-C05-i10	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u strateškim područjima relevantnima za niskouglično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.
6.16	Re-C06-r17	M	Stupanje na snagu zakona kojim se uređuje rad putem platformi
8.10	RE-C08-i04	T	Isporuka vozila, strojeva i opreme
17.22	TD-C17-r40	M	Stupanje na snagu pravnog akta kojim se mijenja pravni okvir odabranih poreznih olakšica
18.1	TD-C18-r33	M	Osnivanje specijaliziranih vijeća na upravnim i poreznim višim sudovima
18.2	TD-C18-r33	M	Stupanje na snagu pravnog režima za poticanje sudske i izvansudske nagodbe

		Obročni iznos	937165319 EURA
--	--	---------------	----------------

1.5. Peti obrok (nepovratna potpora):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
1.2	RE-C01-r01	T	Osiguravanje pristupa instrumentu za stratifikaciju rizika radi potpore kliničkom upravljanju u funkcionalnim jedinicama skupina zdravstvenih centara
1.40	RE-C01-i04	M	Potpisivanje ugovora o upravljanju za izgradnju bolnice u Istočnom Lisabonu
1.41	RE-C01-i10	M	Odobrenje izvješća u kojem se utvrđuju potrebe nacionalnih zdravstvenih sustava za teškom medicinskom opremom
2.2	Re-C02-i01	T	Program potpore za pristup stanovanju – kupljeni, izgrađeni (visoka energetska učinkovitost) ili obnovljeni stambeni objekti namijenjeni kućanstvima
2.6	Re-C02-i02	T	Nacionalna bespovratna sredstva za hitni i privremeni smještaj – smještaj s započetim ili kupljenim radovima
2.16	Re-C02-i04-RAA	T	Intervencije u javni stambeni fond Autonomne regije Azora – obnova
4.7	RE-C04-i02	T	Potpisani ugovori za obnovu i očuvanje zgrada kulturne baštine i nacionalnih kazališta
4.9	RE-C04-i01	M	Tehnološka modernizacija ANIM-a – Nacionalnog arhiva pokretnih slika
6.3	Re-C06-i01	T	Lokacije centara za osposobljavanje obnovljene, izgrađene ili s kupljenom opremom
7.14	Re-C07-i05-RAA	M	Potpisan ugovor za osam cestovnih projekata
8.5	Re-C08-i02	T	Osposobljavanje o BUPi-ju
8.12	RE-C08-i04	T	Ugradnja radara s dvostrukom polarizacijom
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Početak ugovora o javnim radovima za tehnički centar MARTEC
11.2	TC-C11-i01	M	Potpisivanje ugovora o dodjeli financijske potpore
12.7	TC-C12-r39	M	Stupanje na snagu usklađene definicije kriterija za eko modulaciju
12.8	TC-C12-r39	M	Program poticaja za uporabu (sustav povratne naknade) za plastične boce za jednokratnu uporabu, željezne metale i aluminij
15.1	TC-C15-i01	M	Potpisivanje ugovora o proširenju Lisabonske metro mreže
15.4	TC-C15-i02	M	Potpisivanje ugovora o proširenju mreže podzemne željeznice Porto
15.13	TC-C15-i05	T	Kupnja novih autobusa s nultim emisijama (električni ili vodik) koji se upotrebljavaju za javni prijevoz
15.14	TC-C15-r30	M	Stupanje na snagu zakonodavstva za poboljšanje uvjeta pristupa javnom prijevozu
16.14	TD-C16-i03	M	Uspostava usluga za slanje digitalnih računa i certifikata o kibernsigurnosti, privatnosti, upotrebljivosti i održivosti

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
16.16	TD-C16-i04	T	Odabir projekata u okviru industrije 4.0
17.21	TD-C17-i02	M	Dovršiti provedbu prethodnog ispunjavanja određenih transakcija koje podliježu administrativnoj pristojbi
17.23	TD-C17-r40	M	Stupanje na snagu pravnog akta o osnivanju stalne jedinice za tehničku poreznu politiku Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira (U-TAX)
18.5	TD-C18-i01	M	Modernizirani IT sustav za kaznenu istragu
19.19	TD-C19-i07	T	Program stažiranja za osobe s diplomom
19.20	TD-C19-i07	T	Informatička oprema za zaposlenike u javnoj upravi
19.23	TD-C19-r35	M	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa za reorganizaciju javne uprave
21.7	RP-C21-r43	M	Stupanje na snagu zakonodavstva o osnivanju Nacionalnog opservatorija za energetska siromaštvo (ONPE)
21.9	RP-C21-r44	M	Potpisivanje protokola o suradnji
21.16	RP-C21-r46	M	Stupanje na snagu upravnog ili pravnog akta o vodiku iz obnovljivih izvora
21.18	RP-C21-r47	M	Pokretanje prve dražbe za centraliziranu kupnju održivog biometana
21.20	RP-C21-r48	M	Uspostava EMER-a 2030.
21.21	RP-C21-r48	M	Stupanje na snagu Uredbe o izdavanju dozvola općina za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i skladištenja
21.24	RP-C21-i06	M	Poziv na podnošenje ponuda za projekte proizvodnje plina iz obnovljivih izvora
		Obročni iznos	1877616715 EURA

1.6.Šesti obrok (bespovratna potpora):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
1.7	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu novog računovodstvenog plana upravljanja Nacionalne zdravstvene službe
1.9	RE-C01-r03	T	Osnivanje novih integriranih centara za odgovornost u bolnicama Nacionalne zdravstvene službe
1.11	RE-C01-r03	M	Stupanje na snagu akcijskog plana za jačanje centraliziranih mehanizama nabave lijekova
1.22	Re-C01-i02	T	Jačanje kapaciteta za odgovor nacionalnih mreža integriranih usluga kontinuirane skrbi i palijativne skrbi u kućnoj njezi
1.28	Re-C01-i05-RAM	T	Osnivanje timova zajednice za mentalno zdravlje u regionalnoj zdravstvenoj službi Madeire

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
3.6	Re-C03-i02	T	Stambeni objekti s poboljšanom pristupačnošću za osobe s invaliditetom
3.25	Re-C03-i06	M	Objava izvješća o praćenju metropolskih područja Porta i Lisabona u pogledu mjera poduzetih u svakom od 12 područja intervencije.
5.33	Re-C05-i07-RAM	M	Potpisivanje provedbenog sporazuma (protokola) između Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i odabranih financijskih posrednika
8.2	RE-C08-i01	T	Objava operacija integriranog upravljanja krajobrazom (OIGP) u Diáriu da Republici
8.21	RE-C08-i05	M	Razvoj kampanje za podizanje svijesti kako bi se spriječilo riskantno ponašanje
10.13	TC-C10-i06-RAM	M	Potpisivanje ugovora za višenamjensko istraživačko plovilo
13.1	TC-C13-i01	T	Poboljšanja energetske učinkovitosti privatnih stambenih zgrada
14.5	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatni instalirani kapacitet za proizvodnju hidroenergije
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatna proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora u Corvu
15.15	TC-C15-i06	M	Potpisivanje ugovora za elektroničke signalno-sigurnosne sustave
16.6	TD-C16-i02	T	Potporna nacionalnoj mreži testnih baza
17.9	TD-C17-i01	M	Završetak provedbe državnog računovodstvenog tijela
18.3	TD-C18-r33	M	Stupanje na snagu revidiranog pravnog okvira za nesolventnost i oporavak
18.6	TD-C18-i01	M	Informacijski sustav „Poduzeće 2.0”
19.12	TD-C19-i04	M	Dovršetak nadogradnji ključnih digitalnih infrastruktura
20.6	TD-C20-i01	T	Ugrađena nova oprema za projiciranje
21.12	RP-C21-i05	M	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za provedbu industrijskih projekata
21.17	RP-C21-r46	M	Stupanje na snagu pravnog okvira za plinove iz obnovljivih izvora
21.19	RP-C21-r47	M	Donošenje akcijskog plana za biometan
21.22	RP-C21-r48	T	Osposobljavanje osoblja uključenog u izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora
21.26	RP-C21-i07	M	Potpisivanje ugovora za odobalne tehničke studije
21.28	RP-C21-i08	M	Potpisivanje uvjeta za preuzimanje postrojenja kapaciteta za skladištenje električne energije
21.35	RP-C21-i12	M	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za kupnju čistih autobusa u okviru Programa dekarbonizacije javnog prijevoza
		Obročni iznos	967013198 EURA

1.7.Sedmi obrok (bespovratna potpora):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
1.10	RE-C01-r03	T	Povećanje broja pacijenata otpuštenih iz kućne hospitalizacije
1.37	Re-C01-i08-RAA	T	Telemedicina u regionalnoj zdravstvenoj službi Azora
1.42	RE-C01-i10	T	Kupnja teške medicinske opreme
2.5	Re-C02-i02	T	Nacionalna bespovratna sredstva za hitni i privremeni smještaj — Potpisivanje sporazuma o financiranju za hitne slučajeve i tranziciju smještajni objekti
3.2	RE-C03-i01	T	Osnivanje socijalnih interventnih timova (Radar Social)
3.18	RE-C03-i05	M	Digitalni informacijski resursi za osobe s invaliditetom
5.37	RE-C05-i08	M	Javnobilježnička isprava o osnivanju Nacionalnog centra za napredno računalstvo (CNCA) i njegovim statutima
6.5	Re-C06-i02	M	Potpورا za ugovore na neodređeno vrijeme
6.17	Re-C06-r18	M	Objava norme za sustav upravljanja jednakim plaćama.
6.18	Re-C06-r18	M	Priznavanje za poduzeća s malom razlikom u plaćama između spolova.
6.24	Re-C06-i07	T	Inovacije i pedagoška modernizacija u visokom obrazovanju
7.2	RE-C07-i00	T	Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila
8.13	RE-C08-i05	T	Osposobljavanje, oprema i vozila za ANEPC, GNR i vatrogasne postrojbe
10.15	TC-C10-i06-RAM	T	Isporuka jednog autonomnog bespilotnog vozila
14.4	TC-C14-i02-RAM	M	Izgradnja i integracija sinkronog kompenzatora
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Obnovljeni instalirani kapacitet za proizvodnju hidroenergije
17.5	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu zakonodavstva za uključivanje revizija potrošnje u redovni proračunski postupak, uključujući ex post evaluaciju ušteda ostvarenih učinkovitostu
17.10	TD-C17-i01	M	Nove funkcije rješenja informacijske tehnologije kojim se podupire priprema državnog proračuna
17.12	TD-C17-i01	T	Informacijski sustavi nacionalnog središnjeg sustava javne nabave
19.25	TD-C19-i01	M	Potpisivanje protokola ili uvjeta prihvaćanja za osnivanje novih trgovina i prostora za građane
19.28	TD-C19-i05-RAM	M	Funkcionalni prototip
20.5	TD-C20-i01	T	Laboratoriji za digitalno obrazovanje

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
20.7	TD-C20-i01	M	Osnaživanje upravljanja školom
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Povezivanje škola u ARM-u
21.10	RP-C21-r44	T	Mjere za izgradnju kapaciteta
21.14	RP-C21-r45	M	Program za zelene vještine i radna mjesta
21.42	RP-C21-i16	M	Potpisivanje ugovora
		Obročni iznos	1208992815 EURA

1.8.Osmi obrok (bespovratna potpora):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
1.34	Re-C01-i06	M	Dostupnost modula informacijske tehnologije
1.35	Re-C01-i07-RAM	T	Nova računalna oprema za regionalnu zdravstvenu službu Madeire
1.36	Re-C01-i08-RAA	M	Bolji pristup korisničkom portalu regionalne zdravstvene službe na Azorima
1.38	RE-C01-i09	M	Kupnja kompleta za bicikle
1.39	RE-C01-i09	M	Kampanja za univerzalni sustav aktivne potpore životu i povezana tehnološka platforma
3.15	Re-C03-i04-RAA	M	Postojeći projektni program za starenje
5.20	Re-C05-i05-RAA	T	Projekti za restrukturiranje poduzeća u prerađivačkom ili marketinškom sektoru i za restrukturiranje poljoprivrednih gospodarstava
5.53	Re-C05-i15-RAA	M	Donošenje provedbenog sporazuma.
5.51	RE-C05-i14	M	Donošenje provedbenog sporazuma.
6.7	Re-C06-i04	T	Klubovi <i>Ciência Viva</i>
6.9	Re-C06-i04	T	Tečajevi u području STEAM-a
6.10	Re-C06-i05-RAA	M	Potpora dodijeljena za sudjelovanje u poslijesrednjoškolskom ili visokom obrazovanju
8.3	RE-C08-i01	T	Projekti upravljanja gorivom
9.1	RE-C09-i01	T	Kemijska sredstva za uporabu u proizvodnji tiskanih pločica
11.3	TC-C11-i01	T	Financijska potpora
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Ugradnja kapaciteta za skladištenje baterija

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
15.11	TC-C15-i04	M	Izgradnja linije za brzi prijevoz autobusom između Prače do Impérija i Prače Albuquerque Mouzinho u Portu
16.3	TD-C16-i01	T	Zapošljavanje + digitalno osposobljavanje
16.4	TD-C16-i01	T	MOOC-ovi Portugalske digitalne akademije
17.4	TD-C17-r32	M	Stupanje na snagu pravnog akta o izradi proračuna programa
17.8	TD-C17-r32	T	Planovi proračuna i aktivnosti poduzeća u državnom vlasništvu
18.10	TD-C18-r33	M	Statut sudskih službenika
19.27	TD-C19-i01	T	Zahtjev građana
19.14	TD-C19-i04	M	Informacijski sustavi sigurnosnih snaga i službi
19.16	TD-C19-i05-RAM	T	Digitalne javne usluge u ARM-u
19.34	TD-C19-i08	M	Portal pametnih područja
19.36	TD-C19-i08	M	Osposobljavanje na pametnim područjima
21.1	RP-C21-i01	T	Financijska potpora projektima dekarbonizacije industrije
21.8	RP-C21-r43	M	Financijski instrument za borbu protiv energetskog siromaštva
21.11	RP-C21-r44	M	Espaços Cidadão Energia
21.15	RP-C21-r45	M	Centar za osposobljavanje za energetske tranzicije
21.38	RP-C21-i14	M	Potpisivanje ugovora
		Obročni iznos	941378890 EURA

1.9.Deveti obrok (bespovratna potpora):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
1.21	Re-C01-i02	T	Širenje ili obnova mjesta u zdravstvenom sustavu
1.25	RE-C01-i03	M	Mreža za skrb o mentalnom zdravlju
3.7	Re-C03-i02	T	Stambeni objekti i objekti za javne usluge
3.8	Re-C03-i02	T	Javni prostor
3.27	Re-C03-i03-RAM	T	Broj mjesta u domovima za starije i nemoćne osobe

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
3.12	Re-C03-i04-RAA	T	Osposobljavanje pojedinaca iz obitelji koji primaju socijalnu potporu
3.14	Re-C03-i04-RAA	T	Električna vozila za Instituições Particulares de Solidariedade Social
3.16	Re-C03-i04-RAA	M	Mjere za borbu protiv ranog napuštanja školovanja djece i mladih.
3.19	RE-C03-i05	M	Pozivni centar za portugalski znakovni jezik
3.26	Re-C03-i06	T	Isplata za socijalne mjere
4.3	RE-C04-i01	M	Digitalizacija javnih zbirki
5.10	Re-C05-i02	T	Poduzeća – sa sporazumima ili računima za usluge koje pružaju subjekti za sučelje
5.12	RE-C05-i03	T	Inovacijski i istraživački projekti usmjereni na zelene ili digitalne aspekte inovacijskog programa za poljoprivredu do 2030.
5.14	RE-C05-i03	T	24 inovacijska centra u poljoprivredi
5.19	Re-C05-i05-RAA	T	Objekti za klanje životinja ili certificiranje kvalitete mlijeka ili sigurnosti hrane
5.34	Re-C05-i07-RAM	T	Kreditna jamstva za potporu projektima regionalnih poduzeća.
5.35	RE-C05-i08	M	„Znanost XXI. kampus” i „Znanstveni odjel”, pružanje usluga putem Nacionalnog programa za otvorenu znanost i otvorene istraživačke podatke (PNCADAI)
6.2	Re-C06-i01	T	Obnovljeni ili izgrađeni specijalizirani tehnološki centri ili s kupljenom opremom
6.4	Re-C06-i01	T	Lokacije centara za osposobljavanje obnovljene, izgrađene ili s kupljenom opremom
6.6	Re-C06-i03	T	Sudionici tečajeva za potporu usavršavanju
6.11	Re-C06-i05-RAA	T	Obnova ili oprema za škole u Autonomnoj regiji Azorima
6.12	Re-C06-r14	M	Sustav predviđanja potreba za kvalifikacijama (SANQ) i ponuda strukovnog obrazovanja i osposobljavanja
7.3	RE-C07-i00	T	Javno dostupna mjesta za punjenje električnih vozila
7.8	Re-C07-i02	T	Izgrađene ili obnovljene ceste
8.1	RE-C08-i01	T	Objava programa prostornog planiranja i upravljanja (PRGP)
8.20	RE-C08-i01	M	Program „Emparcelar para Ordenar”
8.8	RE-C08-i03	T	Utvrđeno područje za službovanje
9.13	Re-C09-i03-RAM	T	Popravak i izgradnja vodne infrastrukture
10.4	TC-C10-i02	T	Odobrenje završnih izvješća
12.3	TC-C12-i01	M	Proizvodi, tehnologije i pilot-procesi u koje su integrirani biološki resursi
12.9	TC-C12-r39	M	Program povrata za električni i elektronički otpad
12.10	TC-C12-i02	T	Kapacitet za otpad, ponovnu uporabu, recikliranje i oporabu

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
13.5	TC-C13-i02	T	Intervencije u području energetske učinkovitosti zgrada središnje vlasti
13.8	TC-C13-i03	M	Intervencije energetske učinkovitosti uslužnih zgrada
16.20	TD-C16-i06-RAM	T	„+Digitalni“ projekti
17.11	TD-C17-i01	M	Funkcije za rješenje informacijske tehnologije kojim se podupire priprema državnog proračuna
17.16	TD-C17-i02	M	Informacijski sustavi za ruralna svojstva
17.18	TD-C17-i03	T	Funkcije za internetske stranice <i>Segurança Social Direta</i>
17.20	TD-C17-i03	T	Inteligentni modeli nadzora
18.4	TD-C18-r33	M	Stupanje na snagu zakonodavnog paketa o uklanjanju prepreka izdavanju okolišnih dozvola
18.7	TD-C18-i01	M	Informacijski sustav za elektroničko vođenje sudskih postupaka
18.8	TD-C18-i01	M	Tehnološki plan za pravosudnu opremu i infrastrukturu
18.9	TD-C18-i01	M	Platforme za upravljanje znanjem
19.6	TD-C19-i02	M	Teritorijalna informacijska infrastruktura
19.7	TD-C19-i03	T	Centri kompetentnosti
19.17	TD-C19-i05-RAM	T	Informatička infrastruktura javne uprave u ARM-u
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Digitalizacija regionalne javne uprave ARA-e
20.12	TD-C20-i02-RAA	T	Škole za digitalnu opremu i digitalne obrazovne resurse
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Učenici drugog i trećeg ciklusa osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja u ARM-u s digitalnim priručnicima
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Osposobljavanje u području digitalnih kompetencija u ARM-u
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	Isporuka znanstvene i tehnološke opreme školama u ARM-u
21.2	RP-C21-i02	T	Oprema za energetske učinkovitost privatnih stambenih zgrada
21.32	RP-C21-i10-RAA	T	Postavljanje skladišnog kapaciteta
		Obročni iznos	2111907988 EURA

1.10. Deseti obrok (bepovratna potpora):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
1.17	RE-C01-i01	M	Kupnja opreme i dostupnost usluga ili savjetovanja u lokalnim zdravstvenim jedinicama
1.18	RE-C01-i01	T	<u>Izgradnja ili obnova zdravstvenih jedinica</u>
1.26	RE-C01-i04	M	Izgradnja i obnova zgrada i opreme za zdravstvene usluge
1.30	Re-C01-i05-RAM	M	Izgradnja ili obnova regionalne zdravstvene službe Madeire
1.43	RE-C01-i10	T	Kupnja teške medicinske opreme
1.44	Re-C01-i11-RAA	T	Izgradnja, oprema i vozila za Regionalnu zdravstvenu službu na Azorima
2.3	Re-C02-i01	T	Program potpore za pristup stanovanju – stambeni objekti za potporu stanovanju
2.7	Re-C02-i02	T	Hitni i privremeni smještaj
2.11	Re-C02-i03-RAM	T	Socijalni stanovi u Autonomnoj regiji Madeiri
2.30	Re-C02-i07-RAA	T	Infrastruktura zemljišnih parcela
2.17	Re-C02-i04-RAA	T	Izgrađene i obnovljene zgrade u javnom stambenom fondu Autonomne regije Azora
3.1	RE-C03-i01	T	Električni motori za kopnena vozila
3.4	RE-C03-i01	T	Nova ili obnovljena mjesta u socijalnim ustanovama
3.10	Re-C03-i03-RAM	T	Nova i rehabilitirana mjesta u domovima za starije i nemoćne osobe
3.13	Re-C03-i04-RAA	T	Izgradnja ili obnova zgrada za osobe s invaliditetom
3.28	Re-03-i07-RAA	T	Nova ili obnovljena mjesta u domovima za starije i nemoćne
3.30	RE-C03-r38	M	Jedinstvena socijalna naknada
4.4	RE-C04-i01	T	Kronološka oprema za kulturne objekte
4.8	RE-C04-i02	T	Obnova kulturnih lokaliteta i izgradnja Nacionalnog arhiva zvuka
5.6	Re-C05-i01.01	T	Kanali, postupci ili usluge
5.17	Re-C05-i04-RAA	T	Potvrde o prijenosu u ukupnom iznosu od 45000000 EUR nefinancijskim društvima u obliku vlasničkih i kvazivlasničkih potpora
5.54	Re-C05-i15-RAA	T	Pravni sporazumi potpisani s dioničkim fondom i ministarstvom dovršili su ulaganje

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
5.36	RE-C05-i08	M	Projekti u okviru programa istraživanja i razvoja u javnoj upravi, funkcije umjetne inteligencije za postupke javne uprave
5.38	RE-C05-i08	M	Podupiranje infrastrukture i podatkovnog centra za Nacionalni centar za napredno računalstvo, financijski doprinos Portugala superračunalu Deucalion, financiranje superračunalna Mare Nostrum 5 i veliki jezični model (LLM) na portugalskom jeziku
5.50	RE-C05-i13	T	Nabava opreme za istraživačke jedinice
5.52	RE-C05-i14	T	Dovršeno je ulaganje na temelju potpisanih pravnih sporazuma s krajnjim korisnicima i ministarstvom
6.19	Re-C06-i06	T	Ugovori za istraživanje i akademsku međunarodnu mobilnost
6.23	Re-C06-i07	T	Tečajevi u području agrarnih znanosti i osposobljavanja u području digitalnih vještina
6.25	Re-C06-i07	T	Akademski programi za napuštanje školovanja
7.15	Re-C07-i05-RAA	T	Izgrađene ili obnovljene ceste
8.6	Re-C08-i02	M	Referentno mapiranje za sustav za praćenje pokrivenosti kopnom (SMOS)
8.9	RE-C08-i03	T	Mreža za strukturiranje prekida u primarnom upravljanju gorivom (RPFGC)
8.11	RE-C08-i04	T	Kupnja lakih i srednjih vatrogasnih helikoptera
8.22	RE-C08-i05	T	Kupnja opreme za gospodarenje šumama
9.2	RE-C09-i01	M	Mrežne intervencije (SM1)
9.3	RE-C09-i01	M	Modernizacija zemljišta (SM2)
9.4	RE-C09-i01	T	Izgradnja postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda (SM4)
9.15	RE-C09-i01	M	Gradnja vodovodnog priključka
9.14	RE-C09-i05	T	Postavljanje kapaciteta fotonaponske električne energije na branskom jezeru Alqueva
10.3	TC-C10-i01	M	Centri Blue Hub i škola Blue Hub
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Isporuka istraživačkog plovila
10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Izgradnja centra za istraživanje i razvoj povezanog s morem na Azorima (centar MARTEC)
10.12	TC-C10-i05-RAA	M	Kupnja opreme u sektoru ribarstva i akvakulture
10.14	TC-C10-i06-RAM	M	Isporuka istraživačkog plovila i vozila
13.3	TC-C13-i01	T	Isplaćeni „bonovi za učinkovitost“
13.12	TC-C13-i01	T	Plaćeni vaučeri za e-učenje
14.9	TC-C14-i02-RAM	M	Ugradnja pametnih brojila

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
14.15	TC-C14-i02-RAM	M	Obnova hidroelektrane Socorridos
14.16	TC-C14-i04	M	Provedbeni sporazum ili pravni akt(i)
14.17	TC-C14-i04	T	Potpisivanje pravnih sporazuma s krajnjim korisnicima i Ministarstvo je dovršilo ulaganje
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	i obnovljeni kapaciteti za proizvodnju geotermalne energije
14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Ugradnja fotonaponskih jedinica
15.16	TC-C15-i06	T	Zamijenjene željezničke pruge s elektroničkim signalno-sigurnosnim sustavima
16.8	TD-C16-i02	T	Isplata 101 000 000 EUR nacionalnoj mreži ispitnih platformi
16.9	TD-C16-i02	T	Susjedstvo digitalne trgovine
16.10	TD-C16-i02	T	Digitalne usluge za poduzeća
16.11	TD-C16-i02	T	Programi digitalizacije
16.15	TD-C16-i03	T	Isplata 34 000 000 EUR digitalnoinovacijskim centrima
16.17	TD-C16-i04	T	Projekti u području industrije 4.0
16.18	TD-C16-i05-RAA	T	Sustav poticaja za digitalnu tranziciju poduzeća
16.19	TD-C16-i05-RAA	M	Znanstveni i tehnološki parkovi
17.25	TD-C17-r40	M	Stupanje na snagu pravnih akata o poreznim rashodima
19.2	TD-C19-i01	T	Javne usluge dostupne različitim kanalima
19.3	TD-C19-i01	M	Novi model konzularnog upravljanja
19.26	TD-C19-i01	T	Trgovine za građane i prostori za građane u funkciji
19.8	TD-C19-i03	T	Kupnja kriptografske opreme
19.9	TD-C19-i03	T	Nacionalni okvir za kibersigurnost
19.13	TD-C19-i04	T	Ključna digitalna infrastruktura
19.15	TD-C19-i04	M	Vladin centar za upravljanje IT mrežom (RING)
19.21	TD-C19-i07	T	Prostori za osposobljavanje i zajednički radni prostori za zaposlenike javne uprave
19.35	TD-C19-i08	M	Inteligentna područja: Platforme za upravljanje gradovima, digitalni blizanci i prikaz javnih politika
20.8	TD-C20-i01	T	Digitalni obrazovni materijali
21.4	RP-C21-i03	T	Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti uslužnih zgrada

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
21.6	RP-21-i04-RAM	T	Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti u javnim zgradama
21.13	RP-C21-i05	T	Najmanje pet industrijskih projekata u području tehnologija za klimatsku tranziciju
21.44	RP-C21-r48	M	Osposobljavanje za izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora
21.23	RP-C21-r48	M	Raspored za dodjelu novih kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora
21.27	RP-C21-i07	M	Objava tehničkih studija za odobalne vjetroelektrane
21.31	RP-C21-i09	M	Digitalna jedinstvena kontaktna točka za licenciranje i praćenje projekata u području energije iz obnovljivih izvora
21.33	RP-C21-i11-RAM	T	Ugradnja fotonaponskih jedinica i skladišni kapacitet
21.34	RP-C21-i11-RAM	T	Postavljanje kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora
21.36	RP-C21-i12	M	Isporuka autobusa s nultim emisijama
21.37	RP-C21-i13-RAM	T	Kupnja autobusa i otpadnih vozila s nultim emisijama zamijenjenih električnim
21.39	RP-C21-i14	T	Izgradnja autobusne linije za brzi tranzit u Bragi
21.43	RP-C21-i16	M	Metalne kuke za vješanje prozora
21.45	RP-C21-i17	M	Provedbeni sporazum ili pravni akt(i)
21.46	RP-C21-i17	T	Potpisani pravni sporazumi s krajnjim korisnicima i Ministarstvo je dovršilo ulaganje
21.47	RP-C21-i18	M	Provedbeni sporazum ili pravni akt(i)
21.48	RP-C21-i18	T	Potpisani pravni sporazumi s krajnjim korisnicima i Ministarstvo je dovršilo ulaganje
		Obročni iznos	3 667 313 865 EUR

2. Zajam

Obroci iz članka 3. stavka 2. organizirani su na sljedeći način:

2.1. Prvi obrok (potpora u obliku zajma):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
5.23	RE-C05-r10	M	Stupanje na snagu uredbe o utvrđivanju djelatnosti i statuta Banco Português de Fomento (BPF)

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
5.27	Re-C05-i06	M	Stupanje na snagu uredbe sa zakonskom snagom kojom se uređuje mjera kapitalizacije BPF-a
5.28	Re-C05-i06	M	Razvoj investicijske politike (kapitalizacija) i usvajanje od strane upravitelja vozila
		Obročni iznos	700000000 EURA

2.2. Drugi obrok (potpora u obliku zajma):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
5.30	Re-C05-i06	M	Obavijest Europskoj komisiji o uspješnom prolasku ocjene na temelju stupova za BPF
5.31	Re-C05-i06	M	Kapitalni transfer od 250000000 EUR od portugalske vlade BPF-u i donošenje politike ulaganja BPF-a
		Obročni iznos	125000000 EURA

2.3. Treći obrok (potpora u obliku zajma):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
2.20	Re-C02-i05	T	Priuštiv fond javnih stambenih objekata – stambeni objekti s započetim radom (izgrađeni uz visoku energetska učinkovitost ili obnovljeni uz poboljšanu energetska učinkovitost)
2.25	Re-C02-i06	T	Studentski smještaj po pristupačnim cijenama – broj mjesta za studentski smještaj s otvorenim natječajima
5.24	RE-C05-r13	M	Stupanje na snagu revizije pravnog okvira za subjekte za zajednička ulaganja
5.25	RE-C05-r13	M	Stupanje na snagu revizije Zakona o vrijednosnim papirima
7.9	RE-C07-i03	M	Dovršena prva procjena utjecaja na okoliš
		Obročni iznos	379431726 EURA

2.4.Četvrti obrok (potpora u obliku zajma):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
5.44	RE-C05-i11	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u relevantnim strateškim područjima (programi inovacija).
7.11	RE-C07-i04	M	Potpisan ugovor za 10 cestovnih projekata
		Obročni iznos	235337423 EURA

2.5.Peti obrok (potpora u obliku zajma):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
5.26	RE-C05-r13	M	Razvoj tržišta kapitala – stupanje na snagu zakonodavstva
5.43	Re-C05-i06	T	Isporuka instrumentom kapitalizacije u ukupnom iznosu od 650 000 000 EUR nefinancijskim društvima koja su osnovana i/ili posluju u Portugalu, u obliku vlasničkih i kvazivlasničkih potpora, u skladu s politikom ulaganja
5.46	RE-C05-i12	T	Sklapanje ugovora za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga u strateškim područjima relevantnima za niskouglično gospodarstvo, otpornost i prilagodbu klimatskim promjenama.
10.5	TC-C10-i03	M	Potpisivanje ugovora za višenamjensku pomorsku platformu i operativni centar
10.6	TC-C10-i03	M	Finalizacija Arsenalne akademije u Alfeiteu
10.17	TC-C10-i07	M	Objava poziva na podnošenje ponuda za dekarbonizaciju plovila
		Obročni iznos	1313054513 EURA

2.6.Šesti obrok (potpora u obliku zajma):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
6.28	Re-C06-i09	T	Potpisivanje uvjeta prihvaćanja za financiranje izgradnje i obnove javnih škola
19.30	TD-C19-r41	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta o pristupu javnim uslugama

19.31	TD-C19-r42	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim se revidira SIADAP
19.32	TD-C19-r42	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim se revidira profil kompetencija javne uprave
		Obročni iznos	509920104 EURA

2.7. Osmi obrok (potpora u obliku zajma):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
5.48	RE-C05-i16	M	Potpisivanje sporazuma o doprinosu između portugalske vlade i Europske komisije
19.33	TD-C19-r42	M	Platforma SIADAP
		Obročni iznos	302504066 EURA

2.8. Deveti obrok (potpora u obliku zajma):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
5.49	RE-C05-i16	T	Operacije financiranja ili ulaganja koje je odobrio Odbor za ulaganja programa InvestEU.
7.5	Re-C07-i06	T	Intervencije u odabranim područjima poslovnog prihvata
7.10	RE-C07-i03	T	Izgrađene ili obnovljene ceste
		Obročni iznos	488671912 EURA

2.9. Deseti obrok (potpora u obliku zajma):

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
2.24	Re-C02-i05	T	Priuštiv fond javnih stanova
2.28	Re-C02-i06	T	Studentski smještaj po pristupačnim cijenama
5.29	Re-C05-i06	T	Isporuka s pomoću instrumenta kapitalizacije u ukupnom iznosu od 850000000 EUR nefinancijskim društvima koja su osnovana i/ili posluju u Portugalu vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala, u skladu s politikom ulaganja

Uzastopni broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa/ciljna vrijednost	Ime
5.32	Re-C05-i06	M	Politike ulaganja
5.45	RE-C05-i11	T	Proizvodi, postupci ili usluge
6.29	Re-C06-i09	T	Izgrađene ili obnovljene škole ili kupnja opreme za škole
10.7	TC-C10-i03	M	Izgradnja višenamjenske pomorske platforme i operativnog centra
10.18	TC-C10-i07	T	Plaćanja za energetska tranziciju za plovila
15.6	TC-C15-i08	T	Izgradnja dijela proširenja mreže podzemne željeznice Porto
		Obročni iznos	1526299465 EURA

ODJELJAK 3.: DODATNI ARANŽMANI

1. Mehanizmi za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost

Praćenje i provedba plana za oporavak i otpornost Portugala odvija se u skladu sa sljedećim aranžmanima:

Uredbom sa zakonskom snagom br. 29-B/2021, izmijenjenom Uredbom sa zakonskom snagom 61/2023 od 24. srpnja, uspostavlja se model upravljanja na četiri razine:

- a) Međuministarsko povjerenstvo, kojim predsjedava predsjednik vlade, zaduženo za stratešku koordinaciju i koordinaciju politika te opće političko usmjeravanje;
- b) Nacionalno povjerenstvo za praćenje, koje se sastoji od predstavnika raznih socijalnih i gospodarskih partnera i ključnih osoba iz civilnog društva i kojim predsjedava neovisna osoba, za praćenje provedbe plana za oporavak i otpornost i njegovih rezultata, promicanje njegova pravilnog širenja među građanima, poduzećima i drugim organizacijama te ispitivanje svih pitanja koja utječu na njegovu uspješnost i predlaganje preporuka;
- c) Administrativna struktura *Estrutura de Missao Recuperar Portugal* („radna skupina”) uspostavljena Rezolucijom Vijeća ministara br. 46-B/2021 zadužena je za provedbu plana za oporavak i otpornost, zajedno s Agencijom za razvoj i koheziju (nadziranje upotrebe kombinacije fondova EU-a, kontrola rizika od dvostrukog financiranja i dosljednost s drugim inicijativama) i Ministarstvom financija;
- d) Odbor za reviziju i kontrolu (CAC), kojim predsjedava Glavni inspektorat za financije (IGF), bit će odgovoran za aktivnosti revizije i kontrole.

Portugal je uspostavio institucionalne aktere odgovorne za provedbu pojedinačnih reformi i ulaganja na razini komponenata. Nadležna ministarstva ili akteri uključeni u provedbu svake reforme i ulaganja redovito se povezuju s radnom skupinom, koja je struktura zadužena za koordinaciju rada na planu za oporavak i otpornost, potpisivanje ugovora s izravnim i srednjim korisnicima, provjeru ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te slanje zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji.

2. Mehanizmi kojima se Komisiji omogućuje potpuni pristup osnovnim podacima

- Radna skupina „Estrutura de Missao Recuperar Portugal”, kao središnje koordinacijsko tijelo za plan za oporavak i otpornost Portugala i njegovu provedbu, odgovorna je za opću koordinaciju i praćenje plana, zajedno s Agencijom za razvoj i koheziju i Ministarstvom financija. Konkretno, djeluje kao koordinacijsko tijelo za praćenje napretka u pogledu ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, za praćenje i, prema potrebi, provedbu aktivnosti kontrole i revizije te za izvješćivanje i zahtjeve za plaćanje. Njime se koordinira izvješćivanje o ključnim etapama i ciljnim vrijednostima, relevantnim pokazateljima, ali i kvalitativnim financijskim informacijama i drugim podacima, primjerice o krajnjim primateljima. Kodiranje podataka odvija se u centraliziranom IT sustavu.
- U skladu s člankom 24. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241, nakon što ispuni relevantne dogovorene ključne etape i ciljne vrijednosti iz odjeljka 2.1. ovog Priloga, Portugal Komisiji podnosi propisno obrazložen zahtjev za plaćanje financijskog doprinosa i, prema potrebi, zajma. Portugal osigurava da Komisija na zahtjev ima puni pristup osnovnim relevantnim podacima kojima se potkrepljuje propisno obrazloženje zahtjeva za plaćanje, i za procjenu

zahtjeva za plaćanje u skladu s člankom 24. stavkom 3. Uredbe (EU) 2021/241 i za potrebe revizije i kontrole.